

»Beli kit« na razpotju

VOJMIRO TAVCAR

Tajnik Ljudske stranke Mino Martinazzoli je priznal poraz in dosledno odstopil. Odsel je, kot je pojasnil v članku za strankino glasilo Il Popolo, da bi »proces odgovornosti za poraz« ne zaviral strankinega prenavljanja.

V uvodnem članku je sopotnikom, ki jih je prečel nariš z brega Kršćanske demokracije na breg prenovljene Ljudske stranke, poudaril pravilnost svojih izbir in sredinske opcije demokracije katolikov. To je pot, po kateri naj bi po njegovem mnenju nadaljevala stranka in gradila na »človeškem kapitalu, na izkušnjah in znanju«, ki ga je pridobila v tej volilni kampanji. »Če je Silvio Berlusconi biografija Italije, smo mi nujno v opoziciji,« je poudaril Mino Martinazzoli.

Vprašanje pa je, ali bo Ljudska stranka po izrednem kongresu sledila nakazanim politiki. Vihra predvolilne kampanje je v zadnjih dveh mesecih nekoliko ublažila polemike, ki so razdvajale Ljudsko stranko pred rojstvom in takoj po njem. Na eni strani levo krilo z Rosy Bindi in Sergiom Mattarello, ki ni izključevalo možnosti sodelovanja vsaj z delom naprednega tabora, na drugi strani pa desno krilo, ki se je z Rocom Buttiglionejem in Robertom Formigonejem opredeljevalo za dialog z Ligo in z Berlusconijevo Forza Italia.

Razkol je včeraj spet bruhnil na dan in skoraj nemoogo je predvideti, katero od dveh kril bo na kongresu prevladalo. Dejstvo pa je, da je vsaj med voditelji začutili željo po sodelovanju pri vladi, kar bi lahko vsaj nekoliko ublažilo grenkobo volilnega poraza. »Bosta že Buttiglione in Formigoni poskrbela, da bo Berlusconi imel večino,« je grenko komentiral rimski tajnik in Martinazzolijev pristav Romano Forleo. Nekateri Berlusconijevi namigi pa dajejo slutiti, da bi od prevlade desnega krila dialog z Ljudsko stranko možen, zanj pa se jasno zavzemajo pristasi Kršćanskega demokratskega centra, ki so zapustili Ljudsko stranko iz protesta proti Martinazzolijevi centristični izbiri.

Ce bo LS izbrala Buttiglionejevo pot, bo najbrž ublažila grenak priokus volilnega poraza, pa čeprav ne bo več »beli kit«, pač pa le sardelica. Pot prenavljanja, na katero je pogumno stopil brescianski odvetnik, pa bo prekinjena. Tudi to bi bil signal, da se v Italiji spreminja vse, dejansko pa ostaja vse pri starem.

ITALIJA / PO DALJŠEM POGOVORU

Bossi in Berlusconi našla skupen jezik

V vlado naj bi pristopilo tudi Nacionalno zavezništvo

LS brez tajnika

RIM - Volilni poraz Ljudske stranke je zahteval prvo žrtv. Včeraj je nepreklicno odstopil tajnik Mino Martinazzoli. Stranko bo do izrednega kongresa vodilo kolegialno telo, ki mu bo na čelovala predsednica Rosa Russo Jervolino. Na 3. strani

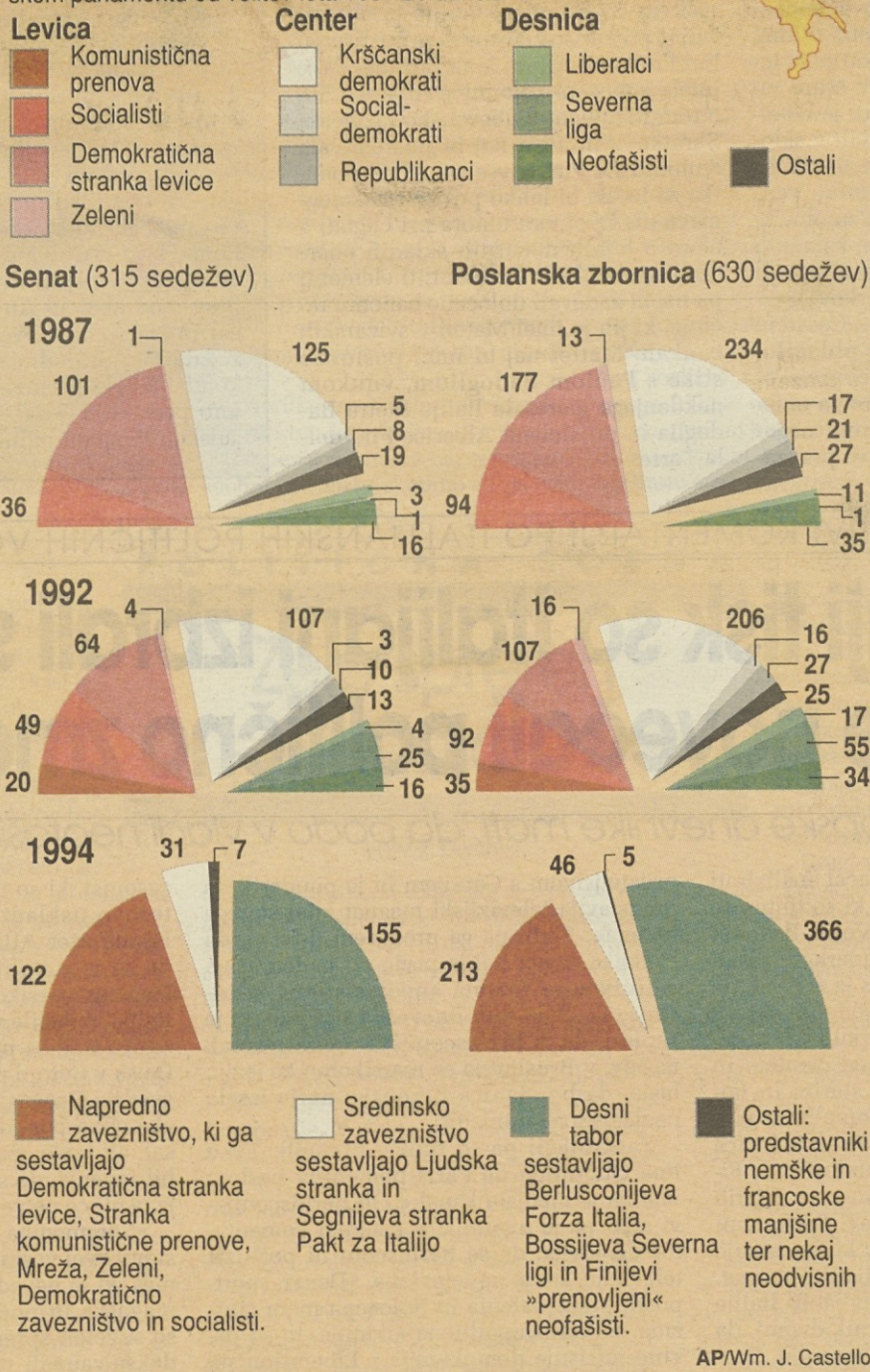
RIM - V torek je se divjala nevihta, včeraj pa je »izbruhnil« mir. Zadoštovali sta dve uri pogovora, da sta Silvio Berlusconi in Umberto Bossi odpravila vsaj del nasprotij, ki so ju ločevala med volilno kampanjo in takoj po volilnih izidih.

Berlusconi naj bi bil sprejel pogovor o federativni ureditvi, Umberto Bossi pa sprejel Berlusconijevo kandidacijo za premiera in vstop Finijevih ljudi v vlado. Na 2. strani

Kako se je spremenil parlament

Politični zemljevid Italije se je po zmagi desnice na parlamentarnih volitvah bistveno spremenil in bo prvič v povojni zgodovini državi lahko vladala koalicijska, ki jo bodo sestavljale stranke desnice. Objavljamo grafični prikaz sprememb v italijanskem parlamentu od volitev leta 1987 do danes:

RIM - Že v ponedeljek zvečer smo ugotavljali, da se je italijanski parlament po teh političnih volitvah znatno spremenil, vendar je prav grafični prikaz najprikladnejši način ponazoritve teh sprememb. Gornji pregled sestave parlamenta po volitvah leta 1987, leta 1992 in prejšnjega ponedeljka nam tako daje

zelo nazorno sliko, ki nam predvsem kaže dejstvo, da smo se morali sprijazniti z novo definicijo besede »desnica«, ki ne pomeni več samo skrajne opozicijske skupine ampak, kot se sliši, tudi resno vladno alternativo. Izginil pa je veliki center, ki je vsa povojna leta pogojeval italijansko politiko.

BRUSELJ / Z ZAHTEVO PO UKINITVI EMBARGA

Slovenija podpisala partnerstvo za mir

BRUSELJ - Včeraj je slovenski premier dr. Janez Drnovsek na bruselskem sedežu Severnoatlantske vojaške zveze podpisal okvirni dokument Partnerstva za mir, posebnega programa, ki ga je zveza Nato pripravila za vzhodno- in srednjeevropske države. Slovenije je stinrajsta podpisnica Partnerstva za mir in generalni sekretar zveze Nato Manfred Wörner je v svojem nagovoru dejal, da je Slovenija v izredno kratkem času uspela podpisati ta pomembni dokument in poudaril, da je prva država podpisnica, ki ni članica Severnoatlantskega sveta za sodelovanje.

Slovenski premier Dr-

novsek je v svojem nagovoru osvetlil politični in varnostni pomen, ki ga Partnerstvo za mir prinaša Sloveniji. Ob koncu govora ga je generalni sekretar, ki je s svojo prisotnostjo Sloveniji izkazal svojevrstno čast, prijateljsko potepeljal po rami in

mu zatrdil, da je bilo iz govora cutiti, da je sprejeto iz srca in ne s papirja. Drnovsek je zvezo Nato pozval, naj pri Varnostnem svetu Združenih narodov posreduje za ukinitve embarga na orožje, ki velja za vse države nekdanje Jugoslavije.

Vse države sprejele sporazum o Evropski uniji

BRUSELJ - Tiskovni predstavnik vodstva Evropske unije je sporočil, da so v torek do šestnajste ure, kot je bilo dogovorjeno, vse članice pozitivno odgovorile na kompromisni grški predlog o glasovanju v skupnosti, potem ko se bo ta 1. januarja 1995 povečala na 16 članic. Hude spopade z nezadovoljnimi v lastnih vrstah ima le britanski premier Major, za katerega celo napovedujejo skorajšnji odstop. Na 18. strani

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Travanut in Illy pod udarom

Zmaga na volitvah je opogumila opozicijo v dežel-nem svetu. Desničarji napovedujejo ofenzivo tudi proti tržaskemu zupanu Riccardu Illyju. Stran 4 in 5

Tržaski arzenal brez dela?

Tržaski arzenal sv. Marka se ni ostal ravno brez dela, bo pa prav kmalu ostal brez naročil. Fincantieri ga namera-va zreducirati na majhno popravilnico ladij. Stran 6

Bruno Zvech (CGIL) o volitvah

Tržaski pokrajinski generalni tajnik sindikata CGIL je odgovoril na nekatera naša vprašanja v zvezi z rezultati nedeljskih in ponedeljskih volitev. Stran 6

Gorica od volitev do volitev

V Gorici, kjer bodo junija občinske volitve, stranke pozorno ocenjujejo volilne izide. Prva stranka je Forza Italia, ki je Severni ligi pobrala skoraj dve tretjini glasov. Stran 9

Milan neodločeno z Anderlechtom

V predzadnjem kolu evropske lige prvakov je Milan z belgijskim Anderlechtom igral neodločeno 0:0 in si s tem že zagotovil nastop v polfinalu. Stran 26

KARTEL SVOBOŠČIN / PO DVEURNEM POGOVORU MED BOSSIJEM IN BERLUSCONIJEM

Znatno zblížanje pogledov med Ligo in Forza Italia

Vlado bo vodil Berlusconi, vstopili pa bodo tudi Finijevi ljudje

RIM - V torek je s televizij-skih ekranov divjala nevihta, včeraj pa je - vsaj tako kaže - med Silviom Berlusconiem in Umbertom Bossijem »izbruhnili« mir. Lider Forza Italia in vodja »lumbardov« sta se sšla na sestanku in dve uri sta baje zadostovali, da sta odpravila dober del nasprotij.

»Osebnost sem jamčil, da drzavi lahko zagotovimo dobro vlado. To se sedaj uresničuje. Vlado bomo oblikovali in oblikovali jo bomo kmalu,« je včeraj popoldne pojasnil voditelj Forza Italia Silvio Berlusconi (na fotografiji) med daljšo novinarsko konferenco. Dodal je, da bo naslednje srečanje jutri. Berlusconi je tudi jasno postavil svojo kandidaturo za novega premiera. »Smisel volilnih izidov mora sicer tolmačiti predsednik republike, osebno ugotavljam le, da je Kartel svoboščin zmagal na volitvah, v tem kartelu pa ima vodilno vlogo Forza

Italia, ki ima liderja Berlusconi-ja,« je dejalo Njegovo oddajništvo, ki ni izključilo, da bi vloga podpredsednika v tem primeru pripadla predstavniku Severne lige, v vlado pa bi vstopili tudi zastopniki Nacionalnega zaveznistva, ne pa njegov lider Gianfranco Fini.

Silvio Berlusconi, ki se je v torek sestal s Finijem, je dodal, da je med zavezniki »tvorno vzdušje«. Bossijeve predvolilne in povolilne napade pa pripisal le »predvolilnemu barantanju«. Izključil je možnost, da bi predsedstvo senata in poslanske zbornice prepustili ljudem

opozicije, ki po njegovi oceni »niso razumeli, kaj se je zgodilo v Italiji«. Koncal je s trditvijo, da bo koalicija »znala oblikovati milijon novih delovnih mest, morda se več«.

Umberto Bossi pa je na sežu Lige izjavil, da se je dialog začel in »da je soočanje temeljilo predvsem na vprašanju federativnosti, kar je dovolj jasen in pozitiven signal«. Dodal je, da je treba s pogovori nadaljevati, vendar »če bo slo vse po sreči, bomo v kratkem oblikovali vlado. Pred tem pa hočemo doumeti, ali je možen skupni projekt,« je dejal. Roberto Maroni, ki je sodeloval na pogovoru, pa je o morebitnem sodelovanju Nacionalnega zaveznistva v vladi dejal, da gre »za hipotezo, eno od takih, ob kateri se velja pogledati«.

Iz Rima se je oglasil se Gianfranco Fini, ki je bil »optimist« glede možnosti oblikovanja vlade. Zaenkrat je ocenil kot pri-

merno dejstvo, da se soočata predvsem Forza Italia in Liga, če bo treba oblikovati vlado pa bo nujno dogovarjanje v troje tudi z Nacionalnim zaveznistvom. Dodal je, da je decentralizacija potrebna, predpogoj dogovora pa je, da mora biti jasno zapisano, da je »Italija ena in nedeljiva«.

Do tu včerajšnji zasuk v odnosih med partnerji zmogovitega kartela. Barometer kaže lepo vreme, vendar ni izključeno, da bi se lahko tlak spet padel in napovedoval novo nevihto.

Sicer pa so zato, da se zmagovalci preizkusi v vladanju, dejansko vsi, zlasti pa mu to s precejšnjo skodoželnostjo privojsjo nasprotniki. Berlusconi se je tudi v politiki izkazal kot dober prodajalec. Ostaja vprašanje, če bo vodil vlado, ali bo tujni tako spretno prodajal politiko, kot je italijanom prodal Forza Italia.

DEMANTIRANE ARETACIJE

Preiskave o umoru Mirana in Ilarie še v popolni temi

MOGADIS - Ni res, da so v somalskem glavnem mestu aretirali dva možka, ki naj bila vpletena v umoru snemalca Videoesta Mirana Hrovatina in časnika TG3 Ilarie Alpi, do katerega je prišlo 20. marca. To vest, ki je krožila v preteklih dneh, je včeraj uradno demantiral odgovoren za mirovno odpravo OZN v Somaliji veleposlanik Lansana Kouyate. Slednji je predstavniku italijanskega zunanjega ministrstva Mariu Scialoju povedal, da je od preiskovalne komisije, ki so jo imenovali nalašč za ta primer, prejel uradno poročilo, ki izključuje, da bi somalska policija kogar koli aretirala zaradi umora Hrovatina in Alpijeve, in sploh ne prinaša nikakih ugodnih vesti o razvoju preiskav.

Kouyate je vsekakor pozval komisijo, naj nadaljuje s svojim delom. Umor snemalca Videoesta in časnika TG3 pa medtem preiskuje se ena komisija, pa čeprav neformalna, ki jo je ustanovila družina Hirab. Gre za zelo vplivno rodbino, ki je med drugim s svojim posredovanjem dosegla »zgodovinsko spravo« med glavnima klanoma, ki si merita moči v Mogadišču, se prav med klanom Abgal in Habr Gidir. Kaže, da ta »neuradna« komisija zelo intenzivno preiskuje. »Italijanskim in sploh tujim

državljanom bi radi zagotovili, da se v Mogadišu nimajo nicesar bati. Tu lahko mirno živijo in delajo in nihče jim ne bo izkrivil lasu,« je povedal predstavnik družine Hirab, pojasnjujoč razloge, zaradi katerih se je le-ta odločila za preiskovanje umora na lastno pest.

Glede ozadja umora se medtem se naprej siri zelo različne a težko preverljive govoriče. Tako se je včeraj pojavila vest, po kateri naj bi slo za atentat, ki naj bi ga izvedli nasprotniki generala Aidida. Znesli naj bi se nad Italijane, ker naj bi le-ti Aididu oskrbeli orožje. Seveda Miran in Ilaria naj bi s svojim življenjem plačala za stvar, pri kateri nista imela nobenega opravka. Toda kaže, da je tudi ta govorica bosa ali vsaj za zdaj povsem nedokazljiva. Nekateri pravijo, da so jo raznesli sami Aididovi pristasi, in sicer zato, da bi pred mednarodno javnostjo očrnili generala Ali Mahdija in njegove ljudi, ki nadzorujejo položaj v severnem delu Mogadiša, medtem ko Aidid kraljuje v južnem. Spet druga govorica pravi, naj bi morilci Mirana in Ilarie bili iz vrst manjšega klana Murusadov, ki naj bi v resnici prvotno hotel dvojico samo ugrabiti, in sicer zato, da bi nekako povečal svojo težo in ugled. A tudi za to govorico ni resnih dokazov.

NOVICE

V galeriji Uffizi v Firencah odprli novo dvorano

FIRENCE - Ob obletnici atentata 27. maja bodo v galeriji Uffizi v Firencah odprli novo dvorano, ki jo bodo uredili ob začetku stopnišča »del Buontalenti«. Kot je navedla ravnateljica muzeja Anna Maria Petrioli, bodo v njej razstavili razne dokumente, ki prikazujejo zgodovino muzeja. Predstavili bodo tudi razna restavrirana dela dela in priredili manjše razstave. V soboto, na predvečer velike noči, pa bodo ponovno odprli dvorano št. 34, ki je poimenovana po Veronesiju. Obnovitvena dela po atentatu, ki je poškodoval več slik, se torej nadaljujejo; po predvidevanjih pa naj bi se zaključila v prihodnjih tednih, na začetku turistične sezone.

Umrli je kandidat: volilci so ga kljub temu množično podprli

CORIGLIANO CALABRO (COSENZA) - Izid volitev v volilnem okrožju št. 3 za poslansko zbornico v Coriglianu (Cosenza) je bil kar presenetljiv. Domenico Longo, kandidat Kartela svoboščin, ki je umrl prejšnjo sredo po volilnem shodu, je namreč na volitvah prejel 30 odstotkov glasov. Na Viminale so v soboto potrdili, da smrt kandidata v uninominalnem sistemu pred volitvami ne dovoljuje, da bi njegovo ime izbrisali z glasovnice. Tako so volilci iz Corigliana množično podprli Domenica Longa.

Bossiju so ukradli blindirani avtomobil

MILAN - Blindirani avtomobil (lancia thema), ki ga je običajno uporabljal Umberto Bossi, so neznanci v noči na sredo ukradli iz garaže v Milanu, kjer je na »varno« spravljen sofer. Garaža je v neposredni bližini stanovanja Pina Bobinija, soferja zveznega tajnika Severne lige.

Preiskave o novoizvoljenemu senatorju

BENETKE - Franco Fante, kirurg v bolnici Dolo (Benetke), je bil komaj izvoljen za senatorja, kot kandidat Severne lige in gibanja Forza Italia, ko je izvedel, da so sodne oblasti uvedle proti njemu preiskavo. Franca Fanteja so obtožili, da je pri opravljanju svojega dela povzročil nenamerno poškodbo nekemu bolniku, ker ga je operiral na napacnem hrbteničnem vretencu. Zaradi iste obtožbe se bo moral zagovarjati tudi primarij oddelka Antonio Novello.

Gianni Nardi »povzročil« spor med španskimi in italijanskimi sodniki

FIRENCE - Se dolgo bomo morali čakati, da bi dokončno razblinili vse sume o istovetnosti v Španiji pokopanega trupla Giannija Nardija. Zaradi tega vprašanja obstaja se velika »napetost« med italijanskimi in španskimi sodniki. Španski sodnik Felis je namreč od florentinskih preiskovalcev zahteval vrsto dokumentov, ki jih Italijani sploh nimajo in se tedaj bo dovolil, da odvzamejo nekaj tkiva z domnevnega trupla Giannija Nardija, tako da bi na podlagi primerjave DNK Nardijevih sorodnikov ugotovili resnico.

AFERA / MILANSKI SODNIK V RIMU

Di Pietro in umor v Olgiate

V zadevo vpleten tudi vnuk marešala Pietra Badoglija?

RIM - Umor Alberice Filo Della Torre julija 1991 je se zmeraj zagoneten kljub včerajšnjemu potovanju sefa milanske sodnijske ekipe tako imenovanih čistih rok Antonia Di Pietra v Rim, kjer se je sestal s kolegi Savioattijem, Iorijem in Martellinom in se z njimi razgovarjal dobri dve uri. Govor je bil sicer tudi o korupcijskih pojavih v sklopu zadržništva in povezavi le-teh na primer s kostariškimi oblastniki, vendar je sla glavna pozornost uboju, ki zelo spominja na kriminalke, kakršnih smo morda se preveč navajeni zaradi ustreznih televizijskih primerkov.

Antonio Di Pietro je izročil Cesareju Martellinu izrazito moško oblačilo, medtem ko so se malo poprej preiskovalci o njem zatrjevali, da gre za obleko grofice Alberice; od tod tudi negotovost o tem, kako je Di Pietro pravza-

prav do te obleke prišel. Odgovora ni mogoče se najti, ni pa tudi mogoče izključiti (novinarjem prepovedane) resitve, do katere so morda prisli pristojni po kar šestnajsturnem zaslišanju Emilie Parisi Alfon; le-ta zatrjuje, da je imela z možem pokojnice Alberice, Pietrom Matteiem, ljubezensko razmerje. Skratka, Alfonova naj bi posredovala Antoniu Di Pietru vse potrebne podatke za to, da bi lahko povezal nekatere elemente iz okvira umora pri Olgiate z afero o tajnih denarnih skladih energetskega velikana Enimont; ti elementi pa naj bi zadevali določene bančne račune, ki jih je imel Mattei v švicarskih bankah. Mattei naj bi imel poslovne stike s Paolom Badogliom, vnukom nekdanjega maršala Italije Pietra Badoglija in prijateljem Alberice Filo della Torre.

SVET / PRVI KOMENTARJI PO ITALIJANSKIH POLITIČNIH VOLITVAH

Za tuji tisk so Italijani izbrali staro in še povečali politično zmedo

Številne evropske dnevnike moti, da bodo v vladi neofašistični ministri

RIM - Tuji tisk je končno zael analizirati rezultate italijanskih volitev, ki so tujino se bolj presenetili kot Italijo. V Veliki Britaniji so vsi časopisi z velikim poudarkom pisali o »pojavu Berlusconi«. Times je zapisal, da se kaj takega se ni zgodilo v sodobni evropski zgodovini. Zmagal je »nepolitik«, voditelj »nestranke«, ki je boj med desnico in levico spremenil v boj med starim in novim, s tem da je izkoristil dvome in nezaupanje ljudi, ki ne verjamejo, da se je levica odpovedala komunizmu in stalinizmu. Financial Times pa je navedel, da v rezultatih ni »nič novega in odločilnega«. Berlusconi je imel tesne stike s politiki, ki jim sodijo zaradi korupcije in predstavlja del tistega, kar je bilo zgrešenega v upravljanju Italije zadnjih nekaj desetletij. Dnevnik dvomi, da bodo voditeljem desnice Berlusconi, Bossiju in Finiju uspelo sestaviti »trdno in trajno« vlado in smatra zaradi težkega gospodarskega položaja kot neuresničljivo obljubo o zmanjšanju davkov. Berlusconi bo moral torej izbirati med težko evropsko integracijo in finančnim polomom latinskoameriskega kova. Dnevnik Independent pa je povezal Berlusconijev vzpon z njegovim

prijateljstvom s Carxijem in je poudaril, da predstavlja televizijski magnat »del starega režima«. Skrbi pa ga predvsem dejstvo, da bi lahko imela Italija prvič po padcu Mussolinijevega režima »neofašistične ministre«. To skrbi tudi dnevnik Guardian, ki je zapisal, da je Berlusconi zmagal »korak nazaj«, v Bruslju pa se marsikomu že jezijo lasje, da bo članica Evropske unije imela neofašistične ministre.

Zaskrbljeni pa so tudi v Franciji. Tako ima Quotidien de Paris pomenljiv naslov: »Italija je menjala kanal.« Ob Berlusconi-ju vi sliki pa je uvodnik, v katerem komentator ugotavlja, da se Berlusconi ni poslužil televizije, ker je on televizija. »Denar, sport, posli, precej talenta in določena mera cinizma, to je novopolitična alkimija, to so prvine jutrišnje demokracije.« Liberation pa se je vprašal, če bi bil hujski madež, če bi se slovesnosti ob obletnici izkrcanja v Normandiji udeležil nemški krščanski demokrat Kohl, ali kak italijanski neofašistični minister. Manj zaskrbljen je bil Le Figaro, ki je zapisal, da je Berlusconi pomiril številne Italijane.

Bolj umirjeni in analitični so bili nemski

casopisi, ki so ugotovili, da bo desnica le s težavo uskladila svoje različne duse. Le Frankfurter Allgemeine Zeitung je zapisal, da se je v Italiji uresnicilo tisto, kar si v Nemčiji marsikdo želi. Za avstrijski Kurir je Italija vključila vzvratno pristavo, tako da je »nova Italija« po volitvah »zelo starinska«. Da se v Evropi marsikdo boji fašizma, prica švedski Dagens Nyheter, ki se je pod arhivsko sliko postrojenih fašističnih balil vprašal, ali bodo spet začeli? Španski El Pais je bil mnenja, da se je zgodila prava revolucija, a nihče ne ve v cigavo korist.

»Spremembe na italijanski način,« je naslovil svoj včerajšnji uvodnik New York Times, ki je navedel, da je zmagala nova, demagoška in populistična desnica. Italijani so si želeli sprememb, a so v pravem paradoksu zaupali strankam dvoumne preteklosti in cloveku, ki vtelesa slavo in skrajnosti bližnje preteklosti. Newyorški dnevnik kot večina ameriških časopisov ugotavlja, da bo Berlusconijsva koalicija lahko se povečala zmedo. Za Washington Post pa je sedanja »sprememba le drugo dejanje drame, ki bi bilo lahko tako zanimivo, kot je bil presenetljivo prvok«.

LJUDSKA STRANKA / PO VOLILNI KATASTROFI

Včeraj nepreklicen odstop tajnika Mina Martinazzolija

Maja izredni kongres - Buttiglione za dogovor z Berlusconiem

RIM - Katastrofa Ljudske stranke na političnih volitvah je zahtevala prvo žrtev. Včeraj je s kratkim pismom predsednici Rosi Russo Jervolino napovedal nepreklicen odstop tajnik Mino Martinazzoli. Stranko bo do izrednega kongresa, ki bo v drugi polovici maja, vodilo kolegialno telo, ki mu bo predsedovala Jervolino.

Martinazzoli, ki je kršanske demokrate z dolгим in bolečim prenovitvenim procesom prepeljal na breg Ljudske stranke, ni okleval. Po torkovem premisleku je včeraj dopoldne poslal Rosi Russo Jervolino kratko odstopno pismo. Vrnitev mandata je ponudil ze po jesenskih upravnih volitvah, toda vodstvo ga je tedaj prepricalo, naj ostane. Tokrat pa se Martinazzoli umika nepreklicno.

Vzrok odstopa je tajnik Ljudske stranke pojasnil v kratkem uvodniku, ki ga je napisal za strankino glasilo Il Popolo. »Vse bo odvisno od ocene o prehojeni poti in o ciljih, ki smo si jih zadali z izbiro sredinske usmeritve na zadnjih volitvah.« Po Martinazzolijevem mnenju so v tej bitki »dozorele energije, zavest in spoznanja, vse to pa je pomembno in trdno premoženje, temelj za pot, ki je pred nami. Pomembno je, da se ta sila ne razprši, saj gre za veliko delo, ki ne trpi ne improvizacij ne hitric.« Odstopil pa je, ker »je prav priznati odgovornost za volilni poraz, da bi morebitni procesi ne upočasnili prenavljanja«.

Odstop Mina Martinazzolija ni bil nepričakovan in strankina levica je že apelirala na tajnika, naj se

premisli. Desnica pa je z Rocom Buttiglionejem in Robertom Formigonijem že začela pripravljati novo politično usmeritev, po kateri naj bi Ljudska stranka težila k temu, da »izbruhnejo protislovja v Kartelu svobosčin«, strateski cilj pa naj bi bil »združitev vseh pravih zmernih sil«.

Martinazzoli odhaja, stranka pa se kot pred volitvami spet deli na levico Sergia Mattarelle in Rosy Bindi in krilom, ki je bilo naklonjen dogovoru z Ligo in Berlusconijevo Forza Italia. Če bo prevladala Buttiglionejeva usmeritev, bi to lahko vplivalo na oblikovanje vlade. »Bosta ze Buttiglione in Formigoni jamčila večino Berlusconiu,« je grenko komentiral rimski tajnik Ljudske stranke Romano Forleo.

Mino Martinazzoli s predsednico Ljudske stranke Roso Russo Jervolino (Ap)

VOLITVE / PO PORAZU

Prva trenja med naprednimi silami

DSL zavrača očitke komponent Achilleju Occhetto - SKP za krepitev enotnosti

RIM - Poraz na nedeljskih in ponedeljkovih političnih volitvah je za kartel naprednih sil bolj pekoč, kot se zdi na prvi pogled. To je mogoče razbrati iz nekaterih znakov, ki prihajajo občasno na dan.

Ze v torek je bilo iz krogov nekaterih koalicijskih strank mogoče slišati zahteve, naj po porazu odstopi tajnik DSL Achille Occhetto, ki je kot voditelj največje komponente bil tudi lider koalicije. Pri Hrastu so te zahteve zavrnili kot »neumnost«, toda val očitkov na račun Occhetta se ni ustavil. Včeraj se je k temu povrnil naceinik socialistične skupine v senatu Fabrizio Cicchitto, ki je Occhettov »radostni vojni stroj« primerjal nekdanji španski »nepremagljivi armadi«. Socialistični predstavnik je postavil na zatožno klopi tudi lastno vodstvo, Occhetta pa dodatno obtožil, da je s porazom Naprednega kartela odgovoren tudi za katastrofo manjših sil zavezništva, med katerimi je tudi PSI.

V vodstvu DSL so odgovorili ostro in katastrofo socialistov pripisali prejšnjemu vodstvu socialistične stranke.

Medtem pa se kresejo mnenja o tem, ali naj napredno zavezništvo oblikuje enotno poslansko skupino ali pa naj

se izvoljeni locijo v več skupin, pač po komponentah. Proti skupni skupini se je včeraj izrekla Stranka komunistične prenovitve, ki se pa zavzema za koordinirano politiko Naprednega kartela. SKP se opredeljuje za »dogovor o posvetovanju« med vsemi komponentami, da bi uskladile skupen boj v parlamentu in zunaj njega in obenem »premostile deficit enotnosti, ki je prišel do izraza med volilno kampanjo«.

Lider Mreže Leoluca Orlando pa je včeraj sklical tiskovno konferenco, da bi pojasnil vzroke poraza naprednih sil. Po njegovi oceni levica ni bila sposobna izoblikovati skupnega volilnega programa in se ni predstavila kot verodostojna vladna sila, kar je uspelo desnici. Trohico upanja za usodo levega kartela pa je Orlando navdihnilo dejstvo, da velika mesta se vedno vodijo napredni zupani.

Republikanci pa si zastavljajo vprašanje, ali lahko taka leva koalicija, kot se je predstavila na teh volitvah, sploh zmaga. Njihov odgovor je negativen, zavzemajo pa se za tak progresivni blok, ki bi ga vodila demokratična levosredinska skupina, ki bi se lahko povezala z DSL, vendar ne bi Hrastu žrtvovala liderstva.

POLITIČNA SCENA

Zelo spreten prodajalec

VOJMR TAVCAR

Najbrž imajo prav njegovi prijatelji, ki trdijo, da je milanski medijski magnat Silvio Berlusconi predvsem izredno priden in sposoben prodajalec. Dojel je, da bi Italijani zeleli novo stranko. Zato je v nekaj mesecih oblikoval Forza Italia in jim jo prodal.

V tej trditvi je zrno resnice, ki vsaj delno pojasnjuje zmago Kartela svobosčin na nedeljskih in ponedeljkovih volitvah v Italiji. Kot vsak medijski clovek, se zlasti pa kot vsak podjetnik, je bil milanski vitez dela z eno nogo v politiki ze mnogo let, obenem pa je imel s svojim koncernom Fininvest veliko terminalov, ki so s precejšnjo občutljivostjo merili razpoloženje v italijanski družbi. Z izbruhom in zaostritvijo podkupniške afere, ki je prispevala k rušenju starega sistema oblasti in ki je botrovala krizi Socialistične stranke ter zlasti Krščanske demokracije - ki sta bila temelja prve republike - je v italijanski družbi zazevala velika praznina. Zmanjkala je zlasti tista tradicionalna KD, ki je stiri deset poveljnih let znala ob skupnem krščanskem navdihu v isti stranki združevati levico in desnico, skrajne konservativce in izrazito napredne ljudi, ki je vselej uspela - v dobrem in slabem, predvsem pa za ceno lotizacije - usklajevati interese med sabo tako različnih, včasih kar nasprotnih sil.

Taka Krščanska demokracija je zasla v krizo, Ljudska stranka, ki je z Minom Martinazzolijem prevzela njeno nasledstvo, pa se je ravno od tega najbolj protislovnega in spornega aspekta ogradila.

Kolikšna je praznina, so pokazale jesenske upravne volitve, ko je Martinazzolijev center doživel prvi hud poraz, saj so bili njegovi kan-

didati skoraj povsod izključeni ze v prvem krogu, njegovi volilci pa so se v drugem krogu razdelili: eni so podprli napredne kandidate, drugi - najbrž krepka večina - pa desnico (v tem pogledu je zgovorno dejstvo, da je misovski tajnik Gianfranco Fini dobil v drugem krogu rimskih upravnih volitev 47 odstotkov glasov, ki očitno niso bili vsi neofasistični).

Silvio Berlusconi je prvi dojel, da obstaja ta praznina in da dober del nekdanjih demokratskih volilcev potrebuje in želi novo stranko. Slo je za tisti del, ki se je pred tem na Severu delno opredelil za Ligo, vendar ni sprejemal njenega secesionizma, in za tiste, katerih srce je sicer bilo na desni, vendar se niso mogli istovestiti z Gianfrancom Finijem, kljub temu da je misovski tajnik z oblikovanjem Nacionalnega zavezništva - pa čeprav nekoliko sramežljivo in dvoumno - snel neofasistično suknjo in oblekel veliko bolj dostojno suknjo vladne desnice.

Tem ljudem je Silvio Berlusconi ponudil svojo Forza Italia, ki jo je zasnoval z značilnim marketinskim pristopom. Prej je raziskal politični trg, ugotovil, kaj želijo ljudje, in tem željam prilagodil proizvod. Priprave so bile daljše od treh mesecev, kot trdi Berlusconi, saj se je vitez dela - vsaj posredno - veliko pred uradnim na-

stopom spustil v politično areno. Pokazal pa je veliko podjetniško spretnost, saj je v sorazmerno kratkem času raziskal tržišče, izoblikoval proizvod in ga uspešno prodal. S sklenitvijo zavezništva s Finijem na desni in z Bossijem na levi pa je izoblikoval koalicijo, ki je bila sprejemljiva za široko paleto volilcev: od desnice pa vse do zmerne centra.

Drugi razlog zmage desnice je psihološkega značaja. Sociologi soglasno ugotavljajo, da je izraz desnica med Italijani zgubil nekdanji negativni prizvok, ki je bil predvsem dediščina fasizma. Uspešnost Krščanske demokracije je ves povojni čas temeljila tudi na tem razlogu. Z edino izjemo MSI, ki je mnogo let združevala predvsem neofasistične nostalgike, in delno liberalcev, Italija ni nimela nobene stranke, ki bi se predstavljala kot izrazito desna, pa tudi nikogar, ki bi se proglasal za desničarja, ker je imel to za sramotno. Svoj prostor je dobil v KD, svojo desničarsko nastojenost pa skril za izrazom krščanskega demokrata.

Biti desničar v percepciji ljudi danes ni več nečastno. Nasprotno, sociologi ugotavljajo, da se ljudje proglasajo za desničarje s ponosom, kar nedvomno zmanjšuje dvoumnost in pripeva k večji jasnosti.

Ostaja pa vprašanje, ali je italijanska desnica, ki je zmagala na volitvah, sodobna evropska desnica ali pa je - kot pravi Indro Montanelli - slaba krama. Odgovor bo možen v prihodnjih tednih, če bodo trije prepirljivi zavezniki desnice uspeli oblikovati vlado in zasnovati vladni program. Če upostevamo dosedanje volilno kampanjo, pa so - kljub nedvoumni spretnosti prodajalcev - dvomi več kot upravičeni.

G L O S A

O Bogu, trpljenju in veselju

JOZE PIRJEVEC

Zadnjič smo se pri kavi razgovorili o knjigah, ki smo jih brali, jih beremo ali bomo brali, Andrzej, moj kolega iz Krakova, je omenil Isaaca Bashevisa Singerja, čes da je nenavadno, kako je znal ta židovski pisatelj iz New Yorka, ki je izbral za svoj izpovedni jezik jidiš, razumeti poljsko miselnost in način življenja. Rekel sem, da si ze dolgo želim prebrati kakšen Singerjev roman, da pa do sedaj se nisem imel te prilike.

Anne, direktorica biblioteke v našem institutu, se je takoj ponudila, da mi prinese z doma nekaj njegovih povesti in je naslednji dan prila s celo torbo knjig. Vprašal sem jo, s katero naj začnem, pa mi je svetovala tisto z naslovom »Sovražniki, ljubezenska zgodba«, ker da je polna smeha in joka in da je ne moreš pozabiti, ko jo enkrat prebereš.

Spoprijel sem se torej z zgodbo Hermana Broderja, poljskega Zida, ki se je med vojno resil pred nacisti, ker ga je sluzkinja Yadviga tri leta skrivala v seniku. Po vojni je Herman emigriral v New York, kjer se je iz hvaležnosti civilno poročil s svojo prepresto »kristjanko«, prepričan, da je žena Tamara skupaj z otrokoma v holokavstu izgubila življenje. V Brooklynu je medtem spoznal Masho, tudi židovsko ubežnico iz Poljske, ter z njo navezal odnos, poln cutne in skoraj temne ljubezni. Ko mu Masha pove, da je zanosila, se Herman odloči, da jo pred rabinom poroči in tako novorojencu zagotovi legitimnost znotraj židovske skupnosti. Komaj pa to stori, se pojavi Tamara, ki je preživela ne samo nacistični lager, temveč po vojni tudi stalinistični gulag...

Ta na videz komična zgodba o možu s tremi ženami (ki mu krepko zagrenijo življenje, tako da na koncu zbeži), služi Singerju za razmislek o strahotah nacizma in stalinizma in za oblikovanje vprašanja, ki si ga tudi sam zastavljam, odkar se sprašujem o smislu življenja. Če

Bog je, zakaj je vključil trpljenje v svoj stvariteljski nacrt, kot enega od njegovih bistvenih elementov? Tako se zdi, kot da bi Bog trpljenje potreboval v nekem nerazumljivem iskanju ravnovesja med dobrim in zlim, zakaj bi mu bila sicer za odrešenje sveta potrebna smrt njegovega lastnega sina. Singer odgovarja na to vprašanje z ugotovitvijo, da Boga ni, kajti nesmiselno si je predstavljati krutega Boga. »Ce je bil Bog zmožen opazovati vse te strahote,« pravi ob vpisovanju lagrejev in gulagov, »in ostati tiho, potem ni Bog.«

Moram reci, da je Anne imela prav, ko je rekla, da te povesti ni mogoče pozabiti. Bral sem jo pozno v noč in ko sem knjigo odložil, dolgo nisem mogel zaspati, ker sem imel v možganih pravi metez vtisov in besed. Nacizem in stalinizem (v naši slovenski verziji) sta me sicer samo oplazila, vendar dovolj zaznavno, da ju občutim kot lastno izkušnjo, da o udarcih življenja niti ne govorim. Vprašanja o smislu trpljenja in o Bogu, ki ga ni - čeprav se s to mislijo ne morem sprijazniti - ni resila niti naslednja sobota, ki je bila tako polna sonca, da sem se sel smucat, namesto da bi sel na delo v institut. Sel sem mimo cvetlicarne, kjer so sestavili na desetine lončkov z begonijami, vrtnicami, krizantemami in tulipani v eno samo rumeno simfonijo. »Življenje je kljub vsemu tudi veselica,« sem si moral priznati. »Veliki cetrtek in petek in sobota, pa tudi Velika noč.«

Žičnica na Višarje

TRBLJ - Z veliko nočjo se konča zimsko obratovalno obdobje za žičnico na Višarje. V soboto, nedeljo in ponedeljek bo zato zadnja priložnost za obisk svetišča na Višarjah pred spomladansko prekinitev obratovanja. Žičnica bo spet obratovala ob koncu tedna v juniju (4. in 5.; 11. in 12.; 18. in 19.), od 25. junija do 18. septembra pa bo spet obratovala vsak dan. Tudi obratovanje žičnice sodi v nacrt za turistično promocijo Višarij.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržanskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRAE d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958
Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publiet
tel. 040-7796611, fax 040-768697

Italija: podružnice SPI

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1253244 int. 38, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 42 mm) 80.000 LIT,
finančni in legalni 120.00 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
850 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozljaja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.300 LIT - 50 SIT

Prednaročnina za Italijo: 300.000 LIT velja do 31. 1. 1994

Poštni t.r. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.500 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu st. 14 z dne 6. 12. 1948

Clan italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

VOLILNI UČINKI NA DEŽELNO POLITIČNO KOALICIJO

Ali bo Travanutova vlada prestala politični potres?

Zelo previdna stališča Lige - Potreba po novi volilni zakonodaji

VIDEM - Nedeljske parlamentarne volitve v bližnji bodočnosti najbrž ne bodo vplivale na stabilnost deželnega odbora. Tako imenovano Zaveznistvo svoboscin je po vsej deželi res doživelo velik uspeh, znotraj tega gibanja pa je premotno zmagal Berlusconi, medtem ko je Liga v primerjavi z lanskimi deželnimi volitvami izgubila del svojih glasov. Bossijevo gibanje je na deželni ravni nazadovalo za več kot deset odstotkov in "Forza Italia" je danes zdalec prva stranka.

Deželni voditelji Severne lige so glede usode vlade predsednika Renza Travanuta zato zelo previdni. Ugotavljajo sicer, da so volilci politično gledano delegetimirali sedanji odbor, so pa zelo redkobesedni, ko jih clovek vpraša, kakšni bodo njihovi naslednji koraki v deželnem svetu. Deželni tajnik Roberto Visintin, ki je bil znova izvoljen v parlament, ze ne-

Predsednik deželne vlade Renzo Travanut (f.KROMA)

kaj časa ponavlja, da mora Dežela poskrbeti za novo volilno zakonodajo po večinskem sistemu in da sele nato bodo lahko nove deželne volitve. A to je tudi stališče velike večine strank in same deželne vlade.

Pri tem ne gre podcenjevati dejstva, da je svetovalska skupina Lige izgubila Pietra Fontaninija, ki gre v Rim in se bo zato odpovedal deželnemu mandatu. Nekdanji predsednik odbora je politično usmerjal

Bossijevo gibanje v deželnem svetu in pušča v svoji skupini praznino, ki jo bo zelo težko zapolniti. Velja pa tudi podcrtati, da Berlusconi (se) nima deželnih svetovalcev, tako da ostaja razmerje sil v skupščini popolnoma nespremenjeno.

Predsednik Travanut, ki je komaj prestal precej težko proračunsko preizkušnjo, bo torej, ce ne bo prišlo do presenečenj, gotovo še nekaj mesecev ostal na krmilu Dezele. Volilni rezultati so namreč - ceprav zgleda paradoks - utrdili njegovo levosredinsko koalicijsko, ki je bila na političnih volitvah močno porazena. Tako DSL, kot ostale levicarske sile, da o Ljudski stranki sploh ne govorimo, nimajo namreč v tem trenutku nobenega realnega interesa za kakršnekoli preobrate. Za njih in predvsem za deželno skupnost je najbolje, da se angažirajo za odobritev novega volil-

nega zakona, za odobritev katerega pa bodo potrebovali najmanj leto dni. Revizija volilne zakonodaje namreč zahteva spremembo deželne statuta, ki jo lahko izvede edinole parlament.

Travanutov odstop je včeraj precej osamljeno zahteval le tržaski svetovalec Carmelo Calandruccio, nekdanji demokristjan, ki je svojčas pristopil v gibanje Cristiano popolari in torej v "Kartel svoboscin". Calandruccio, ki je v deželnem svetu v opoziciji, je seveda navdušen nad volilnim zasukom na desno in pričakuje, da se bo tudi na deželni ravni ustvarilo zaveznistvo med neofasisti Nacionalnega zaveznistva, Ligo, Berlusconiem in Listo za Trst. Tudi ce bi do tega prišlo, bi bila to v vsakem primeru se vedno manjšinska koalicijska. Za morebitno razčlenjenje pa bo treba najbrž počakati še nekaj mesecev.

**PADOVA
VERONA
TRENTO
UDINE
BASSANO
MESTRE
CASTELFRANCO V.
CITTADELLA
MIRA
SPRESIANO
MONTAGNANA
JESOLO
LIGNANO**

PRIŠEL JE SLON!

ELEPHANT
GROUP

OBUTVE

Pittarello

ILGiULIA

TRGOVSKI CENTER
TRST

PO VOLILNI ZMAGI "KARTELA SVOBOŠČIN"

Desnica napoveduje ofenzivo proti Illyju

Zmaga na volitvah je opogumila trzasko desnico, ki napoveduje pravo politično ofenzivo proti upravi župana Riccarda Illyja. Za to neke vrste "sveto vojno" se ogrevajo predvsem fasisti in listarji, ki skušajo v te politične igre za vsako ceno vplesti tudi Severno ligo. Bossijevo gibanje je na te pozive doslej odgovorilo precej previdno, tudi zato, ker nekateri njegovi krajevni voditelji nočejo imeti nič skupnega z nacionalistično desnico, ceprav so z njo v rajonskih svetih sklenili politično zavezništvo.

Liga in desničarski blok so prvo potezo v tej "spomladanski ofenzivi" potegnili na predsinočni občinski seji, ko so izkoristili odsotnost nekaterih

predstavnikov večine in ob ugotavljanju legalnega števila navzočih svetovalcev dobesedno zbežali iz dvorane. Sejo so morali prekiniti, to dejanje pa je opozicija ocenila kot politično zmago oziroma kot odraz postopnega razkroja Illyjeve koalicije. Ni važno, če se je potem načelnica Lige opravičila pri predstavnikih večine, češ da je to davek, ki ga morajo ligasi plačati za volilno zavezništvo z Listo.

Načelnik svetovalcev DSL Giorgio De Rosa je v tiskovni noti to potezo opozicije ocenil kot patetični poskus obstrukcije, ki ima za cilj le popolno paralizacijo občinske skupščine. Predsinočnim je svet imel na dnevnem redu nekaj zelo važnih upravnih vprašanj, zato je preki-

nitev sejo oskodovala predvsem občane. Če so to nove politične sile - je napisal se De Rosa - potem pa moramo priznati, da staro, ki je za nami, morda res ni bilo ta slabo, kot ga nekateri opisujejo. Voditelj DSL je vsekakor prepričan, da se bo večinska koalicija strnila okrog Illyjevega odbora in da bo enotno ter odločno odbila tudi ta politični napad, ki se bo najbrž stopnjeval v pričakovanju junijskih pokrajinskih volitev.

Illy je tudi tokrat izbral pot molka in ni komentiral dogajanja v dvorani občinskega sveta. To vsekakor sodi v njegov stil, tudi zato, ker je župan mnenja, da sodijo specifična politična vprašanja v pristojnost koalicije, ki ga podpira.

Tržaški župan Riccardo Illy je tarča napadov desnice

Camber in novo, ki se uveljavlja...

SANDOR TENCE

Novo ni vedno boljše od starega, večkrat, kot nas učijo mnoge izkušnje, je lahko tudi slabše. Nova trzaska poslanca Marucci Vascon in Gualberto Niccolini sta si za botra prvega javnega nastopa po izvolitvi izbrala Giulia Camberja, nekdanjega poslanca, ki si je svojo politično kariero zgradil z odločilno pomočjo Craxija in pokojne socialistične stranke.

Pol ure po izvolitvi župana Illyja je Camber kratkoma izginil s političnega prizorišča in se skril neznano kam. Danes pa se predstavlja kot odraz novega, medtem ko je v resnici le dosledna kontinuiteta starega, ki je temu mestu povzročilo že toliko skode in težav.

Melonarski veljak, ki se ze vneta pripravlja na evropske volitve, je

zmagoslavno napovedal pohod na občinsko in na deželno upravo ter tudi splošno prevrtež mestnega upravnega in političnega življenja. Vasconova in Niccolini sta mu pred televizijskimi kamerami optimistično pritrjevala, nekaj priložnostnih besed je povedal tudi pokrajinski tajnik Lige Roberto Tanfani, ki pa je v tej družini zaigral le vlogo statista. Če bo slo tako naprej bo vsekakor iz dneva v dan težje razlikovati stalisca Bossijevega gibanja od stalisc Staffierija in Gambassinija.

Camber, "desaparecido" trzasko politike, se torej spet vrača na oder. Stari igralec v novi, a zguljeni obleki, ki pa očitno se ni obrabljen. "Kartel svobosčin" si za svojo javno predstavitev res ni mogel izbrati boljšega političnega botra.

VOLITVE / O POVEZOVANJIH, CENTRU IN SLOVENSKEMU GLASU FORZA ITALII

Od Spetiča do Budina, ali povolilni sprehod po kolovozu slovenske levice

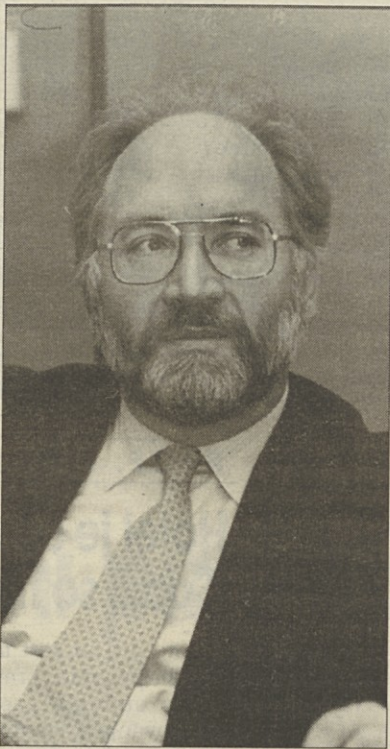
Po ponedeljkovem porazu si levica liže volilne rane. Tako v vsedržavnem merilu, kjer nekateri že zahtevajo Occhettovo glavo, kot tudi v krajevnem, in našem, zamejskem. Izvolitev Darka Bratine v senat skozi sivankino uho ostankov je le obliž, ki ne more popolnoma prekriti razocarjanja ob tolikšni volilni poplavi desnice, v kateri je potonila tudi druga slovenska kandidatura, in to v okrožju, ki je bilo do nedelje tradicionalno naklonjeno Slovincem, in se posebno levici. Nedeljske volitve so pometle s to tradicijo. Sedaj bodo verjetno sprožile še drug podoben proces: pometanje pred pragom levice.

»Na Trzaskem je zavezništvo na levici obstajalo le na papirju. Vemo, da je imel nekdo srce na sredini, in se je tudi angaziral v tem smislu,« je povedal ugledni predstavnik Stranke komunistične prenov, bivši senator Stojan Spetič. »Ze med izbiranjem kandidatur je prislo do zaostrovanj, do iskanja malenkostnih razlikovanj, namesto da bi težili h konkretnemu povezovanju. Razen redkih izjem se je za kandidata angazirala le stranka, iz katere je kandidat izhajal,« je poudaril Spetič, in tudi obrazložil, kaj je s tem mislil.

Govor je seveda o kandidaturi Renata Kneippa v drugem trzaskem okrožju za poslansko zbornico. »Prica smo bili različni stopnji angaziranosti za Bratino in Kneippa; Willer Bordon Kneippa sploh ni hotel omeniti; "modreci" niti; radikalcji so nastopili na volitvah nalasc, da bi "kradli" glasove levici, za njimi pa so se skrivali Zeleni, ki sodelujejo v deželni večini.«

Zavezništvo na levi je treba po njegovem sele oblikovati; sedaj obstaja le na papirju, je ponovil.

Pred tem je povedal, kakšen je bil njegov recept za volitve: »Na okrogli mizi v Gregorčičevi dvorani, pa tudi v Piccolu sem javno predlagal sledeče: sporazum trzasko levico z Ljudsko stranko za

Stojan Spetič

podporo njenega kandidata, recimo Magnellija, v prvem trzaskem okrožju, v zameno pa bi se Ljudska stranka odpovedala svojemu kandidatu v drugem okrožju. Ta predlog ni prodr.

O slovenskem glasu je Spetič menil sledeče: »Nedeljske volitve so potrdile, da slovenski ljudje prav tako gledajo televizijo, kot italijanski. Mnoge je premamila lakirana Berlusconijska reklama.«

Slovinci morajo sedaj po njegovem menjati politično taktiko in strategijo: »Ze dobro leto ponavljam, da nam ta večinski sistem ni prijazen. Nismo se razumeli, da nam ni nič podarjeno.«

Menjati taktiko, torej. A kako? Vsekakor ne v slogu »operacije Illy«, ki jo je Spetič v zadnji številki Iskre ostro obsodil. Včeraj je to svojo obsodbo potrdil: »Primer Illy je bila politična optična prevara. Cemu povezovanje s centrom, ko pa je center izginil!«

Izjava iz Gregorčičeve dvorane in Piccola je očitno že pozabljena...

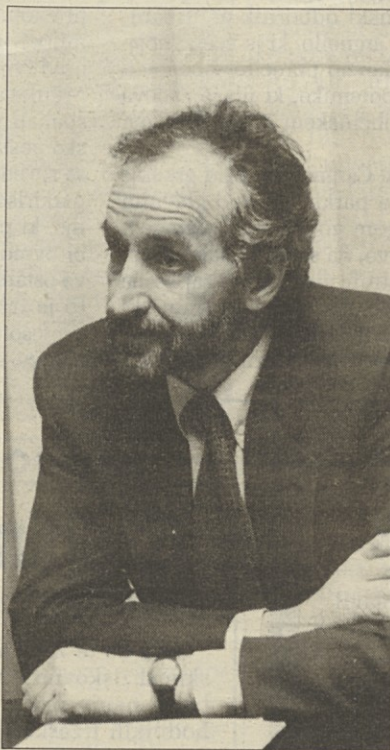
»Ce se na prihodnjih občinskih volitvah Forza Italia poveže z Listo in Ligo, bomo imeli desničarskega župana,« je se napovedal senator Spetič.

In »operacija Magris«, ki je nastala po istem kopitu kot »operacija Illy«, ter predstavlja edini otoček demokratičnih sil v trzaskem desničarskem morju? Spetič je opozoril: »"Magris" ne sme postati spet politična prevara. Ko bi politične volitve potekale v dveh krogih, tako, kot se bo dogodilo na prihodnjih pokrajinskih, bi se Antonione in Dressi združila in desnica bi zmagala. To spet potrjuje tisto, kar sem že tolikokrat ponovil o večinskem sistemu: z izbiro tega sistema smo si lani na referendumih dali strik za vrat, na letošnjih volitvah pa smo si spodnesli stol izpod nog.«

Kako naj se torej predstavi levica pred skorajšnjimi pokrajinskimi volitvami? Spetič je bil kategoričen: »S konkretnimi programi in brez diskriminacij, to je brez medsebojnega izsiljevanja in postavljanja vetov.«

Od skrajne levice je mogoče s telefonsko slusalko v nekaj trenutkih preskociti na drugi breg slovenske levice in prisluhniti njenemu manj skrajnemu (Spetič bi gotovo rekel »bolj desnemu«) glasu. Podpredsednika deželne sveta Milosa Budina volitve niso razveselile: »Za slovensko manjšino niso bile uspešne, pa ceprav smo kot doslej izvolili enega parlamentarca. Gledati na Slovence, kot na telo, ki bi bilo ločeno od vsedravnega dogajanja, bi bilo zgrešeno. Mi smo del italijanske družbe in nas tak izid ne more veseliti. Te volitve so nas naucile, da naše zastopstvo v parlamentu se ne predstavlja resitve naših problemov. Ce bodo splosni politični pogoji boljši, bo tudi za Slovence boljše,« je napovedal.

O zavezništvu na levici je menil sledeče: »Iz volilnega vidika je da-

Milos Budin

nes levica že preozek pojem, seveda ce uporabljamo termin levica v tradicionalnem pomenu. Na teh volitvah je manjkalo zavezništvo med levico in Ljudsko stranko. Kjer smo se povezali, smo zabeležili uspeh. Z Illyjem in Magrisom je bilo tako. Na desni so se vsi povezali, mi pa se nismo. Rezultati se niso mnogo razlikovali od pričakovanj,« je ugotovil podpredsednik deželne sveta, in tudi obrazložil, zakaj ni prislo do tistega zavezništva: »Zgodovinski procesi zahtevajo očitno svoj čas. Ljudska stranka se bo sedaj odločala, kam naj krene. Nekateri so se že odcepili v desno, drugi bodo zavili proti levi.«

Kaj pa center? Ali sploh se obstaja?

»Center smo vsi!«, je poudaril Milos Budin. »Kaj pomeni navsezadnje "center". Lahko govorimo o razlikah v davčni in gospodarski politiki med centrom, desnico in

levico. A govoriti o centru v večinskem sistemu je sploh smešno. V tem sistemu zmaga tisti, ki zbere več glasov!«

Politične volitve so se komaj iztekale, ko ze trkajo na duri nove volitve, pokrajinske. Milos Budin nima nobenega dvoma o pristopu do teh volitev: »Ze sedaj moramo delati v smeri povezave vseh naprednih sil: od centra do skrajne leve, ce uporabim klasične politične parametre.« V podkrepitev pravilnosti takega pristopa je omenil uspehe »operacije Illy« in izvolitve Magrisa v senat, pa tudi povezave z Ljudsko stranko na deželni ravni.

Na Spetičeve pomisleke o "prenosu" operacije Magris v pokrajinske okvire, je odgovoril, da »eno samo ime ne bi aritmetično združilo vseh tistih glasov. V tem pogledu delujejo verjetno tudi drugi mehanizmi. To je bilo že razvidno na trzaskih občinskih volitvah, ko je le del volivcev Severne lige podprlo Staffierija, del pa je glasoval za Illyja.«

Budin je opozoril se na eno razliko med upravnimi in političnimi volitvami: »Volivci na teh volitvah niso "gledali" na imena kandidatov, kot se dogaja za upravne volitve. Njihov glas je bil izključno političen: volili so za stranko, za Forza Italia, pa ceprav je bila večina kandidatov nepoznana. Kdo pa je v Trstu sploh poznal Vascon Vitrottijsvo?«, se je vprašal.

Tudi Milos Budin je bil mnenja, »da so tudi Slovenci volili za Forza Italia, kar pa ni nič čudnega, saj smo del te družbe.« Na vprašanje: kako pridobiti spet volivce, ki so glasovali za Berlusconijsko, pa je odgovoril, da »moramo imeti do stvari bolj problemski pristop.« V kakšnem smislu? »V smislu, da nima več smisla uporabljati parametre, ki niso danes več veljavni. Sprejeti moramo dejstvo, da živimo v novih razmerah, zato moramo tudi operirati z novimi prijemi.«

Katerimi?, to je sedaj vprašanje, ki vrta tudi po slovenski levici.

Marjan Kemperle

INTERVJU / BRUNO ZVECH O VOLITVAH

Sindikat nikakor ne misli popustiti

Nova vlada bo morala resno računati z zahtevami CGIL glede socialne politike

Generalnega tajnika CGIL za Tržaško Bruna Zvecha smo intervjuvali tik pred volitvami, prav tako tudi deželno načelnico UIL Adele Pino. Zakaj? Ker sta se oba - z razliko od vodstva CISL - opredelila za podporo progresistom. Včeraj smo spet stopili v stik s Zvechom, Pine nove pa nismo dosegli, ker je bila v Rimu.

Kako ocenjujete izid volitev, ki je bil sicer verjetno pričakovani, a je kljub temu zaradi razsežnosti zmage desnega tabora marsikoga, tudi napredne sindikaliste, razočaral?

Sindikat CGIL se je resda postavil ob bok naprednemu zavezništvu, vendar nikakor ne zaradi kakšnih ideoloških razlogov, temveč spriču njegovih programskih smernic. Programi, ki so jih obelodanili zmagovalci, so v popolnem nasprotju s programi nase, a tudi drugih sindikalnih organizacij, sicer pa spoštujemo pravila demokratične igre: ko že tako suvereno obravnavajo podvig tako imenovanega kartela svobosčin in njegovih zaveznikov, potem naj oblikujejo novo vlado in naj začnejo odgovorno upravljati državo.

Naj to pomeni, da boste prezali nanje?

Pravzaprav ne. Takrat jim bodo samo odločno predočili najpomembnejše sindikalne probleme, kakor bi to tudi sicer storili s kakršnimi koli vladnimi predstavniki. Kajti od zahtev po zaposlovanju, davčni pravičnosti in ohranitvi oziroma oblikovanju resnično socialne države ne bomo

nikdar odstopili! Ne maramo kakšnih presplosnih družbeno-gospodarskih programov, ampak, kakor rečeno, stvarno soočenje glede hudo stvarnih vprašanj, o katerih je sindikat že zdavnaj pripravil tehtno platformo zahtevkov; ne samo, ob tem nismo mežikali pravnikomur, marveč upoštevali potrebe in zahteve vseh delovnih ljudi, zato ostajajo te naše zahteve še kako veljavne!

Katera bo vaša prva reakcija na izvolitev ljudi, ki se bolj malo spoznajo na socialo v pravem smislu besede?

Nič posebnega ne nameravam: nadaljevali bomo s svojim dosežanim delom v pričanju, da so delovne množice z upokojenci

vred se zmerom z nami ne glede na to, kako so v nedeljo in ponedeljek glasovali.

O sindikalni enotnosti se že dolgo govori, kaže pa, da je prišlo glede tega do pomembnega premika. Ali soglašate?

Seveda. Jaz sem izjemno zainteresiran za poenotenje sindikalnega gibanja, o katerem je ravno danes (včeraj, op. p.) govor na vsedravnih ravni, nikakor pa ne morem sprejeti dejstva, da bi enotnost izgradili laboratorijsko, na ravni vsedravnih tajnikov. Enotnost bomo izoblikovali lahko edinole z delom na terenu in s cim tesnejšim stikom z ljudmi. Nočem hegemoničnih potez, nočem lažne enotnosti.

Drago Gašperlin

Možnost parkirišča pod Trgom Unità velja preveriti

Možnost, da bi zgradili podzemsko parkirišče pod Trgom Zedinjenja Italije, je treba dodobra preveriti in je ne kar tako zavrati, kot nekateri delajo bolj zaradi čustvenih reakcij kot pa na osnovi treznega razmisleka. Tako meni tržaški občinski odbornik za urbanistiko Fabio Cargnello, ki je včeraj objavil daljše tiskovno poročilo v odgovor na številne polemike, ki jih je zadeva vzbudila v občinskem svetu in izven njega.

Po mnenju Cargnella v prid gradnje podzemnega parkirišča pod glavnim tržaskim trgom govori več razlogov. Najprej dejstvo, da se trg nahaja ob eni glavnih mestnih prometnic, saj se na tržaško nabrežje steka promet, ki prihaja oziroma odhaja po Miramarskem drevoredu na severu, kakor oni,

ki prihaja oziroma odhaja po hitri cesti na jugu. Poleg tega je treba upoštevati, da je dostop z avtomobili na tisto mestno območje potreben zaradi vrste dejavnosti, ki se tam odvijajo, od turističnih in trgovinskih pa vse tja do politično-upravnih. Zanimivo je, da so se mnogi urbanisti, ki so se spopadli z ureditvijo prometa na tem delu mesta, predlagali, naj bi cesto po nabrežju speljali pod zemljo, vsaj med pomorsko postajo in Trgom Tommaseo. To bi se seveda lepo skladalo s podzemskim parkiriščem pod Trgom Zedinjenja Italije, ki pa bi ga morali tako urediti, da bi ovrednotili tudi arheološko zanimivo podzemje, ki se tam nahaja. Prav zato je tržaški občinski odbor poveril profesorjema Benussi in Visentiniju nalogo, naj zadevo preučita.

KRIZA / FINCANTIERI VZTRAJA PRI SVOJEM

Arzenal in železarna sta v hudih škripcih

Kratek stik med Tržaško hranilnico in deželno vlado

Včeraj je prisla vest, naj bi delavci Trzaskga arzenala sv. Marka (na sliki - foto KROMA) z marčno plačno kuverto prejeli tudi pismo, s katerim jih delodajalec obvešča, da so s 1. aprilom obsojeni na dopolnilno blagajno. V resnici ni tako, čeprav položaj delovne sile vseeno ni rožnat. V nasprotju z zatrdilom nekega politika, po katerem naj bi ostali delavci se ta teden brez posla, ker ravno zdaj končujejo dela na ladih, ki jo bodo splovili v Castellamareju di Stabia, imajo opraviti se z dvema ladjama, na katerih je zaposlenih vsaj se kakih 60 delavcev. Pač pa drži, da namerava Fincantieri jutri uresničiti svoj načrt o zreduciranju ladjedelnice na popravilnico, ki naj bi zaposlovala le se sto ljudi.

Nič kaj bolje ni z delavstvom skedenjske železarne AFS. Ne samo, včeraj je prišlo glede tega do hudega kratkega stika med Tržaško hranilnico in deželno vlado. Zakaj?

Upravni svet hranilnice je odobril posojilo 6 milijard lir železarni za nakup premoga, ki naj bi zajamčil nadaljevanje proizvodnje, vendar pod pogojem, da zanj jamči Dežela. Toda deželni odbornik za industrijo Sonogo je zatrdil, da to ni mogoče in da TH v bistvu namenoma streže po zivljenju železarni: »Le kaj bi bilo, ko bi vse banke finansirale svoje kliente pod pogojem, da mora kredite zajamčiti Dežela, ki o vsem tem navrh se ničesar ne ve!«

Danes bo zasedal Glavni svet KZ

Danes ob 20. uri se bo na sedežu v Ul. Cicerone prvič po občnem zboru, ki je bil 20. t.m. na Opcinah, sestel na njem izvoljeni Glavni svet Kmečke zveze. Na dnevnem redu bo imel izvolitev predsednika in dveh podpredsednikov, izvolitev izvršnega odbora, imenovanje strokovnih komisij, organizacijska vprašanja in razno.

Seveda pa bo seja Glavnega sveta tudi priložnost za oceno poteka občnega zbora tako z vsebinske kot organizacijske strani. Občni zbor je namreč tako s

prisotnostjo uglednih predstavnikov javnih uprav kakor tudi političnih sil in gospodarskih ter drugih organizacij, potrdil pomembno vlogo KZ kot dejavnika gospodarskega družbenega ravnotežja pri obrambi teritorija in krepitvi kmetijskega sektorja. Novo oziroma obnovljeno vodstvo KZ bo lahko iz vsebinskih posegov na občnem zboru črpalo marsikatero idejo za se bolj učinkovito predstavljanje globalnih interesov ne le našega kmečkega prebivalstva pač pa tudi sirsih. (j.k.)

NOVICE

Trst na prvem mestu po številu mrtvih v prometnih nesrečah

Italijanski avtomobilski klub je včeraj objavil statistične podatke o najbolj nevarnih območjih, tako v Italiji kot v Evropi, za avtomobilski promet. Po tej studiji so v Italiji na prvem mestu po številu nesreč in ranjenih Firenze, po številu mrtvih pa Trst.

Čestitke SSK izvoljenim

Deželni tajnik Slovenske skupnosti Ivo Jevnikar je toplo čestital prof. Darku Bratini ob njegovi ponovni izvolitvi v senat in izrazil željo po tvornem sodelovanju v korist slovenske narodnostne skupnosti. Čestitke in voščila je poslal tudi senatorjema Magrisu in Carpenedu, zunanjemu ministru Andreatti in deželnemu tajniku Severne lige Visentinu.

Izvedenci EU pri županu Illyju

Nekaj izvedencev Evropske unije se je v spremstvu prof. Domenica Romea, predsednika raziskovalnega področja, včeraj srečalo z županom Ricardom Illyjem, kateremu so orisali namen svojega obiska v Trstu. Pripravljajo namreč studijo, ki naj bi služila pri razvojnem programu »novega podjetja« na našem območju (zlasti na znanstvenem in raziskovalnem sektorju, na področju najsodobnejše tehnologije, itd.).

Popravek

V poročilu o ustanovitvi pokrajinske zadruge »Zeleni Kras« je bilo po pomoti zapisano, da je član nadzornega odbora Edi Zerjal predstavnik Kmečke zveze, v resnici pa je predstavnik Zveze neposrednih obdelovalcev (Coldiretti).

SODIŠČE / PODKUPNINSKE AFERE

Cividin spet na zaslišanju

Pred sodniki tudi Donatello, sin priletnega gradbenika

»Ko bo te zgodbe konec, bom sklical tiskovno konferenco, vsi boste nanjo prišli.« Tako je na hodnikih trzaskga sodišča včeraj povedal gradbenik Mario Cividin, ki ima zadnje case precej preglastic zaradi domnevne vpletenosti v podkupninske afele. Najprej je glavni pravdnik Sebastiano Campisi več ur zasliševal njegovega sina Donatella, popoldne pa je bil na vrsti priletni Mario Cividin, ki je bil tudi zelo dolgo v uradu v 2. nadstropju sodne palače. Do zaključka redakcije je zasliševanje se trajalo in zal se ni dalo izvedeti, o cem je pravzaprav tekla beseda.

S Cividinom se je nedavno pricel ukvarjati sam glavni pravdnik Campisi, ki je izjavil, da do Velike noči zeli preveriti, kar je bilo doslej narejeno, v prvi vrsti izjave dolgoletne podjetnikove tajnice Dine Sbrizzi. Za sodelovanje Campisi se je zavzel namestnik državnega pravdnika Antonio De Nicolo, ki je februarja zahteval, naj gradbenika znova aretirajo, vendar je sodnik za predhodne preiskave D'Amato

to zahtevo zavrnil. De Nicolu to ni slo v račun in je z D'Amatom polemiziral.

Campisi je Cividina ze zaslišal 11. t.m., načeli pa so tri vprašanja: izjave tajnice Sbrizzije (najprej se je obtožila, da je iz blagajne ukradla 213 milijonov lir, zatem pa je izjavila, da je slo za poskus, da bi spravili v težave preiskovalce; govorila je o podkupninah in lažnih fakturah, o zamotanem mehanizmu, ki si ga je zamislil milanski komercialist Ferrarini in po katerem se je denar stekal strankam in političnim predstavnikom), odnosi med Cividinom in odvetnikom Sampietrom, srečanje v Lignan, kjer so se po besedah Sbrizzijeve domenili o strategiji za prikritje »crnega« knjigovodstva (tega srečanja so se udeležili Donatello Cividin, Sbrizzijeva, Ferrarini in nekateri drugi). Cividin je De Nicolu tudi že govoril o svojih »prijateljih« in omenil Sergia Traunerja, Piergiorgia Luccarinija, Carmela Calandrucio, Antonia Coslovicha, Daria Rinaldija ter nekega furlanskega odbornika.

PROF. MOCAYERU ZNIŽALI KAZEN

Hotel je samo pomagati bolniku Sodili so mu zaradi izkoriščanja

Leto dni in šest mesecev zopora pogojno, prav toliko dolgo obdobje prepovedi službovanja v javnih uradih ter dva milijona lir globe. Tako se glasi razsodba trzaskga prizivnega sodišča na procesu proti prof. Giuseppeu Mocaveru, direktorju inštituta za anestezijo in ozivljanje v katinarski bolnici ter univerzitetnemu profesorju, ki je bil obtožen izkoriščanja v uradnih aktih. Kazen so mu torej nekoliko znižali, saj ga je prvostopenjsko sodišče oktobra lani obsodilo na dve leti zopora pogojno ter na dve leti prepovedi službovanja v javnih uradih.

Dogodek se je pripetil pred enajstimi leti. Prof. Mocavero je Nereu Pinu, ki je zbolel za rakom, pod kožo vstavil posebno kapsulo, ki naj bi mu lajšala bolečine. Za uslugo si je zaračunal pol milijona lir, ki mu jih je izplačala Ondina Buffo vd. Pin. Kot zdravnik, ki je bil vključen v javno strukturo, tega ne bi bil smel narediti, tako da so z njegovim po-

četjem seznanili predsedstvo Krajevne zdravstvene enote ter državno pravdnistvo.

Mocavero je od vsega začetka trdil, da je hotel bolniku, kateremu ni bilo že več pomoči, samo olajšati zadnje ure. Kapsulo je po njegovih navodilih izdelal neki porde-nonski obrtnik, on je bil dejansko le posrednik. Buffovi je povedal, za kaj gre, in ona se je s tem strinjala.

Povsem drugačne so bile besede Ondine Buffo. Mocavero je za aparaturo zahteval milijon 180 tisoč lir, ce izstavi fakturo, sicer zadostuje 500 tisoč lir. Pristala je in mu izplačala pol milijona.

Že na prvem procesu sta Mocaverova zagovornika skušala dokazati, da v tem primeru ni deloval v okviru konvencije med univerzo in KZE, temveč na eksperimentalnem področju, kar pomeni, da je slo za povsem dovoljeno dejavnost. Sodišče pa te teze ni sprejelo, kot je ni sprejelo včeraj, zato bodo zagovorniki vozili priziv na kasacijsko sodišče.

SLOVENSKI POSL. ANEC PERŠAK V GROPADI

Jusarske pravice ne poznajo meja

Slovenski parlament je sprejel zakon, ki tržaškim jesarjem priznava pravice v RS

Jusarji z Vzhodnega Krasa so pretekli petek imeli v gosteh člana slovenskega državnega zbora Toneta Persaka. Povabili so ga, da bi obrazložil perspektive, ki jih odpira nova slovenska zakonodaja za uveljavitev jusarskih pravic nekaterih vasi Vzhodnega Krasa na zemljiscih, ki se danes nahajajo v mejah republike Slovenije.

Srečanje je potekalo v prostorih SKD Skala v Gropadi, priredilo pa ga je Koordinacijsko združenje kraskih vasi. Udeležili so se ga čani novih in starih jusarskih odborov vseh zainteresiranih vasi, in sicer Trebc, Gropade, Bazovice, Prebenege, Boljunca, Grocane in Drage. V imenu domačega jusarskega odbora je udeleženec pozdravil Sasko Kalc, problematiko pa je uvedel predsednik KZKV Karlo Grigič in obnovil večmesečno prizadevanja vzhodno-kraskih jesarjev za uveljavitev svojih pravic tudi v mejah Republike Slovenije.

Glavno besedo pa je na večeru seveda imel poslanec Persak. Govoril je predvsem o zakonu o »ponovni vzpostavitvi agrarnih skupnosti ter vrnitvi njihovega premoženja in pravic«, ki ga je slovenski parlament odobril letosnjega 25. januarja in nosi št. 13. Persak je bil eden izmed njegovih predlagateljev in tudi poročevalec v državnem zboru. Povedal je, da se zakon uokvirja v proces denacionalizacije, ki je ta čas v teku v Sloveniji. Na njegovi osnovi

bi morale ti. agrarne skupnosti, se pravi srenje, soseske, vasi ali podobne znova pridobiti lastninske ali užitninske (jusarske) pravice, ki so jim bile odvzete po letu 1945 v okviru socialistične preobrazbe slovenske oz. jugoslovanske družbe. To bi moralo veljati tudi za lastnike oziroma jusarske upravitelje, ki danes ne živijo v Republiki Sloveniji oz. niso njeni državljani. Zakon namreč določa v svojem 4. členu, da »imajo pravico do članstva in ponovne vzpostavitve agrarne skupnosti tudi tuji državljani, če so bili člani nekdanje agrarne skupnosti ali so njihovi dediči ali pravni nasledniki (...) pod pogojem, da so lastniki kmetijskih zemljišč

oziroma gozdov v Republiki Sloveniji (dvolastniki) in je podano vzajemno priznavanje takih premoženjskih pravic med Republiko Slovenijo in tujo državo, katere državljani so«.

S praktičnega vidika je danes tržaskim jusarskim upraviteljem v mejah Republike Slovenije priznana pravica do užitka gozdov oziroma jusarskih zemljišč. Persak pa je na gro-pajskem srečanju dejal, da bodo verjetno zakon se v tem letu dopolnili na način, da bo tržaskim jesarjem priznana tudi lastninska pravica. Na srečanju je govoril tudi Rudi Simac, nekdanji novogoriški župan, in sicer kot predsednik Združenja razlaščenih skupnosti Slovenije.

ZDRAVSTVO / URADNO ODPRTJE PO VELIKI NOČI

Ambulanto v Zgoniku premestili iz županstva v bivši otroški vrtec

KZE po začetnem odporu vendarle dala postaviti dvojezično tablo - Urniki poslovanja

Foto KROMA

V Zgoniku so ambulantno v teh dneh operativno premestili (uradna slovesnost bo po veliki noči) iz županstva v preurejeno poslopje bivšega otroškega vrtca (na sliki). KZE je po začetnem odporu le namestila na pročelje ob vhodu tablo z dvojezičnim napisom. Urniki poslovanja so naslednji: zdravstvena asistentka je prisotna ob torkih, četrkih in sobotah od 8. do 10. ure, občinski zdravnik pa ob četrkih od 10. do 11. ure. Možnost uporabe ambulantne imajo tudi družinski zdravniki in nekateri specialisti, ki sprejemajo svoje paciente v istih dneh in časovnih terminih kot doslej. Socialna asistentka pa se vedno uraduje na županstvu. (B)

Na Opčinah je le še do sobote odprta razstava župnijskih rokopisov in listin

Na Opčinah se v prostorih Hranilnice in Posojilnice do sobote nadaljuje razstava župnijskih rokopisov, raznih listin in panojev, ki je vzbudila pri Opčincih in drugih obiskovalcih veliko zanimanja. Videti je, da se naši ljudje vse bolj radi vračajo k svojim koreninam in vse raje brskajo po izvoru svojih imen, vasi in zaselkov.

To zdravo radovednost je vzbudila tudi razstava, ki jo je organiziral Opčinski župnijski pastoralni svet. »Ko je človek iznašel pisavo, se je vsaj delček življenja, ki odteka kakor reka, ohranil v pisanih spominih, zapisanih vtisih, ki so postali kulturna dediščina clovestva. 340 let je, odkar se skrbno piše zgodovina vsakega vernika v župniji sv. Jerneja na Opčinah. Zapisano je njegovo rojstvo, roditelji-starši, botri,

celo babica, ki mu je pomagala zagledati luc sveta. Ko se je poročil, je bila zapisana njegova trajna življenjska družica ali drug, priče te ljubezenske in zakramentalne zaveze in duhovnik, ki je to vez potrdil. Potem je skrbno zapisan dan smrti in pogreba vsakega župljana, vzrok smrti in kdo ga je pokopal.« Tako piše v depliantu, ki so ga izdelali organizatorji, sedanjí openski župnik dr. Zvone Strubelj.

V istem depliantu pa ugotavlja dr. Drago Stoka, da nimajo »rokopisi openske župnije samo rodove zgodovinske pomembnosti. Za celotno opensko in širšo tržasko skupnost so dragoceni tudi zaradi kulturne, etnične in socialne vsebine, ki jo izzarevajo in tako nenehno pričajo o preteklosti, ki je nihče ne more in ne sme zanikati.«

Dve svetovni vojni in čas kot tak niso prizanesli tem rokopisom: to je jasno razvidno iz nekaterih primerkov, ki so razstavljeni. V glavnem pa so vse rokopisi openske župnije ohranili do danes. Le restavrirati jih bo treba, vsaj najnujnejše primere, da se bodo lahko ohranili tudi bodočim rodovom. Tega se dobro zavedajo organizatorji razstave, zato bodo prostovoljne prispevke namenili v ta namen in tako skušali rokopise rešiti razpadanja.

Skoda, da je razstava odprta relativno tako malo časa, saj bi si jo morali ogledati vsi, ki jih naša zgodovina zanima, posebej velja to za prebivalce openske župnije, ki je pred 340 leti obsegala tudi sv. Kriz, Brišče, Kontovel, Grljan, Barkovlje, Rojan, Bane, Ferluže in Trebče.

VELIKA NOČ / TRGOVCI NISO ZADOVOLJNI Z DOSEDANJO PRODAJO

Čokoladni pirhi niso za vsak žep

Vsi se že pripravljamo na praznovanje Velike noči. Nekateri se bodo podali na daljše ali krajše izlete, drugi samo na obiske, tretji na kosila ali večerje v razne restavracije in gostilne.

Na praznik pa se seveda, kot vsako leto, pripravljajo tudi trgovci; tako tisti z oblačili in obutvijo, kot na prvem mestu trgovci s pecivom, oz. s prodajo že tradicionalnih potic, pinc in drugih dobrot in seveda na prvem mestu s prodajo prav tako tradicionalnih čokoladnih pirhov.

Cene vsem tem proizvodom so letos kar visoke: v mestu višje, v predmestnih trgovinah nekoliko nižje. Tako lahko kupimo v mestu potico za 28.000 lir kilogram, v trgovinah v predmestju pa dobimo potice že za 24.000 lir na kilogram. Od 20.000 do 24.000 se gibljejo tudi cene že tradicionalnim pin-cam, to je sladkemu kruhu, ki je v naših krajih tako priljubljen.

Ostaja seveda vprašanje čokoladnih pirhov. Ti so letos lepi, tudi z bogatimi presečenji, a vendar tako dragi, da jih vsaj do sedaj ni kupilo do-

Foto KROMA

volj veliko kupcev. Tako so nam povedali v številnih trgovinah, ki smo jih obiskali, da bi videli, kako gre z prodajo.

»Prodali smo že več čokoladnih pirhov, toda ne velikih, torej ne tistih, katerih cena gre čez 30.000 ali 50.000 lir. Ljudje pa gledajo, da tudi pri teh nakupih prihranijo, saj otrokom ne gre toliko za embalažo, niti za čokolado, temveč jih bolj zani-

ma to, kar je v pirhu skritega,« so nam povedali nekateri trgovci.

Cene čokoladnih pirhov so letos, kot receno, kar precej visoke ter gredo od 10.000, 20.000 pa do 50.000 in 100.000 lir, pa še dalje. Mnoge trgovine so največje čokoladne pirhe dale v prodajo z loterijskimi listki. Tako upajo, da jih bodo prodali in da bodo tisti, ki jih bodo na

ta način prejeli, seveda zadovoljni.

»Danes so otroci zelo izbirčni. Ni jim dovolj pirh, temveč sledijo bolj reklamam, ki napovedujejo, kaj je v pirhu skritega. Potem se pokaže, da tudi ta vsebina pirha ni bogve kaj zanimiva, toda pirh je razbit in trgovci smo svoj proizvod prodali,« so nam trgovci se povedali v upanju, da se bo prodaja v teh dneh povečala in da bodo spravili v promet vse to, kar so za velikonočne praznike pripravili.

V velikih pripravah so seveda tudi gostinci, saj si za to priložnost mnogi privoščijo kosila ali večerje izven doma. Dobrot ne bo manjkalo, vsi obljubljajo domaco hrano in svoje specialitete; treba bo samo poiskati pravo restavracijo ali gostilno, da bomo s ponujenim zadovoljni.

Ce bo vreme lepo, se bodo ljudje odlocali za daljše ali krajše izlete. Drugace pa bodo verjetno dobro obiskani tudi bližnji gostinski obrati. Glavno je, da bomo Veliko noč preživeli v dobri družbi in v prijetnem razpoloženju.

Neva Lukes

PRISPEVKI

V spomin na brata Ivana Sosica daruje sestra Zmaga 50.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Opčinah

31.03.1993 31.03.1994
Ob 1. obletnici smrti moje drage mame

Štefanije Coretti
vd. Lorenzi

se je z ljubeznijo spominja
hčerka Lilijana
Lonjer, 31.3.1994

Ob izgubi drage mame
in none izreka iskreno
sozalje družini Svara

Jabadabadu

†
Zapustil nas je nas
dragi oče in nono

Josip Furlan
(Pepi)

Pogreb bo jutri, 1. aprila, ob 12. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice v prosoško cerkev.

Zalostno vest sporočajo
hči Nori, zet Nicola
ter vnuka Stefania
in Daniele

Prosek, 31.3.1994

Za vedno nas je zapustila naša draga

Santa Zeriali
por. Žerjal

Pogreb bo jutri, 1. aprila, ob 12.15 iz mrtvašnice glavne bolnišnice na trgu v Boljunec (civilni pogreb).

Zalostno vest sporočajo
moz Josip, hči Nevja
mozem Germanom,
vnukinji Magda
in Nadja ter ostalo
sorodstvo

Boljunec, 31.3.1994

Ob izgubi drage mame
izrekajo Nevji Svara in
svojcem občutene sozalje

prijatelji Boris, Silvana,
Nevija, Wili, Dario
in Olga

Ob težki izgubi drage
mame Sante izreka Nevji
Žerjal in svojcem iskreno
sozalje

Slovenska kulturno
gospodarska zveza

Ob smrti predrage tovarisice Sante Žerjal izreka Jozetu, Nevji, Germanotu, Magdi in Nadjji iskreno sozalje

Občinska zveza
DSL Dolina

Ob boleči izgubi mame
Sante sočustvujejo z
Nevjo in ji izrekajo iskreno
sozalje

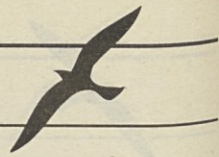
vsi iz hiše
Ul. sv. Franciska 20

KD F. Prešeren

izreka Jozetu in Nevji ter
svojcem iskreno sozalje
ob težki izgubi drage
Sante

Ob težki izgubi drage
Sante izrekamo občuteno
sozalje mozu Jozetu,
hčerki Nevji in svojcem

zene iz Boljunca

Tonetu Brulcu 31. literarna nagrada Vstajenje

Komisija literarne nagrade »Vstajenje«, ki jo sestavljajo prof. Diomira Fabjan Bajc, prof. Zorko Harej, prof. Martin Jevnikar, urednik Mladike Marij Maver in prof. Zora Tavcar, se je sestala dne 29. marca 1994 ob 17. uri v prostorih Slovenske prosvete, ul. Donizetti 3, in pregledala 25 knjig, ki so jih v preteklem letu izdali zamejski in zdomski pesniki, pisatelji in znanstveniki. Po temeljiti presoji se je soglasno odločila, da podeli literarno nagrado »Vstajenje« za leto 1993 leposlovni knjigi crtic sloveskega argentinskega pisatelja Toneta Brulca z naslovom Vardevanje angelčka, ki je izšla pri Založbi Mihelač v Ljubljani.

Pisatelj zajema motiviko svoje kratke proze iz argentike pampe in

iz indijanskih naselbin, pa tudi iz življenja Slovencev v eksotičnem argentinskem okolju. Odlikuje ga poetični slog in slikovito prikazovanje vzdušja, polnega magije; nazorni pa so tudi njegovi prikazi likov in dogajanja v delavskih barakah in na drugih, za slovensko literaturo nenavadnih prizoriščih.

Komisija med 25 deli priznava to delo za umetniško najmočnejše v lanskim zamejski in zdomski literarni beri.

Podelitev nagrade bo v ponedeljek, 11. aprila 1994, na večeru Društva slovenskih izobražencev.

Denar za nagrado je spet velikodušno poklonila Hranilnica in posojilnica na Opcinah, za kar se ji odbor iskreno zahvaljuje.

una ninfomane«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 15.45, 17.45, 20.05, 22.15 »Mrs. Doubtfire - Mammo per sempre«, i. Robin Williams, Sally Field.

ALCIONE - 18.00, 20.00, 22.00 »L'albero, il sindaco e la mediateca«, r. Eric Rohmer, i. Fabrice Luchini, Pascal Greggory.

LUMIERE - 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »Uova d'oro«, r. Bigas Luna, i. Alessandro Gassman. Prepovedan mladini pod 14. letom.

RADIO - 15.30 - 21.30 »Casa d'appuntamento, puttana dalla testa ai piedi«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

PIREDITVE

SKD IGO GRUDEN prireja v sodelovanju z vaskimi gospodinjami ODKRIVANJE VELIKONOCNEGA PLENIRJA. Dobimo se 3. aprila po slovesni velikonočni masi ob 10. uri na župnijskem borjaku.

IZLETI

KRUT prireja za člane 10-dnevne počitnice na Malem Losinju v prekrasem zalivu Cikot od 20. do 30. junija. Vpisovanje in informacije na sedežu krožka v ul. Cicerone 8, tel. st. 360072 ali 360324 vsak dan, razen sobote v uradnih urah.

OBVESTILA

MLADI solisti, kantavtorji, skupine! Če se želite predstaviti sirsi publiku z vašimi originalnimi skladbami v okviru celovečernega koncerta, ki ga organizira KD F. Prešeren iz Boljunca tel. na st. 228311 od 14. do 14.30 od ponedeljka do petka.

KRUT prireja za člane 10-dnevno zdravljenje v zdravilišču Smarjeske tople od 16. do 26. maja. Vpisovanje in informacije na sedežu krožka, ul. Cicerone 8 do 8. aprila, tel. st. 360072 ali 360324 vsak dan, razen sobote v uradnih urah.

UPRAVA OBCINE DO-LINA vabi vinogradnike, ki bi radi sodelovali na 38. OBCI NSKI RAZSTAVI VIN, ki bo v Dolini od 7. do 10. maja, naj se prijavijo v občinskem tajništvu danes, 31. marca, v uradnih urah, tudi po tel. st. 228127, 228392 in 228110.

SEKCIJA VZPI-ANPI Opcine, Bani, Ferluga - V nedeljo, 3. aprila, ob 15. uri na strelišču na Opcinah 50-LETNICA USTRELITVE 71 TALCEV. Spregovorila bosta sen. Mario Lizzero in podpredsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti Ciril Zlobec. Predsedoval bo Drago Gorup, sodelovala bosta Godba na pihala Prosek pod vodstvom Aljose Starca in TPPZ P. Tomazic pod vodstvom Oskarja Kjudra.

ZUPNIJSKI PASTORALNI SVET SV. JERNEJA - Opcine sporoča, da bo zaradi velikega zanimanja RAZSTAVA ZUPNIJSKIH ROKOPISEV RAZNIH DOKUMENTOV IN PANOJEV odprta še ta teden od 10. do 12. in od 17. do 19. ure, razen v soboto, ko bo razstava odprta samo dopoldne.

SPDT vabi ob 90-LETNICI OBSTOJA na ELITNI PLANINSKI PLES, ki bo v Hotelu Jolly v Trstu, Korzo Cavour 7, v soboto, 16. aprila, z začetkom ob 20. uri. Igral bo ansambel Adria kvintet, na sporedu kulturno-humoristični program in večerja. Vstop samo z vabili. Rezervacija miz in informacije vsak delavnik od 17.00 do 20.30 na sedežu društva v Ul. sv. Franciska 20/III - tel. 368094 do vključno 11. aprila 1994.

ŠOLSKE VESTI

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE - Tajništva Trst in Gorica obveščata, da je solsko skrbništvo v Trstu ponovno razpisalo redni natečaj za vstop v stalež učiteljev v tržaški pokrajini. Rok za vložitev prošelj zapade 26. aprila. Kandidatom, ki so prijavi k natečaju s prot.stev. 10183-b12, z dne 7.7.1993, prošelj ni treba vložiti. Pisna naloga bo v ponedeljek, 2. maja, ob 8. uri na pedagoškem liceju A.M.Slomsek, ul. Caravaggio 4 v Trstu.

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE - Tajništva Trst in Gorica obveščata, da so razpisane nove pokrajinske lestvice za začasno namestitev upravnega, tehničnega in pomožnega osebja na solah, veljavne za triletno obdobje (s.l. 1994/95, 1995/96 in 1996/97) Rok za vložitev prošelj zapade 23. aprila. Obrazce dobite na sedežu Sindikata, Ul. Carducci 8, Trst, tel. st. 370301, vsak ponedeljek 17.30-18.30, torek 11.30-13.00, sredo 15.30-17.00 in četrtek, 9.30-11.00.

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE - Tajništvo Trst sporoča članom, da bo urad prpt od 1. do 5. aprila. Vsem svojim članom, solnikom in solskemu osebju vošči vesele velikonočne praznike.

MALI OGLASI

BERTO TONKIC je na Tržaški ul. 25 v Doberdolu je odprl osmico. Toci belo in crno vino ter ponuja domač prigrizek.

KMECKI TURIZEM Aldo Lakovic pri cerkvi v Doberdolu, tel. st. (0481) 78125 obvešča cenjene goste, da bodo spet odprti s petkom, 1. aprila.

KMECKI TURIZEM Radikon na Oslavju je spet odprl. Cenjene stranke lahko klicejo za rezervacije na tel. st. (0481) 32804.

PRI PISCANCIH ima odprto osmico Sergio Ferfolja.

OSMICO je odprla Marica Peric - Medja vas 10.

OSMICO je odprl Milic v Zagradcu.

OSMICO je odprl Karlo Sancin pod Logom.

OSMICO ima odprto Jurij Stubelj v Sempolaju.

V BORSTU je odprl osmico Diko Zerjal.

OSMICO ima odprto Ladi Kocijan, Dolina 147.

OSMICO je odprl Lovrenc Zerjul v Lonjerju.

PRODAM moped Garelli VIP 3 - 50, rdece barve, v odličnem stanju. Tel. st. 212133 od 17. do 20. ure.

PRODAM ritmo 60 cl, letnik 86, v dobrem stanju. Tel. st. 829014.

PRODAM dve motorni kolesi znamke piaggio 50 kk po ugodni ceni. Tel. st. 229404.

ISCAMO vajuca, ki je koncal srednjo solo. Zainteresirani naj pokličejo na tel. st. 229122 od 8. do 12. ure ter od 14. do 18. ure od ponedeljka do petka.

ZDRAVA HRANA! Ne obotavljaj se! Teza ni več problem. Kolesterol, celulitis, kopičenje masobe, krvni pritisk, zobna gnoloba in druge bolezni ne bodo več ogrožale tvojega zdravlja. Zajamčen uspeh. Tel. st. (0481) 882172 ob uri obedov.

PUBLIEST

Tel. (040) 7796611
oglas - obvestila:
8.30 - 12.30

osmrtnice - sožalja:
8.30 - 12.30
13.30 - 17.00 (razen sobote)

GORICA / OBČNI ZBOR ZSKP

Novi časi terjajo nove pristope

Ob uspešnosti pri delu tudi zaskrbljenost za jutri - Damjan Paulin spet predsednik

Predsedstvo na ponedeljkovem občnem zboru ZSKP (foto Studio Reportage)

V Katoliškem domu je bil v ponedeljek občni zbor Zveze slovenske katoliške prosvete, krovne organizacije, ki združuje enajst društev, od Steverjana do Ronk.

Nasplošno je utrip društev zelo živahen, smo lahko razbrali ob poslušanju poročil. Spodbudno je tudi, da so nekatera društva, kakor je primer »M. Fileja«, premagala težave in obnovila delovanje, oziroma, da se za vstop v Zvezo zanimajo nova društva. Tako je za vstop zaprosilo društvo »Kremenjak« iz Jamelj.

Bistvena vprašanja v delovanju in glede vloge zveze je delegatov društev in predstavnikov ZKO Vladu Ravnikarju in predstavnic ZSKD Mariji Pelesson, razgrnil predsednik Damjan Paulin. Kljub »pomladi«, ki

preveva delovanje, se bo treba soočiti s številnimi vprašanji, zlasti se sprico zmanjševanja denarnih prispevkov iz javnih skladov, kar povzroča velike zamude pri načrtovanju posodobitvi kulturnih domov, tako v Gorici (Katoliški dom) in tudi v drugih krajih. Paulin je omenil tudi slabšanje političnega ozračja na Goriskem in v deželi, kar se odraža skozi manjšinski skupnosti neprijazne dogodke. Pozitivno se je Paulin izrekel o sodelovanju z ZSKD. Tudi v zadnjem obdobju so uspešno izpeljali nekaj skupnih pobud, pomembno pa je, da se sodelovanje odvija predvsem na nivoju društev.

Paulin se je zavzel za samostojnejše nastopanje predstavnikov zveze in društev v sklopu SSO ter napovedal da re-

sno razmisli, sprico novih pogojev in potreb, o uvedbi stalne servisne službe za včlanjena društva.

Ob poslušanju tajniškega poročila (Valentina Humar) smo izvedeli za strnjen obračun delovanja zveze, Božo Tabaj je podal blagajniško poročilo, predstavniki včlanjenih društev pa poročila o delu v posameznih društvih.

V drugem delu zasedanja občnega zbora je bila na vrsti izvolitev predsednika zveze ter članov nadzornega odbora in razsodišča. Za predsednika zveze je bil ponovno potrjen dr. Damjan Paulin. Udeležence občnega zbora sta pozdravila Marija Pelesson v imenu ZSKD in prof. Lojzka Bratuž, v imenu Zveze cerkvenih pevskega zborov.

KINO

GORICA VITTORIA 20.45 (Gorica kinema) »Wittgenstein«. Rež. Derek Jarman. I. Karl Johnson in Tilda Swinton. Ozvočenje Dolby stereo.

Jutri: 18.00-21.30 »Schindler's list«. Rež. Steven Spielberg, igrajo Liam Neeson, Ben Kingsley, Beatrice Maccola. Dobitnik 7 oskarjev.

CORSO 18.00-20.00-22.00 »Beethoven II.«.

TRŽIC COMUNALE Ni predstave.

OBVESTILA

UPRAVA OBCINSKEGA GLEDALIŠCA V TRŽICU sporoča, da bodo danes, 31. t.m., začeli vpisovati abonmaje za pomladanski cikel koncertov glasbene sezone »Danubio. Una civiltà musicale.« Do 14. aprila je rok za potrditev lanskim abonmajev. Rezervacije sprejemajo pri blagajni gledališča, v Gorici v turističnem uradu Appiani, v Trstu v agenciji Utat, v Vidmu v trgovini Discotex.

ČESTITKE

JULCE ČAVDEK je 23. t.m. diplomiral na Ekonomski fakulteti v Trstu. Zagovarjal je diplomsko tezo o političnem in gospodarskem oblikovanju srbske države. Ob uspešno dokončanem studiju mu iskreno čestitajo stari in prijatelji.

IZLETI

DRUŠTVO SLOVENSKEGA UPOKOJENCEV sporoča, da bosta avtobusa za velikonočni izlet 4. aprila odpotovala: prvi ob 9. uri s Travnika s postankoma pri bencinski crpalki v Drev. XX. septembra in nato v Podgori, drugi avtobus pa ob 9. uri iz Standreza skozi Sovodnje in nato proti Trstu.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
OBCINSKA 1, Ul. S. Michele, tel. 21074
DEŽURNA LEKARNA V TRŽICU
AL REDENTORE, Ul. Rosselli 23, tel. 410340

VČERAJ-DANES

Danes, CETRTEK,
31. marca 1994

VELIKI CETRTEK

Sonce vzide ob 5.47 in zatone ob 18.31 - Dolžina dneva 12.44 - Luna vzide ob 23.49 in zatone ob 8.10.

Jutri, PETEK,
1. aprila 1994

VELIKI PETEK

VREME VČERAJ: temperatura zraka 15,8 stopinj, zračni tlak 1027,1 mb ustaljen, brezvetrje, vlaga 67-odstotna, nebo jasno, morje mirno, temperatura morja 12,3 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Francesco Grisoni, Igor Valic, Monica Degrassi, Simona Esposito, Benedetta Vasselli, Lara Giacomello, Giuliano Segato in Irena Kossut.

UMRLI SO: 79-letna Renata Ferfoggia, 89-letna Nerina Devetta, 65-letni Fulvio Delia, 79-letni Vittorio Sbrugnera, 85-letni Renato Zaccaria, 52-letni Silvano Kroknje, 69-letna Adele Pichi, 76-letna Lucas Anna, 79-letni Vladimiro Merkuza, 83-letna Maria Draga, 65-letni Francesco Gorella, 78-letni Giuseppe Furlan, 66-letni Ezio Picinin, 88-letni Ernesto Ponga, 84-letni Stanislao Raubar, 58-letni Nereo Preschirm, 79-letna Mercedes Biagini, 84-letna Santa Zeriali in 93-letna Luigia Grilanc.

LEKARNE

Od ponedeljka, 28. marca, do nedelje, 3. aprila 1994.

Normalen urnik lekarn od 8.30 do 13.00 ter od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Ul. S. Giusto 1 (tel. 308982), Ul. Tiziano Vecellio 24 (tel. 633050), Lungomare Venezia 3 - Milje (tel. 274998).

NABREZINA (tel. 200466) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od

19.30 do 20.30

Ul. S. Giusto 1, Ul. Tiziano Vecellio 24, Ul. Roma 15, Lungomare Venezia 3 (Milje).

NABREZINA (tel. 200466) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Ul. Roma 15 (tel. 639042).

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 - TELE-VITA

Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.
Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 14.30, 18.05, 21.40 »Schindler's list«, r. Steven Spielberg.

EXCELSIOR - 18.00, 20.00, 22.15 »Sister Act II«, i. W. Goldberg.

EXCELSIOR AZZURRA - 16.45, 18.30, 20.15, 22.00 »Gli amici di Peter«, r. Kenneth Branagh.

NAZIONALE 1 - 17.00, 19.30, 22.00 »Il rapporto Pelican«, r. Alan J. Pacula, i. Julia Roberts, Denzel Washington.

NAZIONALE 2 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Sfida tra i ghiacci«, r.-i. Steven Seagal, i. Joan Chen, Michael Caine.

NAZIONALE 3 - 17.00, 19.30, 22.00 »Nel nome del padre«, i. Daniel Day Lewis, Emma Thompson.

NAZIONALE 4 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Il giardino segreto«, r. F.F. Coppola.

GRATTACIELO - 17.30, 19.40, 22.00 »Philadelphia«, i. Tom Hanks, Denzel Washington.

MIGNON - 17.30, 19.00, 20.30, 22.15 »Biancaneve e i 7 nani, risanka.

EDEN - 15.30 - 22.00 »Eva provocazioni anali di

VOLITVE / NEKAJ UGOTOVITEV O IZIDIH V GORIŠKI OBČINI

Forza Italia je odvzela Ligi vlogo prve stranke v mestu

Skrajna desnica podvojila moč - Levica kljub vsemu rahlo pridobila

MARKO MARINCIC

Orgija števil in odstotkov, ki nas je preplavila po volitvah, se je nekoliko poglobila. Po zalogovanju porazencev in praznovanju zmagovalcev nastopa čas analiz. Se posebej se tega zahtevnega posla lotevajo na levi, ki je na vsedržavni ravni izšla porazena iz volilne preizkušnje, medtem ko je v lokalnem merilu treba nekoliko razlikovati. Izvolitev senatorja Darka Bratine je gotovo v protitoku z močnim desničarskim trendom, ki je čez noč povsem spremenil politično podobo nase dežele. Bratina je v okrožju sicer izgubil dvoboj s kandidatom Forza Italia, v gorški pokrajini pa se je vsekakor uveljavil. Bolj kot o volitvah za senat pa se levica sprašuje o razlogih poraza za zbornico. Prav na Goriskem je namreč za las izgubila možnost, da bi razbila stoddotni monopol desnice v deželnih večinskih okrožjih. Poraz je toliko bolj pekoč ob ugotovitvi, da bi bil napredni kandidat Bertoli izvoljen, ko bi mu ne zmanjkalo del glasov, ki jih je za senat prejel Bratina. Res je Bratino podprl poleg SSK tudi del italijanskih katolicanov (oboje so se za zbornico opredelili za kandidata PPI Bevilacqua), marsikdo pa se na levi pritožuje, da so zmanjkali tudi drugi glasovi.

Se posebno pozorno predstavniki strank li-stajo med podatki v Go-

rici, kjer bodo junija občinske volitve. Najbolj seveda izstopa 55-odstotkov desnice (če seštejemo glasove Forza Italia, Sev. lige in All. nazionale). Primerjava z lanskimi deželnimi in zlasti s predlanskimi političnimi volitvami pa nam ponuja tudi drugačne elemente za razmišljanje. Levica se je namreč (DSL, SKP in - v primerjavi s političnimi volitvami - Zeleni) kljub vsemu nekoliko okrepila. Dosti bolj se je seveda desnica, saj so mislovc v dveh letih skoraj podvojili glasove. Očitno so črpali iz desnega dela nekdanje petstranske večine, ki je se leta '92 imela 52% glasov, današnji center (PPI) pa jih ohranja le se 17%. Kam so sli vsi ti glasovi? Največ očitno k Forza Italia, ki je s 25% odstotki prva stranka v Gorici in je tako z nekaterimi recikliranimi vodilnimi možmi kot tudi z istovetenjem volilne baze prevzela politično zapuščino nekdanje vodilne strukture. Manjši del te zapuščine je dobila Severna liga, za katero so te volitve v Gorici bile hladna prha: od 13 odstotkov leta '92 in lanskim 26 je Liga namreč strmoglavila pod 10 odstotkov. So ji bili lanske glasovi le posojeni v pričakovanju, da se njihovi prejšnji lastniki vrnejo ponje v novi forzaitalijevski preobleki? Eden od možnih ključev branja volilnih izidov je tudi ta.

IZIDI ZADNJIH VOLITEV V GORIŠKI OBČINI

	POLITICNE 1994 (proporčni del za posl. zbornico)			POLITICNE 1992	DEŽELNE 1993
	glasovi	%		%	%
SKP	1632	5,6	SKP	3,6	3,8
LEGGE NAT.	176	0,6	MSI DN	10,3	14,4
L. PANNELLA	1557	5,3	PRI	4,8	1,5
ALL. NAZ.	5804	19,7	DSL	7,4	6,9
PPI	5087	17,3	PSDI	4,5	1,3
FORZA ITALIA	7418	25,2	PLI	3,7	1,8
SEV. LIGA	2881	9,8	SSK	--	5,7
PSI	429	1,5	PSI	9,6	3,4
DSL	2875	9,8	MF	--	1,0
ZELENI	1538	5,2	SEV. LIGA	13,2	25,8
SKUPNO	29.397	100,0	KD	29,7	22,3
			ZELENI	4,0	8,8
			RETE	1,6	3,0
			L. PANNELLA	2,1	--

Ligaši - med njimi predsednica Pokrajine in "zgodovinar" Pirina - so se zaenkrat veselili pred Trgovinsko zbornico. Jo bodo kdaj tudi osvojili? (foto Studio Reportage)

NOVICE

Enajst tisoč podpisov proti krčenju bolnišnice

Člani odbora za obrambo goriske bolnišnice so včeraj zaključili z zbiranjem podpisov pod peticijo proti zapiranju oddaljkov v gorški splošni bolnišnici. Zbrali so jih 11 tisoč. Pri tem je se pomembnejše to, nam je poudaril predstavnik odbora Grusovin, da so ob podpisovanju številni občani izpricali protest in ogorčenost zaradi nevarnosti nadaljnjega klestenja zdravstvenih storitev. Zanimivo bo pri tem videti, kako bodo mnogi med temi občani, ki so se na volitvah izrekli za desni pol, sprejemali politiko nove vlade: najmanj kar lahko od nje pričakujemo je prav to, da bi večala izdatke za socialne storitve, med katerimi je gotovo na prvih mestih prav javno zdravstvo.

Wittgenstein v kinu Vittoria

Danes ob 20.45 bo v kinu Vittoria v sklopu sporeda Gorica Kinema, ki ga prireja Kinoatelj, pričakovani film "Wittgenstein", rež. Derek Jarman. Igrajo Karl Johnson, Michael Gough, Tilda Swinton. Jarmanov prikaz življenja Wittgensteina združuje čisti intelektualizem etike, estetike, filozofije in hoteno, leđeno erotiko. Skozi film avtor izdaja, da je življenje zavestno potovanje v smrt, ki zadobi pravo sokratsko podobo. In smrt je doletela Dereka Jarmana februarja letos, ko je podlegel za AIDS-om. Splošno je poznan kot najbolj rigorozen med z itak izredno rigoroznimi angleškimi režiserji. Je avtor, ki je svoj umetniški naboj uporabil ne le v kinematografiji, ampak tudi v slikarstvu, scenografiji, designu. Za aprilski in majski program napoveduje Kinoatelj filme Wendersa, Loacha, Reitmana, Kieślowskega, Frearsa, Greenawayja in Vietnamca Ang Hunga.

Sestane se pokrajinski svet

Danes ob 15. uri je sklicana seja goriskega pokrajinskega sveta. Razpravljali bodo o najemu dveh posojil v skupnem znesku preko dveh milijard lir. 1.475 milijonov lir bo slo za prenovo poslopja v ulici Rismondo 6, 550 milijonov lir pa za posodobitev električne instalacije v vojsnici gasilcev. Dalje bo pokrajinski svet razpravljal tudi o statutu, imenoval preglednike računov ter razpravljal o dokumentu glede bolnišnice v Gradežu.

Verski obredi ob začetku velikega tedna

Goriski nadškof Bommarco bo danes v stolni cerkvi vodil prvi obred ob velikem četrtku. Ob 10. uri bo ob somasevanju duhovnikov blagoslovil sveto olje. V stolnici bo zvečer ob 19. uri verski obred v spomin na zadnjo večerjo. Jutri, na veliki petek pa se bodo v cerkvi odvijali obredi krizevega pota. Liturgija velikega tedna bo tudi v soboto in se bo zaključila s slovesnim Vstajenjem.

Hudo ranjen mopedist

V bolnišnici v Trzinu je na zdravljenju (s pridržano prognozo) 68-letni Silvio Antalo. Včeraj okrog 10. ure je bil hudo ranjen v prometni nesreči v ulici Carducci. Antalo se je peljal na motorčku, ki je v krizišču trčil v avtomobil, ki ga je upravljal 65-letni Ruggero Ferluga iz Trsta. Ferluga v nesreči ni bil ranjen, pač pa je težke poškodbe zadobil mopedist.

ZDRAVSTVO NA GORIŠKEM

Peticija je na Deželi

Predložil jo je Antonaz (SKP)

Deželni svetovalec SKP Roberto Antonaz je včeraj predložil na Deželi peticijo 120 zaposlenih v gorški splošni bolnišnici. Kot smo poročali, so peticijo podpisali zdravniki in nekateri primariji, bolničarsko, tehnično in upravno osebje. Z njo se zavzemajo za ohranitev zadovoljive ravni zdravstvene oskrbe v Gorici, kjer bodocnost bolnišnice močno ogrožajo načrti o krčenju oddelkov in storitev.

Antonaz je ob predložitvi peticije generalnemu tajnistvu Dezele poudaril, da SKP ne namerava instrumentalizirati avtonomnih stališč zdravstvenega osebja in da ima stranka le posredovalno vlogo pri pred-

ložitvi, ki naj bi cimprej privedla do razprave v komisiji za zdravstvo in nato v deželnem svetu. Ta razprava naj bi tudi pojasnila, ali je načrt prejšnjega odbornika Fasole o krčenju, ki bi najbolj prizadelo prav gorisko pokrajino, se aktualno v zasnovi reorganizacije zdravstva sedanjega odbornika Mattassija. Antonaz tudi opozarja na pozitivno plat peticije, ki poudarja potrebo po premoščanju konflikta med Gorico in Trzicem. Probleme, pravi, je treba reševati složno, vojna med revezi pa koristi le predvolilnim spekulacijam nekaterih goriskih sil, ki jih bolj kot bolnišnica zanimajo bližnje občinske volitve.

GROJNA / NAŠLI STEKLO LISICO

Steklina se je spet pojavila v gorški občini

Po dobrih treh mesecih so na območju goriske občine ponovno ugotovili primer s steklinno okužene lisice. Poginulo zival so našli 22. marca v neposredni bližini poljske poti, pod Oslavjem. Našla sta jo naključna sprehajalca, prevzel pa lovski cuvaj. Po nekaj dneh so iz Padove poslali sporočilo, da je bila zival okužena z gozdno steklinno. Prisotnost nevarne bolezni na območju občine seveda nalaga upraviteljem takojšnje preventivne ukrepe.

Spreja se je razširila vest, da naj bi poginulo lisico našli pri Šcednem, to je na območju stevarjeanske občine, kasneje pa so ugotovili, da je tista cestica pravza-

prav se na območju občine Gorica, ceprav tik ob občinski meji. Preventivne ukrepe je zato dolžna sprejeti goriska občina, kar so sicer že tudi naredili. Od 26. t.m. je namreč v veljavi ukaz zupanstva, ki prepoveduje prosto gibanje psov, mack in drugih domačih zivali.

Zadnji primer gozdne stekline so v občini ugotovili sredi decembra lani (16. decembra), ko so pri Ločniku našli poginulo lisico. Pred tem pa 24. novembra lani med Standrežem in Sovodnjami.

Nevarna kuzna bolezen je torej spet prisotna. Ne bi radi strašili, vendar bi kazalo to dejstvo upoštevati zlasti ob sprehodih v naravo. Bodimo primerno pazljivi!

GLASBA / NOCOJ V DVORANI UGG

Kitarist John Scofield na koncertu v Gorici

Zaključil bo letošnja srečanja z jazzom

Z nastopom Johna Scofielda se bodo nočoj v dvorani UGG zaključila Jazz srečanja, ki jih je priredila občinska uprava in so letos posvečena kitari. Zaključil jih bo najbolj znan jazzist med vsemi nastopajočimi. 43-letni American Scofield je kariero začel pred dvajsetimi leti s slavnim Gerryjem Mulliganom. Sledila so sodelovanja (in izpopolnjevanja) z Billyjem Cobhanom, Charliejem Mingusom, Garyjem Burtonom in drugimi.

Za Scofieldovo kariero in tudi za njegov stil igranja je bistvenega pomena sodelovanje z Miles Davisom v letih 1983-85. Svež in moderen stil z dolgimi notami, premišljenimi pavzami in zelo dobro povezavo z blues

glasbo Johna Scofielda se izvrstno spajajo z glasbo Milesa Davisa. Po ločitvi od Davisa je John Scofield ustanovil svojo skupino, s katero se bo tudi predsta-

vil v Gorici. Na odru UGG bodo ob 21. uri poleg Scofielda še bobnar Bill Stewart, kontrabasist Dennis Irwin in klavirist Larry Goldings. (aw)

Lopate za sneg prinesite s seboj!

VRSIC - »Jutri,« pravijo Trentarji, »se bo Trenta začela odpirati svetu.« To mislijo resno in dobesedno, čeprav je jutri prvi april, dan šaljivcev in lažnjivcev (in se petek je, ko je bolje, da se ne lotevas novega dela). Trentarji se ne šaljijo. »Ce že drugi to vseskozi počnejo z nami, se mi na praznik šaljivcev ne bomo z njimi,« pravijo. Vzeli bodo lopate in se odpravili kidat sneg na zadnjih dveh ovinkih ceste na Vrsic. K sodelovanju vabijo vse Slovence! Ne lačni ne boste in ne žejni (»likof« v Kranjski gori plača organizator - Zadruga Soca-Trenta!). Lopate prinesite s seboj. S tem simboličnim dejanjem hočejo Slovincem pokazati, kako je nekaterim med nami prav malo mar, če so Trentarji pol leta dobesedno zaprti v svojo dolino. Pot proti jugu, navzdol po dolini Sоче, kamor odhajajo vsak dan za kruhom, jim je decembrski kamniti plaz zaprl. Zacasni nadzor nad plaziščem je preveč tvegan, pot do trajnejše rešitve (predor, razstrelitev grozečih skal) pa je postлана z veliko denarja. Tega pa - pravijo - ni. Zima jim z visokimi snežnimi zameti in plazovi vsako leto zapre še drugo možnost povezave s svetom - tisto prek Vrsica. Tako so bili letos kar nekaj mesecev ujeti v misni.

Da bi si odprli vsaj eno od obeh poti v svet, bodo torej jutri začeli akcijo. Na Vrsicu je sneg le se na severni, torej na kranjski strani. Na primorski ga je pobrala odjuga. Nadenj bi sli z mehanizacijo, a se ji odpovedujejo iz dveh razlogov: prvič je nimajo, drugič pa, če bi jo vendarle dobili (Cestno podjetje) bi »krsili« pristojnosti dveh cestnih podjetij (novogoriškega in kranjskega). Da jim cestarji ne bodo priskočili na pomoč, vedo že kaka stiri desetletja, saj bi tako morebitni turisti lahko z Gorenjskega prisli na Primorsko poskusati velikonočne potice in druge dobrote. Menda so jim cestarji obljubili odpreti Vrsic takoj po veliki noči... Morda jim bo pa le uspelo, Trentarjem, da se odprejo svetu! **Vojko Cuder**

ZDRAVSTVO / RAZHAJANJA MED STROKO IN PRAKSO

Bodo sežansko bolnišnico zaprli?

Ministrstvo za zdravstvo pravi, da ne

SEŽANA - Bolnišnica dr. Ivana Regenta v Sezani (bolnišnica za pljučne bolezni) je v skladu z zakonom o zdravstveni dejavnosti pripravila program reorganizacije. Z njim se je sprva strinjalo tudi ministrstvo za zdravstvo, zdaj pa si je »premisli«. Bolnišnici je sklenilo na hitro ukiniti 40 postelj in jih prenesti v Sempeter oziroma Izolo, druge njegove dejavnosti (na primer specialistične ambulanče) pa zelo skrajšati.

Državni sekretar v ministrstvu za zdravstvo prim. Janez Zajec se je v torek, 29. marca, sestal s pristojnimi osebami, zadolženimi za reševanje tega problema.

Služba za obveščanje je po tem sestanku sporočila javnosti, da sežanske bolnišnice ne bodo ukinitili, o čemer so se v javnosti že poja-

vile vesti, ampak so ji dodelili podaljšano zdravljenje kroničnih pljučnih bolnikov z območij, ki jih pokrivajo bolnišnice Sempeter, Izola in Sezana. V sporočilu je tudi zapisano, da so problem sežanske bolnišnice, ki se vleče že dobrih 25 let, začeli strokovno reševati sele lani, ko je stalna strokovna skupina za pulmologijo slednjic potrdila program, ki ga bodo v tej bolnišnici lahko smotno izvajali. Program predvideva, da v bolnišnici ne bodo več opravljali diagnostike, ampak bodo zdravili kronične pljučne bolnike. To pa pomeni, da bodo del zmožljivosti, se pravi sedanje diagnosticne postelje (prej omenjenih 40 postelj) postopoma do konca leta prenesli v Sempeter oziroma v Izolo.

V vodstvu bolnišnice pravijo, da bi bolnišnica brez

specialističnih ambulant izgubila tretjino dohodka. Krčenje števila bolniških postelj bi ustanovi odvzelo status, saj bi tako postala nekaj vmesnega med bolnišnico in zdraviliščem, kar bi njen zaslužek zmanjšalo se za polovico. Opozorilo je tudi na to, da se bo za dobro polovico zmanjšalo tudi število zaposlenih (zdaj jih v bolnišnici dela nekaj čez sto), ki vztrajajo pri predlogu, naj bi bolnišnica dr. Ivana Regenta dobila status republiškega pulmološko rehabilitacijskega središča oziroma centra za zdravljenje pljučnih bolnikov. To pa pomeni, da zahtevajo v ustanovi toliko postelj, da bo lahko preživela. Ta argument so podkrepili tudi z ugodnimi rezultati poskusov zdravljenja s speleoterapijo.

Vojko Cuder

GLASBA / VELIKONOČNI KONCERT

W. A. Mozart - Requiem

Dirigent Harald Nerat z orkestrom iz Bratislave

PIRAN - Danes ob 20.30 gostujejo v piranski stolnici zbor in orkester ter pevci narodne opere iz Bratislave - skupaj več kot 70 umetnikov. Ob obletnici piranske stolnice bo na sporedu znani Mozartov Requiem pod taktirko uspešnega in mednarodno priznanega slovenskega umetnika Harald Nerata z mednarodno zasedbo.

Harald Nerat v tujini deluje kot umetniški glasniki Pirana in Slovenije. Pred dvema letoma pa se je stalno naselil v Piranu in pod stolnico lepo adaptiral staro piransko hišo ter s tem prispeval k polepsanju starega Pirana. Na začetku svoje umetniške poti je bil med drugim član Slovenske filharmonije, pozneje član dunaj-

ske opere, direktor glasbene sole v Nemciji (Lindau) in član Mozarteuma v Salzburgu. Se pred osamosvojitvijo Slovenije je Nerat kot prvi umetnik iz tujine v sodelovanju s Festivalom Ljubljana nastopil s salzburskim komornim orkestrom v ljubljanski Filharmoniji. Že več let deluje kot umetniški vodja Mozartovih serenad v Salzburgu in glasbenega festivala na Bodenskem jezeru v Nemciji, mednarodno pa se je uveljavil tudi s kvalitetnimi Mozatovimi CD-posnetki. Pomemben del njegovega umetniškega delovanja je tudi japonska, kjer ima vsakoletne umetniške obveznosti.

Organizator koncerta je Avditorij Portoroz. Koncert bo prenasala tudi TV Koper. **(B. S.)**

TERMALNA VODA / PRVE RAZISKAVE

Kaj se skriva v globinah?

Z vrtino pri Luciji, kjer so našli termalno vodo, so potrdili pričakovanja

PORTOROŽ - Na območju slovenske obale do sedaj ni bilo opravljenih dosti raziskav o tem, kaj se skriva pod zemeljskim površjem. Na širšem območju Portoroža se ni bilo geoloških vrtanj, ki edina dajejo zanesljive podatke o sestavi in posebnostih tal v globinah.

Vendar pa so strokovnjaki na podlagi splošnih podatkov in analoგიј predvidevali, da se v večjih globinah pod Portorožem nahaja termalna voda. Leta 1989 je Geološki zavod Ljubljana po naročilu podjetja TOP Portorož in občinskega sklada stavbnih zemljišč opravil predhodno raziskavo (brez vrtanja), ki je bila sofincirana tudi z republiškim denarjem. Raziskave podzemnih virov pitne vode na področju Izole in Dragonje pa so dale podatke o značilnostih vodonosnih plasti na širšem območju.

Po nekajletnih dogovarjanjih je v začetku letošnjega leta podjetje Aquaria, ki sta ga ustanovila holding Turistično podjetje Portoroz in ho-

telско podjetje Metropol, sklenilo z geološkim zavodom pogodbo o izdelavi raziskovalne vrtine, ki bo hkrati primerna tudi za tehnično izkoriščanje podzemnih vodnih virov. V pogodbi je dogovorjeno vrtanje do globine 800 metrov, ki jo bo po potrebi možno poglobiti na 1200 metrov.

Kot najbolj primerna lokacija za vrtino je bil predlagan park ob mostičku čez kanal Fazan. Ker pa bi s tem uničili park, v katerem so postavljene tudi kamnite skulpture forma vive, so vrtalno garnituro postavili na drugi strani kanala. Ker je vrtanje precej glasno, so delovišče zaščitili tudi s protihrupno pregrado, tako da dela stanovalce Lucije ne motijo preveč. Vrtalna glava stroja wirth (nemske proizvodnje) se je prvič zari-la v zemljo 8. marca. V gornjih glinastih plasteh je bil premer vrtine 444 milimetrov, vanjo pa so bile vstavljene brezšivne jeklene cevi premera 339 milimetrov. Že na globini 27 metrov so prvič našli na vodo, v apnečastem peščenjaku v globini 50 do 52 metrov pa so se pojavile velike količine vode s temperaturo 16° C. Ta voda sicer ni pitna, ker vsebuje prevelike količine soli (2,5 g/l), uporabna pa je kot tehnološka voda. V njej so našli tudi visoko vsebnost silicijevega dioksida, kar je za strokovnjake znamenje, da prihaja iz večjih globlin in da je bila toplejša, ker se silicijev dioksid v vodi raztaplja le pri višjih temperaturah. V odvisnosti od sestave kamenin vrtanje napreduje 10 do 15 metrov dnevno. Do globine 250 metrov so vrtali skozi lapor, sedaj pa so v plasteh apnenca dosegli

globino 313 metrov. Pri globini 370 do 380 metrov pričakujejo, da bodo našli na plast premoga, ki sega sem od nekdanjega sečoveljskega rudnika. Pri globini 290 metrov so vrtino zaščitili s cementiranjem, tako da so onemogočili dotok vode iz vrhnjih plasti. Na sedanji globini so dotoki vode sicer majhni, temperatura pa je kljub temu, da je vrtina ohlajena, že višja od 20° C. Kaj bo na globinah od 400 metrov naprej, geologi sicer ne želijo napovedovati, če pa bi si dovolili analogijo z vrtinami na Dolenjskem, lahko pričakujejo celo vodo s temperaturo 40° C, povsem realno pa je pričakovati temperaturo 25 do 30° C na končni globini. To pa pomeni, da bi pri dotoku 15 l/sek z uporabo toplotne črpalke dobili zelo pomembne količine izredno poceni energije, ki bi bila uporabna za ogrevanje hotelov, bazenov, pri večjih količinah vode pa morda kar za ogrevanje celih naselij.

Čeprav so za vodjo projekta naročniki imenovali Borisa Filipa, ki je sicer pomemben član stranke zelenih, imajo pri vrtanju nekaj problemov z ekološkega stališča. Pristojni inšpektorji so jih namreč že opozorili, da vode iz vrtin ne bi smeli spuščati v kanal Fazan, ker vsebuje preveč amonijaka in izločenih delcev gline glede na predpisane normative. Te vode pa je kar 1200 kubičnih metrov na dan preveč, da bi jo lahko odvažali. Boris Fili je povedal, da je v tem primeru predpis preveč tog, saj po teh normativih tudi radenske slatine ne bi smeli spuščati v naravne vodotoke, čeprav je nesporno pitna. **Boris Vuk**

OBALA / PREVOZI

Z avtobusa na vlak

KOPER - Po dogovoru Slovenskih železnic z avtobusnim prevoznikom Slavom iz Kopra bodo od 1. aprila dalje avtobusi mestnega lokalnega prometa imeli zvezo z vsemi vlaki na železniški postaji v Kopru. Avtobusi bodo vozili na relaciji Koper-Izola-Portorož-Piran. Cena avtobusne vozovnice na relaciji Koper-Izola je 100 SIT, Koper-Piran pa 180 SIT. Otroci od 4. do 12 leta imajo 50-odstotni popust. Za kombinirano potovanje z vlakom in avtobusom pa se lahko odločijo tudi skupine solarjev. **(B. S.)**

REGIJSKO ODLAGALIŠČE ODPADKOV

Vsakih trideset let v drugi občini

Načrte za gradnjo deponije je potrebno ustrezno predstaviti javnosti

POSTOJNA - Predstavnik šestih kraških občin so se včeraj zbrali na 12. seji projektnega sveta za gradnjo skupnega regijskega odlagališča odpadkov. Ugotovili so, da se pot do uresničitve cilja, ki so si ga pred tremi leti zastavile skupščine občin, vleče že dolgo, vseeno pa je pred njimi še veliko nalog.

Projekt regijskega odlagališča odpadkov, v katerega so se vključile občine Cerknica, Sezana, Logatec, Vrhnika, Ilirska Bistrica in Postojna, strokovno vodi institut za

ekološki inženiring iz Maribora. Ta je doslej opravil že večji del pogodbenega dela, in sicer idejni projekt za lokacijo odlagališča, ki se je po opravljenih raziskavah znašla na prvem mestu med možnimi lokacijami, ter koncept ravnanja s komunalnimi odpadki v krasko-notranski regiji. Ekološki inženiring mora pripraviti idejni projekt za drugo predvideno lokacijo ter izbrati med obema.

Najpomembnejši del projekta je studija pristopa k javnosti, ki bo po-

magala, da bodo ljudje izbrano mesto za deponijo tudi sprejeli.

Prva lokacija je se na prejšnjem Oreskih Brdih v postojnski občini, druga je Osljak v ilirskobistriški občini, za Jelencem (občina Sezana) pa so ugotovili, da to območje spada v ožje varstveno območje bodočih vodnih virov in je zato odpadlo. Pri seznanjanju ljudi bo treba poudariti, da objekt deponije ne bo ostal za vedno v eni občini, ampak se bo vsakih 30 let selil na drugo lokacijo.

Mateja Godejša

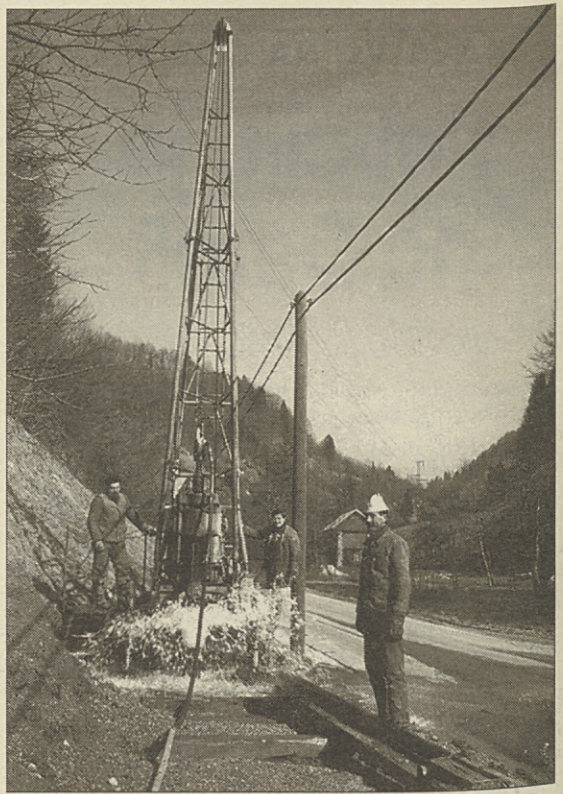
Z globinsko vrtino do termalne vode

CERKNO - Potem ko so na 57 metrih globine v neposredni bližini Cerknega z globinsko vrtino našli na močan vir pitne vode, krajevno vodstvo razmišlja o nadaljevanju raziskovanj v bližnji okolici, kjer bi radi prisli tudi do termalne vode, nam je povedal predsednik KS Cerkno Janez Rupnik.

Zamisel močno podpira tudi poslovodni vrh Ete in hotel Cerkno, ki bi po vzoru Zreških term in smučišč na Rogli rad ustvaril podoben zimskosportni in turistični kompleks, katerega investicijo bi, podobno kot Unior v Zrecah, v Cerknem finančno podprla Eta (Certa). Vsi osnovni pogoji so dani, saj se Etin hotel s Smučarskim centrom Cerkno razvija v enega najprivlačnejših zimskosportnih središč, v katerem bodo letos začeli z gradnjo apartmajev in okrepili sistem umetne-

ga zasneževanja s 15 snegznimi topovi. Tudi ideja o termalnem vrelcu je uresničljiva, saj se po navedbah domačinov v bližini Cerknega, v Podplecah pri Dolencevi domačiji, nahaja naravni topli izvir s temperaturo 25 stopinj Celzija.

Dosedanja raziskovanja pitne vode v Cerknem je opravilo zasebno podjetje Vrebovek iz Ljubljane v sodelovanju s hidrogeologom Mencejem, ki sta svoje znanje dokazala že pri raziskavi termalnih vrelcev v Zrecah in v Makedoniji. V globini 57 metrov so našli na močan izvir pitne vode z 10 do 12 litri vode na sekundo, kar je toliko, kot vsa stiri sedanja zajetja pitne vode skupaj, s katerimi se trenutno napaja Cerkno. Vrtino so izvrtali v bližini enega od teh zajetij, kamor bodo vodo, ki je po laboratorijskih pregledih neoporečna, prečrpavali. Celotna uredivitev novega vodnega vira naj bi po zagotovilih Janeza Rupnika krajevno sku-

Iz globine je pritekla pitna voda (Foto: D. Tavčar)

pnost stala približno 3 milijone tolarjev. S tem naj bi v Cerknem dolgoročno rešili problem pomanjkanja pitne vode, ki na Idrijskem in Cerkljanskem pešti tudi nekatere druge kraje. Tako so s kaptažno

vrtino pred kratkim prisli do podtalnega izvira v Ledinah in na crnovrški planoti, kjer je pomanjkanje pitne vode v susnih obdobjih zelo pereče.

Roman Bric

Popravek

V včerajšnjem članku Mateje Godejša z naslovom Iscejo streho nad glavo je prislo do dveh napak. Stavke To so razvojno motene osebe, ki so kos redni zaposlitvi, niso pa sposobne skrbeti zase, bi se moral pravilno glasiti ..., ki niso kos redni zaposlitvi in niso sposobne skrbeti zase. V nadaljevanju pa se nam je namesto občinski sekretariat za družbene dejavnosti zapisalo občinski dekret... Za napaki se avtorici in bralcem opravičujemo. **Uredništvo**

GORICA / ABONMAJSKI KONCERT CENTRA E. KOMEL IN GM

Prikupno, ljubko in romantično

TATJANA GREGORIC

Flavtist Giorgio Marcossi in kitarist Giulio Chiangetti, že znana prijatelja glasbenega občinstva na Goriskem, sta zagodla četrti koncert Slovenskega centra za glasbeno vzgojo Emil Komel in goriske Glasbene matice v letošnji abonmajski sezoni. Nenaklonjeni obsoski tokovi, ki zadnja leta zbirajo sive oblake nad prvimi (ustreznimi) koncertnimi prizorišči v mestu in tako »skrbijo«, da bi prijetno večerno združenje z glasbeno muzo Goricanom ne priraslo preveč k srcu, so uspešno pronicali tudi v dvorano Katoliškega doma 9. marca - elegantna flavta in srmežljivo dostojna kitara sta nezavidljivo okusili vso suhost, trdoto in neupogljivost koncertnega avditorija. Zvočnost zlahkega pihala in prefinjenega brenkala je zares lahko okusil le odrski travnik; medtem ko smo se poslušalci morali zadovoljiti zgolj z njenimi podaljski - ostanki (zvočnosti!).

In slika koncerta tudi po večdnem živem zamiku ni zbledela.

Sonata C-dur J. S. Bacha je v interpretaciji Marcossija in Chiangettija zazvenela kot najnežnejši Bach. Romantično lahko, prikupno in ljubko muziciranje, ki ga je uvodoma še vodil in usmerjal zvočno sanjavi flavtist, se je iz Bachovega Menueta razcvetelo v prefinjen dialog v Allegro maestoso Grande sonate op. 85 M. Giulianija. Baročno - romantično poigravanje je bilo v prvem delu koncerta b.p., skorajda že čudežno mehko in brežčasno in božajoče.

In če sta koncertanta v pripovedi skladb Bacha in Giulianija odkrila izjemne skupne interpretacijske domislice, jima je pri nadaljni vožnji med takti sonatine op. 205 M. Castelnuova - Tedesca, kljub odmoru, zmanjkalo fantazijske kondicije. Uvodni ritmični in intonancijski spodrseljčki so zastrli celotno zvočno podobo skladbe: ostala je ujeta v puščobnost ambienta, barvno zadušena in temperamentno neizživeta.

Ob prestopu v popularne, ritmično učinkovite takte starih skladb Histoire du Tango A. Piazzole, ob zvokih sodobnega argentinskega skladatelja, ki nam je podaril tango nuevo, sta Marcossi in Chiangetti sicer poskušala segreti občinstvo; a brez iskrene jasne igrivosti jima to ni povsem uspelo.

Za duet flavta-kitara je skrajno nevljudno, ce ga odtujimo od najintimnejšega pojma komornega muziciranja, ce njun nastop preselimo iz kornice v manj primeren prostor. Prav tako profano pa je tudi dejstvo, da se moraš ob tangu iz daljave približevati njegovim čarom...

Giorgio Marcossi, ki danes poučuje na videmskem konservatoriju J. Tomadini in sodeluje na mednarodnih tečajih v Portogaru in Giulio Chiangetti, ki poučuje kitaro na Glasbeni soli v Fari ob Soci, sta dobro uigrana prijatelja, sta muzikalno dozoreli par. In instrumenta, s katerima se predstavljata sta se le dovolj občutljivo odzivala na muhasto gorisko koncertno (ne) prizorišče.

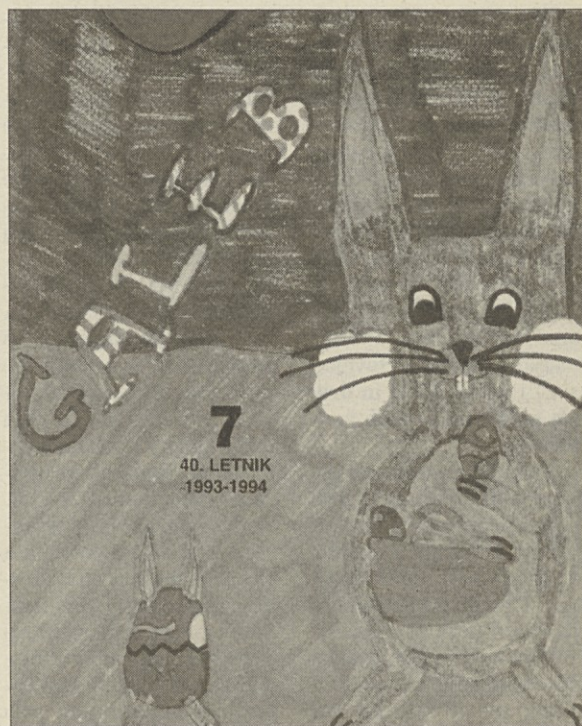
ZA NAJMLAJŠE /

Dih pomladi v novem Galebu

O veliki noči, o pomladi in še marsikaj

Med velikonočnimi pirhi bodo najmlajši našli tudi sedmo številko Galeba. Na naslovnici se radostno ponasa zajček s kosarico pirhov, kakor si ga je zamislila Alessandra Ban, učenka 5. razreda OŠ Pinko Tomažič iz Trebča. Na prvi strani revije je tudi velikonočno vscilo uredništva pod pesmijo Simona Gregorčiča »Prisla oljna je nedelja«, ki jo je ilustrirala Mojca Cerjak.

Iz letošnje sedme številke otroške revije pa veje tudi dihanje pomladi, o kateri govori več prispevkov. Tudi barvne ilustracije, s katerimi se Galeb vselej lahko ponasa, so uravnane na barvne tone vse bolj očitne pomladi. Na zadnjih straneh pa so kot vsakic razne uganke, ki jih osnovnosolčki zelo radi razrešujejo in si tako priborijo zaslužene nagrade.

RICMANJE / PREJŠNJI TEDEN V BABNI HIŠI

Lep nastop gojencev domače godbe

Prisotna je bila tudi ocenjevalna komisija

V četrtek 24. in v petek 25. t.m. so se v Babni hiši predstavili gojenci glasbene šole Godbe na pihala iz Ricmanj; v dveh popoldnevih je glasbena sola ponudila občinstvu vpogled v svoje delovanje. Mladi glasbeniki so nastopali pred publiko in ocenjevalno komisijo, ki so jo se dopolnjevali zunanji člani Aljoša Starc, Boris Babič in Luisa Antoni.

Na prvem popoldnevu so pričeli gojenci flavte, ki jih uči Ettore Michelazzi; le-ta je tudi občasno spremljal svoje dijake pri klavirju. Občinstvo je lahko sledilo bodisi mlajšim gojencem, ki so igrali na kljunasto flavto, bodisi starejšim, ki so se predstavili s prečno flavto. Sledili so učenci Roberte Schiavone, ki so se zelo dobro izkazali predvsem

v podajanju glasbenega smisla skladb. Nato so prisli na oder gojenci klarineta Marina Marsiča, ki je tudi dirigent Godbe iz Ricmanj. Glasbeno srečanje so zaključili učenci saksofonista Maurizia Codricha; starejši gojenci so občinstvu pokazali svojo tehtno glasbeno pripravo.

Na petkovem glasbenem nastopu pa so se predstavili nekoliko starejši gojenci. Pričeli so učenci mojstra na tolkalih Fabiana Perezza-Tedesca, ki jih je tudi občasno spremljal na klavir. Nastopajoči so pod mentorstvom profesorja pokazali različne tehnike na različnih tolkalih. Sledila je nato gojenka klavirja Cristiane Spadaro in se učenci roga Luke Grega; le-ti so se vrstili od najmlajših do odraslih gojencev. Skupino pihal je se dopolnila trobenta, ki jo uči Flavio Sgubin in Roberto Santagati; njihovi učenci so se v petek popoldne dobro izkazali. Nastop so zaključili gojenci Moniche Lepre, ki na glasbeni soli v Ricmanjih poučuje klavir in pa teorijo solfeggio. Mladi pianisti so marljivo prikazali vestno delo, ki so ga opravili med solskim letom.

Sola Godbe na pihala iz Ricmanj je sicer nastala pred kratkim in seveda zaradi tega se sele sedaj videvajo prvi otipljivi rezultati, vendar so sposobnosti gojencev in dobra volja profesorjev zadostni predpogoji, da bo v bodoče delo lahko prineslo zelo dobre rezultate.

L.A.

PLATNICE POČEZ / NOVO V TRŽAŠKI KNJIGARNI

Priročnik o zdravljenju s sadjem in zelenjavo

Bogomir Mihajlovič - Zdravljenje s sadjem in zelenjavo, založba CZP Kmečki glas, Ljubljana 1991 - 364 strani - cena: 30.000 lir

V bogati izbiri najrazličnejših priročnikov, ki jih je mogoče dobiti na policah Tržaske knjigarne, smo izbrali že na prvi pogled prijetno in vabljivo knjigo Zdravljenje s sadjem in zelenjavo. Knjiga sicer ni najnovejša, je pa vsekakor zanimiva in koristna. Avtor Bogomir Mihajlovič v uvodnem zapisu opozarja, da je tovrstnih priročnikov sicer na pretek tudi na slovenskem knjiznem trgu, obenem pa pojasnjuje, da se ta knjiga razlikuje od ostalih prevsem zaradi preglednosti, prepro-

stih in vsem dostopnih tekstov in navodil, njen glavni adut pa je ta, da obravnava razne načine zdravljenja z naravnimi pridelki, ki jih vsi poznamo in ki jih lahko dobimo tako na domačem vrtu kot pri vsaki branjevi na tržnici. Zdravljenje s sadjem in zelenjavo so ljudje poznali že prej, preden so se začeli ukvarjati s sadjarstvom in poljedelstvom. Tako zdravljenje pa seveda ne more nadomestiti sodobnejših oblik zdravljenja ali zdravniških predpisov, lahko pa učinkovito pomaga pri vsakodnevnih težavah, ki tarejo današnjega vselej hitrega človeka. V knjigi je nazorno prikazana zdravilnost vsakega sadeža in zelenjave, način njihovega nabiranja in shranjevanja. Poleg tega pa je vsako poglavje

opremljeno z napotki kdaj in kako posamezni sadež in zelenjavo zaužijemo, da bo učinek čim večji, nenazadnje pa za ženski živelj zanimivi tudi napotki o uporabi sadja in zelenjave v kozmetiki.

V zadnjih dveh poglavjih se bo bralec lahko seznanil s temeljnimi pravili naravnega zdravljenja in s primerno prehrano med zdravljenjem raznih obolenj. Za "pokušino" pa te tri primere kdor se odvaža kajenja, naj uživa čim več zelene in bazilike.

Iz zrelih marelic lahko pripravimo učinkovito masko za negovanje suhe kože, ta sadež pa pomaga tudi pri moski...impotenci. Hudega macka pa bomo lažje pregnali tako, da bomo na prazen želodec popili do dva kozarca zelence, to je vode, ki nastane pri kisanju zelja. (mi)

LETNO POROČILO O ČLOVEKOVIH PRAVICAH

Do enakopravnosti je tudi v ZDA še daleč

Tudi Američankam še niso odprta vrata vseh služb

WASHINGTON - Zenske so po vsem svetu še vedno drugorazredni državljani, ki jih nekaznovano mučijo, tepejo ali kako drugače zatirajo, piše v letnem poročilu ameriskega zunanjega ministrstva o človekovih pravicah v svetu. Novica, ki so jo v začetku meseca zabeležili ameriški časopisi, se je zatem izgubila med bolj nujnimi kršenji najbolj temeljnih človekovih pravic v Bosni in drugih političnih kriznih zariših sveta.

Toda tako prelomno dejanje si zasluži natančnejši pogled. Ameriški State Department je namrec prvič v svoji zgodovini med diktatorje, komuniste, verske skrajneže in druge tradicionalne člane svojih pregledov o kršenju človekovih pravic uvrstil tudi kar vse moske tega sveta. Ali vsaj tiste, ki ne storijo ničesar proti v tisočletjih tako uveljavljeni praksi zatiranja polovice človestva, da se večini med nami zdi nekaj normalnega.

V letnem poročilu ameriskega State Departmenta je zabeleženih na stotine primerov neenakopravnosti, ki imajo samo eno skupno točko - vse žrtve so ženskega spola. V Zairu prezivijo deklice v solah samo tretjino casa v primerjavi z dečki, zato pa opravijo vse najtežje delo na kmetijah. Kolumbijke zaslužijo v povprečju tretjino tistega, kar dobijo Kolumbijci, v republiki Kongo pa je skakanje čez plot protizakonito za ženske, ne pa tudi za moške. Med najhujše kršitve pa je zunanje ministrstvo zapisalo prisilno sterilizacijo na Kitajskem, siljenje tajskih in burmanskih deklic v prostitucijo in množično odstranjevanje

klitoris v Sudanu in Somaliji. Poročilo pa je tudi pohvalilo tiste, ki so se poboljšali. Turcija je začela odpirati zatočišča za mučene ženske, v Mehiki, kjer ženske zasedajo cedalje višje položaje, pa so začeli z izobraževalno kampanjo, ki naj prebivalce navadi na nezaslišano misel, da ženske niso drugorazredni državljani.

V State Departmentu so zanikali, da je na letošnje poročilo o človekovih pravicah v svetu vplivala prva dama Hillary Rodham Clinton, ki je vztrajna zagovornica enakopravnosti žensk. Nedvomno pa je na spremembe v letnem poročilu o človekovih pravicah vplivalo razpoloženje v ameriški javnosti, ki pristranskost zaradi spola razume kot zločin. Delodajalci, ki jih obelézijo z znamenjem pristranskosti, so v javnosti deležni prezira in zaničevanja. Večina pa zavzemanje za neenakopravnost drago plača tudi na sodišču. Boj proti drugorazrednemu položaju žensk se včasih že približa skrajnostim, vsaj takrat, ko nekatere preveč občutljive »predstavnice lepšega spola« prijavijo sodišču tudi potencialne občudovalce, kot je pred časom storila neka bogata vdova iz Knoxville. Moski se poleg tega pritožujejo, da so ženske v prednosti pri iskanju služb, se posebej, če so temne polti, saj ameriška zakonodaja štiti ženske in manjšine. Predstavnice ženskih organizacij pa trdijo, da so to samo majhne izjeme v morju krivic, ki jih že tisočletja trpijo ženske. Ne le v Zairu, Sudanu ali na Kitajskem, ampak tudi v Ameriki. Američanke v povprečju zaslužijo 70 odstotkov moske plače, vlada pa poleg tega ocenjuje, da

so prebivalci ZDA lani najmanj milijonkrat pretepli in napadli svoje živiljenjske sopotnice.

V primerih, ki jih odkrije tisk, Američani ne poznajo milosti, še posebej ne v vladnih ustanovah. Predsednik Clinton je presegel vse dosedanje standarde v imenovanjih žensk na pomembne položaje, zato se je zdaj na zatožni klopi znašla tradicionalna trdnjava moškosti, vojska. Zenske so si v ameriški vojski že izborile pravico aktivne vojaške službe namesto delovanja v ozadju front, zdaj pa s pomočjo tožb prodirajo tudi v elitne sole. Še več, nedavno je prav zaradi žensk napovedal upokožitev poveljnik ameriške mornarice. Admiralu Kelsu so dokazali, da je mirno opazoval nadlegovanje oficirk na zborovanju v Las Vegasu leta 1991. Clinton je za njegovega namestnika predlagal admirala Jeremyja M. Boorda, dosedanega poveljnika Nata za južno Evropo in s tem tudi za akcije na ozemlju nekdanje Jugoslavije! »Cherchez la femme, poi-scitez žensko!« bodo lahko zaklicali opazovalci, če bo napovedana zamenjava vplivala na ameriško politiko na Balkanu.

Z iskanjem ženske v ozadju zarote, kar nakazuje francoski pregovor, bodo imeli težave, saj stojijo za admiralovo upokožitvijo kar vse ameriške ženske ali vsaj velika večina. Cetudi se mnoge nočejo poistovetiti s feminizmom, pa vse motijo nižje plače, nižje ocene na univerzah, zaprta ali samo priprta vrata v moske ustanove, kot so vojska in tajne službe, in tako naprej. Toda v nasprotju s Sudankami, Kitajkami ali državljankami

nekdanjih komunističnih držav, ki zdaj z novimi zakoni izgubljajo številne prejšnje pravice, imajo ameriške ženske učinkovito orozje za boj proti neenakopravnosti - javno mnenje na svoji strani in najpopolnejši sodni sistem na svetu, ki ga brez pomisleka sprožijo proti številnim kršiteljem ženske enakopravnosti. Američanke imajo za seboj tudi številne univerzitetne profesorice, ki so izoblikovale pravo solo o vplivu položaja žensk na mednarodne odnose in proučevanje zgodovine. Njihove misli so očitno prodrle tudi v zunanje ministrstvo. Zaradi poročila o kršenju pravic žensk letos se ne bodo spremenili ameriške zunanje politike. Jo bodo morda čez nekaj let?

Barbara Kramzar

Američanke so si priborile enakopravno mesto v marsikaterem »moškem« poklicu

IRSKA / NEMOČNI GOJITELJI GOB

Donosno dejavnost so preveč obdavčili

DUBLIN - Finančni minister Bertie Ahern se je odločil, da bo zapolnil davčno praznino, ki je iznajdljivim podjetnikom dolga leta omogočala nekaznovano izogibanje davčni zakonodaji. V temacnih in vlažnih predelih Irske so namreč cvetele neobdavčene plantaze za gojenje gob. Gojitelji so se glede davka ze popolnoma vdali v usodo, razburjajo pa se zato, ker

menijo, da so jim davek »priskrbeli« ljubosumni konkurenti iz Evrope.

Gojenje gob naj bi z novim zakonom sodilo v srednji davčni razred, kar pomeni, da bodo irske gobe v prihodnje obdavčene s 40-odstotnim davkom. Za to so vsaj posredno v resnici krivi britanski gojitelji gob, ki so se zaradi »nepravilnih davčnih olajšav irskih gojiteljev« pritožili na samem sedežu Evropske unije v Bruslju. Tega pa so se irske oblasti, kot kaže, nekoliko ustrasile ter z ostrim in nenadnim odzivom postavile svoje gobarske podjetnike v izredno neugoden položaj. »V Veliki Britaniji so gobe obdavčene le s 25 odstotki, tako da bodo imeli Britanci veliko prednost. Njihov zaslužek bo namreč pri enaki ceni kar za 15 odstotkov večji, poleg tega pa so obcutno večji tudi naši prevozniki stroški,« pripoveduje Pat Walsh, lastnik ene od največjih gojilnic gob na Irskem.

Zaradi novega davka se bo proizvodnja verjetno drastično zmanjšala, zelo kmalu bo upadlo število gojišč, zaradi tega pa bo izgubilo delovna mesta več tisoč delavcev. Poleg pet tisoč ljudi, ki delajo na petsto gojiščih, bo brez dela ostalo tudi precej dobaviteljev različne opreme in potrošnega materiala za gojenje gob, med njimi kar šest velikih proizvajalcev posebnega humusa.

Predvidevajo, da bodo visoke davke lahko s prodano količino nadomestila le tri vodilna gojišča, a tudi njihov obstoj je dolgoročno vprašljiv.

Zaradi davka so se oglašili tudi lokalni politični

organi, saj je gobarska industrija najbolj razvita ravno v demografsko najbolj ogroženih predelih in na območjih, kjer drugih možnosti za delo skorajda ni. »Država se bo spet učila na svojih lastnih napakah, davek za njihove izkušnje pa bomo morali plačati mi, navadni smrtniki,« ogorčeno pripoveduje eden od pridelovalcev gob.

Zaradi davka se bo dobiček irskih gojiteljev z dosedanjih dveh ali treh penijev zmanjšal na en sam peni, ki pa ne bo pokrnil niti podjetniškega tveganja in stroškov posodabljanja proizvodnje.

Irska industrija gob je rasla najhitreje zadnjih dvajset let. Tako so gojitelji se leta 1981 pridelali 7700 ton gob, lani pa kar 44.000 ton. Z njimi so zaslužili približno 54 milijonov funtov, največ pa so prodali v Veliko Britanijo - lani

kar 32.500 ton v primerjavi s 5400 tonami leta 1981.

»Kot kaže, bomo pri propadu industrije, ki je kar nekaj let zapored dosežala zavidljivo 15-odstotno letno rast, razvijala pa se je dosti hitreje kot katerakoli pridelovalna dejavnost na Irskem. Danes pokrivamo kar 30 odstotkov britanskega trga - znatno več kot britanski gojitelji,« pojasnjuje direktor podjetja Carbury Mashrooms Cathal MacCanna, ki se kar ne more sprijazniti z mislijo, da utegne tudi njegovo cvetoče podjetje ze v prihodnjih mesecih popolnoma propasti.

Industrijski viri navajajo, da je irsko finančno ministrstvo davek ze uvrstilo v delovni nacrt za prihodnji mesec, kljub temu pa uradnih podatkov o tem se ni.

Carmel Linnane
Reuter

Le s čim se bodo poslej ukvarjali irski gojitelji gob?

IRAK / KURDI PREZIRAJO IRAŠKI DENAR

Tečaj dolarja je odvisen od vremena in mednarodne pomoči

Z življenskimi potrebščinami jih oskrbujejo tihotapci in ZN

ERBIL - V irskem Kurdistanu je tečaj dolarja odvisen od vremena: ponudba zelenih bankovcev je v precejšnji meri posledica tihotapljenja te valute čez gorate predele, po katerih poteka meja med Turcijo in Iranom, prehod ceznje pa je odvisen od naklonjenosti vremena.

Ce je lepo, lahko kurdski tihotapci na hrbtih mul v Iran pretihotapijo cigarete, živino in aluminij. Ko se vračajo, tvorijo dolarje in iranske riale, ki jih potrebujejo za svoje naslednje tihotapske pohode, saj v Kurdistanu primanjkuje vsega: od riza, sladkorja do baterij, oblek in kozmetike. Ko pa se vreme pokvari, megla in sneg preprečita karavanam pot, zato morajo Kurdi počakati, da se nebo zjasni, saj lahko sele takrat naku-

pijo v Turciji tihotapsko blago, ki ga nameravajo spraviti na drugo stran meje.

Tečaj, ki ga že tri leta nadzorujejo kurdske oblasti s sedežem v Bagdadu in ki jih mednarodna skupnost ne prizna, ni določen v kakršnikoli povezavi z mednarodnim bančnim sistemom. Slej ko prej ga določa dejstvo, da Kurdistan uspe pridelati komaj 30 odstotkov potrebne hrane, v preostanku pa je odvisen od mednarodne pomoči in tihotapstva. Toda tihotapci nočejo prejemati placila v iraskih dinarjih. Ko so Združeni narodi avgusta 1990 proti Iraku uvedli embargo, njihova vrednost ne nehno pada. Medtem ko je bilo leta 1991 potrebno odšteti za en ameriški dolar sedem iraskih dinarjev, jih

je treba zdaj zbrati 250. Se bolj pomemben pa je postal dolar kot placilno sredstvo, ko je bagdadska vlada razveljavila dotedanje placilno sredstvo v Kurdistanu in s tem povzročila hudo finančno krizo. Kurdi, ki v nicemer ne zaupajo režimu Sadama Huseina - ta je prav tako s težavo sprejel razglasitev severnega Iraka leta 1991 za zvezno enoto - gledajo na irški dinar s skrajnim prezirom. Na njihovo srečo menjalno razmerje od dolarja ni odvisno zgolj od vremena, ampak tudi od dejavnosti človekoljubnih organizacij, ki delujejo v Kurdistanu, večinoma agencij OZN, in v manjši meri od trenutnega političnega oziroma vojaškega položaja. Kakor hitro je neka mednarodna organizacija objavila, da name-

rava odkupiti večjo količino cementa za obnovo, se je tečaj dolarja nekoliko spustil. V vsaki vasi je vzniknilo velikansko število menjalcev, celo v najbolj oddaljenih krajih, kot je vas Halsho, ki se nahaja v bližini iranske meje, na nadmorski višini 2000 metrov, kamor ni mogoče priti drugače kot na hrbtu mule in kjer je mogoče o elektriki in telefonu samo sanjati. Poleg tega dinar pridobi nekaj točk vrednosti vsakic, ko se obnovijo pogajanja med Bagdadom in ZN o morebitni odpravi sankcij. Po drugi strani pa mobilizacija bagdadske vojske na razmejnitveni črti s Kurdistanom oziroma turske vojske akcije zoper kurdske separatiste takoj povzročijo skok vrednosti dolarja.

Lissy Schmidt / AFP

WHITEWATER

Ključni dogodki in vprašanja, ki se postavljajo

ARKANSAS, 1978-92

Whitewater Development

•Leta 1987 so Bill in Hillary Rodham Clinton ter James Mc Dougal in njegova poznejša žena Susan kupili veliko ozemlje ob reki White v severnem Arkansasu. Sposodili so si 203 tisoč dolarjev, zgradili ceste, razdelili zemljišče na parcele in jih poskušali prodati, seveda z dobičkom.

•Podjetje je dolgo poslovalo z izgubo in leta 1992 sta zakonca Clinton prodala svoj delež Mc Dougalu za borih tisoč dolarjev. Po lastnih besedah sta s to naložbo izgubila približno 47 tisoč dolarjev. Bill je bil v tistem času guverner države Arkansas, Hillary pa je bila zaposlena v odvetniški pisarni Rose.

Hillary kot pravnica

Pravna pisarna Rose

•Hillary Rodham Clinton je bila družabnica pisarne Rose v Little Rocku, tako kot njena sodelavca Vincent Foster in Webster Hubbel. Slednji je pred kratkim odstopil z visokega položaja v ministrstvu za pravosodje, Foster, ki je postal svetovalec v Beli hiši, pa je julija lani napravil samomor.

Dvojna zaposlitev

•Mc Dougal, ki je leta 1982 kupil družbo Madison Guaranty Savings and Loan Association, pravi, da je sredi osemdesetih v njej za dva tisoč dolarjev mesečno zaposlil Hillary, potem ko mu je takratni guverner Bill potožil o slabem finančnem položaju družine.

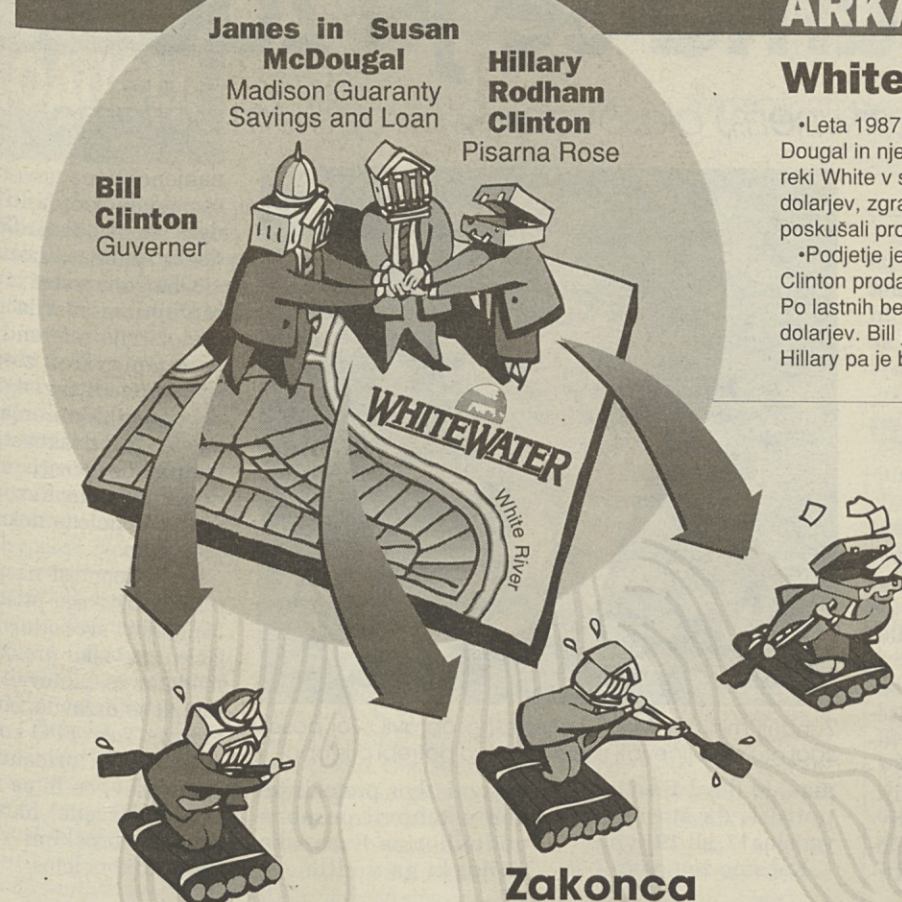
•Ko je Madison pozneje propadel, je odvetniška pisarna gospe Clintonove zastopala državo v procesu proti podjetju, ki je skrbelo za Madisonovo knjigovodstvo. Računovodsko podjetje so tožili za 10 milijonov dolarjev ter nazadnje milijon tudi iztržili. Vlada je pisarni Rose za opravljeno delo plačala 400 tisoč dolarjev.

? Ali je bilo etično sprejemljivo, da je pisarna Rose v omenjenem procesu zastopala zvezne organe, potem ko je delala za Madison?

...še en moralni pomislek...

•Gospa Clintonova je Madison zastopala pred pooblaščenim državnim uradnikom, ki ga je imenoval njen mož.

? Ali je šlo pri Hillary resnično za krivanje interesov, ko je pomagala Madisonu urejati zadeve z državo, medtem ko je bil Bill guverner?

Bill kot guverner

Sporno posojilo

•David Hale, nekdanji sodnik v mestu Little Rock, je bil lastnik finančne družbe, ki je poslovnežem v težavah dodeljevala posojila, ta pa je odobrila Uprava za majhna podjetja.

•Hale je Clintona in Mc Dougala obtožil, da sta s pritiski nanj dosegla, da je posodil 300 tisoč dolarjev podjetju, katerega lastnica je bila Susan Mc Dougal. Po Halovih besedah je bil del tega denarja preusmerjen v projekt Whitewater.

? Ali je Bill Clinton od Davida Hale izsilil državno posojilo in ali je bila Susan Mc Dougal do denarja upravičena?

Zakonca Mc Dougal

Ribarjenje v kalnem

•James Mc Dougal je bil visoko leteč poslovnež, lastnik družbe Madison Guaranty Savings and Loan Association ter prijatelj Clintonovih. Glavni cilj preiskave o aferi Whitewater je dognati, kako je vodil svoje podjetje. Rezultati bodo pokazali, ali drži trditve o notranjih posojilih, površnem knjigovodstvu in visokih provizijah. Prezadolženo družbo S&L je leta 1989 prevzela država.

Predvolilni dolgovi

•Pri Madisonu je bil ustanovljen sklad, ki naj bi Clintonu pomagal odplačati 50 tisoč dolarjev osebnega dolga, ki si ga je nakopal s predvolilno propagando. Pozneje je Clintonov vodja predvolilne kampanje prejel kupček čekov v skupni vrednosti 30 tisoč dolarjev.

? Ali se je denar iz družbe Madison Guaranty protizakonito pretakal v projekt Whitewater in v žep Clintonovih in drugih arkansaskih politikov?

WASHINGTON, D.C.

Bela hiša

Fosterjev samomor

•Vincent Foster je bil družabnik pisarne Rose in bližnji prijatelj Clintonovih. Kot namestnik svetovalca Bele hiše se je ukvarjal z zadevo Whitewater in v njegovi pisarni so se nahajale listine, povezane s prodajo spornega zemljišča.

Se je Foster res ubil sam?

Prikrivanje dokumentov

•Dva dni po Fosterjevi smrti je predsedniški svetovalec Bernard Nussbaum odstranil pokojnikovo datoteko, ne da bi razkril njeno vsebino. V Fosterjevi aktovki je našel tudi neko sporočilo, ki pa ga je oddal šele naslednji dan.

So v Beli hiši skušali prikriti celotno zadevo Whitewater, tako da so odstranili dokumentacijo iz Fosterjeve pisarne?

Uničenje dokumentov

•Kurirji odvetniške pisarne Rose trdijo, da so uničili nekaj listin z začetnicami Vincenta Fosterja. Podjetje trdi, da listine za preiskavo niso imele nikakršnega pomena.

So bile morda uničene listine, povezane z zadevo Whitewater ali s Fosterjevim samomrom?

Izdajanje skrivnosti

•Visoke uslužbenke Bele hiše, vključno s predsedniškim svetovalcem Bernardom Nussbaumom, so predstavniki finančnega ministrstva seznanjali s potekom preiskave o bankrotu Madison Guaranty. Ko se je to razvedelo, je Nussbaum odstopil.

Cemu so se uradniki ministrstva za finance, zadolženi za zadevo Whitewater, sestajali z uslužbenci Bele hiše?

AP/Karl Gude

WASHINGTON - Trud opozicije, da bi spremenila v skandal neuspele naložbe predsednika Clintona in njegove žene Hillary v 70. letih, je baje zmanj. Konec marca, ki je bil za Belo hišo dokaj razgiban mesec, so ankete pokazale, da se je javno mnenje o predsedniku izboljšalo, istocasno pa je tednik Newsweek nekoliko odstopil od svojih obtožb na račun ameriške prve dame.

Aprila bi se za predsed-

niski par torej lahko zaključila afera Whitewater o vlaganju v zemljišča v okolici reke Whitewater v Arkansasu od 1978. do 1980. leta. Na tej osnovi je republikanska opozicija z delom newyorskega tiska priredila svojo prvo kampanjo proti demokratu, ki so se lani vrnili na oblast po premoru, ki je trajal cez vsa 80. leta.

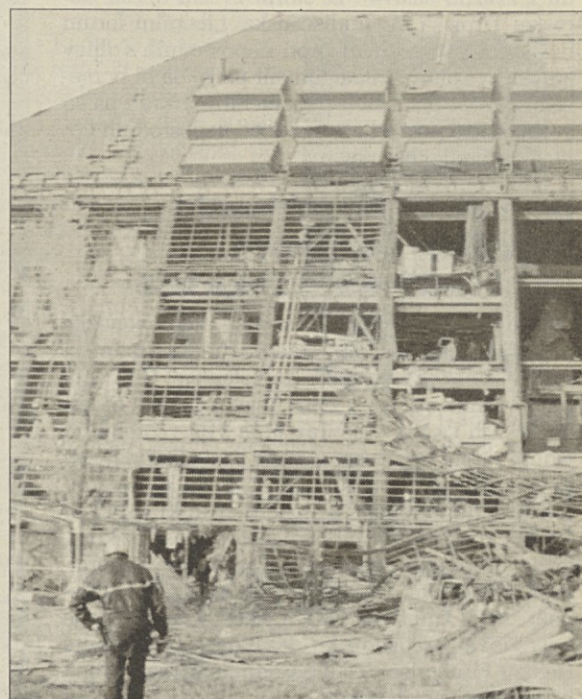
Med javnomnenjskimi raziskavami, po katerih se je predsednikova popular-

nost spet nekoliko dvignila, je anketa dnevnika USA Today in televizijske mreže CNN, iz katere izhaja, da 52 odstotkov Americanov odobrava predsednikovo obnašanje, 54 odstotkov pa odobrava tudi njegovo vedenje med afero. Obratno je popularnost predsednikove soproge nekoliko upadla (od 55 odstotkov pred dvema tednoma na 52 odstotkov prejšnji konec tedna). Hillary se lahko tolazi z dejst-

vom, da je ugledni tednik Newsweek izjavil, da so bile obtožbe, da je Hillary nekorektno prisla do svojega prvega zasluzka na blagovni borzi s spekulacijami o ceni krav, samo posledica nesporazuma. Tednik je namreč trdil, da je Hillary zaslužila prvih 100.000 dolarjev, tako da ni vložila niti ficka, čes da je bil denar delež dobička nekega prijatelja. Sedaj se je pa izkazalo, da je bil vložen denar njen.

FRANCIJA / PREDMESTJE PARIZA

V eksploziji eden mrtev in 61 ranjenih

PARIZ - Ena oseba je včeraj umrla, najmanj 61 pa jih je bilo ranjenih v eksploziji v obratu za klimatizacijo in ogrevanje v poslovnici La Defense v pariškem predmestju. Eksplozija, do katere je prišlo ob 1.30 zjutraj v zahodni četrti Courbevoie, je povzročilo uhajanje plina. Eksplozija je popolnoma uničila orjaski obrat Climadef, slisali pa so jo celo v središču Pariza, ki je oddaljeno več kilometrov.

Reševalci so kakih 12 ur po nesreči nasli v prizemlju obrata mrtvega delavca, ki so ga pogresali. V eksploziji je bila težko ranjena šestletna deklica, ki so jo resili iz razvalin njenega doma v neposredni bližini obrata. Deklica je v izredno kritičnem stanju. Reševalci menijo, da obstaja prav malo možnosti, da bo preživel. Tudi trije tamkajšnji prebi-

valci so bili v eksploziji huje ranjeni, vsaj 58 pa jih je zadobilo lažje poškodbe, večinoma ureze. Eksplozija je namreč raztresla na tisoče oken v poslopih bližnjega poslovnega središča La Defense, modernega sklopa nebotičnikov, polnih uradov, ki jih obdajajo stanovanjski bloki. Četrť je ostala brez vode, električnega toka, ogrevanja in klimatizacije. Poškodovan je tudi velikanski slavolok »La Grande Arche«, ki je krasil zahodni del četrti in ga je dal postaviti predsednik Francois Mitterand.

Oblasti so takoj poslale posebne policijske enote, da bi preprečile sakalstvo. Razbila so se namreč stekla izlozb v trgovinah nakupovalnega središča. Eksplozija je povzročila tudi požar, ki ga je 200 gasilcem uspelo pogasiti šele po dveh urah.

Mrtvi in ranjeni, a brez sevanja na francoski jedrski podmornici

MARSEILLE - Francosko zunanje ministrstvo je sporočilo, da je včeraj zaradi eksplozije na francoski jedrski podmornici v Sredozemskem morju v toulonskih vodah umrlo 10 mornarjev. Kapetan Olivier Lajous je izjavil, da eksplozija ni poškodovala jedrskih motorjev podmornice, ki tudi ni prevažala jedrskih raket, tako da ni nevarnosti sevanja.

»Ko je bila podmornica na odprtem morju, je eksplodiral eden od dveh turbinskih alternatorjev, ki proizvajajo električni tok. Ne vemo zakaj,« je izjavil Lajous. Vseh 10 članov posadke, ki so bili v tistem trenutku pri turbinah, je bilo ubitih. Vojaske podmornice vrste rubis, težko 2.400 ton, so splavili leta 1986. Po podatkih ministrstva je z drugimi ladjami opravljala vojaške vaje, ko je prišlo do eksplozije. Lajous je sporočil, da je podmornica priplula na površje in je namenjena brez spremstva v Toulon, kjer pričakujejo tudi obisk obrambnega ministra Francoisa Leotarda, ki je že napovedal preiskavo o vzrokih nesreče.

V manj kot enem letu so se ponesrečile že tri francoske podmornice vrste rubis. Jedrska podmornica Amethyste je marca med vajami v Sredozemlju udarila ob morsko dno, medtem ko je lanskega avgusta neka druga jedrska podmornica trčila v tanker.

NOVICE

Koalijski sporazum o neposrednih volitev županov

DUNAJ - Koalijski stranki na zvezni ravni (SPÖ in ÖVP) sta se zedinili za spremembo zvezne ustave, ki bi omogočala neposrednih volitev županov. Potrebna sprememba ustave bo se tekom meseca aprila predložena državnemu zboru, če bo jo le-ta tudi sprejel, bo stopila v veljavo s 1. junijem letos. Sprememba ustave glede neposrednih volitev županov ni obvezna za zvezne dežele, daje jim pa možnost, da (z dvotretjinsko večino) uvedejo možnost direktnih volitev, kot so to - čeprav ne v skladu z zvezno ustavo - že storili zvezni deželi Koroška, Tirolska in Gradiscanska. Liberalni forum in Zeleni so se izrekli proti neposrednih volitev županov, njihov protargument pa je, da bi pomenile slabitev občinskih parlamentov. Hkrati pa so svobodnjaki postavili zahtevo po neposrednih volitev deželnih glavarjev.

Uredniki ORF-a zahtevajo depolitizacijo njihove javno-pravne medijske hiše

DUNAJ - Depolitizacijo Avstrijske radio-televizije (ORF) je na tiskovni konferenci zahteval uredniški svet te javno-pravne medijske ustanove. Govornik sveta Wendl je s tem v zvezi dejal, »da ORF ni last določenih strank«, čeprav je ta vtis v preteklih tednih nastal predvsem v zvezi z izvolitvijo novega generalnega intendanta ORF, ko sta konec končev obe najmočnejši politični stranki (SPÖ in ÖVP) zaradi njune močne zastopanosti v koratoriju prepričali izvolitev definitivnega generalnega intendant. Uredniški svet zato zahteva depolitizacijo kuratorija ORF-a, katalog zahtev pa je posredoval predsedniku državnega parlamenta Heinzu Fischerju ter predsednikom vseh strank in parlamentarnih frakcij.

AVSTRIJA / PO KOMPROMISU ZNOTRAJ EVROPSKE UNIJE:

»Count down« za izvedbo referendumuma se je začel

Termin bo določen po (pozitivnem) glasovanju v Evropskem parlamentu

IVAN LUKAN

DUNAJ/BRUSELJ - Vidni avstrijski politiki so na odpravo nesoglasja znotraj EU zaradi števila glasov, potrebnih za izglasovanje veta v ministrskem svetu pozitivno reagirali. Menili so, da je s tem odprta pot tako za ratifikacijo pogodb o pristopu k EU kot tudi za avstrijski referendum o pristopu.

Zunanji minister Alois Mock je se v torek zvečer poveril avstrijskega ambasadorja pri EU v Bruslju Manfreda Scheicha, da podpiše protokol o sporazumu z EU. To se je včeraj tudi zgodilo, tako da so pristopna pogajanja zdaj tudi formalna zaključena).

Glede referendumuma pa je dejal, da je pripravljen, da bo večina Avstrij in Avstrijcev glasovalo za vstop v skupno Evropo.

Predsednik avstrijskega državnega zbora Heinz Fischer je k vprašanju dokončne odločitve o datumu referendumuma dejal, da bo avstrijski parlament storil vse potrebne pripravljalne korake, odločilnega pomena za razpis referendumuma pa bo odločitev poslancev Evropskega parlamenta, ali bodo le-ti na njihovem zasedanju od 4. do 6. maja tudi podprli pristop Avstrije k Evropski uniji. »Če bo odločitev pozitivna, bo se isti teden določen termin referendu-

Zunanji minister Mock je uspešno opravil svoj posel, zdaj gre preprečevati prebivalstvo o potrebi pristopa.

ma«, je dejal Fischer in potrdil, da sta najbolj verjetna 12. ali 19. junij. Kot smo že poročali, je

državni zbor pretekli teden ustanovil poseben pododbor za Evropsko unijo, ki ga vodita zu-

nanjepolitična govornika socialdemokratov in Ljudske stranke, Peter Schieder in Andreas Khol.

Oba sta v zvezi z referendumom svarila pred preložitvijo referendumuma na jeseni, vzrok zato pa so napovedi raziskovalcev javnega mnenja, po katerih je pričakovati, da bo trenutno pozitivno zdusje napram Evropski uniji čez poletje nekoliko popustilo.

Najodločnejši nasprotniki avstrijskega pristopa, Haiderjevi svobodnjaki in Zeleni, so tako preložitve medtem že zahtevali, vzrok pa so državnozbornske volitve. Tako FPÖ kot tudi Zeleni si pričakujejo več glasov, če bi se referendum izvedel hkrati z državnozbornskimi volitvami okotbra letos.

KOROŠKA - PORTR ET

Slovenska Glasbena šola - neopazna, vendar uspešna

ALOJZ ANGERER

CELOVEC - O slovenski Glasbeni šoli na Koroškem slišimo največ takrat, ko ugotavljamo, da ne dobi nobene podpore s strani dežele Koroške, medtem ko je za nemško glasbeno solo zadosti finančnih sredstev v proračunu kulturnega referata. Društvo »Glasbena sola« to ostro kritizira, saj imajo tudi učenci slovenske Glasbene sole po vsej logiki pravico do dvojezičnega (slovenskega) pouka kot so le-te deželni vsi ostali soloobvezni otroci.

Kakor koli že: iz skromnega otroka, ki se je rodil pred 15 leti v Podjuni, se je razvila živahna deklica, ki pa se vedno skrito dozoreva in cvete. Morda je značilno za solo in njegovega pedagoškega vodjo prof. Lovro Sodjo, ki je ravno tako skromen, a zagnan in uspešen menedžer glasbenega izobraževanja na Koroškem, da so želje in darila ob tem jubileju preproste: »Izpolnile so se mi tri želje, ki sem jih večkrat izrekel - urejeni so prostori za pisarno, pouk smo pričeli tudi na Zilji, in dobili smo svoj prvi pravi koncertni klavir.«

Ze pogled v (jubilejno) Letno poročilo, ki je zaradi finančnih težav izšlo za skoraj leto dni prepozno, kaže, da je Glasbena sola za koroške Slovence pognala korenine in se vsidrala v kulturnem življenju narodne skupnosti.

V letu 1993/94 je bilo vpisanih 373 učencev, ki jih uči 43 učiteljev (15 iz Koroške in 28 iz Slovenije). Posebej je treba

omeniti orglarsko solo, ki jo vodi Angela Tomačič in je povezana s teološko fakulteto v Ljubljani; triletno zborovodsko solo (vodi jo Matevc Fabijan), ki je v tej obliki edinstvena v slovenskem kulturnem prostoru in Malo glasbeno solo - dva oddelka v vrtcih Slovenskega solskega društva »Nas otrok« s 36 otroki. Največ učencev imata Mladinski dom SSD in Mohorjeva (74 oz. 72), izmed društev so po številu prijavljenih najbolj uspešni Sentja-

kob v Rožu (22), Pliberk (20), Borovlje (18), Bilcova (17) in Skofice (16).

Sodja: »Učence dobimo iz dvojezičnih sol. Pogoj za vpis v Glasbeno solo je vpis k dvojezičnemu pouku, ker smo kulturno-izobraževalna ustanova za slovensko narodno skupnost. Vezni člani so seveda dvojezični učitelji ter naši zaupniki in društvi in domovih. Za primer: odkar imamo v Celovcu javno dvojezično solo, je število učencev v Mladinskem domu znatno

naraslo. Na splošno pa je sodelovanje s starši na podeželju boljše kakor z vzgojitelji in učitelji v mestu.«

Nekateri nekdanji učenci so uspešno nadaljevali pot glasbenega izobraževanja oz. jo celo zaključili na višjih solah. Morda je trenutno najbolj slavna zvezda sicer preprost, a izredno nadarjen Kristijan Filipič iz Velinje vasi pri Bilcovsu, ki sta ga na Glasbeni soli poučevala Lovro Sodja (4 leta kljunasto flavto in 5 let prečno flavto) in Marija Kocijancic (6 let klavir). Sedaj studira prečno flavto na deželni konservatoriju v Celovcu in obiskuje obenem mojstrski razred slovenske flavtistke Irene Grafenauer na Mozarteumu v Salzburgu.

Pouk na konservatoriju v Celovcu obiskujejo se: Feinig Tonci, Hudl Dominik, Hildebrandt Katja, Kotschitsch Rudin, Schaschl Christiana in Tim Wüster, vsi klavir; Sodja Vidica - prečna flavta; Kassl Janja - kitara; Krivograd Majda - saksofon. Zaključili pa so že Feinig Marija - kitara, Kassl Aleksander - klavir, Seher Monika - klavir. Ogris Franci je zaključil Srednjo glasbeno in baletno solo v Ljubljani, na visoki soli studirata Kapun Anja (kljunasto flavto na Dunaju) in Vavti Mihael (saksofon v Gradcu).

Številni interni in javni nastopi potrjujejo uspeh učencev in so močna motivacija za vztrajno delo. Se pomembnejše pa je verjetno so-

delovanje z drugimi glasbenimi solami v Sloveniji ter v Italiji - v Trstu in Gorici.

Lovro Sodja: »Ze deset let sodelujemo na srečanjih glasbenikov Slovenske matice v Ljubljani, Trstu in Celovcu. Pobudnik teh srečanj sem bil pred enajstimi leti bil jaz sam, razvilo pa se je v plodno sodelovanje glasbenih sol iz Slovenije in Italije. Višek so skupni koncerti glasbenih sol iz Slovenije in iz zamejstva, 11. srečanje je bilo lani v Modestovem domu v Celovcu. Redno sodelujemo tudi pri srečanju gorenjskih glasbenih sol v Kranju in na Koroških kulturnih dnevih. Ze 15 let pa nastopamo na rednih skupnih koncertih z glasbeno solo v Ravnah in Slovenj Gradcu.«

Sadovi rednega sodelovanja Koroških in slovenskih glasbenikov so tudi koncerti, kakršen je bil prvi nastop pihalnega kvinteta Akademije za glasbo v Ljubljani. Pet mladih studentov (Alenka Zupan - flavta, Tanja Petre - oboa, Dusan Sodja, klarinet, Bostjan Lipovsek, rog in Jure Metar, fagot) je pokazalo učencem koroške Glasbene sole, kakšen užitek je vrhunsko umetniško delo v določeni sestavi in na javnih nastopih. Prvi poskusi koroške Glasbene sole sta že Kvartet trobent učitelja Francija Ogrisa z oddelka Radise in Ansambel godal, ki ga vodi Branko Cepin; oba sta nastopila na slavnostnem koncertu ob 15.letnici Glasbene sole v Selah.

Letošnji nagrajenec Albert Korenjak (harmonika) s svojo učiteljico Majdo Golob. slika: Lovro Sodja

AVSTRIJA / IZOBRAZBA

Načrtovana je ustanovitev 20 strokovnih visokih šol

DUNAJ - Prvi osnutki za ustanovitev novih strokovnih visokih sol so zaključeni. Minister za znanost Erhard Busek je ta teden ministrskemu svetu predložil tozadevne finančne in razvojne načrte. V le-teh izhajajo iz domneve, da bo do leta 2000 v Avstriji ustanovljenih 20 strokovno-visokosolskih natečajev.

Zvezni proračun naj bi bremenili s 855 milijoni silingov, poleg zveze pa naj bi stroške sofinancirale pristojne dežele in občine. Ze jeseni naj bi se za 500 interesentov pričeli prvi tečaji v okviru

strokovnih visokih sol, do leta 2000 pa računajo s približno 10.000 študenti. Zveza se je obvezala za 90-odstotni prevzem stroškov.

Nove strokovne fakultete naj bi nadoknadile vrzel v avstrijskem izobraževalnem sistemu. Za njihov obisk ni potreben zaključek gimnazije, zaključek strokovno in praktično usmerjenega študija pa naj bi bil mogoč - prej kot na navadnih univerzah - v teku dvoletnih tečajev. Na Koroškem naj bil prva tovrstna visoka sola nastala v mestu Spittal ob Dravi. (I. Sch.)

KOROŠKA / TURIZEM

Vse manj možnosti za uresničitev smučišča Roßkofel

Odločitev že v naslednjih tednih

CELOVEC - Za uresnitev načrta o izgradnji novega smučarskega centra Roßkofel na območju Mokrinj (Naßfeld) obstaja samo se majhne možnosti. Kot je sporočil deželni referent za zascito okolja Herbert Schiller sicer se niso na razpolago vsa izvedeniska mnenja, pričakovati pa je, da se bodo predvsem geologi izrekli proti nadaljnji izgradnji smučarskega centra na Mokrinah.

Odločitev bo po mnenju odhajajočega člana deželne vlade padla v naslednjih tednih, on sam pa da ima kritično stališče do načrta tamkajšnjih turističnih podjetnikov. Le-ti se naprej zagovarjajo realizacijo novega smučišča na nadmorski višini 2000 m.

Kot smo poročali, podpira uresnitev projekta del poslancev SPÖ v deželni zboru, za izgradnjo pa se je izrekel tudi deželni glavar Christof Zernatto.

Le-ta kot tudi njegov sedanji namestnik Peter Ambrozj (SPÖ) poudarjata, da je na Koroškem le 800 kilometrov smučišča, kar je samo desetina predarlskih smučišč. Na Roßkoflu načrtujejo izgradnjo 20 dodatnih kilometrov smučišča, kar da je »zanemarljiva številka«, ki ne bi dodatno obremenila naravo.

Za zimski turizem, ki je pomemben gospodarski dejavnik za Koroško, bi izgradnja novega smučišča pomenila veliko povzitev in popestritev ponudbe. Ivan Lukan

SPREMEMBE
V
VLADNI
KOALICIJIZdružena lista prva
žrtev Janeza Janše?

SKD zahteva dvostrankarsko vlado - Kočljive rešitve

LJUBLJANA - Čeprav je predsednik združene liste Janez Kocjancic včeraj zagotovil, da stranka ni pretirano vznemirjena zaradi zahteve kršćanskih demokratov, da naj bi vlado sestavljali samo LDS in SKD, pa je vprašanje odhoda ZL iz koalicije ta hip osrednja politična tema.

Vodstvo ZL pravi, da bo čakalo na potezo predsednika vlade. Kocjancic »razume težave kršćanskih demokratov«, vendar ne ve, kaj ima s tem opraviti ZL, ki pač ne more reševati njihovih notranjih sporov. Sicer pa je tu-

Predsednik ljudske stranke Marjan Podobnik je na včerajšnji tiskovni konferenci razrešitev Janeza Janše označil kot del »jasnega scenarija«. Ze nekaj časa je javna skrivnost načrt, da se bodo najprej skušali znebiti Janeza Janše (incident v Depali vasi je bil torej samo izgovor), potem pa skušali koalicijo »uravnotežiti«. V ponedeljek je Podobnik pred izredno sejo poklical Drnovška, da bi se enkrat »izrazil skrb« zaradi zamenjave obrambnega ministra. V tem pogovoru je Drnovšek nedvoumno povedal, da bo preprečil »premik v levo« in da bo razmerja sil »uravnotežil«. Sporočilo SKD, da zahteva izstop združene liste iz koalicije, je torej »prevara slovenske javnosti«, je dejal Podobnik.

di v ZL močna frakcija, ki se zavzema za izstop iz koalicije, tako da odhod ZL v opozicijo ni izključen. Vendar bodo v vsakem primeru počakali na odločitev predsednika vlade in LDS. Do takrat bodo tudi »zamrzili« parlamentarno odločanje o kandidatki za ministrico za delo Rini Klinar.

Iz krogov kršćanske demokracije, ki se je očitno dokončno odločila, da ostaja v vladi, smo izvedeli, da je za

izstop stranke iz koalicije v torek pozno zvečer glasovalo 11 članov sveta, za oblikovanje vlade LDS - SKD (torej brez ZL) pa 20. Zadnje odločitev naj bi sicer sprejeli na sestanku sveta 7. aprila, za zdaj pa v krogih zagovornikov odhoda iz vlade niso napovedali morebitnih izstopov iz stranke.

Po nekaterih informacijah naj bi bila odločitev o oblikovanju vlade »velike dvojice« LDS - SKD sprejeta že pred časom. Obe stranki bi imeli v parlamentu 45 glasov (torej natančno polovico), vendar bi zaradi nezdržljivosti opozicije (SLS in SDSS, na drugi strani pa ZL)

vedno lahko računala na podporo z leve ali z desne, glede določenih odločitev pa tudi na glasove Jelinčičevih nacionalistov. Vladna ekipa bi bila na ta način bolj pregledna, tako da bi bilo lažje zagotavljati disciplino. Prav zato, ker naj bi bila sprememba koalicije neizbežna, je Podobnik včeraj brez zadržkov - tako kot se nikoli doslej - obsodil »sestrsko« kršćansko demokracijo in napovedal javno razglasitev opozicijske koalicije (SLS - SDSS - ZS) že v petek.

Po drugi različici naj bi združena lista začasno ostala v vladi vsaj toliko časa, da bi parlament sprejel proračun, torej do junija. ZL naj bi Drnovšek potreboval tudi kot protiutež Janševim populističnim akcijam, saj bi si v tem trenutku težko privoščil se težave s sindikati. Vlada brez

parlamentarne večine bi bila v sedanjih razmerah preveč rizičen projekt, zato naj bi sporočilo SKD razumeli zgolj kot se en poskus pomiritve nezadovoljnega članstva. Tretjo, »vmesno« različico,

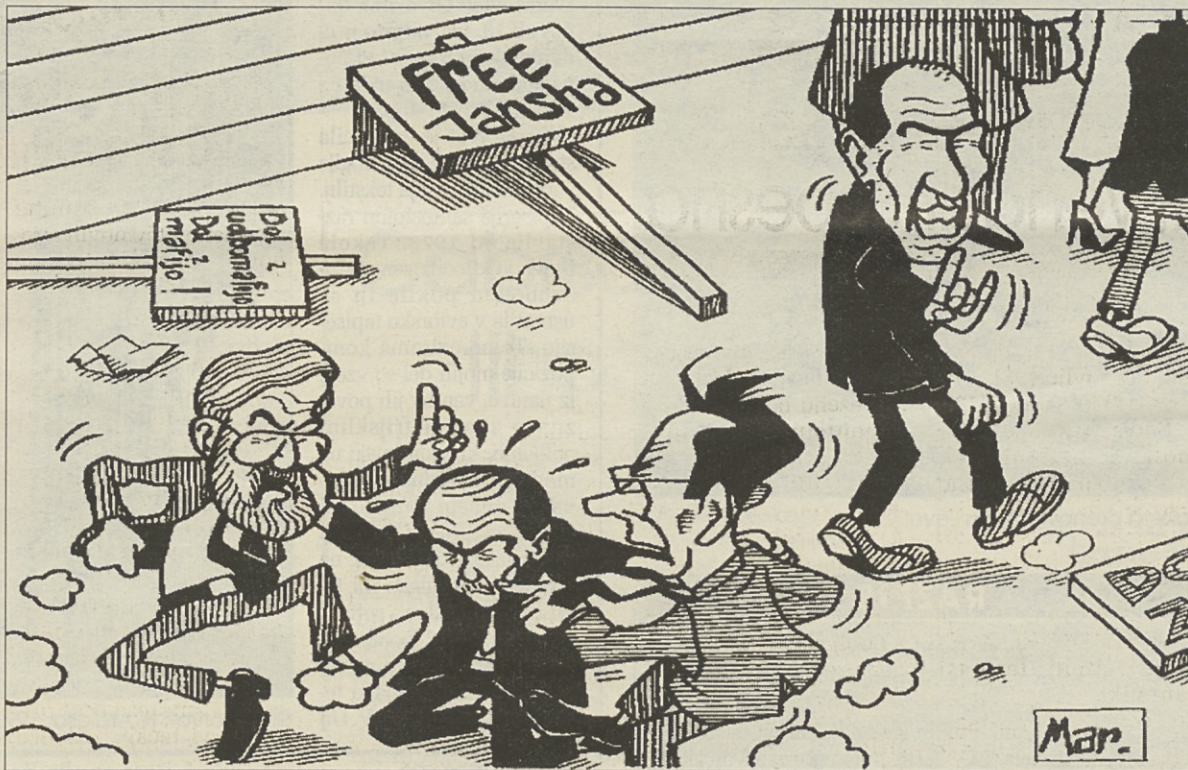
da bi namreč združena lista ostala v vladi samo s katerimi od njenih ministrov, je vodstvo ZL včeraj zavrnilo - zahtevajo namreč status enakopravnega partnerja.

Tanja Staric

Gladovna stavka, dokler Kučan ne odstopi

LJUBLJANA - Ponedeljkova oziroma torkova odločitev DZ o razrešitvi Janše je botrovala odločitvi Jerneja Junga, Andreja Jamnika, Zlatka Sedaja, Henrika Pusta, Jaroslava Hladkyja in Miha Jarca za gladovno stavko. Pravi, da bodo stavkali tako dolgo, dokler ne bodo izpolnjene njihove zahteve po odstopu predsednika Kucana in razpisu volitev v DZ. Stavkajoči so včeraj sprejeli odločitev, da bodo gladovno stavko nadaljevali v prostorih CD. Za CD so se odločili, ker imajo do njega pravico, saj so ga gradili vsi Slovenci. Na te argumente jim je direktor CD Rotovnik odgovoril, da ne želi, da se v kulturnem hramu rešuje aktualna vprašanja dnevne politike, in dejal, da s svojo odločitvijo stavkajoči ne bi naleteli na razumevanje obiskovalcev. Stavkajočim je dovolil, da ostanejo v prostorih, dokler se ti ne zapro. Če takrat prostorov ne bodo zapustili, bodo z njimi opravili varnostniki.

Marjeta Smolnikar

PRESEDNIK KUČAN MED SLOVENSKIMI IZSELJENCI

Srečal se je tudi s
podpredsednikom Gorom

Razrešitev ministra ni razlog za odpoved obiska

BRNIK - Včeraj se je z večdnvnega neuradnega obiska v ZDA vrnil slovenski predsednik Milan Kučan. Na brniškem letališču je ob poostrenih varnostnih ukrepih zbranim novinarjem predstavil svojo oceno obiska v ZDA.

»Povod za moj obisk v ZDA je bilo povabilo slovenskih izseljencev, v Slovenijo pa se vracam z globokimi vtisi, ker sem se imel prvič možnost neposredno srečati z ljudmi, ki so v zelo hudih razmerah uspeli ohraniti slovenstvo v ZDA,« je poudaril Kučan in dodal, da se je v Clevelandu zelel srečati z vsemi tamkajšnjimi slovenskimi organizacijami, kar pa se, po Kučanovi oceni zaradi »razklanosti, kakršna vlada doma«, ni zgodilo. Sicer pa je predsednik Kučan zelo ugodno ocenil svoj obisk v ZDA in dejal, da bi bilo treba razmisliti o načinih, s katerimi naj Slovenija uresničuje svojo ustavno odgovornost

do Slovencev po svetu. Kučan je kot posebej pomembno označil srečanje z ameriškim podpredsednikom Gorom. »Glede bilateralnih odnosov sta obe strani preprčani, da je v skupnem interesu, da se čimprej pripra-

vijo pravne podlage za krepitve sodelovanja, zlasti gospodarskega.« Govorili so tudi o možnostih za ukinitve embarga na prodajo orožja Sloveniji, pri čemer je ameriški podpredsednik ponovil že znana stališča, da je treba to vprašanje razrešiti v okviru celovitega reševanja problemov na tleh nekdanje Jugoslavije, je dejal Kučan. Ob koncu je slovenski predsednik poudaril, da se iz Slovenije ni umaknil, kot trdijo nekateri, in da je bil obisk v ZDA že dolgo načrtovan. Po Kučanovi oceni zamenjava ministra na predlog predsednika vlade v parlamentarni demokraciji ni razlog, zaradi katerega bi moral ostati doma, Drnovškov predlog za zamenjavo Janše pa je ocenil kot »legitimno, trezen in utemeljen.«

Vine Bester

MEJA / BREGANA-OBREŽJE

Nov val
beguncev iz BiH

Po zapletih na hrvaški strani so avtobusi že nadaljevali pot

OBREŽJE - Na hrvaško stran mednarodnega mejnega prehoda Bregana-Obrežje je v torek s sedmimi avtobusi prispelo približno 210 beguncev z nemirnega območja Tuzle v BiH. Namenjeni so bili v Avstrijo in na Švedsko, na omenjenem mejnem prehodu pa jih je nekaj čakalo še včeraj, saj jim hrvaški obmejni organi se niso dovolili izhoda iz države.

Pri pregledu potrebne dokumentacije so namreč ugotovili, da večina beguncev nima urejenih vseh dokumentov za vstop v Slovenijo, imeli pa so urejeno dokumentacijo za potovanje v ciljni državi - Avstriji in Švedsko. Hrvaški obmejni organi so ugotovili, da so poleg neurejenih dokumentov za tranzit prek Slovenije mnogi begunci imeli tudi neveljavne, stare jugoslovanske potne liste. Kot smo izvedeli na UNZ Krško, je včeraj večje število beguncev le pridobilo potrebne dokumente, (vizumi za

tranzit prek Slovenije niso potrebnili), zato so svojo pot lahko nadaljevali. Okoli 15. ure sta na vstop v Slovenijo čakala le še dva avtobusa, katerih potniki skušajo na predstavništvu BiH v Zagrebu urediti potrebne formalnosti. Ker bi v prihodnje zaradi neustreznih dokumentov beguncev, ki želijo prestopiti slovensko mejo, lahko prihajalo do zastojev prometa, so predstavniki slovenskih organov že začeli pogovore o tem vprašanju s pristojnimi hrvaškimi organi.

(E. S. in STA)

Enake
možnosti

LEV KREFT

Te dni so mi prišli v roke rezultati raziskovanj Zavoda Republike Slovenije za statistiko, kjer je najti podatke o diplomantih do-diplomske in poddiplomske stopnje, pa tudi o visokosolskih učiteljih pri nas za leto 1992. Prebiral sem jih tako, da sem v drugi roki spet imel rdeče-črnega Stendhala. Za tako vzporedno branje sta dva razloga. Prvi je ta, da je Stendhal predlagal, naj se pisci učijo o življenju iz suhoparnih stenogramov sodnih obravnav, kjer je ponavadi najti več življenja kot v sentimentalnih dopisovanjih - in statistika je nekaj podobnega sodnim zapiskom. Drugi pa je, da naso statistiko in Stendhala povezuje vprašanje enakih možnosti.

Francoski pisatelj je terjal enake možnosti za razvoj vseh otrok, da ne bi bil kak genij zaradi malomarnosti izgubljen za clovestvo. In ker otroke vzgajajo ženske, je leta 1821 predlagal, da bi ženskam omogočili enake možnosti izobraževanja kot moškim, tja do doktorata znanosti. Tako dobro izobražene pa naj ne bi segale po zaposlitvi ali celo znanstveni karieri, ampak bi doma lepo rojevale nase otroke in jih kot vrhunske intelektualke tudi vrhunsko intelektualno vzgajale. Saj ne bi želeli, da Vase otroke pripravlja za življenje neko neuko in nevesne bitje? Stendhal je bil potemtakem za enake možnosti izobraževanja tako za ženske kot za moške, odklanjal pa je vsako možnost, da bi moški in ženske v družbenem življenju lahko imeli enake vloge. Moske-mu pripada ustvarjanje velikih del zgodovine in umetnosti, ženskam pripada ustvarjanje otrok. In obe vlogi sta seveda enakovredni.

Nasa statistika je imenitna ilustracija teh pojmovanj. Na slovenskih univerzah je namreč diplomiralo 60 odstotkov žensk in 40 odstotkov moških, torej so ženske zastopane celo bolj kot v prebivalstvu nasplah. In čeprav leto 1992 morda ni tipično po tej plati, je tipično po nečem drugem: med podiplomci so ženske zastopane samo se s 44 odstotki ali skoraj pol manj. In sledi še jasnejši podatek, saj si pri pridobivanju doktorata ženske odrežejo le 28-odstotni delež. Da bo statistična mera polna, poskrbi podatek o univerzitetnih učiteljih in učiteljicah, saj je univerzitetnic tu le 18 odstotkov. V Sloveniji imajo torej ženske enake možnosti, da pridejo do diplome, in (po nekaterih drugih podatkih) tudi bolj ali manj enake možnosti, da pridejo do zaposlitve in da jo tudi izgubijo. Do kakršnekoli zaposlitve, ne pa tudi do take, ki ustreza njihovim sposobnostim in ambicijam.

Seveda si je podatke mogoče razlagati tudi tako, da so ženske do diplome enako sposobne kot moški, potem pa njihove zmognosti poenjujejo, ker se življenjski sokovi pri njih pretakajo v druge namene. Lahko bi tudi rekli, da so manj ambiciozne kot moški, kar pomeni, da je pri ženskah nagon za ohranitev cloveske vrste močnejši, medtem ko je pri moških močnejši nagon po prevladovanju. Ampak to bi pomenilo suhe številke opremiti z debelimi neumnostmi.

Gre pa za to, da morajo ti podatki zbuditi državo. Republika Slovenija je namreč pravna država, torej taka, v kateri razlikovanje po spolu ni umestno, in socialna država, torej taka, da bi morala imeti oba spola enake možnosti.

Pa jih očitno nimata niti na tako razsvetljeni ustanovi, kot je univerza. Almo mater bo treba bolj izobraziti, da bo zmogla biti enako dobra do vseh svojih otrok.

Od danes dražja
elektrika

LJUBLJANA - Z današnjim dnem je zacela veljati nova, za 20,6 odstotka višja cena električne energije, obenem pa tudi nižja ali tako imenovana poletna sezona. Mesečni izdatek za električno energijo v gospodinjstvu s povprečno porabo 275 kilovatnih ur bo po novem, vključno s prometnim davkom, znašal 2445 tolarjev. Za enako količino porabljene elektrike je povprečno slovensko gospodinjstvo pozimi plačalo 2735 tolarjev ali za približno 10 odstotkov več. Povišanje cen elektrike bodo gospodinjstva občutila jeseni, s prehodom na zimsko tarifo.

Republiki zavod za statistiko je ugotovil, da je Slovenija februarja letos izvozila za 3,6 odstotka več blaga in storitev kot januarja. Skupna vrednost izvoza je v februarju znašala 465,9 milijona ameriških dolarjev, vrednost uvoza pa 449,7 milijona dolarjev, ali za 10,6 odstotka več kot v januarju. Presežek oziroma saldo menjave znaša 16,2 milijona dolarjev, pokritost uvoza z izvozom pa 104 odstotke.

(STA)

NA KRATKO

Mariborska opera je gostovala v Italiji

MARIBOR - Mariborski operno-baletni ansambel je med 24. in 28. marcem gostoval v Lonigu, majhnem, vendar kulturno prosvetljenem kraju med Vincenzo in Verono. V tamkajšnjem Teatru Communale - predstave si je ob številnem navdušenem občinstvu ogledala tudi vrsta kritikov in menezerjev iz Milana, Verone, Padove in Benetk - so v petek, 25. marca predstavili Verdijevo La Traviato z Natalijo Vorobjovo v vlogi Violetto, Mirom Solmanom kot Alfredom in Nikolo Mitićem v vlogi očeta Germonta. Dirigiral je ravnatelj mariborske opere Stane Jurgec. Naslednji večer so Mariborčani predstavili balet Hrestac Petra I. Cajkovskega z dirigentom Borisom Svaro, ki je zadnji dan gostovanja, v nedeljo, 27. marca, dirigiral se Verdijevo Rigoletta z Natalijo Vorobjovo (Gilda), Dragico Kovacic (Magdalena), Valentinom Enčevim (Rigoletto) in Miranom Solmanom (vojvoda). Vse tri predstave so režijsko oziroma koreografsko delo Wacława Orlikowskega, ki je lani zaključil svoje plodno petletno obdobje v mariborskem gledališču. Prav njemu gre dober del zaslug, da se je mariborski operno-baletni ansambel tako uspešno uveljavil zlasti v tujini (veliko rednih obiskovalcev prihaja iz Avstrije) in je v preteklih sezonah uspešno gostoval v Kijevu, Gradcu in Oderzu v Benetkah. Žal je letos zaradi finančnih zapletov, ki vse očitneje hromijo delovanje mariborskega gledališča, že odpadlo predvideno gostovanje z La Traviato v Bruslju. (A. G.)

V maju 3. bienale slovenske grafike

NOVO MESTO - Dolenjska metropola bo od 21. maja do 15. septembra gostila že tretji Bienale slovenske grafike. Uspeh prejšnjega bienala, ki ga je potrdil tudi odkup slovenskih grafik za svetovno znano zbirko Albertina z Dunaja in Nacionalni sklad sodobne umetnosti v Parizu ter se ambicioznejši program letosnjega napovedujeta, da bo ta zdaj že tradicionalni dogodek ne le nova priložnost za slovenske ustvarjalce in občinstvo, temveč tudi pomembna razvojna vzpodbuda. Predsednik bienala Branko Suhy in njegov organizator Dolenjski muzej napovedujeta več programskih sklopov, katerih jedro je se vedno izbor slovenske grafike. Slovenska žirija je že opravila selekcijo, mednarodna pa bo razglasila nagrajence na dan, ko bo prireditev otvoril pokrovitelj, predsednik RS Milan Kucan. Poleg osrednje predstavitve izbora slovenskih grafik bodo vzporedne prireditve ponudile na ogled dela vrhunskih mojstrov grafike Rembrandta in Picassa, ki prihajajo v Novo mesto na temelju zaupanja in priznanja evropskih muzejev. V sodelovanju z njimi bo bienale kot pobudnik ob otvoritvi (20. maja) razglasil tudi nagrajenca prvega evropskega Grand Prixa za grafiko. Poleg te prireditve bo na ogled se razstava Profesorji grafike na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani 1945-1995 ter osebni predstavitev Marije Starič in Ivana Mršnika. Tudi letosnji bienale finančno podpira Ministrstvo za kulturo RS, seveda pa največji delež prispevajo Novo mesto ter dolenjska podjetja. (B. B.)

VABILO NA KONCERT

Stefan Vladar z orkestrom SF

Dirigent Milan Horvat, solist Stefan Vladar, klavir. Modri abonma I in II. Program: S. Osterc - Plesi, P. Hindemith - Simfonija Mathis der Maler, J. Brahms - Koncert za klavir in orkester st. 2 v B-duru, op. 83. Cankarjev dom, nocoj in jutri ob 19.30 uri v Gallusovi dvorani. Do 21.30, vstopnina 800, 700, 600 tolarjev.

S filharmoničnim orkestrom, ki mu bo dirigiral njegov stalni gost Milan Horvat iz Zagreba, bo tokrat nastopil mladi pianist z Dunaja Stefan Vladar (na sliki), ki je v svetu že zelo uveljavljen. To bo njegovo četrto gostovanje v Ljubljani, predstavil pa se bo z enim izmed največjih in najbolj zahtevnih klavirskih koncertov svetovne literature - s simfonijo s klavirjem, imenovano Brahmsov 2. klavirski koncert. Na sporedu prvega dela

nocojsnjega koncerta sta orkestrski deli, ki veljata za sinonim neoklasicizma 20. stoletja. Najprej Simfonija Mathis der Mahler - »simfonični izvleček« iz istoimenske opere, ki opisuje življenje slikarja M. Grunewalda - ki je ena najboljših partitur, nato pa Plesi za simfonični orkester Slavka Osterca, našega neoklasicističnega skladatelja, ki jih je SF z uspehom predstavil v novembru na Dunaju. (T. F.)

ARHITEKTURA / IZID NATEČAJA

Hotel Lev bo zelen

LJUBLJANA - Kako bi prenovilo Hotel Lev, nekdanji najbolj ugleden kraj za turiste, sedaj pa nekoliko pozabljeno pribežališče, 23 arhitektov in po cigavi zamisli ga bodo zares prenovili, si lahko ogledate na razstavi v pritličju hotela, ki letos praznuje tridesetletnico. Razstava bo odprta do 10. aprila, vsak dan med 10. in 17. uro.

Zmagovalec in dobitnik prve nagrade je arhitekt Franc Avbelj s koavtorji in sodelavci. Avbelj si predstavlja novo podobo hotela v zelenem refleksnem steklu, obdanem z zelenjem, z velikimi napismi Hotel Lev. Hotel bo s travniki, nasadi in ploscadmi nekoliko odmaknjen od zadušljivega mestnega hrupa, vendar se vedno dovolj blizu poslovnemu utripu in dogajanju glavnega mesta. Tudi živčno "bočno" parkiranje bo gostom hotela Lev prihranjeno, saj je Avbelj predvidel več kot 200 parkirnih mest. Na ravni strehi hotela pa se bodo lahko poslovneži in turisti odpocili in sprostili v letnem in zimskem bazenu, kondicijo pa bodo ohranjali v fitness centru.

Z velikimi deli na hotelu bodo pričeli že prihodnji teden, leta 1995 pa naj bi goste pričakal že prenovljen, zelen hotel. Drugo nagrado natečaja je dobil Projektivni biro Kars: Vojteh Ravnar, Marusa Zorec, Robert Potokar. Tretjo nagrado pa sta prejela Katarina Pirkmajer Desman in Miha Desman.

Tina Lucu

Maketa prenovljenega Leva

RAZPIS

za 25. festival domače
zabavne glasbe Slovenije »Ptuj 94«

Zavod Radio - Tednik Ptuj in Zveza kulturnih organizacij Slovenije razpisujeta XXV. festival domače zabavne glasbe Slovenije, ki bo od 2. do 4. septembra 1994 v Ptuju. Festival bo razdeljen v tri dele, in sicer na: večer ansamblov, večer melodij in festivalske uspešnice.

I. Večer ansamblov

1. Sodelujejo lahko vsi ansambli iz Slovenije in zamejstva, ki gojijo to glasbeno zvrst.
2. Vsak ansambel nastopi z dvema skladbama, ki na festivalu se nista bili izvajani. Besedila morajo biti v slovenscini ali v enem od slovenskih narecij.
3. Izvedbo bo ocenjevala strokovna komisija, ki jo imenuje ZKOS. Strokovna komisija bo preizkusila kakovost ansamblov na področnih revijah.
4. Strokovna komisija bo na festivalu razdelila ansamble v kakovostne skupine za podelitev zlate, srebrne in bronaste Orfejeve značke ter pisnega priznanja.
5. Posebno pozornost bo posvetila besedilom in pevskim izvedbam.
6. Na večer ansamblov so predvidene nagrade za ansamble, ki bodo najbolj všeč občinstvu.

7. Ansambli se morajo prijaviti do 1. aprila 1994, na naslov: Radio - Tednik Ptuj, Raiceva 6. Prijavi priložijo naslov in avtorje melodij in besedil ter besedila, napisana v petih izvodih.

II. Večer melodij

1. Izvajanih bo predvidoma 20 melodij.
2. Izvajajo jih lahko ansambli, ki so doslej prejeli na festivalu zlato Orfejevo značko.
3. Avtorji posljejo do 15. aprila note in besedila ter po možnosti ime ansambla, ki bo izvajalec. Avtorji lahko prijavijo več skladb, izbor bo opravila strokovna komisija.
4. Na festivalu bodo podeljene nagrade za najboljše melodije po mnenju strokovne komisije in občinstva, ter za najboljša besedila po mnenju strokovne komisije.

III. Na festivalu bo podeljena Korenova plaketa za najboljšega pevca oziroma pevsko skupino ter nagrada za najboljšega debitanta.

IV. Z vsemi, ki bodo nastopili na festivalu, bo organizator sklenil pogodbo, ki bo natančneje določila medsebojne obveznosti in pravice.

VABILO NA RAZSTAVE

Gerold Hirn: Brez naslova (izrez), 1993

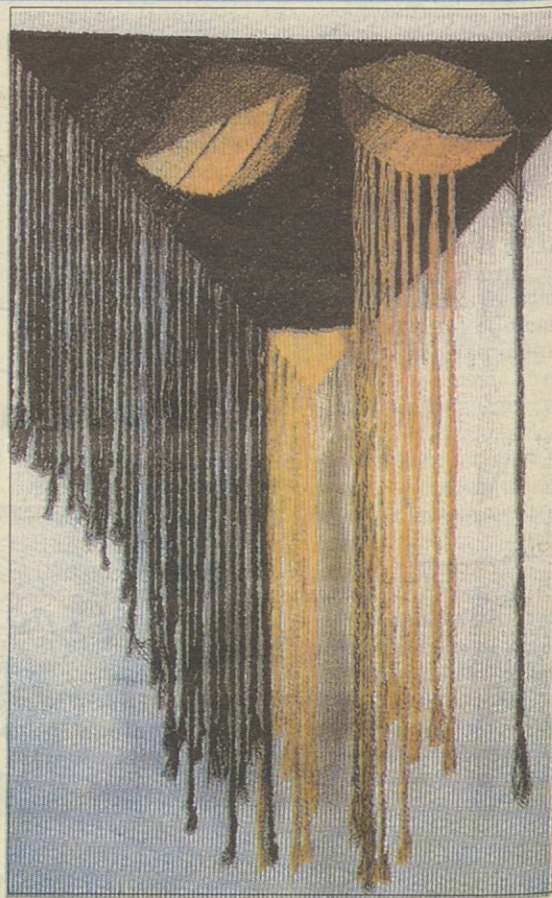
Gerold Hirn

Mestna galerija Ljubljana, Mestni trg 5. Na ogled je 44 slik, nastalih leta 1993. Postavitev: avtor, tekst kataloga (300 tolarjev): Gottfried Bechtold. Odprto do 15. aprila (od torka do sobote med 10.-18. uro, nedelja med 10.-13. uro). Vstopnina 50/30 tolarjev, ob nedeljah prost vstop. Avstrijski slikar Gerold Hirn združuje svojo likovno ustvarjalnost z drugimi dejavnostmi - poleg slikarja je tudi pravnik in galerist. Svoja dela razstavlja od 1966; do danes je gostoval v številnih galerijah v Avstriji, Evropi in ZDA. V Ljubljani se predstavlja z razstavo lani nastalih slik, ki se odpovedujejo naslovom in s katerimi je gostoval že v Istanbulu. Slikar ustvarja z minimalnimi, reduciranimi sredstvi - slike sestavlja iz geometričnih oblik: spiral, robmov, trikotnikov, kar in arabeske. Stvar gledalca je, da njegove slike pusti učinkovati nase in se jim prepusti. (V. U.)

Silva Horvat

Galerija Krka, Ljubljana, Dunajska 65. Na ogled je 15 tapiserij, nastalih med letoma 1989 in 1994. Postavitev: avtorica, tekst (brezplačne) zloženke: Ivan Sedej. Otvoritev danes ob 13. uri, odprto predvidoma en mesec (od ponedeljka do petka med 8.-17. uro). Prost vstop.

Silva Horvat je zaključila studij tekstilne tehnologije - smer oblikovanja tekstilij. Tapiserije samostojno razstavlja od 1978. Takole pravi: »Odlčila sem se za svoboden poklic in se usmerila v avtorsko tapiserijo. Teme oziroma kompozicije mojih del so vzete iz narave, vendar jih povezujem z geometrijskimi oblikami, ki spominjajo na motive iz narodne dediščine - v samem formatu ali pa so vključeni v polje kompozicije. Trikotnik na tapiseriji Nostalgija mi tako pomeni svilen ruto iz narodne noše. Uporabljam v glavnem domačo volno in klasično gobelinsko tehniko.« (V. U.)

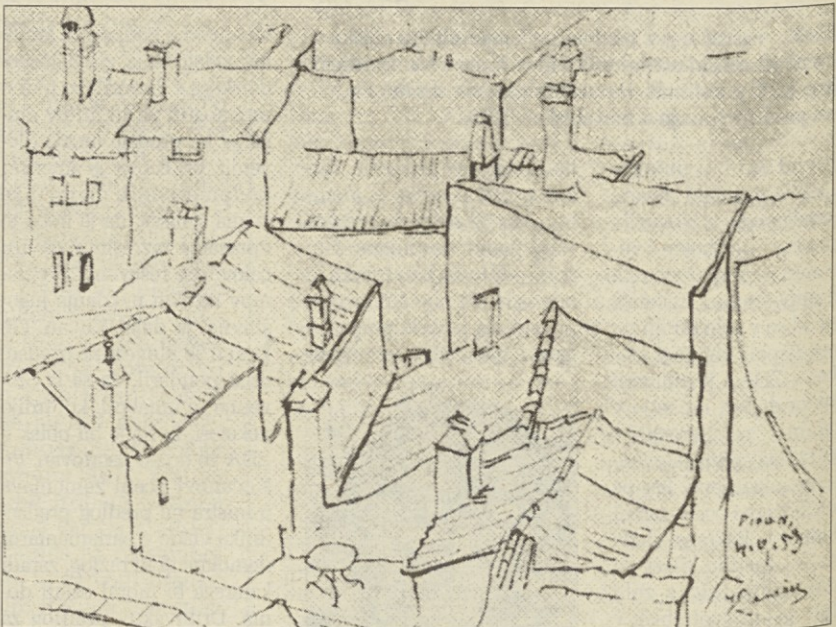
Silva Horvat: Nostalgija, 1993, tapiserija

Herman Pečarič

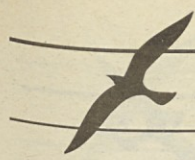
Galerija Meduza 2, Piran, Cankarjevo nabrežje 7. Na ogled je 16 risb, nastalih med letoma 1951 in 1974. Postavitev: Nives Marvin. Odprto do 6. maja (od ponedeljka do petka med 10.-14. uro). Prost vstop.

Slikar Herman Pečarič (1908 - 1981) je diplomiral 1950 na slikarskem oddelku Akademije likovnih umetnosti v Beogradu. Razstavlja od leta 1940; tokratna razstava iz njegove zapuščine ima poleg predstavitvenega tudi prodajni značaj: »Moj slikarski cilj je bil upodobiti doma-

čo zemljo, pokrajino, neposredno, realistično, v toplem, svetlem koloritu... Naselil sem se v Piranu. Pritegnila me je njegova skladna arhitektura s toliko variacijami njenih streh, v obliki in barvi. Vedno se menjavajoči odsevi in prizori morja. Pa ribiči z barkami in trabakule, ki so s svojimi pestrimi jadrji, bodisi v soncu ali oblačnosti, ustvarjale vtis veličastnega praznika. Ta piranski mozaik me je vsega prevzel in takega sem rad upodabljal.« (Slikarjeve besede iz kataloga njegove retrospektivne razstave v piranski Mestni galeriji leta 1979). (V. U.)

Herman Pečarič: Piranske strehe, 1958, tuš

LIKOVNA UMETNOST / ŠESTI MEDNARODNI SEJEM

Pred vrati Mož, za njimi umetnost

FRANKFURT NA MAI-
NI - Uvodne besede dr. Petersa, člana vodstva frankfurtskega sejma, nadzupana Schoelerja, rektorja Akademije za likovno umetnost Markus Luepertza, priznanje, ki ga je na otvoritveni predvečer dobila nemška banka (Deutsche Bank) za izjemna prizadevanja, saj nakupuje pod vodstvom zunanjih muzejskih strokovnjakov že od 70. let dela priznanih in mladih nemških umetnikov in jih predstavlja na različnih delovnih mestih vse do velikih frankfurtskih »dvojčic« (stolpnic z izjemno skulpturo Maxa Billa pred njima), dalje izjemen obisk tega ze sestega (ceprav enega najmlajših evropskih sejmov), vodstvo znanega umetnika, kritika in profesorja estetike Bazona Brocka - to so tiste uvodne značilnosti sejma, ki zeli biti popularen in kvaliteten hkrati.

Sejem si zagotavlja vodstvo kuratorija prek dveh tako uglednih strokovnjakov, kot sta muzejska direktorja Amman (sedaj vodja Muzeja za moderno umetnost, nekoč tudi selektor kasselskih Document) in Gallwitz (vodja Mestne galerije in Mestnega Umetnostnega instituta). Skoda le, da poteka frankfurtski sejem hkrati s pariško Sago in novim maastrichtskim sejmom, toda očitno je, da umetnost take oblike ponudbe potrebuje cimveč. O tem nas prepričuje tudi narascajoci vplivnejši vzhodnoevropski, budimpeštanski sejem z vsemi spremljajočimi pomladnimi prireditvami na področju vseh umetnostnih zvrsti.

Ce se povrnemo torej k Frankfurtu: znamenita železna gibajoča se figura Mož s kladivom avtorja Jonathana Borofskega, ki jo je pred sejmsko stavbo postavila ze omenjena Nemška banka, opozarja na udeležbo okoli 165 galerij iz 17 dežel Evrope (zlasti Nemčije, Avstrije, Svice, Francije, Italije, sicer pa posamezne galerije se iz Belgije, Španije, Velike Britanije, Luksemburga, Izraela, Holandije, Rusije, Litve, Poljske) in Amerike (Kanade, Argentine, Združenih držav). Selekcijiranost, preverjena tržna kvaliteta tako v neposrednem današnjem kot tudi zgodovinskem oziru: od eksponatov Noldeja, Jawlenskega, Corinth, Pechsteina, ruskih konstruktivistov, francoskih nadrealistov do tudi nemških informalistov ter prek popartistov in akcionistov do nemških »novih divjih« ter predstavnikov konkretne in neokonstruktivistične umetnosti. Galerije predstavljajo tudi sodobno klasično fotografijo in skulpturo in ponujajo amerisko skupino New, new Painting. Vrzimo na papir nekatere cene v nemških markah: slikarjev Apella (140.000), Bissiera (60.000 za tempero), Polliakofa, Hartunga, Naya, ki

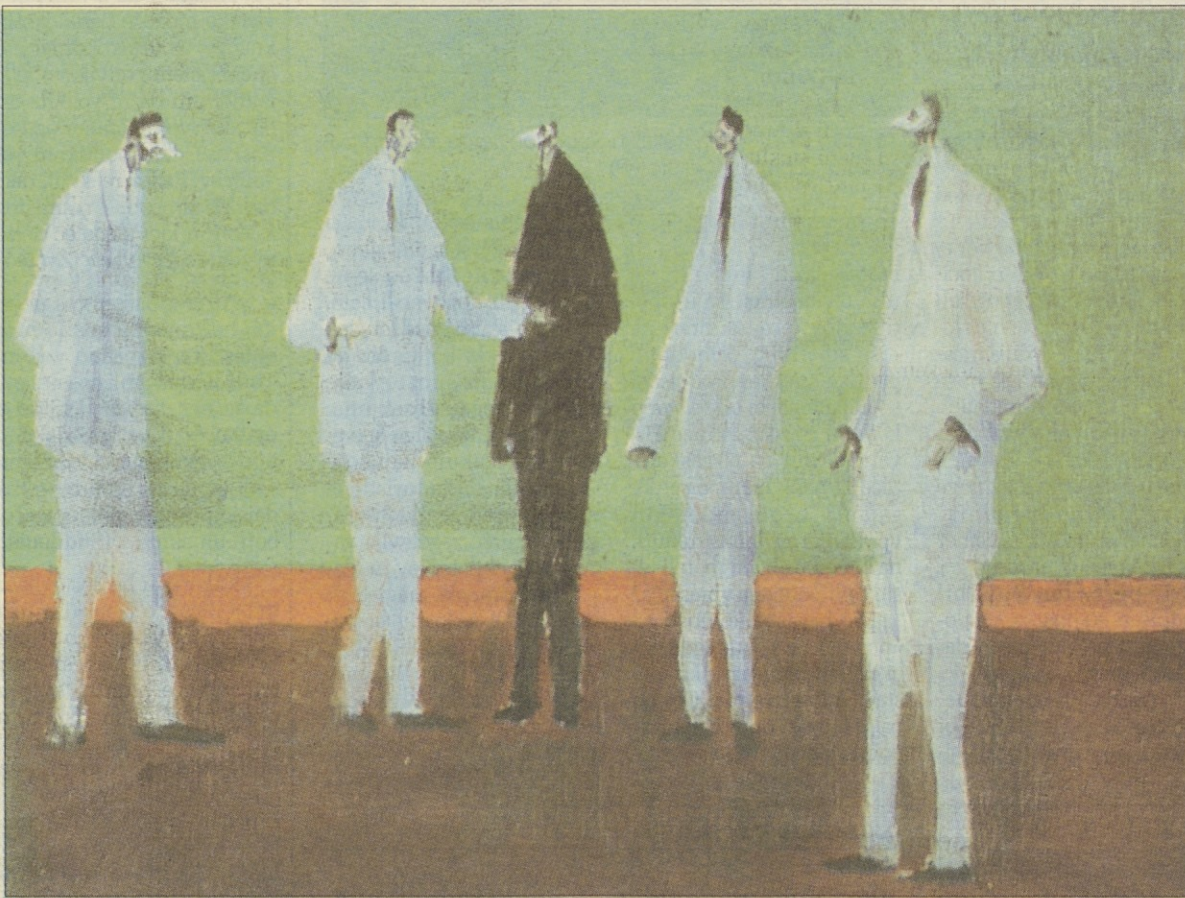
Goran: Srečanje III, 1993

ima veliko razstavo v Mestni frankfurtski galeriji (vsak od njih po 98.000), Sama Francisa (187.000), Brodvolf (40.000), Seguija (120.000), Dahna (60.000); grafikov Picassa (akvatinta z originalnim podpisom iz 1982, naklada 50 izvodov, za 36.000), Soulagesa (9.800 za jedkanico iz 1979), Richarda Serre (3.800 za jedkanico); kiparjev Denninghoffove (60.000), Niki de Saint Phallove (180.000), Saitza (36.000).

Smo srečali koga od nam bolj znanih in domačih? Valentina Omana, katera dela ponuja nemška galerija Dopelmann, Ido Barbarigo pri beneskem Continiju, sicer soprogo Zorana Musića, ki jo je tokrat spremljal osebno in ne kot razstavljalec tako, da sva lahko povsem neprizadeto z njim izmenjala tudi nekaj misli o sejmju; od slovenskih ustvarjalcev je pri berlinski galeriji Waskowiak posebej vidna slika Presernovega nagrajenca Andreja Jemca Manifest iz 12984 (200 x 137, 4 cm) za 25.680 DEM; v petek, 25. marca je naš nemški znanec, ki ze vrsto let vztraja pri svojem »gledališču orgij in misterija«, Herman Nitsch, obljubil razstavo in naravno cisto vino na improviziranem razstavišču blizu Kunsthalle Portikus, v soboto, 26. marca je potekala avkcija umeniških del v korist obolenih od aidsa.

Potem so se vrata za umetnost zaprla, zunaj njih pa bo se naprej tolkel po nakovalu Borofskega Mož; bliznjo stolpnico nemške železnice pa bodo v nekaj dneh zrusili, da bi postavili novo, uglednejšo. Gre za prestiž in boljši ponudbo - tako povsod v Nemčiji, in ne samo v umetnosti, kot smo se lahko spet prepričali na lastne oči.

Aleksander Bassin

Gabrščikova tihožitja

V multimedialnem prostoru grškega Orpheuma traja se vključno do 1. aprila samostojna razstava 47 tihožitij, modro toniranih kontaktnih kopij, nastalih med letoma 1987 in 1993, ljubljanskega fotografa Borisa Gaberščika. Vabilo, ki ga je Gaberščik dobil kot prvi Slovenec, je rezultat intenzivnega delovanja tega avtorja, se posebej na grškem področju.

Gaberščik se je namreč maja lani kot edini slovenski in hkrati ljubljanski predstavnik udeležil razstave City Visions, ki jo je organizirala grška centrala Cultural City Network (med 42 mest iz južne in vzhodne Evrope sta sem vključena tudi Ljubljana in Maribor). Pogledom na urbano strukturo skozi fotografov objektiv, kar je bila vsebina te prireditve v Gradcu, kjer poklanjajo avtorski fotografiji posebno kritično pozornost, je sedaj sledil pregled Gaberščikovih konceptualno zanimivih tihožitij. Zadnji dan njegove dobro sprejete razstave, ki je odprta vsak dan med 13. in 19. uro, bo prav tam se koncert pevca in igralca Krisa Kristoffersona. (A. B.)

Boris Gaberščik: Par, 1994

MNENJA... POLEMIKE... PISMA... ODMEVI

Izjava za javnost Razreda za umetnosti SAZU

»Pravda« okrog Mladike se je po nepotrebnem spolitizirala in nemalo znamenj je, da bi se utegnili v prihodnje se bolj. Zato se oglašamo.

Povsem neprimerno se nam zdi, da so se dejavnosti in polemike tako neplodno preselile v območje lastniških kompetenc in prestižno strankarske polarizacije. Namembnost Mladike je eminentno vprašanje prostorske kulturne strukturiranosti Ljubljane, predvsem njenega mestnega jedra, v katerem so v glavnem locirane skoraj vse pomembnejše kulturne in umetniške ustanove v dokaj strnjem pasu, v skoraj amfiteatrskem polkrogu, ki ga ne gre trgati zaradi kakršnihkoli političnih ambicij. Ta pas se povezano vije od Zupancičeve knjižnice na križišču Celovske in Prešernove pa prek Narodne in Moderne galerije (s parkovno povezavo z obema tivolskima galerijama), Opere, Narodnega muzeja, Tehniske knjižnice, Cankarjevega doma, Drame SNG, NUK, Križank, Mestnega muzeja in Slovenske knjižnice, SAZU z njenimi instituti, pa do osrednje univerzitetne palače, Mestne knjižnice, Slovenske filharmonije, Slovenske matice in se česa.

In v tem kontekstu, ki v nobenem primeru ne bi smel biti prestižno politično bojišče, gre razumeti in ocenjevati tako namembnost Mladike kot možnost in primernost, da se v njej naseli in zazivi Slovenski etnografski muzej.

Sedanja prostorska povezanost omenjenih kulturnih in umetniških ustanov zagotovo ni naključje, ampak rezultat smiselne politike celega stoletja, ne glede na družbene sisteme, ki so jo krojili.

V sedanjem trenutku nevarnih delitev ne samo v politiki, ampak, zara-

di politike, tudi v narodu, bi bila odločitev pristojnih organov v prid Slovenskega etnografskega muzeja historično pomembna in ozaveštila bi nas v našem nacionalnem ponosu ter pokrepila našo samozavest o preteklosti in sedanjosti.

Glede na obseg in zaostritev polemike nas preseneča, da politično soudeleženi v teh razpravah niso iz spoštovanja do občanov povprašali za nedvomno kvalificirano mnenje nacionalnih kulturnih in umetniških ustanov v Ljubljani, ki se prav gotovo za zainteresirane za usodo slovenske kulturne dediščine.

Kot zainteresirani razred SAZU se zavzemamo za odločitev, ki bi omogočila vselitev Slovenskega etnografskega muzeja v Mladiko, zato podpisujemo vse, ki so se ze doslej prizadevali za takšno rešitev, in apeliramo na tiste, ki se omahujejo ali so nasprotnega mnenja, naj se enkrat o tem razmislijo. Ne poznamo razumne evropske politike, ne v preteklosti ne v naših dneh, ki bi kulturi jemala nacionalno reprezentativne prostore in jih degradirala v splošno uporabo, nasprotno: sama daje narodu svoje dobe nove kulturne spomenike.

Zato ta apel, ki hoče biti apel razuma.

**Razred za umetnosti
Slovenske akademije znanosti
in umetnosti**

IZ TUJINE

Zaježitev izvoza umetnin

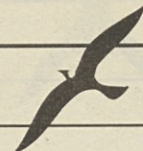
PRAGA - V Češki republiki so lani oropali 767 cerkva, 171 kapelic, 111 župnišč, skoraj 400 pokopališč, poleg tega pa se 20 palac in stiri gradove. Po podatkih časopisa Mlada fronta dnes se je število kraj starin v Češki republiki dvignilo od 79 v letu 1989 do približno 1500 v preteklem letu. Nelegalni izvoz kulturne dediščine pa bodo zdaj zaježili. Češki parlament je sprejel zakon, po katerem bodo odslej umetnine lahko prodajali v tujino le s predložitvijo ekspertize pristojne ustanove (galerije, muzeja). Ekspertiza bo služila kot dokaz, da umetnina, namenjena za izvoz, ne sodi med kulturno dediščino dežele. Za dela živečih umetnikov tako potrdilo ni potrebno. Za kršitve tega zakona so predvidene denarne kazni v višini do pet milijonov kron. (dpa)

Flamencu se obeta lepa prihodnost

TOKIO - Španski flamenco je na Japonskem tako priljubljen, da se s tem plesom in glasbo ukvarja že kakih 50 tisoč ljudi. Jun Tashiro, menezer Japonskega združenja flamenca (ANIF) zato meni, da ne preseneča vsakoletni festival flamenca na Japonskem, ki se ga udeleži več sto plesalcev in glasbenikov. V državi deluje tudi več deset sol flamenca, kakih 10 tokijskih restavracij s špansko kuhinjo pa občasno organizira tudi glasbene in plesne večere. Da je ta ples med Japonci tako zelo priljubljen dokazuje tudi podatek, da se je na koncertih slavne španske plesalke Cristine Hoyos, ki je leta 1992 in 1993 gostovala na Japonskem, kar trlo obiskovalcev. Pri organizaciji flamenco festivala je pomagala tudi španska amabasa da v Tokiu in podatek, da se ga je udeležilo kakih 350 plesalcev dokazuje, da se flamencu na Japonskem obeta lepa prihodnost. (Reuter)

Renato Zanella novi baletni vodja Narodne opere

DUNAJ - Italijanski koreograf in plesalec Renato Zanella bo v sezoni 1995/96 prevzel mesto baletnega vodje v dunajski Staatsoper. Zanella, ki prihaja iz Verone, trenutno pa deluje v Stuttgartu, bo na tem mestu nasledil dosedanjega baletnega voditelja Anne Wooliams. Direktor opere Ion Holender se od mla-dega, kreativnega moza nadeja novih impulzov v narodnem baletu. (dpa)

HRVAŠKA / SPORAZUM Z UPORNIMI SRBI

Prvi večji korak k trajnemu miru

Demilitarizirano območje je določeno

ZAGREB - V sredo zgodaj zjutraj, natančneje ob 4.30, sta hrvatska in srbska delegacija po osemnajsturnih pogajanjih na ruskem veleposlaništvu podpisali sporazum o ustavitvi ognja in prenehanju sovražnosti do 4. aprila, 8. aprila do 9. ure pa morata biti vojski obeh strani najmanj tisoč metrov oddaljeni od razmejitvene crte - na taki oddaljenosti je namreč nemogoče zanesljivo uporabljati pehotno orožje.

Minomete in vojska letala morata obe strani premakniti najmanj za deset kilometrov od razmejitvene crte, težko topništvo in tanke pa dvajset kilometrov. Seveda bodo morali zapisane pogoje v nekaterih predelih države nekoliko prikriti, saj bi sicer hrvatsko topništvo in tanki v okolici

Zadra in Sibenika končali v morju. Pogajalci so to predivdeli in se dogovorili, da bo sporna območja nadzoroval Unprofor.

Po besedah hrvatskega in srbskega predstavnika Hrvoja Sarinića in Slobodana Jarčevića so zaradi podpisa sporazuma zadovoljni na obeh straneh. Hrvatska meni, da bo izvajanje sporazuma zagotovila mednarodna skupnost, zlasti Rusija in ZDA. Slobodan Jarčević je novinarjem povedal, da Srbov ni nihče silil, naj pridejo na pogajanja, ampak so »iz Knina prisli zato, da bi končali vojno viхро«. Po pogajanjih je cutiti ugodno ozračje za nadaljnje hrvatsko-srbske pogovore.

Po besedah hrvatskega predstavnika Slavka Degorića do nesoglasij med stranema ni prihajalo, ko so za iz-

hodišče določili razmejitveno crto. »Pogajali smo se po načelu simetrije - korak za korakom, meter za metrom, kilometer za kilometrom - vendar je bilo treba ponekod od njega odstopiti.«

Do »odstopanj« je verjetno prihajalo zaradi odločitve mednarodnih »pogajalskih režiserjev«, ki so določili, da bodo pogajanja trajala, dokler ne prinesejo oprizemljive rešitve. Preložitve pogajanj so zahtevali tako hrvatski kot srbski pogajalci, vendar so njihove zahteve mednarodni posredniki odločno zavračali, o čemer mogoče najbolj nazorno govori sporazum, ki je bil podpisan 30. marca, na dokumentu pa je zapisan datum 29. marec.

V pogajanjih operativnega pomena so Hrvati in Srbi skrbno preučevali zemljevi-

Krajinska Srba Dušan Rakić in Slobodan Jarčević med pogajanjih v Zagrebu (Telefoto AP)

de in se sproti pogajali o vsaki sporni točki. Zelo so morali paziti tudi na to, da niso omenjali prejšnjih sporazumov, prejudicirati pa niso smeli niti prihodnjih političnih rešitev. Podpisani sporazum naj bi bil sele prvi korak v pogajanjih med Hrvatini in Srbi na Hrvaskem. Sledila bodo namreč se pogajanja o gospodarskih vprašanjih in infrastrukturi, na koncu pa bodo morali rešiti tudi politična vprašanja.

Del hrvatske javnosti so »pogajanja z vojnimi zločinci, ki so rusili hrvatska mesta«, zelo razburila. Očitno pa so hrvatski politiki sprejeli politično realnost in se začeli

li pogajati s tistimi, ki imajo v resnici oblast nad Krajino.

Hrvatje in Srbi so se na pogajanjih dogovorili celo, da bodo skupaj nadzorovali Unprofor, ki bo spremljal izvajanje in spoštovanje podpisanega sporazuma. Hrvatska od izvajanja sporazuma pričakuje največ v Dalmaciji, saj je turistična sezona pred vrati. Sporazum namreč zagotavlja varen promet potnikov in blaga po Jadranski magistrali ter normalizacijo življenja v dalmatinskih mestih, kot so Zadar, Sibenik in Biograd, ki so bili v zadnjih mesecih večkrat tarča srbskega topništva. **Darko Pavičić**

BLIŽNJI VZHOD / TAJNA POGAJANJA

Ogroženi sporazumi

KAIRO - Predstavniki Izraela in PLO so se na tajnih pogajanjih v Kairu sporazumeli o sestavi in moči palestinskih policijskih sil v Hebronu ter poskušali najti skupen odgovor na nekatera druga sporna vprašanja, ki zavirajo mirovni proces.

Visoki uradnik PLO je povedal, da so na zasedanju, ki je trajalo vso noč, razpravljali predvsem o številu in narodnosti tujih opazovalcev v Hebronu ter o vlogi in poveljstvu palestinske policije v Gazi, Jerihu in Hebronu.

Dogovorili so se, da bodo palestinske varnostne sile stele sto ljudi - 40 več, kot je najprej dovolil Izrael, in sto manj, kot je zahtevala PLO. Kompromis je palestinska stran postavila kot pogoj za nadalje-

vanje mirovnih pogajanj.

Po mnenju PLO naj bi sodeloval tudi pri sprejemanju odločitev, čemur pa Izrael nasprotuje. Odgovornost za varnost bo v Hebronu se naprej v rokah Izraela, medtem ko jo bo v Gazi in Jerihu prevzela PLO.

Vodstvo PLO je vztrajalo, da morajo pogovori biti tajni, saj ni hotelo vznemiriti že tako razjarjenih sonarodnjakov na Zahodnem bregu in v Gazi, kjer so v preteklih dneh spopadi z izraelsko policijo terjali več žrtve. PLO je želela ustvariti vtis, da se v Kairu sploh ne bodo pogovarjali o Hebronu. Na večjem delu zasedenih ozemljih so izraelske oblasti v sredo razglasile policijsko uro, saj se bojijo ponovnega izbruhov nemirov. **(Reuter)**

Seul je objavil načrte za napad

TOKIO - Severna Koreja, ki ji Zahod vse bolj utemeljeno očita jedrsko oboroževanje, je v sredo obtožila južno sosedo, da s pomočjo ZDA načrtuje invazijo. Neki severnokorejski dnevnik je zapisal, da je tako imenovani »novi operativni načrt številka 5027«, ki ga je pred kratkim na zasedanju parlamentarne komisije za obrambo predstavil južnokorejski obrambni minister Ri Bjong Tai, v resnici vojni načrt, izdelan v Washingtonu.

»Ljudje predsednika Južne Koreje Kim Jong Sama so brez zadržkov javno objavili načrt napada na Severno Korejo in izrazili neprikrito namero, da bodo sprožili novo vojno,« je zapisano v sporočilu severnokorejske tiskovne agencije.

»Nikdar ne bomo brez besed opazovali, kako Washington in Seul pripravljata krvoločne scenarije, po katerih naj bi se odvijal zločinski novi operativni načrt.«

Varnostni svet ZN medtem razpravlja o možnostih za sprejem resolucije, ki bi od Pjongjanga nepreklicno zahtevala, naj strokovnjakom Mednarodne agencije za jedrsko energijo dovoli, da pregledajo severnokorejske jedrske obrate. Pobudo za resolucijo so dale ZDA, doslej pa ji je nasprotovala Kitajska, zadnja vplivna zaveznica Pjongjanga. Peking se namreč skuša izogniti potezjam, zaradi katerih bi se Pjongjang počutil povsem »zapuščen«. **(Reuter)**

BRITANCI O KOMPROMISU Z EU

Major je dober fant, toda nesposoben premier

ALJA KOSAK / LONDON

LONDON - Britanski premier Major se sooca z novo krizo in zaupanje v njegovo vodstvo je spet zelo omajano. Kriza je nastala, ker je britanska vlada sprejela kompromisni predlog o volilnih pravicah v ministrskem svetu Evropske unije. Sprejeti kompromis namreč zmanjšuje britanske možnosti za blokiranje zakonodajnih predlogov v EU, v Britaniji pa je sprožil tudi zgogo polemiko, ali premier Major lahko se politično preživi, če bo konservativna stranka na spomladanskih lokalnih volitvah in volitvah za Evropski parlament po pričakovanjih doživela precejšnje poraze.

Premier je v terek, ko je pred poslanci spodnjega doma parlamenta zagovarjal sprejeti kompromis, sicer trdil, da ta dovolj varuje britanske interese. Te trditve niso prepričale niti opozicije niti kritikov v njegovi stranki. Vodja laburistov Smith je rohnal:

»Premier, ki se boji nasprotujočih si frakcij v lastni stranki, se je spustil v nespameten spor, v katerem ni mogel zmagati. S tem pa je, ne da bi kakorkoli koristil Britaniji, zelo škodoval tudi prijateljskim državam.« Smith je premiera obdolzil se »ponizujočega popušcanja«, vodja liberalnih demokratov Ashdown pa je dodal, da je s kompromisom osmesil vlado, samega sebe in zunanje ministra.

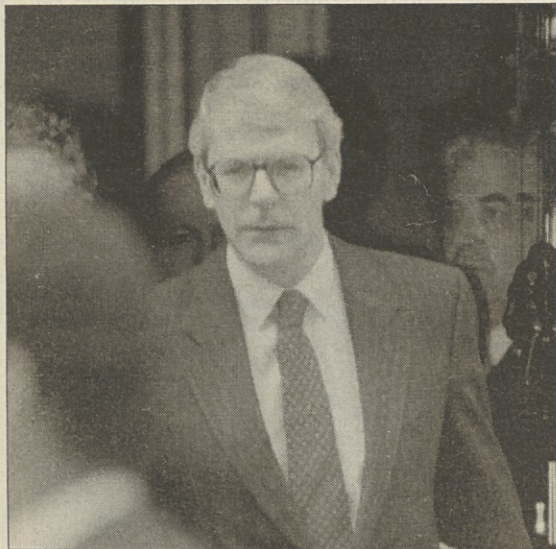
Tony Marlow, eden od konservativnih poslancev, pa je pred osuplim parlamentom zahteval celo odstop Majorja. Zahteva je včeraj ponovil in dejal, da je Major sicer »dober fant«, ni pa sposoben premier in voditelj konservativne stranke.

Kompromis, ki ga je sestanka zunanjih ministrov EU v Grčiji konec tedna prinesel zunanji minister Hurd, stvelilo glasov za manjšinski veto v ministrskem svetu unije (ko se bodo pridružile stiri

nove članice) povečuje s sedanjih 23 na 27 glasov. Proti temu se je Britanija skupaj s Španijo zagrezeno borila, ko pa je Španija popustila, je Britanija morala sprejeti kompromis. Doloca, da tiste države, ki bodo za manjšinski veto zbrale 23 glasov, lahko uveljavljajo odlozitev glasovanja o spornem predlogu za »primeren« cas. Major je v spodnjem domu parlamenta trdil, da to pomeni neomejeno obdobje, toda iz Bruslja prihajajo poročila, da so misleli verjetno le trije meseci. Preden se je vlada odločila, da bo sprejela kompromis, so britanska poročila trdila, da so ministri od Evropske komisije dobili dodatna zagotovila o zaščiti britanskih interesov, poznejše novice iz Bruslja pa to zanikajo.

Tudi britanski tisk ga strupeno napada, poslanci lastne stranke pa mu zamerijo, ker je s svojim ravnanjem razburil tako sedanje kot prihodnje članice EU, to so Avstrija, Švedska, Norveška in Finska, ki so britanske »naravne« zaveznice. Oslabil je tudi položaj Britanije znotraj EU in spodkopaval ugled zunanje ministra Hurda.

Razburjeni so tudi nekateri poslanci konservativne stranke, ki so bili premieru navadno zvesti, zdaj pa ne opravičujejo njegovega ravnanja. Strankini menedžerji sicer upajo, da se bo med velikonočnimi počitnicami jeza poslancev ohladila, komentatorji pa dodajajo, da pričakovani poraz konservativcev na lokalnih in evropskih volitvah lahko sproži pravi boj za premierjevo mesto.

Majorju se spet maže premierski stolček (Telefoto: AP)

O čem pišejo drugje po svetu

»Nova Italija doslej se ni prestala nobenega preizkusa. Zato ne kaže nicesar zavračati vnaprej. Napočil je trenutek, ko je treba stopiti na pot, in videli bomo, ali se bodo uresnicili strahovi in opozorila, ki so jih napredne sile izrazale na račun Berlusconijske koalicije. Prav tako bo treba počakati, da bi videli, ali bodo napredne sile v opoziciji sposobne nuditi konkretne rešitve za probleme dežele.« **(El Mundo, Madrid)**

»Razmere, ko o volitvah odloča barva politične krave, je mogoče paradoksalno dojeti kot zdravje demokracije. To lahko pomeni, da se politika v demokratičnem sistemu odvija v soglasju z zdravim človeškim razumom in da ni velikih sprememb, kdorkoli pride na oblast. Svet liberalne demokracije ni več prizorišče za poskuse, zato politikom ostaja le tekmovalstvo za okus volilcev. Razmere, ki jih danes opazujemo, pa vsebujejo tudi nevarnosti. V resnici, ki jo ustvarja televizijski zaslon in kjer gledalec ne ločuje več resnice od fikcije, se zdi mogoče vse.« **(Zycie Warszawy, Varšava)**

»Ali Berlusconi res posebej tiste politične sile, ki naj bi končno osušile močvirje korupcije in zlorab oblasti ter napačno vodenih tajnih služb in mafije? Tudi Berlusconijski menedžerji so podkupovali, morada so nekateri med njimi sklepali celo zavezništva z mafijo. Nad tem pa visi sum, da je vzrok za Berlusconijsvo nenadno zavzemanje za splošni blagor predvsem ta, da ne sme zapreti kreditne pipe tistih, ki mu dajejo posojila, potem ko so se morali njegovi politični botri umakniti.« **(Süddeutsche Zeitung, München)**

»Kakorkoli bo sestavljena nova italijanska vlada, je treba začasno izhajati iz tega, da bo vodja vlade postal Berlusconi, potem ko se mu je posrečilo, da se je v nekaj mesecih iz uspešnega poslovnega prelevil v najmočnejšega politika svoje dežele. To se je zgodilo s pomočjo zelo ameriškega predvolilnega boja, v katerem je s kratkimi in jasnimi gesli obljubljal odpiranje milijona novih delovnih mest v samo dveh letih, hitro gospodarsko ozdravitev in učinkovito likvidacijo korupcije. To bo težavo uresničiti, če ne celo nemogoče, in to Italijani dobro vedo. Vendar pa so se odločili za moza, ki jim je jasnejše kot drugi obljubljal nov začetek. Rezultat zato pove več o potrebi po dokončnem obracunu s preteklostjo kot o realističnem upanju na boljso prihodnost.« **(Berlingske Tidende, København)**

V Bangkoku izginil ruski diplomat

BANGKOK - Rusko veleposlaništvo v Bangkoku ze od 22. marca pogreša svojega uslužbenca, devetintridesetletnega diplomata Igorja Makejeva. Tamkajšnja policija je prepričana, da so vzrok za njegovo izginotje tajni dokumenti, ki jih je Makejev imel pri sebi, ko je zapuščal veleposlaništvo. Ruska diplomacija je v veliki zagati, saj se boji, da je Makejev z dokumenti zapustil državo ali da so ga ubili. Veleposlaništvo, ki je sele včeraj sporočilo, da pogreša enega od svojih diplomatov, o zadevi noče dajati podrobnih izjav. **(Reuter)**

Iliescu v Atenah o balkanski vojni

ATENE - Romunski predsednik Ion Iliescu je včeraj dopotoval na dvodnevni uradni obisk v Grčijo, kjer se je s premierom Andreasom Papandreujem pogovarjal o krepitvi sodelovanja med državama ter o odnosih med Evropsko unijo in Romunijo. Pogovarjala sta se tudi o razmerah na območju nekdanje Jugoslavije in o grsko-makedonskem sporu. Iz diplomatskih virov blizu romunskega predsednika se je izvedelo, da si Iliescu zeli pridobiti glavno vlogo pri posredovanju v srbsko-hrvatsko-muslimanskem sporu. V bližnji prihodnosti pa namerava v Bukaresto za pogajalsko mizo povabiti bosanskega predsednika Alijo Izetbegovića in srbskega predsednika Slobodana Milosevića. **(Reuter)**

Maščevalni pokoli v JAR

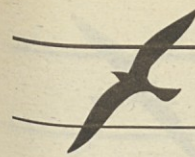
DURBAN - V noči na sredo so upravitelji nekega zavetišča v Durbanu hladnokrvno ubili pet mladih privržencev Afriškega narodnega kongresa. Predstavniki ANC v Durbanu je povedal, da so upravitelji, člani Inkathe, začeli streljati na mlade crnce iz maščevalnosti, ker je bilo v sredo med pohodom Zulujev proti sedežu ANC v Johannesburgu ubitih več kot 50 ljudi. Prehodni izvršni svet Južnoafriške republike, ki ga sestavljajo člani sedanje vlade, ANC in nekaterih manjših strank, se je včeraj odločil, da bo zaradi nadalje hujšega obračunavanja med crnskimi skupinami razglasil izredne razmere v provinci Natal. Vodja Inkathe Buthelezi je odločitev sveta že ostro zavrnil. **(Reuter)**

DANES PO SVETU

KAIRO - Nadaljevanje pogajanj med Izraelom in Palestinsko osvobodilno organizacijo o palestinski avtonomiji na zasedenih ozemljih

PARIZ - Odmevi na odločitev francoske vlade, da bo umaknila svoj predlog za nižje začetne place mladih

BUDIMPESTA - Na Madžarsko bo na dvodnevni uradni obisk prispel ruski premier Viktor Cernomirdin

PRVA SRBSKA VSTAJA PROTI CIVILIZACIJI

Evropski rod so zaplodili - Srbi

Nacionalizem, ki se je lahko uresničil

Prva srbska vstaja proti civilizaciji, kot je publicist Milomir Marić lepo opisal nesmisel tekočega izvajanja srbskega nacionalnega programa, ima veliko predhodnic, ideologov in izvršiteljev. Začnimo pri Olgi Luković-Pjanović, avtorici knjige Srbi, najstarejši narod, ki je ugotovila, da je bil Jezus Kristus Srb in da tudi vsi evropski narodi izvirajo iz Srbov. Odkritje o Sorabih kot prarodu je slikar Milic iz Mačve ukradel omenjeni avtorici, sam pa je »ugotovil«, da so Srbi središče sveta - ozemeljsko, jezikovno in po usodi. Od starejših avtorjev je dr. Milovan Grba leta 1920 objavil razpravo o Srbih kot posebni rasi, ki se razlikuje od drugih. Tudi Vuk Karadžić se je čudil, zakaj Hrvati »samo zaradi rimskega zakona in katoliške vere nočejo biti Srbi«. Geograf Jovan Cvijić je menil, da so Hrvatje »samo privesek srbskega naroda«. Od Načertanij Ilije Garasanina, prek delno uresnicenega načrta Vase Čubriloovića za preseljevanje Albancev s Kosova v Turčijo pa do memoranduma Srbske akademije znanosti in umetnosti Marić sledi rdeči niti velikosrbskega nacionalizma.

Od trenutka, ko ta zloglasni program za svojega proglasijo znagovalci 8. se je in partijski ter državni aparat SPS, se vojna za ozemlja siri. Izvajanje programa prevzamejo nekdanja JLA in novi »srbski branilci«. Poglejmo, kako se je izpovedal general Mladić. »Med vojno sem se kot komunist in Jugoslovan zlo mil ter postal največji Srb. Samo vprašanje časa je, kdaj bom osvobodil srbsko mesto Zadar, kar mi je že pred nekaj časa preprečilo izdajalsko vrhovno poveljstvo JLA. Tudi Trst je staro srbsko mesto, ki bo enkrat spet padlo v naše roke. Srbska vojska bo končala vojno na črti Trst-Dunaj, kot tudi prejšnji dve.« V primerjavi z Mladićem bi se upravičeno opevani dr. Vojislav Sešelj zadovoljil z zahodno mejo na črti Karlobag-Virovitica. Na to temo je takrat, ko so ZDA grozile z bombardiranjem mostov in letalisc v ZR Jugoslaviji, nastala sala, ki pravi, da se bosta Zemun in Novi Beograd v prihodnje imenovala Karlobag in Virovitica.

Zeljko Raznjatović - Arkan, se eden od utrudljivih velikega stvila kandidatov za naslov najpomembnejšega Srba, obljublja, da se Jasenovac ne bo več ponovil. »Ne bomo več ovce, ampak predvsem volkovi, ali - se bolje - tigri. Po mojih zilah se pretaka kri Obilicev, ki mi ne dovoljuje, da bi posedal doma. S pomočjo vseh naših sovražnikov pred nasimi očmi nastajajo velika Albanija na srbskem Kosovu, velika Hrvaska v Srbski krajini in velika Bolgarija v srbski Makedoniji. V Bosni so se povampirili Muslimani, ki so pravzaprav srbski mučniki, ki se ne zavedajo, da so Srbi. Zadar, Sibenik, Dubrovnik in Split so srbska mesta, kamor so se nasilno vselili katoliki, in zadnji čas je, da jih od tam prezenemo. Borimo se, da bi spet postavili meje nekdanje Jugoslavije, vse do Sezane, saj so to srbske meje. Slovenija bo spet srbska Slovenija, Hrvaska bo srbska Hrvaska, Bosna bo srbska Bosna in Makedonija bo spet srbska Makedonija. Slovenija je srbska zato, ker sem se v njej rodil jaz, in zato, ker so se Slovenci specali z našimi sovražniki ustasi. Zato je moj bojni klic: '... im oca i majku!'.« Da ima Rakan privrzenec,

na katere se lahko zanese, potrjuje tudi izjava njegovega »polkovnika« Mileta Ulemeka, ki v svoji kavarni v Pazovi strogo prepoveduje je strežbo tistim, ki niso Srbi. Iz njegovih geopolitičnih nazorov izvira, da so »Hrvati iz tujine dobili veliko denarja, da bi izvršili umazan posel proti Srbom«. »Ker ga niso opravili do zdaj, se bodo morali spet spopasti. K svojemu opraviilu bodo skušali pritegniti tudi Madzare. Takrat pa bo pocilo tudi na Kosovu. Mi pa samo čakamo na to! Albanci so se na srečo skoncentrirali na enem mestu, tako da jih lahko z letalstvom zravnamo že v treh urah. Sele takrat bo prišlo do končnega obračuna tudi v Srbiji. Lani bodo napadli bogate, ki so v tej vojni nesramno bogateli na račun ljudstva. Seveda bova z Arkanom branila izmozgane Srbe. Proti bogatim se bova borila na strani lanih, dokler ne pokorimo Beograda - zadnjega izdajalskega gnezda v srbskem srcu.«

Za najpomembnejšo Srbinjo je najresnejša kandidatka dr. Biljana Plavšić, podpredsednica Republike Srbske. Njene rasistične izjave, zlasti trditev, da bi bilo za ustanovitev enotne države vredno žrtvovati tudi šest milijonov Srbov, je namreč obsodil celo Milošević. Glede na njeno dosežanje življenje in nekatera zadnja dejanja lahko upravičeno dvomimo o etnični čistosti »njene« države.

V »svetovni zaroti« proti »nebeskim Srbom« so se kot prijatelji pokazali le Grki in Rusi, občasno pa je bilo opaziti tudi znake srbsko-zidovskega prijateljstva. Novica, da pripravljajo izdajo zloglasnega Protokola sionskih modrecev, nakazuje, da se paranoja o svetovni zaroti približuje svojemu logičnemu zaključku - antisemitizmu. Ali to pomeni, da je zmanjkalo trditev in dokazov o genocidnosti Albancev, Hrvatov in Muslimanov in da se topi sovražstvo do Makedoncev, Madzarov in Slovencev? Ali pa gre le za uvajanje novih melodij na srbsko politično prizorišče, ki so združljive z novo usmeritvijo na ruski politični sceni?

Z Mladićevo pomočjo je pri izvajanju načrta najdlje prišel dr. Radovan Karadžić. Da bi uresničil Kara-

dordev sen, ki je po Karadžićevem mnenju božjega izvora, in zbrisal mejo na Drini, je sarajevski psihater izbral vsa razpoložljiva sredstva. Ali bodo vsa sredstva dovoljena tudi pri uresničevanju srbskega nacionalnega programa za združitev vseh Srbov v enotno državo, pa ni odvisno samo od Srbov, čeprav so ga v različnih fazah predelave in uresničevanja podpirale že skoraj vse politične stranke, srbska pravoslavna cerkev, Srbska akademija znanosti in umetnosti, skoraj celotna intelektualna »elita«, velika večina srbskih mitinga-sev in državljanov v Srbiji, se več pa zunaj nje. Zdaj o srbskem nacionalnem programu odločajo drugi, predvsem velike sile. Ze v bližnji prihodnosti se bo pokazalo, ali bo teža zaključnega dejanja prevagala deklarativna prizadeva-

nja za splošno sprejeta načela ustanovne listine Združenih narodov in helsinske deklaracije.

V prid trditvi, da je ta trenutek odločilen, govori tudi nova mobilizacija velikosrbske intelektualne elite. Za drugo polovico aprila je napovedan drugi kongres

srbskih intelektualcev, na katerem naj bi razpravljali o pravici srbskega naroda do samoopredelitve in življenja v skupni državi. Srečanje so si zamislili kot »patriotski upor proti demonizaciji, ki nas je obdajala in nas se obdaja z vseh strani«. Milošević pa dopusča,

da vsi omenjeni delajo za njega, sam pa se za kulisa-mi pripravlja na različne rezultate uresničevanja srbskega nacionalnega programa. Če mu bodo mednarodne okoliščine dovoljevale, si bo seveda nadel lovoriko združitelja vseh srbskih držav. Ker pa ima ra-

je oblast kot državljane, lahko verjamemo, da glede na občutno bolj miroljubne in umirjene izjave zagotovo ne bo podpisal ničesar, kar bi lahko pozneje uporabili proti njemu, s tem pa se pripravlja tudi na druge - manj ugodne - možnosti.

Vlado Babić

IZRAEL / Z ZASEDENIH OZEMELJ NA DELO K ŽIDOVSKIM DELODAJALCEM

Palestinci iz Gaze, ki delajo v Izraelu, preživljajo 300.000 sonarodnjakov

Pred dvajsetimi leti je v Izraelu delalo 80.000 Palestincev in tudi dovoljenj niso potrebovali

RAFAH - Ko je izraelska policija ob zori v bližini Tel Aviva ustavljala automobile na cesti proti mestu, je Mahamed Fathi vozniku avtobusa ukazal: »Hitro zavijte na stransko cesto, ker nimamo dovoljenja za delo.« V avtobusu je bilo več delavcev, ki so se strinjali s Fathijem, čeprav so nekateri potniki nasprotovali njegovemu predlogu. Avtobus se je izognil policijski patrulji in zapeljal proti predmestju Ramat Gan. »Seveda imamo dovoljenje za delo - glejte, tu je. Hoteli smo le priti čim bližje kraju, kjer smo zaposleni,« je razložil Fathi.

Ta 34-letni mož s srednje-solsko izobrazbo se mora vsak dan kar pet ur voziti na delo. Zaposlen je kot krovec predvsem bogataških hiš v predmestju Tel Aviva. Z eno in stirim otroki živi v skromni sobi v Gazi. Kljub temu pa je lahko srečen - z gledišča nekaterih prebivalcev Gaze, seveda. Je dobro plačan in vsak dan gre na delo v zidovsko državo, čeprav se ni povsem minila nevarnost napada muslimanskih fundamentalistov in palestinskih skrajnežev. Lani je vlada za tri mesece zaprla mejo, zato ni moglo na delo 55.000 prebivalcev Gaze. Od njihovega zaslužka živi kar 300.000 ljudi in mnogo jim je zaslužek v Izraelu edini vir preživetja. Izraelska vlada je morala popustiti zahtevam delodajalcev, ki so poudarjali, da v Izraelu primanjkuje ljudi, ki bi bili pripravljeni opravljati slabše plačana fizična dela. Kljub temu so Izraelci zaposlovali le tiste Palestince, ki so bili resnično potrebni.

»Sedanja politika zaposlovanja ni enotna,« meni ekonomist Jaber al-Kdaih, zaposlen v Centru za raziskave s sedežem v Gazi.

»Palestinci, predvsem tisti iz Gaze, so znani kot marljivci, zato so dobrodošla delovna sila predvsem v gradbeništvu in kmetijstvu. Na drugi strani pa je cutiti trend, da ne bi Palestinci opravljali del, kjer pri-

dejo v neposreden stik z Izraelci kot na primer natakari. Namesto njih naj bi takšne poklice opravljali Arabci, ki niso politično angazirani, ali pa tujci,« je povedal al-Kdaih.

Clan Palestinske zveze sindikatov Mohamad Madih ocenjuje, da se vsak dan vozi na delo kakih 13.000 Palestincev. Neka izraelska studija navaja, da

jih je več kot 23 tisoč. Vsi ti Palestinci imajo dovoljenja za delo. Če so brez potrebnih dovoljenj, morajo plačevati precej visoke davke ali globe. V dobrih starih časih, ki se jih spominjajo tako Izraelci kot Palestinci - to je bilo se pred letom 1987 - je celo 80.000 Palestincev odhajalo na delo v Izrael. Lahko so potovali brez vsakršnih dokumentov in se vozili z lastnimi avtomobili.

Zdaj morajo imeti dovoljenje za delo, dobijo pa ga le, če izraelski delodajalec prosi prav za določenega delavca. Vozijo se lahko le s posebnimi avtobusi. Delavci, ki bi radi zaposlitev, morajo »pogoltniti« marsikatero ponižanje; so žrtve raznih spletk, običajno jih placujejo brezobzirni posredniki za delo. Ker so administrativni postopki izredno zapleteni, jih mnogi ne razumejo, zato placujejo izredno visoke davke. Na kontrolnem mestu Erez ze v temi stoji na stotine delavcev, ki čakajo, da Izraelci pregledajo njihove dovolilnice. Na ulicah Gaze je veliko stojnic s hrano in cajem, kar dokazuje, da kupna moč prebivalstva ni zanemarljiva.

Tisti, ki nimajo delovnega dovoljenja, isčejo način, kako priti v Izrael. Veliko jih v mraku poskusa pobegniti skozi različne nasade; opazujejo izraelsko stražo in brz, ko vojaki niso dovolj pazljivi, s skrajami prestrizejo žično ograjo. Nekateri Palestinci se skrijejo med prtljago, najdejo pa se tudi izraelski naseljenci, ki so pripravljeni Palestince pretihotapiti za ustrezno plačilo.

Fathi zdaj zasluži 25 dolarjev na dan. Nekoč mu je

moral njegov delodajalec plačati 2000 dolarjev za opravljeno delo. Palestina, ki se je izdajal za Izraelca, dokument za izdajo delovnega dovoljenja pa mu je napisal neki libijski državljani, ki živi v Izraelu, lahko doleti kazen.

»Z Libijcem nisva prijatelj, ne sprašujeva se o osebnih zadevah. Dobro sva le sodelovala. Pomagal mi je, ker ve, da mu bom priskrbel dobre delavce, če jih bo potreboval,« je povedal Palestinec Skupina delavcev, ki se je zbrala pri njem, se je pritoževala, da morajo zgodaj na delo, da niso dovolj plačani in da se počutijo ponizani, ker so slabše plačani kot Izraelci, čeprav so bolj delavni in pametnejši. Kljub temu pa bodo se naprej odhajali na delo.

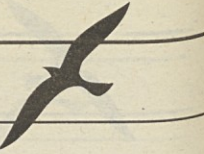
»Ce ne gremo v Izrael, ne bo kruha. Stvar je preprosta: sprejeti moramo pravila igre ali pa stradati.« Ko bodo Palestinci dobili nadzor nad Gazo, naj bi bilo več možnosti za delo tudi doma. S tujimi investicijami naj bi naraslo povpraševanje po delavcih, saj bo potrebno zgraditi vso infrastrukturo.

Kljub temu pa so palestinski delavci odvisni od zaposlitve v Izraelu, zato si njihovi voditelji prizadevajo za delovna dovoljenja, s katerimi bi lahko Palestinci iz Gaze in Zahodnega brega hodili na delo v Izrael. Izraelske oblasti zagotavljajo, da bodo proučile možnost za izdajo dodatnih dovoljenj, vendar ne obljubljajo tolikšnega števila kot pred palestinskim uporom ali pred lanskoletnim zaprtjem meje.

John West / Reuter

Mladi skrajneži so bolj navdušeni za oborožen boj (AP)

SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1

08.45	Pastirček, slovenska ljudska pravljica
09.00	Čarobna vrtavka, oddaja za otroke
09.35	Nasa pesem '93, 8. oddaja: APZ France Preseren Kranj
10.10	Analitična mehanika, 51/52 del nemske izobraževalne serije
10.40	Tobacne vojne, 1. del angleske dokumentarne oddaje
11.10	Po domače
12.50	Trattoria Trax-Kuhanje ob Rossiniju, 4/6 del oddaje
13.00	Poročila
13.05	Studio City, ponovitev
15.05	Svet poroča, ponovitev
15.40	Osmi dan, ponovitev
16.25	Porabski utrinki, oddaja madžarske TV
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Živ zav
18.00	Regionalni studio Maribor
18.45	Abc-itd, tv igrice
19.10	Risanka
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.05	Zarisce
20.35	Cetrtkove posebnosti: Mr. Bean in deska
21.30	Tednik
22.20	TV dnevnik 3, VPS 2220 Sova
22.45	To je ljubezen, 4/19 del angleske nanizanke Odlocitve
23.15	Dobra fanta, 7., zadnji del angleske nanizanke
00.10	Video strani

SLOVENIJA 2

14.00	Video strani
14.25	Kinoteka: Krizarske vojne, ameriski cb film, 1935
16.30	Strta srca, 3/16 del francoske nadaljevanke Ambicioznost Sova, ponovitev
17.15	Popolna tujca, 3/22 del ameriske nanizanke Ameriski humor
17.45	Dobra fanta, 6/7 del angleske nanizanke Lov na zaklad
18.40	Ze veste
19.10	Poslovna borza
19.30	Dnevnik 2
20.05	Kranj - Zgodbe o uspehu, dokumentarni film
20.55	Povečava: Crno-beli ekran Trdnjava, domaca tv drama, 1966 Po delu Balzaca in Arnauda Igrajo: Dusa Pockaj, Ali Raner, Janez Albreht in drugi; scenarij Sasa Vuga; režija Marija Seme.
23.30	Video strani

KANAL A

07.00	Borza dela
07.30	Video strani
12.00	Na velikem platnu
12.15	Luc svetlobe, ponovitev 133. dela ameriske nanizanke
13.15	Call Selection, ponovitev
13.55	CMT
14.30	Borza dela
15.00	Na velikem platnu
15.15	Spot tedna
15.20	Velika prerija in njeni prebivalci, 1. del dokumentarne serije
15.50	Risanke
16.20	Elvisova zarota, dokumentarna oddaja
17.15	Učna leta, ponovitev 7. dela
17.45	Luc svetlobe, 134. del ameriske nadaljevanke
18.30	Rock starine, ponovitev 59. oddaje
19.00	Porocila
19.20	A-Shop
19.30	Magnetoskop, glasbena oddaja
20.15	Drakula, 5. del ameriske serije
20.45	Moja najljubša rjavolaska, ameriska komedija Igrajo: Bob Hope, Dorothy Lamour, Peter Lorre, Lon Chaney, John Hoyt in drugi; režija Elliot Nugent.
22.15	Porocila
22.35	Rock starine, 60. oddaja
23.10	A-Shop
23.25	Spot tedna
23.30	Na velikem platnu
23.45	CMT
00.30	Borza dela
01.00	Video strani

KOPER

18.00	Slovenski program
-------	-------------------

KOROŠKA

19.30	Cas v sliki
-------	-------------

RAI 1

6.45	Jutranja odd. Unomattina, vmes dnevnik, 7.35 gospodarstvo
9.30	Dnevnik in nan. Cuori senza età, 10.00 dnevnik
10.05	Velikonočna oddaja Uno per tutti, vmes (11.00) dnevnik, risanke
12.00	Nan.: Blue jeans
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: La signora in giallo
13.30	Dnevnik
14.00	Znanstveni tednik
14.20	Dok.: Kvarov svet
15.00	Nan.: Saranno famosi
15.45	Mladinski variete: Uno per tutti, vmes risanke, nanizanke, zanimivosti
17.30	Nan.: Zorro
18.00	Dnevnik, snežne razmere
18.15	Nan.: In viaggio nel tempo (i. Scott Bakula)
19.05	Varieteja: Caramelle, 19.40 Miraggi
19.25	Aktualno: Oltre le parole
19.50	Vreme, dnevnik, sport
20.35	Variete: Miraggi
20.40	Variete: Banana - Volitve (vodi Pippo Franco)
23.05	Dnevnik
23.10	Film: Totò cerca moglie (kom., '50, i. M. Merlini)
0.30	Dnevnik in vreme
1.00	Dok.: DSE Sapere
1.30	Film: Carosello napoletano (glas., It. '54, i. Sofia Loren, Paolo Stoppa)

RAI 2

6.35	Dok.: V kraljestvu narave
7.45	Oddaja za najmlajše
8.45	Dnevnik Euronews
9.05	Nan.: Lassie
9.30	Nad.: Quando si ama
10.50	Aktualna odd.: Detto tra noi - Kronike v živo
11.45	Dnevnik 2
12.00	Variete: I fatti vostri
13.00	Dnevnik, gospodarstvo in vreme
13.40	Nad.: Beautiful, 14.20 Santa Barbara
14.00	I suoi primi 40 anni
15.15	Kronike v živo: Detto tra noi, 16.00 kratke vesti
17.00	Dnevnik, 17.05 TG 2 Nonsoloneri
17.20	Pogum življenja
18.20	Sportne vesti
18.30	In viaggio con Sereno variabile
18.45	Nan.: Hunter
19.35	Vreme, dnevnik, sport
20.20	Variete: Ventieventi
20.40	Nan.: Amico mio - Ritrovarti (i: Massimo Dapporto, K. Bohm)
22.25	Aktualno: Mixer
23.15	Dnevnik in vreme
23.35	Kosarka
1.05	Filmske novosti
1.10	Pogum življenja

RAI 3

6.45	Jutranja oddaja
7.30	Kulturni dnevnik Tortuga, od 9.00 oddaje dalje DSE
10.00	Idealna knjižnica
10.30	DSE - Zgodovina magije
12.00	Dnevnik 3 iz Milana
12.15	TGR E - O gospodarstvu
12.30	Dove sono i Pirenei?
14.00	Deželne vesti
14.20	Popoldanski dnevnik
14.50	Drobci, 15.15 Eventi
15.45	Sport: Derby, 15.55 balinanje, hokej na ledu, 17.00 smucanje
17.45	Znanstveni dnevnik
18.00	Dok.: Geo
18.35	Sport, Insieme, vreme
19.00	Dnevnik, deželne vesti
19.50	Variete: L'apporofndimento (G. Gnocchi), Blob, Una cartolina
20.30	Film: Rombo di tuono (pust., ZDA '84)
22.30	Dnevnik
22.45	Milano, Italija
23.35	Sport: E' quasigol
0.35	Dnevnik in vreme

RETE 4

7.15	Nanizanka, 8.00nad. Piccola Cenerentola
9.00	Variete: Buona giornata, vmes 9.15 nad. Valentina, 10.00 Guadalupe, Febbre d'amore, 11.45 Maddalena, 12.30 Antonella, (11.30) dnevnik
13.30	Dnevnik
14.00	Aktualno: Luogo comune
14.10	Nad.: Sentieri, 15.10 Primo amore, 15.45 Principessa, 16.15 Camilla
16.55	Kviz: La verità, 17.30 dnevnik
17.35	Rubrika o lepoti
18.00	Aktualno: Funari News, 19.00 dnevnik
20.30	Nad.: Cuore selvaggio
22.30	Film: ... e giustizia per tutti (dram., ZDA '79, i. Al Pacino), vmes (23.45) dnevnik
0.55	Radio Londra
1.05	Pregled tiska

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
9.00	Maurizio Costanzo Show
11.45	Aktualno: Forum
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.40	Kviz: Sarà vero?
15.30	Aktualno: Agenzia matrimoniale
16.00	Otroski variete, vmes risanke in kviz
17.55	Dnevnik TG 5 - Flash
18.00	Kviza: OK il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5
20.25	Variete: Striscia la notizia (E. Greggio, Ric)
20.40	VARiete: Scherzi a parte (vodijo teo teocoli, Massimo Boldi, Pamela Prati)
23.00	Variete: Gommapiuma
23.15	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) dnevnik TG 5
1.30	Sgarbi quotidiani

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
9.30	Nanizanke
12.30	Odprti studio, Fatti e misfatti, Tu Italia
12.50	Otroski variete
14.00	Odprti studio
14.30	Varieteja: Non è la RAI, 16.00 Smile
16.05	Nan.: I ragazzi della prateria, 17.05 Agli ordini papà
17.40	Sport studio
17.55	Nan.: Power Rangers, 18.30 Bayside School, 19.00 Genitori in blue jeans
19.30	Odprti studio
19.50	Radio Londra
20.00	Variete: Karaoke
20.35	Nan.: Beverly Hills, 21.30 Melrose Place
22.30	Sport: nogometni pokali
23.30	Nan.: MacGyver
0.30	Aktualno: Tu Italia
0.40	Sport studio

TELE 4

13.30	19.30, 22.55 Dogodki in odmevi
20.30	Film: Duello al sole
23.25	A viva voce

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.25, 22.40 Dnevnik, 13.30 Sport
14.05	Film: La principessa di Mendoza (zgod., '55)
15.55	Variete: Tappeto volante
20.30	Film: Agente 007 vivi e lascia morire ('74)

Koper

16.00	Euronews - TV novice
16.10	»Rotocalco Nostrano«
17.00	Svet danes: Srbija
18.00	Slovenski program: Primorski forum
18.35	Primorska poslovno
18.45	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.30	Čarobna svetilka, otroški program
20.30	»Meridiani«, aktualna tema
21.30	Achtung Baby!, oddaja o kulturi
22.00	No Comment
22.15	TV dnevnik
22.30	Slovenski program: Karaoke - dobra volja je najbolja, zabavno glasbena oddaja
23.15	TV Poper, kabaretno-satirična oddaja

AVSTRIJA 1

09.00	Cas v sliki
09.05	Pri Huxtablovih
09.30	Leonardo da Vinci, 5., zadnji del
10.50	Lov na gangsterje v Brooklynu, am. komedija
12.15	Pustolovščina Thora Heyerdahla, 4. del
13.00	Cas v sliki
13.10	Zlomljena sulica, am. western
14.45	Vrnitev, pon.
15.00	Otroski program:
15.15	Captain Planet
15.50	Ottifanti
16.15	Pisani tednik
16.35	Strgo zaupna naloga, 4., zadnji del
17.10	Wurlitzer
18.00	Življenje na Antarktiki, 4. del
18.30	Florida Lady, serija
19.22	Znanost
19.30	Cas v sliki
20.15	Hribovski zdravnik, 16. del serije
21.00	Pogledi od strani
21.10	Biblija - Abraham, 2., zadnji del ital. serije
22.45	Sama s strahom, am. film
00.15	Cas v sliki
00.20	Drugi moski, druga zenska, francoski film

AVSTRIJA 2

13.00	Družinske vezi
13.10	Dr. Kulani-zdravnik na Havajih
14.10	Belize, 4., zadnji del
15.00	Skrivnost Sahare, 4., zadnji del
16.10	Cas v sliki
16.15	Ameriška državljanska vojna, 4. del: Drama pri Gettysburgu
17.15	Psi, 4. del: Prijatelj in pomočnik
18.05	Pri Huxtablovih: Z eno nogo v domu za ostarele
18.30	Milijonsko kolo
19.00	Regionalna poročila
19.30	Cas v sliki
20.15	Moč obredov
21.00	Liebling Kreuzberg, serija
21.45	Trailer
22.00	Večerni studio
22.35	Literarni kvartet
23.50	Anton Bruckner Simfonija st. 8 v c-molu
01.15	Porocila
	Tisoc mojstrov

HRVAŠKA 1

10.00	Porocila
10.05	Solski program: Dober dan, ucenci
10.10	Evropske pokrajine: Spanija
10.35	Velika noć v narodnih obicajih in književnosti
11.15	Ameriška angleščina, 47. del
11.35	Sandokan, 2/26 del risane serije
12.00	Porocila
12.05	TV-koledar
12.15	Divja vrtinca, 58/199 del mehiske nadaljevanke
12.40	Dvigni sidro, ameriski film, 1945
	Igrajo: Frank Sinatra, Gene Kelly, Kathryn Grayson, José Iturbi in drugi; režija George Sidney.
14.55	Monofon
15.30	Ucimo se o Hrvaski: Nasi likovni umetniki
16.00	Porocila
16.05	Veseli glasbeni četrtek, oddaja za otroke
16.30	Kulturna dediščina
17.00	Hrvaska danes
18.00	Porocila
18.05	Kolo sreće
18.35	Santa Barbara, 675. del ameriske nadaljevanke
19.30	Dnevnik 1
20.15	Iz strankarskega življenja
20.55	Me je kdo iskal?, zabavnoglasbena oddaja
21.35	Porocila
21.40	Poslovni klub
22.25	Slika na sliko
23.10	Glasbeni večer: Hrvaska komorna glasba, 5., zadnji del
00.10	Porocila v nemščini
00.15	Sanje brez meja

HRVAŠKA 2

15.30	TV-koledar
15.40	Sandokan, pon. 2/26 dela risane serije
16.05	Kulturna krajina
17.05	Dinastija, 3/4 del ameriske serije
17.55	Dubrovnik: Končnica rokometnega pokala Hrvatske (M), 1. polčas
18.35	Risanka
18.45	Rokomet, 2. polčas
19.30	Dnevnik
20.10	Dober dan, razred, 4/6 del angl. humor. serije
20.45	Največji zločini in procesi 20. stoletja, 16/26 del koproduk. dok. serije
21.20	Dinastija, 4., zadnji del ameriske serije
22.10	Izdajalec, am. cb film
	Igrajo: Charles Bickford, Paul Kelly, Richard Derr in drugi; režija Felix E. Peist.

MADŽARSKA

07.00	Sončni vzhod, jutranji informativni magazin
09.00	Čez dan
09.30	Riviera, serija
10.30	Rojen pod srečno zvezdo, nemska serija
11.30	Igra
12.00	Opoldanski zvon
15.10	Vaska TV
15.30	Izložba
16.00	Dnevnik
16.25	Telesport
17.00	Zunanje zadeve, serija
17.30	Moja knjiga o džungli
17.50	Veliki četrtek
18.00	Vklopi, otroški program
18.30	Stavimo!, kviz
18.55	Otroski kotiček
19.30	Dnevnik
20.15	Sosedje, 181. del
20.50	Madžarska polpreteklost, 21. del serije
	Nezakoniti socializem
21.42	Policijska poročila
21.45	Apropo: András Képes
22.45	Minisport
22.57	Nevidni zidovi, nemški tv film

TV SLOVENIJA 2 / DANES OB 14.25

V imenu vere, prepričanja, človek tudi ubija kot barbar

KRIŽARSKE VOJNE, ameriški črnobeli film, 1935

Scenarij: Harold Lamb, Dudley Nichols, Waldemar Young
režija: Cecil B. De Mille
fotografija: Victor Milner
glasba: Rudolph Kopp
igrajo: Henry Wilcoxon, Loretta Young, Ian Keith, C. Aubrey Smith, Katherine DeMille, Joseph Schildkraut in drugi.

Cecil B. de Mille je vsekakor pojem Hollywooda. Kot producent je povzdignil Paramount nad vse ostale filmske družbe, nekateri pa ga celo imenujejo za stvarnika Hollywooda. De Mille, ki je preden je postal producent, ustvaril kot režiser in koscenarist nekaj odličnih filmov, je tudi po prevzemu Paramounta pogosto pomagal pri dodelavi scenarija ali zrežiral sekvence kakšnega filma, ki ga je podpisal drug režiser. Skratka, bil je človek za vse, predvsem pa je vedel, kam investirati denar. Ni se menil samo za slavna imena, ustvarjal je tudi nove zvezde kot so Gloria Swanson, Julia Faye, Elliot Dexter. Poznal pa je tudi okus gledalcev, zato je segal po pravih scenarijih in rad primaknil sredstva za kvalitetno produkcijo in blešave prizore.

Kot režiser je de Mille, čeprav je ustvaril kar nekaj dramatičnih in socialno-romantičnih filmov, iz katerih vejeta hkrati duh frivolnosti in viktorijanske morale, vendarle najbolj znan po svojih velikih zgodovinskih epih in psevdo-religioznih spektaklih. Mednje sodi prav gotovo tudi film KRIŽARSKE VOJNE iz 1935. leta, ki je tako dolg in poln zgodovinskih netočnosti ter ne posebno umetniški, da bi propadel, če ga ne bi režiral prav Cecil B. de Mille. Uspelo mu je iz dolge zgodbe napraviti spektakel, poln tako učinkovitih in atraktivnih prizorov, da so ga v kino hodile gledat množice.

Okvirna zgodba je postavljena v 12. stoletje, ko je na zapadu že davno prevladalo krščanstvo, medtem ko je na vzhodu in tudi v Sveti deželi vladal islam. V zgodbo De

Mille vpleta zgodovinske osebnosti, obenem pa tudi fiktivne like, ki zato nimajo nič manj pomembne vloge v dogajanju. Osrednji lik je priljubljeni angleški kralj Rihard angleški, ki se pod vplivom Francozov poda na križarske vojne, da bi premagal nevernike, ki ubijajo kristjane, ko hodijo castit Kristusov grob. Kar deset krščanskih kraljev pošlje v boj proti muslimanskemu sultanu svoje vojske, a le Rihard je brez orožja in v zameno za oborožitev se mora poročiti z lepo Berengari.

Gre za zgodbo torej, v kateri se celo krute vojne med kristjani in muslimani odigra vajo okoli usode lepe ženske Berengarie, v katero se zagleda sam sultan. Bitke, ki se bijejo v Akri in Jeruzalemu so prikazane nadvse spektakularno, kot se to spodobi za slavnega Cecila B. de Milla. V njegovem slogu pa končno zmaga mir in vse kreposti ter samoodpovedi so nagrajene; zarote in zločini kruto kaznovani.

TV SLOVENIJA 2 20.05 KRANJ - ZGODBE O USPEHU, dokumentarna oddaja

Kamera: Željko Ivančič; zvok: Frane Povirk; montaža ACE: Tone Šturm; scenarij in režija: Helena Koder.

Naslov te dokumentarne oddaje se polgrava z znanim propagandnim geslom ene izmed slovenskih strank. Kakšna bo ta tolikanj pričakovana moderna zgodba o uspehu, še nihče prav ne ve, z gotovostjo pa smemo trdit, da smo jih, zgodbe o uspehu, v Sloveniji že imeli. Nekaj se jih je z nenavadno silovitostjo in v presenetljivo kratkem času zgodilo v Kranju med prvo in drugo svetovno vojno.

Kranj je bil po razpadu Avstro-Ogrske še vedno obrtniško trgovskov mesteca. Industrije skoraj ni bilo in položaj se je celo poslabšal, kajti obrti in manufakture so takrat zgubile svoj pomen in gospodarstvo tega mesteca bi se lahko zrušilo vase. A se je zgodilo prav nasprotno. Nekaj gospodarsko razgledanih ljudi, z županom Ciriom Pircem na čelu, je izkoristilo novo nastali gospodarski in politični položaj. Vse okoliščine so nenadoma postale prednosti in v tem silovitem gospodarskem zagonu je do 2. svetovne vojne zrasla cela vrsta velikih tovarn, zlasti tekstilnih. Ob rasti industrije pa so se razvijale tudi spremljajoče panoge: tako je bilo po vojni v Kranju nacionaliziranih okoli 60 večjih in manjših podjetij.

V Kranju se je zgodilo tisto, čemur bi danes rekli prestrukturiranje gospodarstva, to pa je imelo velike posledice tudi za življenje v mestu in okolici. Kranj se je iz zakotnega mesteca spremenil v moderno industrijsko središče.

Seveda se danes gospodarstvo ne more opirati na neke vzore izpred pol in več stoletja, a nekaj je nabitelj veljavno za vse čase: pogum, tveganje in obsedenost z delom. Brez tega nobena zgodba o uspehu ni uresničljiva.

TV SLOVENIJA 1 20.35 ČETRTKOVE POSEBNOSTI, mr. Bean gre v mesto in deska

Še zadnjič se boste krohotali gospodu Beanu. Tokrat se bo odpravil v mesto. Srečal bo tatu, izgubil bo čevlji in kupil bo nov televizijski sprejemnik. Če vas zanima, kaj je pri tem lahko smešnega, se nam pridružite. V drugem delu oddaje pa vas bosta Eric Sykes in Arthur Lowe zabavala z desko. Da tudi pri polaganju poda velja, da delo ni končano, dokler ni končano boste izvedeli med smehom v skoraj polurni oddaji, kjer v glavni vlogi nastopa - deska.

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

06.00 Awake on the Wild Side; 09.00 Video; 12.00 The Soul; 13.00 Greatest Hits; 14.00 Video; 16.30 Coca Cola Report; 16.45 MTV v kinu; 17.30 Dial MTV; 18.00 Music Non Stop; 20.00 Greatest Hits; 21.00 Most Wanted; 22.30 Beavis & Butt-head; 00.00 Partyzone

SKY ONE

07.00 The DJ Kat Show; 09.55 Risanke; 10.30 The Pyramid Game; 12.00 Sally Jessy Raphael; 13.30 Paradise Beach; 14.00 Barnaby Jones; 15.00 Shaka Zulu, 4. del; 16.00 Drugačen svet; 16.45 DJ Kat Show; 18.00 Star Trek; 19.30 E Street; 20.00 M.A.S.H.; 20.30 Full House; 21.00 Rescue; 22.00 L.A. Law; 23.00 Star Trek, ponovitev

PRO 7

05.05 Serije, ponovitve; 11.55 Pri Huxtablovih; 12.25 Agentka s srcem, serija; 13.20 Dinastija, serija; 14.20 Hardcastle & McCormick; 15.20 Debelo je moderno; 16.25 Risanke; 17.55 Parker Lewis; 18.25 Kila; 18.55 Drugi svet; 19.25 Pri Huxtablovih; 20.00 Poročila; 20.15 Nož, am. psih. kriminalka; 22.15 Gremilni, am. shrijlvka

PREMIERE

07.00 Romeo; 08.00 Buffy, ubijalec vampirjev, am. film; 10.35 Naked Lunch, angl.-kan. film; 12.15 Young Distance, ital. film; 13.45 Kino '94; 17.20 Gladiator, am. akcijski film; 20.00 Clear; 20.15 Zviti lisjak, ital. komedija; 22.05 Daj ga, Chris, angl. film; 23.55 Alien 3, am. z.f. film

SAT 1

09.00 Ponovitve serij; 13.00 Ladja zaljubljenec; 14.00 Sosed; 14.30 Alf; 16.00 Vesoljska ladja Enterprise; 17.05 Pet krat Pet; 17.30 Regionalna poročila; 18.00 Pojdi na vse; 19.00 Poročila; 19.30 Kolo sreče; 20.15 Schwarz poseze vrpse, serija; 21.15 Schreinemakserova v živo; 22.00 Nogomet; Nemška zvezna liga; 23.00 Maček in pijani mojster, hongkongska akc. komedija

EUROSPORT

08.30 Aerobika; 09.00 EP v košark; 12.30 EP v namiznem tenisu, vrhunci; 13.30 Nogomet, pon.; 12.30 Formula 1, magazin; 13.30 Hokej-NHL; 14.30 Tennis, ATP turnir iz Portugalske; 17.00 Motorji, magazin; 18.00 Nogomet, afriško prvenstvo; 20.00 Sportna poročila; 20.15 Nogomet, afriško prvenstvo; 22.15 Nogomet, evropski

pokal, vrhunci; 23.45 Tennis, magazin; 01.00 Sportna poročila

RTL

09.05 Serije, ponovitve; 12.00 Opoldanski magazin; 14.10 Umor je napisala, serija; 17.00 Kdo je šef?; 17.30 Strašno prijazna družina; 18.00 Družinske vezi; 18.45 Poročila; 19.10 Eksplozivno; 19.40 Dobri časi, slabi časi; 20.15 Klic na pomoč; 21.15 Orkan nad Florido, am. tv. film katastrofe; 23.10 Gottschalk; 00.00 Poročila

RTL 2

05.50-16.55 Ponovitve serij; 16.55 Družina Robinson; 17.50 Umik; 18.20 Nasmehnite se, prosim; 18.55 Poročila; 19.00 Hulk, serija; 20.00 Poročila; 20.15 Hadleyjev poslednji boj, am. drama; 22.05 Poročila; 22.15 Vražja brigada, am. vojni film; 00.45 Fantastične zgodbe

SKY MOVIES

17.00 Mannequin On The Move; 19.00 Archer; 21.00 Straight Talk; 23.00 Complex Of Fear

MOVIE CHANNEL

17.00 The Secret Of The Incas; 19.00 Ferngully, The Last Rainforest; 21.00 Black Magic; 23.00 Critters 4

FILMNET +

14.00 Wayne's World; 16.00 K-TV; 18.00 Blood Red; 20.00 Liebestraum; 22.00 Harley Davidson And The Marlboro Man

SUPER CHANNEL

05.30 Verska oddaja; Novice; Gospodarstvo; Super Shop; 18.00 Današnji Show; 19.00 Poročila; 19.30 On The Air; 20.00 Zdaj; 20.30 Financial Times Report; 21.00 Ushuaia, dokumentarna serija; 22.00 Poročila; 22.30 Media TV; 22.50 Market Wrap; 23.00 Jay Leno Show

CNN

06.00-23.00 World News; 07.30 MoneyLine; 11.30 World Report; 12.30 Business Report; 13.30 Business Day; 14.30 Business Asia; 15.00 Larry King Live; 17.30 Cnn & Co; 20.00 World Business Today; 21.00 International Hour; 23.00 World Business Today Update; 23.30 Showbiz Today

RADIO

Slovenija 1

4.30, 5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 18.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio plus; 11.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 14.05 Poslovne informacije; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 19.30 Obvestila; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Četrtek večer; 21.05 Literarni večer; 22.30 Informativna oddaja v tujih jezikih; 22.40 Stari gramofon; 23.05 Literarni nokturno.

Slovenija 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.40 Prireditve; 10.35 Kompas holidays turistično oko; 11.15 Izjava tedna; 12.00 Opoldne; 13.00 Danes do 13-ih; 14.00 Drobčinice; 16.35 Popevka tedna; 17.50 Šport; 19.30 Jazz; 21.00 Zavrtite, uganite; 22.20 Rock Underground.

Slovenija 3

9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.10 Glasbena miniatūra; 10.05 Božanska komedija; 13.05 Mehurčki; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 O jeziku; 15.10 Na ljudsko temo; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Caruso; 16.45 Radijska reportaža; 18.05 Zunanje politični feljton; 18.25 Komorni koncert; 19.30 Zborovska glasba; 20.00 Parsifal (R. Wagner); 0.40 Intermezzo; 0.55 Lirčni utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.00 Glasba in koledar; 6.30 Jutranjik in osmrtnice; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 8.15 Vsak dan je dober dan; 8.45 Servisne informacije, prireditve; 9.45 Od otroštva do mladosti; 11.00 Hladno-toplovroče; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Jagode in podoknice; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.35 Mladim poslušalcem, v živo; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Mladim poslušalcem, 2. del; 19.00 Dnevnik; 19.30 - 23.15 Večerni program Modrega vala Radia Koper.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 7.05 Dobro jutro, otroci; 8.00 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 8.40 Igrajte z nami; 9.00 Aktualnosti; 9.32 Bilo je nekoč; 9.40 Izbrali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 10.35 Govorimo o medicini; 11.30 Aktualnosti; 12.00 Romagna mia; 13.00 Glasba po željah; 14.05 Turistična oddaja; 14.45 The magic bus; 16.00 Modri val; 18.00 Souvenir d'Italy;

18.45 Jazz; 20.00 RMI.

R. Glas Ljubljane

5.15, 8.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 18.15, 19.15 Novice; 7.15 Napoved; 7.45 Slov. novice; 9.25 Kam danes; 11.00 Ankesta; 11.55 Odgovori; 12.00 BBC Novice; 12.15 Novinarska oddaja; 13.55 Pajsi radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 16.10 Cankarjev dom se predstavi; 16.25 Nagrada uganka; 17.55 Špekakla; 20.00 Poslovni radio; 22.00 Medžik.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.40 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 9.20 Tema dneva; 10.40 Informacije, zaposlovanje; 13.00 Pesem tedna; 14.30 Planinsko športni kotiček; 16.40 Parnas; 18.20 Music machine; 18.50 Radio jutri, koristne informacije; 19.20 Študentski program Radia Kranj.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 7.00 Kronika; 7.15 Dobro jutro; 9.05 Štajerske miniatüre; 10.05 Delavnica znancev; 11.45 Infoservis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Pod Pekrsko gorco; 13.10 Poštni predal; 12.1; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Poslušajte; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 17.45 Šport; 18.00 Pokličite 101 555; 19.30 Mladi glasbeniki; 20.00 Kulturno-umetniški program; 22.00 Zrcalo dneva.

Radio Študent

11.00 Vžig; 12.00 Komu zvoni?; 14.00 OF; 15.30 Kaj pa univerza?; 17.00 Jocular; 18.00 Borzni parket; 19.00 Tolpa bumov; 8-Shops & Peter Brotmann; 22.30 Vaš omiljeni DJ Jure.

Radio Trst A

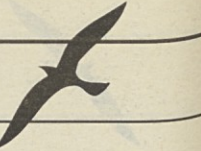
7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 7.30 Črnske duhovne pesmi; 8.00 Deželna kronika; 8.10 S hrano do zdravja; 8.40 Revival; 9.00 Iz studia z vami; 9.15 Odprta kniga; Most na Drini (I. Andrić, r. Marko Sosić, 22. del); 10.30 Intermezzo; 11.45 Okrogla miza; 12.45 Primorska poje; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Kulturne diagonale; 15.00 Slovenska lahka glasba; 15.30 Potpuri; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; Stabat mater (A. Dvorak); 18.00 Evangeliska legenda; Priče trpljenja Gospodovega, 1. del; 18.50 Orkestri; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 16.30 Te zanima tvoja prihodnost; 18.30 Revolution rock; 20.30 Foyer.

Radio Koroška

18.10-19.00 Rož - Podjuna - Zila.

NOVICE

Encimi za boljši kruh

MONTPELLIER - Slehernemu peku je dobro znano, da je cvrsto in elastično testo pogoj za okusnejši in lepši kruh. Dolgo je med peki veljalo prepričanje, da lahko samo z dobro umesitvijo testa zagotovijo določeno kakovost. Sedaj pa je čedalje bolj izražena podmena, da kakovost vsaj v tolikšni meri zagotavlja tudi encimski sistem, imenovan tioredoksin, ki ga vsebujejo semena pšenice in drugih žitaric. Učinkovanje tega encima sta odkrila Karoly Kobrehel, raziskovalec v Laboratoriju za tehnologijo žitaric pri Nacionalnem inštitutu za agronomsko raziskave v francoskem Montpellieru, in Bob Buchanan, profesor za rastlinsko biologijo na Kalifornijski univerzi. Sistem tioredoksin učinkuje kot prekinjevalec v listju, ki uravnava gliadinske in gluteninske proteine, vskladišcene v pšenici, pri pretvarjanju ogljikovega dioksida v sladkor in skrob. »Tioredoksin prekinja delovanje teh encimov ravno v trenutku, ko zagotavljajo najboljšo strukturo za kruh in testenine,« pravi Kobrehel. Raziskovalci so prepričani, da bi z dodajanjem tega encimskega sistema zitu slabše kakovosti lahko izboljšali cvrstost in elastičnost testa. Pričujoča vest je še posebej ugodno odjeknila po Franciji, saj so Francozi največji žitni izvozniki v Evropi, čeprav samo dobra polovica njihovega pridelka ustreza kakovostnim standardom. Ameriško žito je seveda mnogo boljše, vendar kljub temu že razmišljajo, kako bi mu zaceli dodajati tioredoksin.

Lasersko odkrivanje požarov

DUNAJ - Znana avstrijska družba je pred nedavnim razvila dokaj učinkovit sistem za zaščito pred požari. Gre za poseben kabel, ki ga tvori laserski prevodnik iz steklenih vlaken in zica za detekcijo, okrog katere so spletena aramidna vlakna, vse skupaj pa je zaščiteno s fleksibilno ovojnico. Trenutno povišanje temperature za 30° C na minuto povzroči raztezanje detektorske zice, ki pritiska na laserski kabel. Posebna naprava nato določi izvor motnje laserske svetlobe, ki je hkrati tudi mesto požara. Na ta način lahko do metra natančno locirajo požar in obenem sprožijo alarm v centrali protipožarne zaščite. Prednost tega sistema je natančno določanje lokacij v vsakem prostoru zgradbe posebej, kar je zlasti pomembno za knjižnice, predore, različne delavnice, garaje in podobne objekte.

Projekt »Človeški genom«

WASHINGTON - Znanstveniki z Inštituta za genomske raziskave v Marylandu predvidevajo, da bodo proti koncu leta sklenili projekt »Človeški genom« (kratica iz besedice gen in hromosom), v okviru katerega nameravajo identificirati vse človeške gene. Mark Adams, vodja skupine za sekvencioniranje genov, se spominja, kako so se leta 1992, ko je pričujoči projekt stekel, nacrtovali vsaj tri do petletno delovanje. Medtem se je čas, ki ga potrebujejo za udejanjanje celotnega projekta, močno skrajšal, zlasti zaradi razvoja novih naprav in metod, ki omogočajo hitrejšo raziskovanje genov. V raziskave so namreč vključili 50 robotiziranih naprav za sekvencioniranje genov, ki vsak dan odkrijejo od 500 do 1.000 popolnih ali delnih genskih nizov. Če smemo verjeti preliminarim ocenam raziskovalcev, ki sodelujejo pri tem projektu, je mogoče identificirati 75.000 človeških genov, kolikor jih bodo raziskali do konca leta. Tedaj bodo tudi zanikali ali potrdili svoje podmene. (E. J.)

ZANIMIVA ZNANOST (19) / NARAVA PRAVILOMA NAJDE IZHOD IZ ORGANSKIH ZAGAT

Plesišče svetlobe, barv in temočnosti

BORIS SERGEJEV

Posebno velika koncentracija cepkov je v rumeni pegi, s katero se običajno koristimo za zelo podrobno preučevanje predmetov.

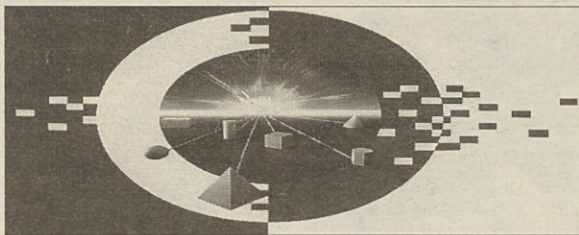
Druga naloga cepkov je občutek barve. Nikar ne mislite, da vse živali razlikujejo barve. Občutek barve se je prvokrat pojavil pri visjih nevretencah. Mehkužci-glavonožci, školjkarji in mnogi insekti odlično razpoznavajo barve. Insekti so v določeni meri celo presegli ostale živali: vidijo namreč tudi ultravijolične zarke, ki so človeku povsem nedostopni. Zahvaljujoč tej sposobnosti lahko insekti vidijo čudežen svet, s katerim smo se ljudje seznanili šele pred časom, ko smo se naučili izdelovati posnetke na fotografskem filmu, občutljivem na UV zarke.

Barve razpoznavajo večina dnevnih vretenčarjev. Svet barv je dostopen tudi mnogim ribam, dvoživkam, reptilom in pticam. Narava je to dobrino odrekla samo sesalcem - morda zato, ker so njihovi predniki bili nočne živali. Niti psi, ki so sprejeli toliko človeških lastnosti, se niso naučili razlikovati barv; mimogrede povedano, barv ne percipirajo niti kopitarji. Kljub zakoreninjenemu mnenju, da biki sovražijo rdečo barvo, je treba povedati, da sploh ne razlikujejo rdece od modre, zelene ali črne seveda le, če je stopnja njihove zasitenosti enaka. Od vseh sesalcev lahko, po vsem sodcu, uživamo v igri barv samo opice in ljudje.

Rumena pege posreduje možganom zelo natančno informacijo o predmetu.

Odbija svetlobo, ki pada nanj. Zahvaljujoč temu ogledalcu se take oči ponocno svetijo. Volčje, mačje ali krokodilove oči svetlobe torej ne proizvajajo, amrveč odbijajo sibe svetlobne zarke zvezd, meseca in daljnih svetlih objektov, ki prispejo v oko in se koncentrirajo na njihovi zadnji površini. V popolni temi se njihove oči seveda ne svetijo.

Zapoznelega potnika, ki se sredi noci znajde v gozdu, obide strahljiv občutek, ko zagleda sijajne oči, ki ga opazujejo iz teme. Seveda pa namen očesnih ogledalc nikakor ni v tem, da bi živali ponocno plasile ljudi. Njihova naloga je zgolj v tem, da ponovno odbijejo svetlobne zarke na

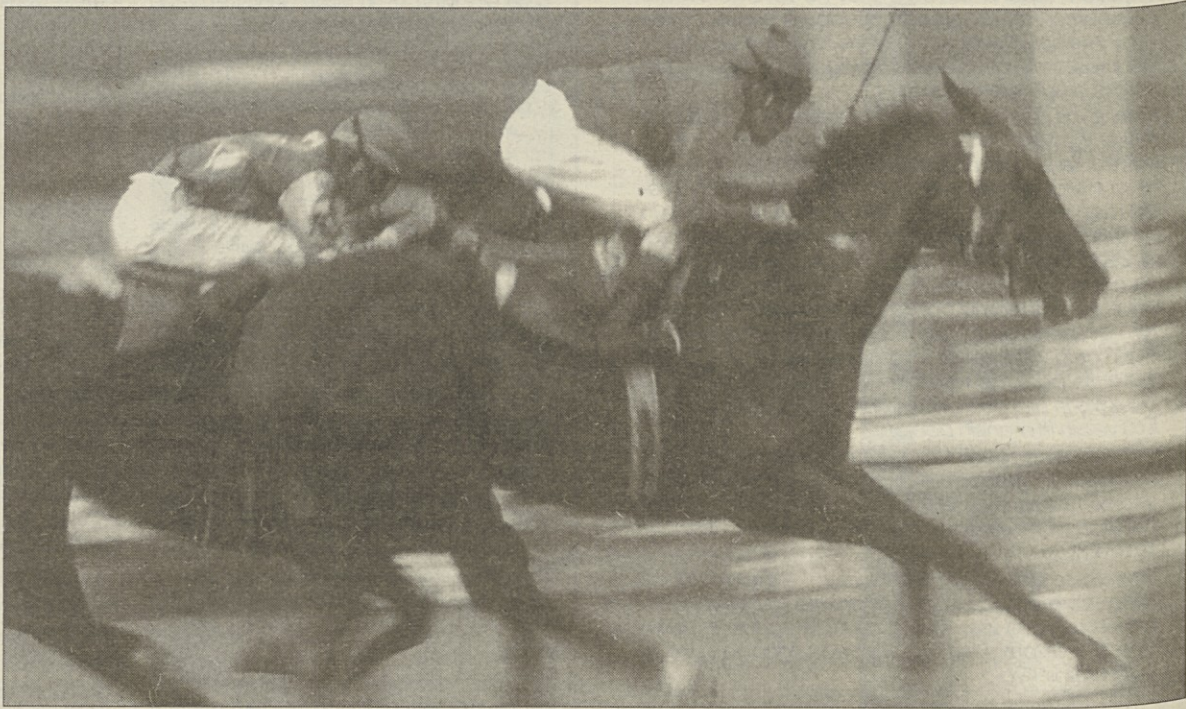
Lik predmeta se zelo hitro premešča po mrežnici ...

cm v premeru, oči malih amfipodov pa zavzemajo kar tretjino njihovega telesa. Oči globokovodnih rib in mehkužcev imajo teleskopsko podaljšano obliko in zelo velike zenice - vse to zato, da se v oko zbere čimveč svetlobnih zarkov, ki se potem fokusirajo na občutljivih fotosenzitivnih elementih. Sovi zadostuje za dober vid stokrat manj svetlobe kot je potrebuje človek.

Oči globokovodnih rib in kopenskih roparic imajo še eno zanimivo posebnost: notranja površina njihovega očesa je prevlečena s sijajnim slojem, ki zelo dobro

fotosenzitivne elemente ter s tem pomnožijo njihov efekt. Oči, oskrbljene s takimi ogledalci, do maksimuma izkoristijo vsak drobec svetlobe, ki prispe vanje. Ljudje smo za to dragoceno napravo žal prikrajšani - zato pa nas v primeru, kadar se moramo priti v nočni zasedi, oči ne izdajo.

Receptivni elementi očesa se imenujejo cepki in palčice. Človeško oko ima okrog 7 milijonov cepkov, palčic pa celo okoli 130 milijonov. Elementi, občutljivi na svetlobo, so razporejeni neenakomerno: cepki so gostejši v središčnem delu vidnega polja.

Med konjsko dirko lahko napokane kosti popustijo in povzročijo pravcate tragedije (NS)

»Ce prične konj rahlo sepati ali ce nenadoma ne zmore več toliko kot sicer,« je dejala Susan Stover, »svetuujemo veterinarju in trenerju, da posljeta žival na običajni pregled. Ce ta ne pokaže ničesar posebnega, bi bilo treba razmisliti o pregledu kosti.«

Lansko jesen je postal hipodrom Santa Anita pr-

vo dirkališče s scintigrafsko opremo, ki je stala okoli 125.000 dolarjev. Odločitev se ze izplačuje, je povedal tamkajšnji veterinar Rick Arthur. »Odkrili smo ze kar nekaj poškodb, ki jih z drugimi metodami preprosto ne bi videli.«

Trenerjem je nova tehnika všeč, pravi Arthur, ker nudi objektivni dokaz

Razlog je v tem, da so cepki v rumeni pegi zelo zgoščeni, povrh pa je vsak cepček povezan s svojim lastnim, individualnim nevromom. Palčice takih individualnih nevronov nimajo, zato se morajo grupirati okrog ene same nervne celice.

S pomočjo rumene pege lahko vidimo dve različni drobni piki, ce njuna lika padeta na vsaj dva cepka. Ce hocemo razlikovati tisti pikici s pomočjo periferne dela vidnega polja, se mora njun lik projicirati na dve različni skupini palčic; ce se piki fokusirata v mejah ene same skupine palčice, bo oko videlo samo eno. Ni torej čudno, da orli in kondorji, ki iz morajo z velikih višin motriti na zemeljski plen, nimajo samo ene, pac pa dve, celo tri rumene pege.

Cepki se nahajajo tudi v ostalih delih vidnega polja, le da je tam njihova koncentracija znatno manjša, medtem ko na periferiji cepkov sploh ni. Tam kraljujejo palčice - fotosenzitivni elementi večje občutljivosti. Glede na to, da več palčic pošilja svojo informacijo v eno in isto nervno celico, lahko palčice, ki jih vzdraz siba nočna svetloba, s skupnim naporom sprožijo svoj nevron - kar pomeni, da oko kljub temu nekaj vidi. Cepki, usmerjeni zgolj na svojo lastno nervno celico, pa so v mraku nemočni.

Na palčice se torej opiramo predvsem v mraku. Vendar bi lahko ponocno videli veliko bolj, ce le ne bi bili navajeni, da lik fokusiramo na rumeni pegi. Ponocni namreč vidimo bolj tiste predmete, katerih lik se nahaja na stranskih predelih mreznice - kar se do-

gaja seveda tedaj, kadar v predmet, ki ga zelimo videti, ne gledamo.

Tako je torej znaten del naše mreznice za nočno gledanje v veliki meri nekoristen - in sicer prav tisti del, ki ga tako izdatno in uspešno uporabljamo podnevi. Seveda pa tudi podnevi ne uporabljamo samo centralnega dela mreznice; lahko recemo, da tedaj z obrobim delom vidimo, s centralnim pa gledamo.

V bližini rumene pege se nahaja druga pega - slepa pega. Skoznjo izhajajo vlakna vidnega živca v možgane. Na tem predelu sploh ni fotosenzitivnih elementov, zato ne sodeluje niti v nočnem niti v dnevnem gledanju. Na prvi pogled je prav čudno, da ne opazimo »luknje« v lastnem vidnem polju. Ne opazimo je zato, ker v svet gledamo z dvema očesoma krati, tako da na slepo pego vsakega očesa padejo različni deli predmeta. Pri opazovanju predmetov naše oko seveda ne miruje, ampak potuje po obrisih in najpomembnejših mestih, povrh pa nenehno izvaja drobne, drhtajoče gibe. Lik predmeta se zato zelo hitro premešča po mrežnici, kar nam omogoča, da vidimo vse njegove dele.

Zaradi različne koncentracije fotosenzitivnih elementov torej docela jasno vidimo samo področje, ki ga opazujemo s posebno pozornostjo - s čimer se osredotočimo na tisto, kar je na predmetu bistvenega pomena. Roparice, ki prežijo na svoj plen, pa morajo jasno videti zelo široko vidno polje, zato jim tak vid ne ustreza. A narava je tudi tu nasla izhod... (B.K.)

VETERINA / O PADCIH KONJ Z ZLOMLJENO NOGO

Kako preprečiti tragedije na hipodromih?

Z izsledki raziskav do priporočil za programiranje varnejših treningov posamičnih dirkalnih živali

Kdorkoli, ki večkrat zaido na hipodrom, je bržkone že prisostvoval enemu od najbolj žalostnih prizorov na konjskih dirkah: padcu živali z zlomljeno nogo. Zahvaljujoč novi raziskavi vzrokov katastrofalnih zlomov na tekmah pa bi morale postati take tragedije redkeje. Najnovejša odkritja naj bi trenirjem pomagala ugotoviti, kateri konji si utegnejo zlomiti nogo.

Veterinarji s Kalifornijske univerze v Davisu so od l.1990 opravili nad 500 obdukcijskih konjev, ki so jih morali ubiti zaradi nezgode na dirki ali treningu. Svoja spoznanja so ob koncu lanskega leta predstavili na hipodromu Santa Anita v Arcadiji.

Kirurška anatomistka z Veterinarske fakultete v

Davisu Susan Stover je povedala, da preiskave v devetih desetinah zlomov dolgih kosti odkrijejo razpoke, do katerih je zaradi mehanskih obremenitev prišlo ze pred nesrečo. Te razpoke - v resnici gre za mikroskopske, nepopolne zlome kosti, do katerih prihaja ob kopičenju poškodb med treningom - slabijo kost in povečujejo verjetnost katastrofalnega zloma. Napetostne razpoke so najpogostejše v dolgih kosteh prednjih nog ter v medenici, golenici in lopatici, je povedala Susan Stover.

Na zalost trenerjev je napetostne razpoke težko odkriti, saj večinoma ne povzročajo sepavosti. Celo rentgenski posnetki so le redko v pomoč, ker je na sprednjih nogah konj precej mišicja, ki zakriva ko-

sti. Raziskovalci iz Davisu so imeli več sreče z napredno tehniko za pregledovanje kosti, ki so si jo izposodili od zdravnikov. Pri tej metodi, znani pod imenom scinitigrafija, konju vbrizgajo majhno količino radioaktivnega tehnecija-99. Ta izotop je kemijsko vezan na molekulo, ki se hitro absorbira v kostnem tkivu. Omenjene molekule se zberejo na mestih, kjer so kostne celice še posebej dejavne - denimo, ob napetostni razpoki. Radioaktivno snov lahko zaznamo s posebnim fotoaparatom in s tem odkrijemo poškodbo.

Susan Stover meni, da bi bilo s scintigrafijo mogoče ze dokaj zgodaj odkriti napetostne razpoke, tako da bi trener lahko nekoliko prilagodil režim vadbe, dokler se kost ne bi zacelila.

magalo z novo metodo. Medtem skušajo znanstveniki odkriti, kako utegnejo različne tehnike treniranja vplivati na nagnjenost konja k napetostnim razpokam. S pomočjo izsledkov raziskav naj bi bilo mogoče priporočiti varnejši program treningov za posamezno dirkalno žival.

Bob Holmes -Prž-

GLEDALIŠČA SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815
V petek, 1., in v torek, 5. aprila, ob 23. uri: Damir Zlatar Frey - POMLADNO OBREDJE.
Do petka, 1. aprila, PODOBE TRENUTKOV - izbrane predstave ljubljanskih srednjesolskih gledaliških skupin.

DRAMA SNG, tel.: 061/ 221-511

Danes, 31. marca, ob 19.30: R. Queneau - CICA V METROJU, za izven. Gostuje gledališka skupina La compagnie Libellule.
V petek, 1. aprila, ob 19.30: W. Bauer - CHANGE, za abonma petek in izven. Predstava bo se v soboto, 2. aprila, ob isti uri, za abonma sobota in izven.

MALA DRAMA

Danes, 31. marca, ob 20. uri: B. Starr - MOSKI POD POSTELJO, za izven in konto.
V petek, 1. aprila, ob 20. uri: G. Léautier - RAGLJA, za izven.
V soboto, 2. aprila, ob 20. uri: F. Boyer - ALI BOG LAJA?, za izven.

OPERA, tel.: 061/ 331-950

Danes, 31. marca, ob 19. uri: G. Verdi - TRAVIATA, za izven in konto.
V petek, 1. aprila, ob 16.30 uri: R. Strauss - ARIADNA NA NAKSOSU, za red petek.
V soboto, 2. aprila, ob 19. uri: J. Strauss - NETOPIR, za izven in konto.

SMG, tel.: 061/ 1253-312

Danes, 31. marca, ob 19. uri: A. Strindberg - GOSPODICNA JULIJA, za izven. Ob 20.30: B. M. Koltès - ROBERTO ZUCCO, za izven.
V petek, 1. aprila, ob 19. uri: A. Strindberg - GOSPODICNA JULIJA, za izven.
V soboto, 2. aprila, ob 19.30: B. M. Koltès - ROBERTO ZUCCO, za izven.

MGL, tel.: 061/ 210-852

Danes, 31. marca, ob 19.30: R. Harwood - GARDEROBER, za abonma red B. Predstava bo se v petek, 1. aprila, ob isti uri, za abonma red V in v soboto, 2. aprila, ob isti uri, za abonma repriza.

SENTJAKOBSKO GLEDALISCE, tel.: 061/ 312-860

V ponedeljek, 4. aprila, ob 16. uri: A. Lindgren-V. Arhar-Stih - PIKA NOGAVICKA, za izven.

V petek, 8. aprila, ob 19.30: E. Fritz - BREGARICA IN LJUDSKA OBLAST ALI KROMPIR, premiera, za abonma red premierski in red A.

LGL, tel.: 061/ 314-789

Danes, 31. marca, ob 17. uri: Zlatko Krilić - JAJCE, za izven.

V soboto, 2. aprila, ob 11. uri: v Kulturnici Albert Papler - HUDOBNI GRASCAK, za izven.

CELJE

SLG, tel. 063/ 25-332

Danes, 31. marca, ob 12. uri: Anton Tomaz Linhart - TA VESELI DAN ALI MATICEK SE ZENI, za abonma Srednja sola za gostinstvo in turizem Celje in ob 19.30, za abonma četrtek in izven. Predstava bo se v petek, 1. aprila, ob 11.30, za abonma VIII. mladinski in izven in ob 19. uri, za abonma studentski večerni in izven.

KRANJ

PGK, tel.: 064/ 222-681

Danes, 31. marca, ob 19.30: Ivan Cankar - KRALJ NA BETAJNOVI, za abonma četrtek in izven. Predstava bo se v petek, 1. aprila, ob isti uri, za abonma petek I in izven.

MARIBOR

LGM, tel.: 062/ 26-748

V nedeljo, 3. aprila, ob 11. uri: Jan Malik - ZOGICA MAROGICA, za izven.

DRAMA, tel.: 062/ 221-206

Danes, 31. marca, ob 19.30: W. Shakespeare - HAMLET, za red ekonomska, izven.

OPERA, tel.: 062/ 221-206

V torek, 5. aprila, ob 15. uri: N. Rimski-Korsakov - CARJEVA NEVESTA, za izven.

Danes, 31. marca, bo ob 19.30 v hotelu Lev v Ljubljani koncert BIJANA KHADEMA - MISSAGHA

RAZSTAVE SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, Prešernova 10
Razstava modne fotografije PARS PRO FOTO je na ogled do 10. aprila (Mala galerija CD).
Razstava JOZETA CIUHE Iz pariškega ateljeja je na ogled do 10. aprila (Galerija CD).

MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5

Razstava slikarja GEROLDA HIRNA je na ogled do 15. aprila.

MODERNA GALERIJA, Tomsčeva 14

Razstava ANDRESA SERRANA je na ogled do 3. aprila.

Razstava ZARKA VREZCA je na ogled do 3. aprila (Mala galerija).

Razstava ANTONYJA GORMLEYJA - Evropsko polje je na ogled do 24. aprila.

NARODNA GALERIJA, Cankarjeva 20

Razstava slikarja ANTONA CEBEJA.

GALERIJA COMMERCE, Einspielerjeva 6

Razstava akvarelov RUDIJA SALEJA je na ogled do 8. aprila.

BEŽIGRAJSKA GALERIJA, Dunajska 31

Razstava slik KLAVDIJA ZORNIKA je na ogled do 4. aprila.

GALERIJA EQUINA, Gregorčičeva 3

Razstava slik ALEKSIIJA KOBALA je na ogled do 12. aprila.

GALERIJA KRKA, Dunajska 65

Danes, 31. marca, bo ob 13. uri otvoritev razstave tapiserij SILVE HORVAT.

GALERIJA KLUBA B-51, Gerbičeva 51 a

Razstava projekta ALBINA URSICA in BORISA KUKA Bože sacuvaj je na ogled do 8. aprila.

GALERIJA PIC LEK, Verovškova 57

Razstava UMETNIŠKIH ODTISOV je na ogled do 5. aprila.

GALERIJA SLOVENIJALE, Dunajska c. 22

Razstava SAVA SOVRETA je na ogled do 30. aprila.

GALERIJA SOU, Kersnikova 4

Razstava fotografij IZTOKA DIMCA Odpisani je na ogled do 5. aprila.

KULTURNO-INFORMACIJSKI CENTER KRIZANKE, Trg francoske revolucije 7

Razstava Od arhitekturnega elementa do arhitekturne kompozicije je na ogled do 16. aprila.

VODNIKOVA DOMACIJA, Vodnikova 65

Razstava risb in akvarelov slikarja ANTONA PLESTENJAKA je na ogled do 5. aprila.

SLOVENSKI ETNOGRAFSKI MUZEJ, Muzejska ul. 1

Ob veliki noči si lahko ogledate priložnostni izbor iz zakladnice ljudske ustvarjalnosti.

CELJE

LIKOVNI SALON CELJE, Trg celjskih knezov 9
Razstava del TANJE SPENKO-NOVAKOVIC je na ogled do 1. aprila.

DOMZALE

LIKOVNO RAZSTAVISCE DOMZALE
Razstava likovnih in kiparskih del, nastalih v Slikarski soli akademske slikarke Vere Terstenjak Jovicic, je na ogled do 2. aprila.

MARIBOR

SALON ROTOVŽ, Rotovski trg 1

V torek, 5. aprila, bo ob 18. uri otvoritev razstave SLAVKA KORESA.

MURSKA SOBOTA

GALERIJA MURSKA SOBOTA, Kocljeva 7
Razstava slik in skulptur KRESIMIRJA NOVAKA je na ogled do 4. aprila.

NOVO MESTO

DOLENJSKI MUZEJ, Muzejska ulica 7
Razstava KARLA PLEMENTASA je na ogled do 6. aprila.

PIRAN

MEDUZA 2, Cankarjevo nabrežje 7
Razstava risb HERMANA PECARICA je na ogled do 6. maja.

PORTOROŽ

AVDITORIJ
Prodajna razstava skulptur in grafik RUDIJA STOPARJA je na ogled do 5. aprila.

ŠKOFJA LOKA

GALERIJA FARA, Cesta talcev 2
Razstava slik BERNARDE SMID je na ogled do 14. aprila.

VELENJE

KC IVAN NAPOTNIK, Titov trg 4
Razstava slik KLAVDIJA TUTTE je na ogled do 12. aprila.

ŽALEC

SAVINOV LIKOVNI SALON
Razstava ekslibrisov z versko vsebino je na ogled do 16. aprila.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Kulturni dom

V torek, 5. aprila ob 16. uri (red I) ponovitev Molièrove komedije »Zdravnik po sili«. Režija Zvone Sedlbauer. nastopajo V. Jurc, L. Pockaj, G. Tic, G. Lesnjak, M. Blagović, A. Rustja, L. Bogatec, S. Colja, S. Boninsegna.
Ponovitve bodo se 6., 7. in 8. aprila.
SSG gostuje do sobote, 4. aprila, ob 19.30 v Mestnem gledališču v Ljubljani s predstavo R. Harwooda »Garderober«.

Verdi - Dvorana Tripcovich

Operna sezona: danes, 31. t. m., ob 20. uri (red C) bosta na sporedu »Il segreto di Susanna« in glasbena komedija »Spanska ura«. Direktor Giuseppe Grazioli, režija Lorenzo Mariani.
Vstopnice: blagajna Dvorane Tripcovich - 9-12, 16-19 (zaprt ob ponedeljkih).
Ponovitve jutri, 1. aprila, ob 17. uri (red G), v torek, 5. aprila, ob 20. uri (red E).

KOROŠKA

CELOVEC

Mestno gledališče
V ponedeljek, 4. aprila, ob 19.30 »Lumpazivagabundus«. Ponovitve bodo trajale do 10. aprila.

BELJAK

Studijski oder (Kellertheater) - V četrtek, 7. aprila, ob 20. uri - G. Fillei »Daleth« - plesni teater. Ponovitve si bodo sledile

RAZNE PRIREDITVE SLOVENIJA

LJUBLJANA

KUD FRANCE PRESEREN, tel.: 061/ 332-288

Danes, 31. marca, ob 21. uri: LA LA RADIO - večer radijskih iger BOJANE KUNST in IGORJA STROMAJERJA. V petek, 1. aprila, ob 19. uri: predavanje DOMINIKI OLMIAHA KRIZANA z naslovom Nazaj v votlino. Predavanje je del projekta LA LA ITIMA - Atom. V soboto, 2. aprila, ob 17. uri: plesno potepanje z otroki trnovskih vrtec; ob 21. uri: srečanje ustvarjalcev, ki so sodelovali pri projektih dramaturginje BOJANE KUNST in režiserja IGORJA STROMAJERJA.

MREZA ZA METELKOVO

Danes, 31. marca, ob 17. uri: na parkirišču Metelkove - slike PETRE VARL SIMONCIC, pesmi ANDREJA ROZMANA-ROZE ob zvokih s CD-plosce PIECES OF CAKE.

CELJE

KNJIZNICA CELJE

Danes, 31. marca, ob 17. uri bo v otroškem oddelku knjižnice na Gledališkem trgu igrala DARJA REICHMAN pripravila pravljično za otroke.

do 16. aprila.

RADIŠE

V soboto, 2. aprila, ob 21.30 bo v Kulturnem domu - Velikonočna baklada. Prireditelj SPD Radise.

LEDINICE

V ponedeljek, 4. aprila, ob 20. uri bo v Kulturnem domu - Koncert in ples.

DOMZALE

Danes, 31. marca, ob 19. uri: v domžalski knjižnici predavanje ob diapozitivih o vzponu na K2 v Himalaji.

KOČEVJE

Danes, 31. marca, ob 18. uri: v Muzeju Kočevje predavanje z diapozitivi IZGUBLJENA KULTURNA DEDIŠČINA KOČEVSKIH NEMCEV.

SEZANA

KC SRECKA KOSOVELA

Danes, 31. marca, ob 20. uri: ameriška komedija NESKONCEN DAN.

ŠKOFJA LOKA

SOLSKI CENTER, Podlubnik 1/b

V petek, 8. aprila, ob 19. uri: predavanje MARKA POGACNIKA - O nevidnem bogastvu Škofje Loke.
V soboto, 9. aprila, ob 9.30: na dvorišču škofjeloškega gradu celodnevna delavnica.

VELENJE

KC IVAN NAPOTNIK

Danes, 31. marca, ob 19. uri: v knjižnici Velenje 3. družinski večer JELKA REICHMAN (mati in pisateljica) in DARJA REICHMAN (hči in gledališka igralka).

GLASBA SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815

Danes, 31. marca, ob 19.30 in v petek, 1. aprila, ob 20. uri: koncert SIMFONICNEGA ORKESTRA SLOVENSKE FILHARMONIJE, za modri abonma I in II.

V sredo, 6. aprila, ob 19.30: MONTREALSKI SIMFONICNI ORKESTER. Program: Debussy, Szymanowski, Bizet, Ravel.

DRUSTVO B-51, tel.: 061/ 451-033

Danes, 31. marca, ob 22. uri: koncert skupin CENTER ZA DEHUMANIZACIJO, PRIDIGARJI in WASSERDICH.

HOTEL LEV, tel.: 061/ 1332-155

Danes, 31. marca, ob 19.30: glasbeni večer z BIJANOM KHADEMOM-MISSAGHOM-violina.

VODNIKOVA DOMACIJA, tel.: 061/ 1593-395

Danes, 31. marca, ob 19. uri: koncert MIHE DOVZANA z gosti.

AJDOVŠČINA

K.A.M.

V petek, 1. aprila, ob 21. uri: koncert skupin CPS in ARIADIGOLPE.

IURSKA BISTRICA

V petek, 1. aprila, ob 22. uri: v klubu MKNZ koncert skupine LOLITA.

NOVA GORICA

KULTURNI DOM

Danes, 31. marca, ob 20.30: koncert orkestra BIG BAND RTV SLOVENIJA. Solist OTO PESTNER.

PORTOROŽ

AVDITORIJ

Danes, 31. marca, ob 20.30: v stolni cerkvi v Piranu velikonočni koncert W. A. Mozart - REQUIEM.

FJK

TRST

Glasbena matica

V četrtek, 14. aprila bo na sporedu prihodnji koncert. Nastopil bo Godalni kvartet in pianist M. Devetak.

Gledališče Rossetti

Trzasko koncertno društvo: v ponedeljek, 18. aprila, ob 20.30 bo na sporedu zadnji koncert. Nastopil bo orkester Festivala iz Brescie in Bergama.

Gledališče Miela

V soboto, 2. aprila, ob 16.30 in 21.15 bo na sporedu koncert skupine »Le Orme«, ki ga organizira Zadruga Bonawentura pod pokroviteljstvom trzaskе občine. Predprodaja vstopnic pri UTAT - Pasaza Protti 2, tel. 630063/638311.

Trzaski jazzovski krozek: v ponedeljek, 18. aprila, ob 20.45 bo nastopil pevec Phil Guy ob spremljavi skupine Blues Gang Daria Lombarda.

Pivovarna Forst

Do 7. junija bo na sporedu sesto glasbeno srečanje z naslovom »Trzaski avtorji«, ki ga prireja trzaska pokrajina.

MILJE

Gledališče Verdi

V soboto, 16. aprila, ob 20.30 bo nastopil Victor Lewis Quintet.

GORICA

Katoliški dom

V nedeljo, 17. aprila ob 11. uri bo nastopil Komorni orkester dezele Furlanije-juljske krajine. Dirigent Romolo Gessi, pri klavirju Francesca Ceccarello in Barbara Pappazzi.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

TGalerija

Do 12. aprila je na ogled razstava Ani Tretjak »Trst - trigonija elementalov«.

Galerija Cartesius

Do 7. aprila bo razstavljal svoja dela Giuseppe Zigaina.

Galerija Torbandena

Do 10. aprila bo na ogled razstava Georgeja Grosza - izdelki od 1915 do 1944.

Galerija Rettori Tribbio 2

Do 8. aprila je na ogled razstava skulptur Darka Bevilacque.

Galerija Minerva

Do 9. aprila so na ogled dela slikarja Marina Cassettija.

RICMANJE

Do Velike noči bodo v Baragovem domu na ogled zakladi ricmanjske cerkve z naslovom »Ricmanjska pricevanja«.

OPČINE

V dvorani HPO je na ogled razstava ob 340-letnici rokopisov župnije sv. Jerneja.

KOROŠKA

CELOVEC

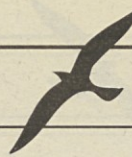
Dezelna galerija:do 4. aprila razstavlja Peter Kogler
Hisa umetnikov: do 2. aprila razstavlja Otto Zitko.
Mestna hisa:V veliki galeriji razstavlja do 10. aprila Ers Lüthi.

BOROVLJE

Galeriji Rieser: razstava del 50 koroskih umetnikov.

BELJAK

Bank Austria (Karawankenweg

KOŠARKA / 28. KOLO ITALIJANSKE A-1 LIGE

Drevi v Trstu derbi Stefanel - Recoaro

Pričetek tekme ob 20.30 - Djordjević zvezda večera

TRST - Tri kola pred koncem prvenstva italijanske košarkarske A-1 lige je za sedaj jasno le, da je bolonjski Buckler zanesljivo prvi in da je beneška Lora ze izpadla iz lige. Za preostala tri mesta za neposredno uvrstitev v četrtfinale končnice se borijo stiri ekipe: Glaxo Verona (38 točk), Scavolini Pesaro (38), Stefanel Trst (36) in Recoaro Milan (34). Kandidatov za drugo ekipo, ki bo nazadovala v nižjo ligo, pa je kar nekaj: Onyx, Clear, Bialelli (20 točk), Burghy (18) in Baker (17).

Drevisnje srečanje v Trstu med Stefanelom in Recoarom bo zato pravi derbi za uvrstitev med prvo četverico. Drevisnje bo že četrto letošnje srečanje med tema ekipama. V prvem delu prvenstva so zanesljivo zmagali Milancani z neustavljivim Djordjevićem, v dvojnem obračunu za Koračev pokal pa so bili uspešnejši Tržacani. Tanjevićevo mostvo je na zadnji prvenstveni tekmi v Bologni proti Filodoru sicer izgubilo, glede na zadnje blede nastope pa je nedvomno pokazalo napredek.

Na dlani je, da si drevi Tržacani absolutno ne smejo privoščiti sporslaja, saj bosta tudi neposredna tekmeča za play-off Glaxo in Scavolini igrala doma in bosta pred lažjo nalogo kot tržaška ekipa. Mostvo iz Verone bo namreč igralo s Kleenexom, Scavolini pa s Filodorom. Premagati Milancane gotovo ne bo lahko, čeprav so ostali

Veteran in bivši stefanelovec Meneghin med Lampleyem in Fučko. (F. Debernardi)

brez svojega standardnega centra Zana Tabaka, ki je zaradi poškodbe predčasno sklenil svojo sezono. Hrvaškega reprezentanta pa je zamenjal 36-letni American Alton Lister, ki ima za seboj dolgoletno profesionalno kariero v NBA ligi pri Seattlu, zadnje leto pa ni igral. Lister sicer ni izrazit strelec, je pa velik garac v obrambi in pravi specialist pri lovljenju odbitih zog. Glede na zadnje case izredno pomankljiv met od daleč tržaške ekipe in tudi na izkušnje v medsebojnih srečanjih ter nenazadnje prihod veterana Listerja je tudi pričakovati, da se

bo trener Recoara D' Antoni pogosto posluževal conske obrambe. Zato je tudi nujno, da Bodiroga, Fučka in predvsem Gentile izboljšalo odstotek pri metu, kajti nasprotno bo njihova naloga izredno težka. Potrebno bo tudi zaustaviti Djordjevića. Sicer pa je srbski košarkar razred zase in se bo verjetno treba tudi drevi sprijazniti z njegovimi običajnim izkupickom več kot 30 točk.

Drevisnje, 28. kolo pa bo tudi zelo pomembno za ekipe, ki se borijo za obstanek v ligi. Baker iz Livorna, ki ima 17 točk, mora danes nujno zmagati na domačem igrišču

proti Campegineseju iz Reggio Emilie. Enako velja tudi za Bialelli iz Montecatini (20 točk), ki se bo spoprijel s Pfi-zerjem iz Reggio Calabrie. Onyx iz Caserte (20 točk) je nesporni favorit na domači tekmi z Loro, pred izredno težko nalogo pa bo rimski Burghy (18 točk), ki bo gostoval v Trevisu pri Benettonu.

DREVISNJI SPORED (20.30): Buckler - Clear; Stefanel - Recoaro; Bialelli - Pfizer (tudi po RAI, 2. spored ob 23.35), Glaxo - Kleenex; Baker - Campeginese; Benetton - Burghy; Onyx - Lora; Scavolini - Filodoro (tudi po TMC ob 24.00).

TEDENSKO ŠPORTNO POKAŠLJEVANJE

Pri financiranju naj veljajo strokovna merila

IVAN PETERLIN

Ze velikokrat sem bil na tem, da vržem na papir nekaj svojih misli o akutnem problemu, kako se pravzaprav naša športna sfera preživlja, pa me je vedno kak dogodek prehitel in preusmeril tok razmisljanj v drugačno smer.

Danes pa sem res trdno odločen, da se izkašljam o tem argumentu. Seveda bo razočaran vsak, ki sedaj ob branju teh uvodnih vrstic misli, da se bo dokopal do nekih temeljnih analiz in podatkov, pa do nekih ekonomskih tez o tem, kako naj se naš sport prebija skozi finančne težave. Nisem izvedenec s tega področja, pa tudi rubrika sama nudi preskromen prostor, da bi lahko na tem mestu razvijal v detajlih tako delikatno problematiko.

K razmisljanju me silijo drugačni vzvodi, rekel bi bolj življenjski, stvarnejši, taki, katerih se lahko tudi sam dotaknem malodane vsak dan, taki, katere občutim tudi na lastni koži posebno takrat, ko moram sleči strokovni plašč in se iz trenerja preleviti v odbornika, kateremu je pač »usoda« namenila, da mora na križev pot iskanja - boljše rečeno prosjačenja - sredstev za to, da se pač društveno delovanje ne

ustavi. Včasih razmišljam o tem, kako je pravzaprav ta naša vloga res čudna, edinstvena in v bistvu postavljena na glavo.

Paradoks je v tem, da se kot pedagog skušas kar se da zavzeto zaganjati v delo z mladimi, jih navduševati za nekaj, kar jih odvraca s poti, ki peljejo v propad. Zbiras mlade, ustvarjaš »klapo«, družbo; gradiš miselnost, da se je vredno tudi danes za nekaj boriti.

Gradiš trdnješo samozavest, s katero se ze najmlajši član naše narodnostne skupnosti suvereno in brez atavičnih kompleksov postavlja po robu sportniku, ki je vraščen v večinsko narodnostno komponento in mu nikakor ne gre v račun, da mora poražen z igrišča: v njegovi notranosti lahko raste nejevolja, vendar tudi spoštovanje in prepričanje, da so ti »drugačnejši« lahko zelo uspešni. Paradoks je v tem, da s tem svojim delom se nisi izpolnil pričakovanj in svojega poslanstva.

Na vrsti je se druga naloga, vsekakor težavnejša! Če hočeš namreč opraviti vse to, o čemer sem prej govoril, moraš nasozdružbo tudi iz dneva v dan prepričevati, da je vse to se kako po-

membno, da je vse to delo resnično garasko delo in eden izmed temeljev, na katerih sloni naše prepričanje, da smo življenjski in nikakor obsojeni na hiranje in propad.

Saj ne morem reči, da je v vseh naših sportnih sredinah tako: so tudi take, ki imajo - bog ve zakaj - neke vrste družbeni blagoslov in jim resnično ni treba vsak dan dokazovati, da je sport z vidika utrjevanja naše narodnostne zavesti se kako pomemben!

Vendar so to v glavnem izjeme, ki pa ne rusijo globalnih značilnosti, ki sem jim prej nakazoval. Verjetno gre pri vsem le za veliko neinformiranost, za dejstvo, da temeljna izbira, komu pomagati in katero področje naših dejavnosti bolj ali manj vrednotiti, pripada redkim izbrancem, ki vnasajo v optiko gledisc nad našo narodnostno skupnostjo osebne poglede in osebne kriterije.

Tokratno razmišljanje zaključujem z neskrto željo, da bi tudi v našem zamejskem prostoru uveljavili tovrstne stvari bolj strokovno, na podlagi realnih dejstev in analiz in ne po neki ze predolgi »citalniski« modi.

NAMIZNI TENIS / MLADINSKE IGRE

Daša Bresciani in Martina Milič na državnem finalu

V deželni fazi veliko igralcev naših šol

Sportno-kulturni center v Zgoniku je bil preteklo nedeljo prizorišče deželnega finala mladinskih iger v namiznem tenisu za osnovnošolsko in srednjesolsko mladino. Med šestnajstimi pripuščenimi na finale je bila velika večina predstavnikov iz slovenskih sol, ki se tudi tekmovalno ukvarjajo z namiznim tenisom.

Na državni finale, ki bo 22. in 23. aprila v Cimini, pa odhajajo zmagovalci za osnovno solo Milic Martina (1. maj 1945 Zgonik) in Dario Muciniat (Pascoli - San Giovanni) ter Daša Bresciani (Levstik) in Stefano Di Cosimo (Manzoni) za srednje sole. Borbe med natopajocimi so bile zagrizene in kot je že običaj, ni slo niti brez

solz. Pri najmlajših je rezervno, to je 2. mesto, osvojila Jasmin Kralj (Gradnik), 3. Barbara Santini (Scek), 5. do 8. mesto Nataša Doglia in Tjasa Gustin (obe 1. maj 1945 Zgonik). Tudi Jurij Verč (Zupancic) je ostal praznih rok v finalni tekmi z Mucinitom. Pred tem pa je premagal Bostjana Miliča (1. maj 1945 Zgonik), ki je bil 3. Tudi pri srednjesolkah sta bili obe finalistki iz slovenskih sol: zmagovalka Bresciani in Neda Sancin (Gregorčic). Gorazd Milic (Levstik) je v finalu nesrečno izgubil, obakrat na 19. z Di Cosimom. Bojan Simoneta je bil 3., Robi Pavletic se je uvrstil med osmerico. Oba sta predstavljala srednjo solo Levstik s Proseka. (J. J.)

NOGOMET / TURNIR V ČENTI ZA TROFEJO CRUP

V tržaški reprezentanci tudi nekaj nogometašev iz naših enajsteric

Od danes do 2. aprila bo v Centi nogometni turnir za Trofejo CRUP, na katerem bodo igrale pokrajinske reprezentance 2. in 3. amaterske lige.

V tržaški selekciji bo igralo tudi nekaj nogometašev, ki nastopajo pri naših društvih, in sicer Mitja Laurica (Dolina), Pierpaolo Gargiuolo (Primorec), Sandro Buzzzi (Breg) Maurizio Procentese (Kras) in Andrea Sircelli (Breg). Treningov reprezentance sta se udeležila tudi Luka Svab (Breg) in Gianpaolo Rocchetti (Dolina), ki pa ne bosta nastopila na turnirju, Svab zaradi delovnih obveznosti, Rocchetti pa zaradi poškodbe.

In zaradi poškodbe ne bo v goriski reprezentanci niti člana doberdobske Mladosti Ales Ferfolje.

Poleg pokrajinskih selekcij Gorice, Pordenona, Trsta in Vidma bosta nastopili tudi ekipe iz Cervinjana in Tolmeča.

SKUPINA A: Pordenon, Cervinjan, Videm. SKUPINA B: Tolmeč, Gorica, Trst. SPORED TURNIRJA Danes: 15.00: Pordenon -

Cervinjan, 16.45: Videm - Trst, 20.30: Tolmeč - Gorica; jutri: 14.30: Cervinjan - Gorica, 16.15: Tolmeč - Trst, 18.00: Pordenon - Vi-

dem; v petek: 15.00: Trst - Gorica, 16.45: Cervinjan - Videm, 20.00: Pordenon - Tolmeč. Finale med prvouršeni-

ma v obeh skupinah bo v ponedeljek, 4.4. ob 17. uri. Vse tekme bodo na novem nogometnem igrišču v Centi.

KOŠARKA / FINALNI DEŽELNI TURNIR ZA MLADINCE

Don Bosco premočan za Jadranovo moštvo

Križman in Hmeljak najboljša - Pordenončani drugi, naši četrti

BRANKO LAKOVIC

Don Bosco - Jadran TKB 91:54 (38:16)

JADRAN: Cingerla, Milčič 1 (1:2), Hmeljak 14 (1:2), Grbec 9 (1:1), Klabjan 5 (1:2), Černe 2, Gobbo 5 (1:3), Pro, Križman 16 (2:2), Daneu, Koren, Colja 2, trener Vato-vec.

PM: 7:12. SON: 20. TRI TOČKE: Hmeljak 1.

Kot je bilo pričakovati, so jadrancovci proti premočnemu Don Boscu izgubili in tako so končali svoje nastope na tem deželni turnirju na četrtem, zadnjem mestu. Turnir pa je suvereno dobil Don Bosco, ki je vse tri nasprotnike premagal za več kot 30 točk in se tako neposredno uvrstil v nadaljnjo, meddeželno fazo. Drugo mesto je osvojil Pall. Pordenone, ki je po ogroženem boju premagal Fagagno s 94:87 in se bo v dodatnem srečanju pomeril z drugouvrščenim mostvom skupine iz Vene-
ta.

Včerajšnje srečanje jadrancovcev z Don Boscom je bilo za »salezijance« le gola formalnost. Kosarkarji trenerja Darisa so namreč takoj pokazali, kdo je gospodar na igrišču in so po 3 minutah že vodili z 11:0. Jadrancovci so bili proti visjim nasprotnikom povsem brez moči. Poskusili so sicer z meti od daleč, toda brez uspeha. Že dejstvo, da so naši v 14 minutah dosegli 9 točk, v 20 pa le 16, jasno kaže, da je bila premoč Don Bosca več kot očitna.

V drugem delu so se jadrancovci le bolj opogumili in s Pavlom Križmanom

in Markom Hmeljakom tudi dosegli nekaj lepih kosev. Don Bosco pa je tudi v drugem polčasu stalno večal svojo prednost in seveda brez vsakih težav tudi zmagal.

»Če bi bili bolj sproščeni in samozavestni, bi lahko premagali tako Pordenončane kot ekipo Fagagne. To pa so le ugotovitve po končanih tekmah. Dejstvo je, da smo bili na koncu četrti. Sicer pa smo lahko več kot zadovoljni, da smo se sploh uvrstili na ta finalni turnir,« nam je po včerajšnjem srečanju dejal pomožni trener Boris Vascotto.

Po končanem turnirju je ekipe nagradil podpredsednik deželne zveze Fe-

gac, ki je vsem zazelel obilo uspeha, zmagovalcu pa, da bi castno zastopla naso deželo na nadaljnjih fazah.

KONČNI VRSTNI RED: 1. Don Bosco 6 točk, 2. Pall. Pordenone 4, 3. Fagagno 2, 4. Jadran TKB 0.

Jadrancovci na Dunaju v drugem delu

Mladi jadrancovci (letnik 1980 in mlajši) so včeraj na velikem turnirju na Dunaju najprej izgubili z Basket Flyers Dunaj s 13:47, v drugem srečanju pa so premagali tržaški Liberetas in so se uvrstili v drugi del.

Jadranova ekipa letnika 1978 in mlajši pa je izgubila s tržaškim Libertasom s 53:55, premagala pa je nemški Mainz s 70:36.

Marko Milčič na tekmi s Pall. Pordenonom (Foto KROMA)

IZ PLANINSKEGA SVETA

Prvi spomladanski izlet SPDT

Tradicionalni izlet na velikonočni ponedeljek, ki ga prireja SPDT, predstavlja začetek vsakoletnih izletov in prvi stik s pomladjo. Prebujanje pomladi so tržaški planinci že obudovali marsikje. Tako so lansko leto bili na Krasu z izhodiščem v Kazljah, leto prej v Goriskih Brdih, v Brkinih, ko so prehodili tamkajšnje grice iz Vremske doline mimo Tater do Gradišča na cesti za Reko, na Kolovratu v Beneski Sloveniji, v Zminju, ko so potovali z vlakom iz Divace do sv. Petra v Sumi, v dolino Dragonje in na Savrinskih brdih, na Ivanacu in se bi lahko dalje navedeli.

Letos bo izlet na vipavsko stran na Vitovski hrib nad Vitovljami. Vipavska dolina je znana po vinu in sadju in se razprostira ob vznožju Trnovske planote in tržaško-komenskega krasa. Poleg tega, da bo lepa prilika za dober sprehod, se bodo udeleženci seznanili s primerki geomorfologije in hidrološke naravne dediščine. Predviden je tudi obisk pri kiparju-samouku, ki ustvarja čudovite umetnine v lesu in kamnu.

Izlet z osebnimi avtomobili bo v ponedeljek 4. aprila z odhodom ob 8. uri iz pred restavracije Danev na Opcinah. (F.A.)

Lojze Abram predsednik, Vojka Pertot tajnica

Na občnem zboru SPDT so prejšnji petek prisotni člani potrdili vse kandidate za sestavo novega odbora. Izvoljeni novi odborniki so si na ponedeljkovi prvi seji po občnem zboru porazdelili funkcije. Za predsednika je bil ponovno potrjen Lojze Abram, za tajnico pa Vojka Pertot.

Planinski ples

Na pobudo Mladinskega odseka prireja SPDT ob svoji 90-letnici elitni planinski ples, ki bo v soboto, 16. aprila, v Jolly hotelu na Korzu Cavour v Trstu. Za ples prevladuje veliko zanimanje in doslej je bilo oddanih že preko osemdeset vabil, rezerviranih pa prav toliko prostoro-rov. Pohitelo bi treba, da ne bo kdo od članov in prijateljev društva ostal praznih rok. Vabila dobite na sedežu društva vsak delavnik zvečer do 20.30, kjer lahko rezervirate mize. Poleg elitnega plesa so mladinci poskrbeli tudi za kulturno humoristični program, za odličen orkester in celo za večerjo.

Spominski pohod na Porezen

Skupina članov SPDT se je prejšnjo nedeljo udeležila zimskega planinskega pohoda na Porezen, ki ga že devetnajstič prireja planinsko društvo Cerkno v spomin na 145 partizanskih borcev Kosovske brigade. Ti so na vrhu Porezna padli pod streli okupatorja v zadnji nemski ofenzivi 24. marca 1945. Nekateri člani SPDT so ob tej priložnosti dobili značke in plaketo za večkratni, oziroma desetkratni zimski vzpon na Porezen, na katerega se je prejšnjo soboto in nedeljo povzpelo nad 3000 planincev.

Skupščina Planinske zveze Slovenije

Delegati planinskih društev in organizacij so se prejšnjo soboto v Ljubljani udeležili živahne skupščine Planinske

zveze Slovenije, na kateri so sprejemali nov statut organizacije in izbirali novo vodstvo te osrednje planinske organizacije. Po dolgi, mestoma razburljivi razpravi, med katero so se dotaknili številnih tudi perečih vprašanj o planinstvu, naravi, kočah in podobno, so delegati izvolili nove predstavnike. Za predsednika Planinske zveze Slovenije je bil potrjen Andrej Brvar.

Spominski Skabarjev pohod

Spominski pohod v spomin na nepozabnega odbornika Mirka Skabarja, ki ga od Praprota do Repna ze vrsto let prireja Smučarski klub Devin, bo v nedeljo, 17. aprila in ne 10. aprila, kot je napačno napovedan v programu izletov SPDT. Sestavljalci programa se opravičujejo za neljubo pomoto in pozivajo člane in prijatelje, ljubitelje priljubljenega pohoda po kraških gmajnah, da se ga udeleže. To-rej: nedelja 17. aprila. (L.A.)

Velikonočni planinski pohod

Skrbina - Pedrovo - Skrbina

Goriški planinci bodo tudi tokrat upostevali dolgoletno tradicijo izleta na velikonočni ponedeljek. V programu imajo krajši izlet na Kras z obiskom Pedrovega. Zbrali se bodo v ponedeljek do 9. ure na Travniku. Od tu se bodo odpeljali (prevoz z lastnimi sredstvi) skozi mirenski prehod proti Opatjemu selu in dalje proti Skrbini. Tu bo vožnje konec in treba bo vzeti pot pod noge čez kraski rob do Pedrovega nad Vipavsko dolino. S Pedrovega bo povratek v Skrbino. Hoje bo približno dve uri po zares lepi pokrajini. Popoldanski čas bodo izletniki izkoristili za ogled zanimivih objektov na tem delu Krasa (predvidoma Spacalova galerija) in obisk domače gostilne. Se to: kosilo ali malica iz nahrbtnika. V slučaju neprimerne vremena se bodo udeleženci prav tako zbrali na Travniku ter po uvidevnosti izbrali drug cilj (po možnosti na suhem in v Brdih).

Planinci na arheološki ekskurziji

Jamarski klub Kraski krti in Slovensko planinsko društvo sta v nedeljo, 20. marca pripravila zanimiv izlet po Doberdobskem krasu. Pod strokovnim vodstvom dr. Uga Furlanija si je nad trideset udeležencev ogledalo nekaj zanimivih arheoloških najdišč v okolici Doberdobskega jezera in Poljan, ekskurzijo pa zaključilo v prijetnem razpoloženju v jamarskem domu na Vrhu. Dr. Furlani je v svojstvu odličnega strokovnjaka - raziskovalca in arheologa starejše zgodovine na Krasu poskrbel za zanimiv prikaz človekove prisotnosti na tem območju. Zaradi velikega zanimanja bodo podobno ekskurzijo skušali izvesti v jeseni.

Skozi jarke in kaverne na Sveto Goro

Zanimivosti imamo takorekoč doma, le da se njih pomena včasih ne zavedamo. Tako bi lahko rekli za Sveto Goro nad Solkanom, kjer so novogoriški planinci pred nekaj leti uredili zanimivo pot skozi jarke in kaverne prve svetovne vojne. To pot je 20. marca popoldne prehodilo nad trideset mlajših članov SPD Gorica, v spremstvu staršev. Izlet je bil zlasti za mlajše, nadvse zanimiv.

GIMANSTIKA / V GORICI

Uspel prikaz znanja Domovih telovadcev in telovadk

Vsako leto, na Veliki teden, preden gredo naši orodni telovadci in telovadke na zaslužene počitnice, priredi sekcija SG in SRG SZ Dom Gorica svoj interni nastop nazvan »Velikonočni turnir«. Tudi letos, so se namlajši roj. '88, '87, '86, '85 zbrali v telovadnici ob uri treninga in so staršem in drugim sorodnikom prikazali koliko so spretni v akrobatiki, skocili s kan-vasom in preskočili preko kože. Nastopilo jih je 16. Sodili so jim vsi trije trenerji Marko Batistič, Polde Tomsic in mednarodni sodnik in naš tre-

ner Dušan Furlan.

Sodniška komisija si je bila enotna, da je najbolj perpektiven Francesco Blasina in brata Boris ter Martin Roner. Ostali tekmovalci so bili: Giulia Branca, Giulia Rosmiro, Aleksandra Rijavec, Martin Roner, Boris Roner, David Sanzin, Danijel Skarabot, Sean Russian, Enrico Braidia, Fabio Braidia, Francesco Blasina, Blaž Kersevan, Daniela Rosanò, Matej Figelj, Dean Fajt, Vicotr Barbul.

Na koncu so vsi dobili diplomo in velikonočno darilce. - MUC -

MINIBASKET / IGRE POD KOŠEMA

Živahnost in velika borbenost značilni za vse spopade na tekmovanju v Sežani

Prihodnje kolo bo na sporedu 1. maja v Nabrežini

Nedeljsko kolo Jadranskega turnirja v minibasketu »Igre pod košema« je bilo malce okrnjeno (tekmo med Borom in Bregom so preložili na kasnejši datum), vse tekme pa so bile dokaj živahne in dopadljive. Navdušenje na igrišču in tribunah je bilo precejšnje, tako da je bilo vzdusje v sežanski sportni dvorani vedro in razposajeno.

IZIDI 4. KOLA Kontovel - Portorož 6:1

Stafeta 1:0. Prva tekma 11:0. Dvokorak desno 9:10. Druga tekma: 7:6. Dvokorak levo 10:6. Tretja tekma 10:4. Prosti meti 10:8.

POSTAVI

KONTOVEL: Naber-
goj, Turco, Budin, Jaz-
bec, Matjacič, Piculin,
Zavadlal, Kante, Cec-
chi, Razem, Sustersič,
vaditelj Mahnič.

PORTOROŽ: Djukič,
Jerman, Cvijič, Jevse-
van, Plisko, Klobas, Ma-
gajna, Sluga, Ko-
cijancič, Rusjan, Troha,
Kraševac, vaditelj Oz-
bolt.

Divaca - Sežana 6:1

Stafeta 1:0. Prva tekma 11:2. Dvokorak desno 10:5. Druga tekma 8:0. Dvokorak levo 8:10. Tretja tekma 10:2. Prosti meti 10:9.

POSTAVI.

DIVACA: Gorjup, Re-
bec, Ivancič, A. in M.
Simetič, Lavrenčič,
Puntar, vaditelj Sila.

SEŽANA: Pantelič,
Cebulec, Razem, Jaklič,
Nedoh, Skolnik, Novak,
Penko, Tunjič, Kovacič,
Pantelič, Meden, vadi-

telj Cebulec.

Sokol - Polet 5:2

Stafeta 1:0. Prva tekma 0:4. Dvokorak desno 10:8. Druga tekma 7:7. Dvokorak levo 10:6. Tretja tekma 4:4. Prosti meti 10:4.

POSTAVI

SOKOL: Jure in Pri-
mož Rogelja, Hrovatin,
Lansetti, Briscik, Sila,
Kosmina, vaditelj Zi-
berna.

POLET: Ferfolja, Ma-
lalan, Gustin, Simonet-
tig, Rebecchi, Milčič, Da-
neu, M. in P. Schillani,
Sosič, vaditelj Vremec.

Prihodnje kolo bo v občinski telovadnici v Nabrežini, 1. maja, z naslednjim sporedom: 14.30: Divaca - Polet; 15.30: Bor - Sokol; 16.30: Portorož - Seza-
na; 17.30: Breg - Kontovel.

NOVICE

Minivolley v sklopu UISP

V sklopu UISP poteka v teh dneh v telovadnici na Alturi turnir v minivolleyu, na katerem nastopajo tudi miniodbojkarice OD Bor. Turnir nima tekmovalnega značaja, tudi zaradi tega ni ne lestvice ne zmagovalcev, pomembno je le to, da ekipe med sabo čimveč igrajo ter se spoznavajo. V tem sportnem duhu tudi celotni turnir poteka, Bor pa nastopa s tremi po letnikih razdeljenimi skupinami. Ekipo letnika 83 sestavljajo Francesca Ciacchi, Axel Furlan, Nika Furlani. Katarina Husu, Ivana Lovrenčič, letnik 84 Katerina Zompichiatti, Sara Krevatin, letnik 85/86 pa Subra Degrassi, Veronika Kuret in Andreja Koren.

Vsi udeleženci turnirja so zadovoljni, prav vse ekipe pa se trudijo, da bi pokazale, kar so se med treningi naučile. Pohvaliti pa je treba prav vse Borove igralke, se posebno pa najmlajši Andrejo Koren in Veronika Kuret (obe letnik 86). (Dejan)

Obvestila

PK BOR

sklicuje 7. REDNI OBCNI ZBOR, ki bo na Stadionu 1. maj v Trstu danes , 31. t. m., ob 20.30 z naslednjim dnevnim redom: otvoritev in umestitev delovnega predsedstva, predsedniško poročilo, razprava in razno. Vabljeni!

ALPINISTIČNI ODSEK SPDT

priredi v četrtek, 7. aprila v Gregorčičevi dvorani ob 20.30 predstavitev tečaja plezanja in delovanja AO. Vabljeni vsi ljubitelji gora.

V PIERISU

Soliden nastop Poletovih kotalkaric

Na kvalifikacijah za deželno prvenstvo v umetnostnem kotalkanju za kategorijo začetnic, ki so bile konec tedna v Pierisu, sta nastopili tudi poletovski Katja Križman in Francesca Roncelli.

Nasi predstavnici sta se v zelo ostri in številni konkurenci (dve skupini po 42 tekmovalk) zadovoljivo obnesli, ce upostevamo dejstvo, da je bil to eden junih prvih uradnih nastopov. Katja je v obveznih likih osvojila 29., Francesca pa 30. mesto. V prostem programu pa sta bili Poletovi kotalkarici nekoliko slabši: Katja je namreč dosegla 37., Francesca pa 38. mesto.

NAMIZNI TENIS / EP V BIRMINGHAMU

Naslova v Rusijo in v Francijo

Slovinci v prvem jakostnem razredu

BIRMINGHAM - Ekipni del evropsko prvenstvo v namiznem tenisu je končan. Naslov pri moških je nekoliko presenetljivo osvojila Francija, ki je v finalu s 4:3 premagala Švedsko, pri ženskah pa je bila najboljša Rusija.

Dokaj uspešni so bili tudi slovenski igralci, ki so si s stirinajstim mestom prislužili uvrstitev v prvi kakovostni razred, medtem ko je dekletom s sedemnajstim mestom napredovanje spodletelo, kljub odličnim predstavam Polone Freljih, ki je dobila vseh enajst posamičnih dvobojev. Fantje so v tekmi za 13. mesto s 3:4 izgubili z Italijo, njihove kolegice iz reprezentance pa so bile v dvoboju za 17. mesto s 4:1 boljše od Litve, kar je kljub osmim zmagam in le enemu porazu slabša uvrstitev kot v Stuttgartu, ko so bile petnajste.

V ženski konkurenci so Rusinje v finalu s 4:1 premagale Nemke, tretje mesto pa je pripadlo Madžarkam po zmagi nad Angležinjami s 4:1. Pri moških je tretje mesto osvojila Nemčija pa zmagi proti Angliji s 4:2.

Rezultati: ženske - finale: Rusija - Nemčija 4:1 (Timina - Schöpp 1:2 (21:16, 12:21, 13:21, Meljnik - Struse 2:0 (21:16, 21:14), Palina - Nemes 2:1 (18:21, 21:13, 21:12), Timina - Struse 2:1 (21:12, 19:21, 21:16), Palina/Timina - Struse/Fischer 2:1 (21:13, 16:21, 21:19); za 3. mesto: Madžarska - Anglija 4:1; za 5. mesto: Rumunija - Italija 4:3; za 7. mesto: Švedska - Francija 4:1; za 9. mesto: Hrvaška - Belgija 4:0; za 11. mesto: Nizozemska - Slovaška 4:2; za 13. mesto: Ukrajina - Češka 4:3; za 15. mesto: Avstrija - Bolgarija 4:2; za 17. mesto: Slovenija - Litva 4:1.

Moski - finale: Švedska - Francija 3:4; za 3. mesto: Nemčija - Anglija 4:2; za 5. mesto: Madžarska - Rusija 4:0; za 7. mesto: Belgija - Poljska 4:3; za 9. mesto: Češka - Nizozemska 4:1; za 11. mesto: Avstrija - Grčija 4:0; za 13. mesto: Slovenija - Italija 3:4; za 15. mesto: Slovaška - Turčija 4:0; za 17. mesto: Rumunija - Danska 4:3; za 19. mesto: Hrvaška - Finska 4:0; za 21. mesto: Belorusija - Bolgarija 4:1; za 23. mesto: Španija - Irsko 4:1; za 25. mesto: Izrael - Ukrajina 4:3.

NOGOMET / EVROPSKA LIGA PRVAKOV

Kolo pred koncem že znani polfinalisti

Iz skupine A naprej Barcelona in Monaco, iz skupine B pa Milan in Porto - V pokalu UEFA Cagliari boljši od Interja

Gneča pred vrati Interja na tekmi v Cagliariu (AP)

MILAN - Barcelona, Monaco, Milan in Porto (skoraj zanesljivo) so si kolo pred koncem evropske lige prvakov že zagotovili nastop v polfinalu, kdo pa bo 27. aprila domačin v edini tekmi, se bo odločalo prav v zadnjem kolu, ko bo Porto gostil Milan, Monaco pa Barcelono. Tako Portugalci kot Francozi morajo zmagati, če hočejo prehiteti Italijane oziroma Spance na prvem mestu v skupini. V B skupini sicer obstaja se teoretična možnost, da bi Anderlecht se prehitel Porto, toda to bi se zgodilo le v primeru, da bi Milan premagal Porto, Anderlecht pa Werder, pri čemer pa bi morala oba rezultata biti izredno prepricljiva.

V sinocnjih tekmah je edino presenečenje pri-

pravil Porto, ki je sredi Bremna z goli Rui Fili-peja, Kostadinova, Secretaria, Domingosa in Timofteja (z 11m) s 5:0 premagal Werder in si tako praktično zagotovil nastop v polfinalu. Milan je z Anderlechtom tudi drugič igral brez zadetkov, v skupini A pa je Barcelona gladko odpravila (3:0) turški Galatasaray, medtem ko sta se v Moskvi Spartak in Monaco razšla brez zadetkov.

V pokalu UEFA so včeraj odigrali še drugo polfinalno srečanje. V italijanskem »derbiju« sta se v Cagliariu pomerila tamkajšnji Cagliari in milanski Inter. S 3:2 (1:1) je slavil Cagliari, ki si je zmagal priboril v zadnjih desetih minutah, odločilna zadetka pa sta dosegla rezervna igralca Criniti in Pancaro. Milančani so v prvenstvu doživeli pravi polom, zato jim pokal UEFA predstavlja se edino možnost, da upravičijo milijardne naložbe pred letošnjim prvenstvom. Zato so včeraj začeli precej ambiciozno in že v 6. minuti z golom Fontolana povedli. Toda na izenačenje ni bilo treba dolgo čakati. V 11. minuti se je Oliveira lepo prebil v kazenski prostor in iz bližine premagal vratarja Interja Zengo. V drugem delu je Inter spet povedel z golom Sose v 61. minuti, nato pa je najprej Criniti v 81. minuti izenačil, Pancaro pa je 4 minute pred koncem dosegel zmagoviti gol za Cagliari. Zmaga domačinov je popolnoma zaslužena, glede na formo v karsni sta obe ekipi, pa tudi v povratnem srečanju niso brez možnosti.

NOVICE

Odbojka: Sisley in Milan dobila prvi polfinalni srečanja

TREVISO - V prvem polfinalnem srečanju končnice italijanskega odbojkarskega prvenstva je Sisley v Trevisu premagala Edilcuoghi iz Ravenne s 3:1 (15:5, 8:15, 15:9, 15:1). V Milanu sta se pomerila Milan in Daytona iz Modene. Zmagal je Milan s 3:1 (15:6, 15:13, 13:15, 15:13). Igra se na tri zmage, povratni srečanja pa bosta na sporedu že v soboto.

Verstappen tudi v Aidi

ROTTERDAM - Kot kaže, bo nizozemski voznik formule 1 Jos Verstappen nastopil tudi na drugi dirki za veliko nagrado Tihega oceana, ki bo 17. aprila v Aidi na japonskem, kajti pri Benettonu pravijo, da Finec J. J. Lehto, ki si je na testiranjih pred dvema mesecema zlomil dve vratni vretenci, se ne bo pripravljen. Lehto bo prihodnji teden spet testiral Benettonov dirkalnik.

Danes začetek rallyja Safari

NAIROBI - Danes se bo v glavnem mestu Kenije začela prva etapa letošnjega rallyja Safari, dolga 649 kilometrov. Tekmovalce v starih dneh čaka 23 hitrostnih preizkušenj, v tem času pa bodo prevozili 3504 kilometre. Spored: danes (četrtek): Nairobi - Nairobi (649 km, 6 hitrostnih preizkušenj); jutri (petek): Nairobi - Nairobi (1014 km, 5 hitrostnih preizkušenj); sobota: Nairobi - Eldoret (970 km, 8 hitrostnih preizkušenj); nedelja: Eldoret - Nairobi (869, 4 hitrostne preizkušnje).

V Avstraliji na 3 dobljene sete

MELBOURNE - Tudi dekleta bodo v posamičnih dvobojih na odprtem prvenstvu Avstralije leta 1995 igrala na tri dobljene sete namesto na dva, kot je bilo doslej v navadi. Novi direktor turnirja Paul McNamee meni, da morajo gledalci za svoj denar (vstopnice nikakor niso poceni) videti mnogo več kot doslej, saj je na primer letošnji finale med Nemko Grafovo in Spanko Sanchezovo (6:0, 6:0) trajal le 57 minut.

Muster v osmini finala

SUN CITY - V prvem kolu moskega mednarodnega teniskega turnirja v Sun Cityju z nagradnim skladom 300.000 dolarjev je tretji nosilec Avstrijec Thomas Muster - junak nedeljskega spopada za Davisov pokal, v katerem je ugnal Michaela Stichja - s 6:3, 3:6 in 6:4 premagal Francoza Henrija Leconta. Njegov nasprotnik bo Byron Black iz Zimbabveja.

Abdužaparov dobil prvo etapo

HERZELE - Gruzinec Dzamolidin Abdužaparov je zmagovalce prve etape (od Harelbekeja do Herzela) tridnevne mednarodne kolesarske dirke profesionalcev po Belgiji, imenovane »de la Panne«. Deset sekund za njim sta v cilj pršla drugouvrščeni, Belgijec Ludwig Willems, in tretji, Italijan Fabio Roscioli. Rezultati 1. etape (173 km): 1. Abdužaparov (Gru) 4:07, 46, 2. Willems (Bel) + 10 sekund, 3. Roscioli (Ita) isti čas, 4. Bontempi (Ita) + 12 sek., 5. Desbiens (Fra) + 25 sek., 6. Minali (Ita), 7. Baffi (Ita), 8. Musseuw (Bel), 9. Fidanza (Ita), 10. Ludwig (Nem) vsi + 26 sek.

Stanje v evropski ligi prvakov

SKUPINA A					
IZIDI 5. KOLA: Spartak - Monaco 0:0; Barcelona - Galatasaray 3:0 (1:0).					
LESTVICA					
Barcelona	5	3	2	0	12:3 8
Monaco	5	3	1	1	9:3 7
Spartak	5	0	3	2	4:11 2
Galatasaray	5	0	2	3	0:8 2
ZADNJE KOLO (13. aprila): Monaco - Barcelona, Galatasaray - Spartak.					

SKUPINA B					
IZIDA 5. KOLA: Milan - Anderlecht 0:0, Werder Bremen - Porto 0:5 (0:2).					
LESTVICA					
Milan	5	2	3	0	6:2 7
Porto	5	3	0	2	10:6 6
Anderlecht	5	1	2	2	4:7 4
Werder	5	1	1	3	9:14 3
ZADNJE KOLO (13. aprila): Anderlecht - Werder, Porto - Milan					

Polfinale pokala pokalnih zmagovalcev

POLFINALNA PARA	1. tekma	2. tekma	FINALIST
Paris SG - Arsenal	1:1	12. aprila	-
Benfica - Parma	2:1	13. aprila	-
Finalna tekma bo 4. maja v Copenhagenu, branilec naslova je Parma			

Polfinale Evropske nogometne zveze

POLFINALNA PARA	1. tekma	2. tekma	FINALIST
Cagliari - Inter	3:2	12. aprila	-
Salzburg - Karlsruhe	0:0	12. aprila	-
Finalni tekmi bodo 27. aprila in 11. maja, lanski zmagovalci so Juventus			

ODBOJKA / PO FINALU POKALA PRVAKINJ V ZAGREBU

Ruska Uraločka najbrž še dolgo na evropskem ženskem prestolu

Po treh letih so se na ženski evropski klubski odbojkarski Olimp spet povzele odbojkarice Uralocke iz Ekaterinburga (prej Sverdlovsk), potem ko so se na njem zvrstile sesterke Mladosti iz Zagreba, Messaggera Theodore iz Ravenne in Latte Rugiade iz Matere. Za Uralocko je bil to obenem sedmi naslov prvakinja in verjetno se jim v prihodnjih letih - glede na igralski kader in neizčrpno zaledje visokih in perspektivnih mladink - obeta izboljšanje dosedanjega rekorda moskovskega Dinama, ki se lahko ponasa z desetimi naslovi evropskega prvaka. Zdi se namreč, da ni ta čas na starem kontinentu res nobene sesterke, ki bi lahko Rusinje izpodrinila z najvišje stopnice.

Igralke temperamentnega in doslej najbolj uspešnega trenerja na svetu Nikolaja Karpola (ki je sicer uradno tudi trener zagrebske Mladosti, Uralocko pa vodi Valerij Jurjev) so na »final four« v zagrebskem Domu odbojke »Bojan Stranic« resnično pokazale, kaj pomeni vrhunska ženska odbojka, kakršne na klubski ravni ni mogoče gledati prav nikjer na svetu. Kapetanka Jelena Batutkina je s svojimi 23 leti druga najstarejša igralka v začetni postavi (samo leto več ima namreč Tatjana Mensova), udarna sesterka, v kateri so se Lih-

tenstein, Tiscenko, Morozova in Artmanova, pa je v povprečju visoka 187 cm. Toda visina pri teh odbojkaricah se zdalec ni edina vrлина. Podlaga za njihove uspehe je predvsem odlična tehnična priprava v vseh igralnih elementih in sposobnost opravljanja najzahtevnejših potez v najbolj kritičnih trenutkih srečanja, na primer zaustavljanje s trojnim blokom izjemne tolkacije Matere Kebe Phipps ali neverjetna spretnost v obrambi pri prestreganju napadov obetavne Zagrebčanke Barbare Jelić. Glede na visino ruskih igralk bi bilo logično sklepati, da je njihovo najmočnejše orožje napad, toda natančnejša analiza zagrebskega finala kaže, da je bil njihov najbolj produktivni element pravzaprav obramba - blok in igra v polju - in da je napad oziroma protinapad se le rezultat učinka teh elementov igre. Nadgradnja vsemu temu pa je odlična telesna priprava. Po besedah trenerja Karpola bo 19-letna Evgenija Artmanova (191 cm) čez dve leti najboljša tolkačica na svetu, v Zagrebu pa je bila tudi edina, ki je servirala v skoku in je bila kajpak proglašena za najboljšo napadalko finala. V primerjavi z lanskim evropskim prvenstvom v Brnu je izredno napredovala - bolj kot v napadu (zdaj je učinkovita tudi iz druge linije) - v bloku in v obrambi. Skoda, da Uralocka oziroma Rusija še vedno nima podajalke, ki bi bila na višini ostalih, čeprav je

Marija Lihtenstein (najmlajša v začetni postavi, letnik 1976) boljša od njene predhodnice Nikuline, ki letos igra za Murcio v Španiji.

Lanski prvak Matera je doživel v Zagrebu razočaranje, ki pa je logična posledica dejstva, da je igra italijanske sesterke odvisna izključno od izredne Kebe Phipps. V polfinalu z Uralocko je Phippsova udarila skupno 53 zog, naturalizirana Brazilka Giseli Gavio in Rusinja Cebukina pa skupaj samo 30, zato ne sme čuditi, da je preobremenjena Amerikanka v tie-breaku pri rezultatu 13:13 poslala zadnji dve zogi v out.

Ruska naveza Irina Smirnova, Valentina Makovjevskaja (Ogijenko) in Irina Kirilova zagrebski Mladosti ni prinesla ponovitve uspeha iz leta 1991. Hrvaška sesterka je proti Uralocki v finalu že vodila v nizih 2:1, a ko je nasprotnikov blok zaustavil Jelićev, odlični tandem Makovjevskaja - Kirilova pa zaradi slabega sprejema ni mogel odigrati svojih neustavljivih hitrih kombinacij, je bilo vprašanje zmagovalca rešeno.

Dober vtis je kljub dvema porazoma s 3:0 zapustila češka sesterka Skup Mora iz Olo-mouca. Glede na povprečno starost 21 let je to sesterka, ki lahko še veliko napreduje, potrdila pa je, da češka odbojka spet nezadržno rase.

GIANNI FURLANIC

gospodarstvo in finance

ITALIJA / VLADA

Upravljanje mobilne telefonije buri duhove

RIM - »Pri določitvi zmagovalca na licitaciji za upravljanje mobilne telefonije smo se strogo držali vnaprej določenih pravil.« Tako je povedal minister za pošto Maurizio Pagani v poročilu, ki ga je včeraj dopoldne podal na seji vlade o zadevi, ki je v teh dneh vzbudila vrsto ostrih polemik v gospodarskih in političnih krogih.

Kot je znano, je italijanska vlada sklenila, da delno privatizira tudi mobilno telefonijo, točneje upravljanje evropskega sistema GSM, ki ga bo delno ohranila v svojih rokah državna telefonska družba SIP, delno pa ga bo prevzel privatnik. Za določitev slednjega je razpisala licitacijo, ki sta se jo udeležila dva glavna tekmeča, in sicer konorci Omnitel-Proto Italia, katerega glavni partner je družba Olivetti, ter konzorcijski Unitel, ki ga vodita družbi Fiat in Fininvest. Tekma je bila dokaj napeta, saj izvedenci pravijo, da mobilna telefonija predstavlja največji posel konca stoletja, zmagal pa jo je konzorcijski Omnitel-Proto Italia. To je razglasil predsednik vlade Ciampi v ponedeljek, ko je bila vsa pozornost uperjena na volilne rezultate, kljub temu pa je zadeva kaj kmalu vzbudila val polemik. Nekateri so podčrtali, da je sumljiva okolnost, da je do razglasitve zmagovalca

prislo tik pred objavo volilnih izidov, in pristavili, da bi z novo vlado verjetno ne prevladal isti konzorcij. Skratka, Ciampi in njegovi sodelavci naj bi favorizirali družbo Olivetti in naj bi pohiteli z razglasitvijo zmagovalca licitacije, preden bi prevzel vajeti države Berlusconi, se pravi sam bivši predsednik Fininvesta.

Ta in podobna podtikanja pa je včeraj odločno zavrnila vlada. Minister Pagani je včeraj dopoldne na njeni seji podal podrobno poročilo o razpisu, poteku in zaključku licitacije. Podčrtal je, da so izvedenci natančno določili kriterije ocenjevanja ponudb, kajpak se preden bi se te pojavile. Na osnovi teh kriterijev so potem ugotovili, da sta zelo dobri bodisi ponudba Omnitela-Proto Italia kot ponudba Unitela, a da ponudba prvega konzorcijskega z nekaterih vidikov presega ponudbo drugega. Skratka, pri določitvi zmage licitacije naj bi veljala največja korektnost.

Težko je povedati, ali bodo navedena pojasnila zadostovala za utišanje polemik. Podtajnik pri predsedstvu vlade Maccanico pa je vsekakor izključil možnost, da bi nova vlada spreminjala tozadevne sklepe stare vlade. »Obstaja načelo pravne kontinuitete, ki ga ni mogoče kar tako pregaziti,« je dejal.

BRUSELJ / OD 30 JUNIJA 1999

»Duty-free« v EU bodo odpravili

Novosti pri brezcarinskem uvozu

BRUSELJ - Evropska komisija je včeraj sporočila, da bodo od prvega aprila dalje spremenili nekatera določila v zvezi s prostocarinskim uvozom dobrin v države evropske dvanajsterice ter z nakupi v prostocarinskih trgovinah na letališčih, v pristaniscih, na ladjah in na letalih.

Na osnovi sklepov, ki so jih sprejeli finančni ministri evropske dvanajsterice, bodo s prvim junijem 1999 odpravili možnost nakupov v brezcarinskih trgovinah za potovanja med državami Evropske Unije. V tem času pa bodo povečali znesek, ki ga med potovanji znotraj unije vsakdo lahko potroši: od jutri dalje bo v brezcarinskih trgovinah dovoljen nakup blaga za 90 ekujev na-

mesto sedanjih 45. Prenošeno v lire to pomeni, da bomo lahko potrošili približno 175 tisoč lir. nespremenjene pa ostanejo kvote nekaterih izdelkov: s potovanjem znotraj Evropske unije je mogoče prinesiti največ deset zavojčev cigaret, en liter zganih pijač in 50 gramov parfuma.

Zapotovanja iz držav izven Evropske Unije so se določila prav tako spremenila. Vrednost brezcarinskega uvoženega blaga se bo z jutrišnjim dnevom povečala od 45 na 175 ekujev (kar je približno 340 tisoč lir). Nespremenjene pa ostanejo količine dovoljenega uvoza cigaret, zganih pijač in parfumov, ki so enake kot za uvoz iz držav EU.

LIRA

ČET. PET. PON. TOR. SRE.
1667,8 1653,2 1640,7 1640,8 1632,5

\$

DM

992,2 994,1 980,9 980,9 973,2

Privatizirali petnajst skrbstvenih zavodov

RIM - Vlada je na svoji včerajšnji seji odobrila predlog o privatizaciji petnajstih skrbstvenih zavodov, ki ne uživajo nobenih državnih finančnih podpor. Vlada je odobrila osnutek zakonskega odloka, ki ga bodo sedaj poslali parlamentu za mnenje. Med privatiziranimi zavodi je tudi INPGI, to je skrbstveni zavod novinarjev. Vlada je tako izpolnila obvezo do novinarjev, ki jo je sprejela pred desetimi dnevi in s tem preprečila nove stavke, ki so bile že napovedane in bi v predvolilnem času lahko povzročile precejšnjo zmeto. Pac pa je vlada na včerajšnji seji odločila razpravo o prenosu treh velikih državnih skrbstvenih zavodov INPS, INPDAP in INAIL.

ITALIJA / PRIVATIZACIJE

So banke in zavarovalnice pokopale »public company«?

ELIO FORNAZARIC

Program postopnega privatiziranja velikih državnih družb iz okvira italijanskega Zavoda za industrijsko obnovo (IRI) se pospešeno nadaljuje. V preteklih mesecih so presle v zasebne roke tri vodilne banke, Credit, IMI in Comit, dve družbi s področja civilne industrije in florentinska tovarna turbin Nuovo Pignone, v najkrajšem času bodo sledile telekomunikacijska družba Stet, zavarovalnica INA in se nekatere druge vodilne firme.

Ko se je italijanska vlada načelno odločala

za privatizacijo državnih podjetij, je bil glavni poudarek na tem, da je treba v državi razviti »borzno miselnost« in da je nastopil skrajni čas za to, da se tudi tu po vzoru poslovne filozofije, ki je značilna za vse vodilne zahodne demokracije, omogoči čim širši dostop na borzo in naganje prihrankov v delniške participacije. V Italiji naj bi zato uveljavili pravilo, da je treba vse velike družbe, ki bodo po programu

predvidenega privatiziranja prehajale v zasebne roke, reorganizirati v tako imenovane »public company«. Za takšno rešitev se je sicer ogreval le del vlade, medtem ko je drugi del zagovarjal stališče, da je sicer zazeleno, da se čim več italijanskih varčevalcev vključi v proces privatizacije, da pa je treba za nemoteno vodenje privatiziranih družb in podjetij omogočiti nastanek »trdnih jeder«, se pravi večinskih delničarjev, ki naj bi omogočali »nemoteno« menedžersko upravljanje privatiziranih družb. Prevladala je skupina ministrov, ki so se zavzemali za razpršeno delničarstvo (public company), in ustrezna zakonodaja to stališče tudi načelno izraza.

Toda...pot v pekel je tlakovana z dobrimi sklepi. Se se niso dobro zaprla okenca, pri katerih so varčevalci pridno podpisovali delnice nove privatiziranih družb, že je postalo očitno, da bodo z omenjenimi družbami de facto gospodarili le maloštevilni veliki. Pri prvih dveh privatiziranih denarnih zavodih bo zanesljivo tako. Public company bodo ostale na papirju. Dejansko bodo z banko Comit gospodarile nekatere vodilne zavarovalnice, med katerimi pripada prvo mesto tržaski zavarovalnici Assicurazioni Generali, ki je danes razpolaga z 2,6 odstotka celotne glavnice Comit in ki se naprej kupuje na

borzi te delnice z namenom, da bi se čim prej dokopala do maksimalnega dovoljenega deleža 3 odstotkov glavnice. Zavarovalnice bodo prav tako gospodarile s Credit, in sicer bo tokrat na krmilu - za finančno družbo Italmobiliare in japonsko zavarovalnico Nippon Life - druga tržaska zavarovalnica, Riunione Adriatica di Sicurtà (RAS), saj je doslej spravila v svoj kapital 21,6 milijona delnic Credit, kar ustreza 1,4% glavnice, medtem ko so zajetne svežnje delnic te banke podpisale oziroma pozneje dokupile na borzi še druge zavarovalnice, med njimi zlasti Alleanza (Ass. Generali) in Toro.

Nakupovanje delnic privatiziranih bank se mrzlično nadaljuje: samo na milanski borzi so v zadnjem času zamenjale lastnika delnice, ki ustrezajo 24 odstotkom celotne glavnice. Kot rečeno, so najbolj aktivne razne domače in tuje zavarovalnice, tako da se v državnem gospodarstvu cedalje bolj uveljavlja in utrjuje binom banka-zavarovalnica, medtem ko nastopajo v tej fazi še razni drugi finančni močniki, kot so že omenjena Italmobiliare, Gemina (Fiat), Benetton, razni domači in tuji skladi in finančne korporacije kot manjši sateliti. Prvotna zamisel, da bi iz privatiziranih družb nastale public company, se je torej morala umakniti v ozadje in vse kaže, da za

sistem široko razpredene mreže vlagateljev v Italiji se ni dozorel čas. Zaradi tega ni naključje, da je pomočnica ameriskega podtajnika za delo Olena Berg postavila zahtevo, naj se malim delničarjem zagotovi pravica do ustrezne teže pri glasovanju o vodenju podjetij v tujini in predvsem v Italiji, pri katerih so s takimi ali drugimi deleži udeleženi tudi ameriški pokojninski skladi. Med drugim naj bi na občnih zbiorih tujih družb lahko ameriške delničarje zastopali tudi bančni zavodi, kar je danes po italijanski zakonodaji prepovedano. V ZDA je namreč razširjena praksa, da varčevalci zaupajo svoje vrednotnice bankam, te pa jih upravljajo v korist depozitantov. Ker pa, kot rečeno, banke ne morejo glasovati na občnih zbiorih italijanskih družb, se denarni zavodi z onkraj oceana morajo za to posluževati raznih posrednikov v Italiji. To pa precej stane in zato pri vladi ZDA menijo, da interesi drobnih ameriških varčevalcev niso dovolj zaščiteni, ko gre za naložbe v italijanske vrednotnice. Če upoštevamo težnje po koncentraciji moči v okviru nove privatiziranih družb IRI, potem bi bilo kljub vsem napovedim o »popularizaciji« delniških naložb najbrž primerno, da bi tudi male italijanske varčevalce v prihodnje na ustrezen način zaščitili pred samovoljo nastajajočih trdnih jeder na krmilu omenjenih družb.

KRIŽ / RIBJA RESTAVRACIJA V DOMAČI REŽIJI

Prenovljena »La lampara«

V Krizu so pred dnevi odprli prenovljeno ribjo restavracijo La Lampara, ki jo po smrti ustanovitelja, Lucijana Tenzeja, uspešno vodita brata Alain in Niko Tenze z mamo in sestro kuhinje Marijo Majer. Z racionalizacijo prostorov ima ta uveljavljena restavracija sedaj več kot 70 sedežev in aperitiv bar, edina na Krasu pa streže izključno ribje jedi z brskimi vini in znanim krajevnim »pucinom«. Kolegi gostinske sekcije SDGZ želijo svojemu tajniku Niku Tenzeju in njegovim domačim se veliko nadaljnjih delovnih uspehov.

Na sliki (Foto Davorin Krizmancic/KROMA) brata Tenze z mamo v prenovljeni restavraciji.

gospodarstvo in finance

LASTNINJENJE / UGOTOVITVE AGENCIJE ZA PRIVATIZACIJO

Pri oddaji programov prihaja do zastojev

Predlagane spremembe zakona bi zavrle privatizacijo

LJUBLJANA - Na Agencijo za prestrukturiranje in privatizacijo so podjetja doslej poslala 249 programov lastninskega preoblikovanja, od katerih je potrjenih 112 programov. Devetim podjetjem je agencija že dala tudi drugo soglasje, tako da se lahko vpisejo v register in so s tem dejanjem tudi dokončno lastninska.

Kot je na včerajšnji novinarski konferenci povedala direktorica agencije Mira Puc, so v zadnjih nekaj tednih podjetja posiljala manj programov, vzrokov za te »zastoje« pa je po njenem mnenju več. Podjetja zdaj namreč pripravljajo zaključne račune, poleg tega pa jim nekaj težav povzroča prilagajevanje novim računovodskim standardom in izdelava odgovarjajočih bilanc. Pucova tudi meni, da veliko podjetij čaka, kaj bo s predlaganimi spremembami lastninske zakonodaje. Spremembe, ki jih je predlagala Slovenska ljudska stranka, namreč predvidevajo večji popust pri notranjem odkupu, toda po mnenju Pucove bi sprejetje predlaganih sprememb zakona privatizacijo ustavilo, podjetja, ki so programe že oddala, pa bi bila v neenakopravnem položaju v primerjavi s tistimi, ki tega še niso storila.

Kar nekaj težav je povezanih tudi z denacionalizacijskimi zahtevki, saj ob-

cine agencije o vloženih zahtevkih ne obveščajo sproti. »Nekajkrat se nam je že zgodilo, da smo podjetju odobrili privatizacijski program - tak je bil primer Koto - sele potem pa smo izvedeli, da je bil v tem primeru vložen denacionalizacijski zahtevek. Vseeno si prizadevamo, da bi postopke bolje uskladili z občinami, saj bomo privatizacijo le tako lahko pospešili,« je se povedala Pucova. V mnogih primerih mine precej časa od odobritve programa do izdaje tako imenovanega drugega soglasja, večkrat tudi zato, ker podjetja ne zberejo dovolj certifikatov. Na agenciji opazajo, da že prihaja do boja za certifikate, saj imajo zaposleni možnost vlagati certifikate tudi v druga podjetja, na

primer v tista, ki se odločajo za javno prodajo delnic. Te možnosti se bodo se povečale s prihodom investicijskih družb, predvidoma maja, ko naj bi prvim pooblaščenim družbam za upravljanje podelili licenco.

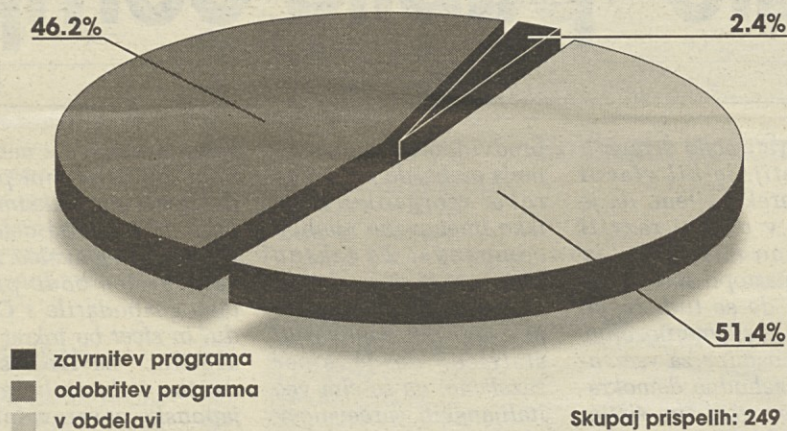
Sicer pa so se po besedah Pucove podjetja že naučila izdelovati dobre programe in otvoritvene bilance.

Podjetjem v reviziji, bodo podaljšali rok za lastninjenje za toliko, kolikor bo trajal postopek revizije. Pucova je zagotovila, da podjetja, ki se do 1. januarja 1995 ne bodo lastninila, ne bodo podpravljeni. Pač pa bo na agencijo presla le pravica do odločanja o izbiri metode lastninjenja za posamezno podjetje. Če bi podjetja programe odda-

jala v takšnem tempu kot doslej, rokov ne bi bilo treba podaljševati, v primeru, da bi bilo oddanih programov manj, pa bi bilo podaljšanje roka tudi v interesu agencije. Pomočnik direktorice Jože Jaklin je menil, da bi se v podjetjih zagotovo upočasnile priprave na lastninjenje, takoj ko bi začeli razmišljati o podaljševanju rokov. Na agencijo prihajajo programi podjetij iz vseh regij; nekoliko več jih je iz ljubljanske, saj je zelo velika. Precejšen zastoj pri oddaji programov je v kranjski regiji, kjer so vsa podjetja v reviziji (kot je znano, je kranjski župan Vitomir Gros vsa podjetja prijavil v revizijo), veliko programov pa prihaja s primorskega konca.

Alenka L. Jakomin

Status prispelih vlog na Agenciji za privatizacijo

Za letos napovedujejo zmerno rast prodaje in gospodarske aktivnosti

LJUBLJANA - Služba za konjunkturo in ekonomsko politiko (SKEP) pri Gospodarski zbornici Slovenije je tudi tokrat pripravila oceno konjunkturalnih gibov v Sloveniji in ugotovila, da smernice glede na januarske ne kažejo bistvenih sprememb, po odzivih iz podjetij pa ocenjujejo, da je splošna tržna konjunktura v povprečju nekoliko ugodnejša, kot je bila lani. Zbornica med negativnimi vplivi se vedno navaja težave z nelikvidnostjo v gospodarstvu, visoke cene denarja (obresti) in tudi ozračje, ki se vedno spodbuja apetite pri delitvi. SKEP ocenjuje, da na tako ozračje vplivajo pričakovanja gospodarstva, da bo država posegla na področje plač.

Glede na odzive iz podjetij in premike na slovenskih zunanjih trgih je mogoče po mnenju zbornice v naslednjih mesecih pričakovati povečevanje prodaje ter zmerno povečevanje poslovne in gospodarske aktivnosti. Pri naložbah, ki so lani ozivljale, je bilo v začetku leta opaziti nazadovanje, vendar pa ni tako slabo, saj se je število na novo začeti investicijskih objektov precej povečalo. Industriji zbornica vsaj do jeseni še ne napoveduje

bistvenega povečanja investicijskega.

Glede brezposelnosti oziroma trga delovne sile zbornica meni, da prihaja do manjšega izboljšanja; spodbudno je zlasti, da se povečuje število razpisanih oziroma evidentiranih prostih delovnih mest. Delodajalci pa imajo težave pri zaposlovanju novih delavcev, saj marsikateri iskalec zaposlitve zaradi zagotovljene ravni socialne varnosti in dela na crno noče sprejeti dela za ponujeno plačo. Število zaposlenih se je v začetku leta za spoznanje znižalo, vendar se bo po mnenju zbornice spet povečalo.

Trendi rasti domače porabe so na daljši rok povzročili večje stroškovne pritiskne in manjšo konkurenčnost gospodarstva, opozarja zbornica, medtem ko so kratkoročno seveda ozivljali povpraševanje in povečali naročila za domače proizvajalce, nekoliko pa so se izboljšala tudi naročila na tujih trgih. Izvozniki so že zaskrbljeni, ker se tečaj do začetka marca skorajda ni spremenjal (povečeval).

Evropski konjunkturalni instituti ocenjujejo, da se bo konjunktura na naših najpomembnejših zunanjih trgih v prihodnjih mesecih postopno izboljševala, pri-

čajujejo pa tudi višjo gospodarsko rast kot lani. Cene industrijskih surovin naj bi se - v dolarjih - le malo povečale, razmerje med dolarjem in marko pa naj bi se letos gibalo med 1,65 in 1,85, sporoča zbornica. V evropskih državah je mogoče pričakovati bolj sproščeno monetarno politiko in nadaljnje zniževanje obrestnih mer. V večini držav kaže računati na konsolidiranje javnih financ s stališča visokih proračunskih primanjkljajev, kar lahko povzroči nadaljnje povečevanje davkov in administrativno reguliranje cen, krčili pa naj bi izdatke proračunov in socialne transferje.

Najbrž bo prislo do rasti investicij v javno infrastrukturo, ki naj bi spodbujale povpraševanje. Stopnja brezposelnosti v evropskih državah naj bi bila v letnem povprečju se vedno višja kot lani. Ocene o pričakovani gospodarski aktivnosti kažejo, da naj bi na primer v Nemčiji, Franciji in Italiji bruto domači proizvod letos narasel za odstotek, v Avstriji za odstotek in pol, v ZDA celo za tri odstotke, v zahodni Evropi pa za povprečno 1,2 odstotka.

Andreja Rednak

ZDRUŽENJE DELODAJALCEV

Pogajanja s sindikati je potrebno nadaljevati

V nasprotnem primeru naj politiko plač uredi država z ustrezno zakonodajo

LJUBLJANA - Na včerajšnji prvi seji upravnega odbora združenja delodajalcev so največ pozornosti namenili pogajanjem za podpis kolektivne pogodbe in socialnega sporazuma.

Ceprav za zdaj predstavniki sindikatov niso pripravljeni nadaljevati pogovora - kar naj bi bila posledica neusklajenosti med sindikati - je upravni odbor menil, da se skusa dogovoriti le za nadaljnja pogajanja, v nasprotnem pa bodo vladi predlagali, naj politiko plač sankcionira z zakonom. »Besedilo, ki ga pripravlja vlada, ostreje posega v politiko plač, kot to določajo predlogi obeh pogajalskih strani,« je dejal predsednik združenja Miran Goslar.

Predstavniki delodajalcev so se zavzeli za možnost zniževanja osnovne

plače za vsaj deset odstotkov, ker bi s tem zmanjšali ogroženost delavcev in lažje ohranili njihovo zaposlitev (sindikati vztrajajo pri določitvi enotne osnove). V nasprotju s sindikati se delodajalci zavzemajo za največ 15-odstotno zvišanje izhodiscnih plač, medtem ko si sindikati prizadevajo, da omejitev navzgor sploh ne bi bilo. S sindikati se delodajalci razhajajo tudi glede regresa: prvi se zavzemajo, da bi regres znašal eno mesečno plačo, drugi hočejo doseči, da bi regres predstavljal 60 odstotkov plače. Slišati je bilo tudi predloge o ukinitvi regresa, namesto njega naj bi raje uvedli trinajsto plačo.

»Gibanje plač ne sme preseči inflacije,« je se dodal Goslar. »Eskalacijska lestvica oziroma skupna priznana stopnja in-

flacije od 1. junija lani do februarja letos naj bi znašala 15,5 odstotkov.«

O socialnem sporazumu je Goslar dejal, da predstavlja solidno osnovo za nadaljnja pogajanja. Da do podpisa se ni prišlo, krivi sindikate. Dgmar Suster, predsednik Gospodarske zbornice Slovenije, je med drugim dejal: »Plače so v Sloveniji za 40 odstotkov previsoke. Vzrok za to, da vlada z zakonom se ni posegla na področje politike plač, je po mojem mnenju političen. Rešitev za gospodarstvo vidim v omejevanju javne porabe, saj je ta lani predstavljala 71 odstotkov celotnega družbenega produkta.« Suster je se predlagal, da bi tarifno pogodbo pogodbo podpisali predstavniki gospodarske in obrtne zbornice ter združenje delodajalcev.

Irena Pirman

POMURJE / GOSPODARSKA GIBANJA

Pomursko gospodarstvo se je začelo »pobirati«

Industrijska proizvodnja je lani upadla za 2,7 odstotka, v letu 1992 pa za 12,2 odstotka glede na leto 1991

MURSKA SOBOTA - Za gospodarske razmere v Pomurju v letu 1993 je značilno, da sicer niso povsem ugodne, kljub temu pa nekateri gospodarski kazalci kažejo umirjanje v primerjavi z leti 1992 in 1991.

Industrijska proizvodnja v letu 1993 je glede na leto prej upadla za 2,7 odstotka, v letu 1992 pa za 12,2 odstotka. Izvozni podatki so na ravni predhodnega leta; višji so le za 0,2 odstotka. Znesek izgube pomurskih podjetij v letu 1993 je sicer višji od izgube leto prej, kar pa je posledica izjemno visokih zneskov izkazane izgube v dveh podjetjih. Izguba je bila po računovodskih izkazih v letu 1993 3,3-krat večja od akumulacije, v letu 1992 pa je

bila 3,7-krat večja.

Kot je na včerajšnji tiskovni konferenci povedala direktorica podružnice SDK za Pomurje dr. Etelka Kopic - Horvat, je bilo v 111 družbenih podjetjih zaposlenih 18.841 delavcev, v 726 zasebnih pa 1638. V letu 1993 se je najbolj, za 231, povečalo število zasebnih podjetij. Zaposleni v zasebnih podjetjih so predstavljali 7,2 odstotka vseh zaposlenih v Pomurju, prihodek, ki so ga ustvarili, pa je znašal 17,2 odstotka celotnega prihodka. Spodbudnejši so tudi podatki o izvozu, saj so podjetja leta 1993 izvozila več kot v enakem obdobju leto prej, čedalje več je tudi kompenzacijskih poslov s tujino. Največji izvozniki so Mura, Nafta in Varstroj iz Lenda-

ve ter Radenska in Arcont iz Gornje Radgone. Vrednost uvoza pomurskih podjetij je v letu 1993 dosegla 244,5 milijona ameriških dolarjev in je bila za 8,5 odstotka višja od uvoza v leto prej. V Pomurju prevladuje uvoz reprovornih (surovin), ki je predstavljal 79,9 odstotka celotnega uvoza. Sledi uvoz blaga široke porabe z 12,8 odstotka, na tretjem mestu pa je uvoz opreme s 7,3 odstotka. V letu 1993 je bilo v gospodarstvu in negospodarstvu v povprečju zaposlenih 32.653 delavcev, kar je 927 delavcev manj (2,8 odstotka) kot v letu 1992. Registriranih brezposelnih v Pomurju je bilo leta 1993 8560, kar je 11,6 odstotka več kot leto prej.

Boris Hegediš

Obrestne mere za medbančne kredite dne 29.3. '94

	skupna obrestna mera	realna obrestna mera
- povprečna ponderirana medbančna letna obrestna mera čez dan	25,7%	8,0%
- povprečna ponderirana medbančna letna obrestna mera na večernem denarnem trgu	25,5%	7,8%
- skupna povprečna ponderirana medbančna letna obrestna mera	25,6%	8,0%

Skupna obrestna mera je sestavljena iz stopnje rasti drobnoprodajnih cen v Republiki Sloveniji v preteklem mesecu (R) in realne obrestne mere (r).

MENJALNIŠKI TEČAJI

30. marec 1994

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 LIT)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	78,45	78,90	11,09	11,19	7,91	8,06
A banka Koper	78,40	78,85	11,08	11,18	7,90	8,05
A banka Nova Gorica	78,45	78,85	11,09	11,18	7,92	8,05
AMTK PLUS Ljubljana	-	-	-	-	-	-
Avtohiša Ljubljana*	78,50	78,70	11,10	11,18	7,88	7,99
Ažur Grosuplje	78,50	78,70	11,10	11,21	7,80	8,10
Banka Vipa Nova Gorica*	78,50	78,66	11,10	11,20	7,95	8,03
BTC Sežana	78,00	78,75	11,00	11,15	7,87	7,97
Bund Ljubljana	78,50	78,80	10,90	11,20	7,80	8,10
Come 2 us*	78,43	78,71	11,09	11,16	7,90	8,05
Creditanstalt Nova banka LJ	78,45	78,90	11,05	11,17	7,90	8,10
Dom caffè Domžale*	78,30	78,55	11,16	11,20	8,00	8,10
Hida	-	-	-	-	-	-
Hipotekarna banka Brežice*	78,35	78,75	11,06	11,19	7,84	8,02
Hram Rožice, Mengeš	78,45	78,58	11,14	11,19	7,92	7,99
Ilirika Ljubljana (WTC)	78,56	78,59	11,14	11,15	8,00	8,02
Ilirika Slovenj Gradec	78,32	78,80	11,08	11,13	7,91	8,03
Ilirika Postojna	77,95	78,60	10,95	11,15	7,91	8,00
Ilirika Sežana	78,50	78,60	11,06	11,16	7,98	8,00
Ilirika Jesenice	78,35	78,70	11,10	11,17	7,91	8,03
Idila Sečovelje	78,30	78,65	11,05	11,20	7,86	8,00
Invest Skofja Loka	78,50	78,95	11,10	11,20	7,90	8,08
Italdesign Nova Gorica	-	-	-	-	-	-
Kompas Hertz Celje*	78,25	78,55	11,09	11,15	7,91	7,99
Kompas Hertz Velenje*	78,50	78,80	11,09	11,15	7,91	7,99
Kompas Hertz Idrija*	78,50	78,80	11,09	11,15	7,91	7,99
Kompas Hertz Tolmin*	78,50	78,80	11,09	11,15	7,91	7,99
Kompas Hertz Bled*	78,50	78,80	11,09	11,15	7,91	7,99
Kompas Hertz Nova Gorica*	78,50	78,80	11,09	11,15	7,91	7,99
Kompas Hertz Maribor*	78,20	78,45	11,09	11,13	7,91	7,99
Kompas Holidays	-	-	-	-	-	-
Klub Slovenijales LJ	-	-	-	-	-	-
Komercialna banka Triglav	77,85	78,55	11,03	11,16	7,79	7,94
Kreditna banka MB d.d.*	77,75	78,70	11,05	11,18	7,78	8,03
LB d.d. Ljubljana	78,52	78,72	11,10	11,18	7,94	8,08
LB splošna banka Celje	77,95	79,05	11,05	11,20	7,80	8,05
LB splošna banka Koper*	77,48	78,95	10,94	11,16	7,81	8,06
LB komercialna banka NG	78,52	78,75	11,10	11,26	7,94	8,06
LB Dolenjska banka NM	78,15	79,10	11,12	11,24	7,88	8,09
LB banka Zasavje, Trbovlje	78,15	78,85	11,11	11,21	7,85	8,07
Ljudska banka d.d. LJ	78,45	78,75	11,11	11,22	7,85	8,06
Libertas Koper	78,30	78,70	11,05	11,15	7,83	7,93
Ma Vir	78,45	78,70	11,10	11,20	7,95	8,05
Madai NG, Šempeter*	78,45	78,70	11,03	11,16	7,94	8,03
M banka Ljubljana	78,50	78,87	11,11	11,22	7,90	8,06
Petrol Ljubljana*	78,55	78,59	11,10	11,14	7,90	7,98
Poštna banka Slovenije*	77,23	78,63	10,80	11,14	7,73	7,99
Probanka Maribor	77,90	78,75	11,04	11,19	7,77	8,02
Pigal Solkan*	78,45	78,75	11,10	11,20	7,92	7,99
Pigal Ilirska Bistrica*	77,80	78,55	11,10	11,20	7,90	7,98
Pigal Kobarič*	78,30	78,75	11,10	11,20	7,92	7,98
Publikum Ljubljana	78,53	78,63	11,15	11,15	8,00	8,03
Publikum Celje	78,25	78,53	11,08	11,15	7,90	8,03
Publikum Krško	-	-	-	-	-	-
Publikum Maribor	78,15	78,49	11,09	11,15	7,85	8,02
Publikum Robič	78,40	78,79	11,08	11,19	7,82	7,97
Publikum Mozirje	78,25	78,78	11,11	11,21	7,85	8,01
Publikum Novo mesto	77,40	78,85	11,05	11,20	7,80	7,98
Publikum Kamnik	78,50	78,70	11,10	11,16	7,90	7,99
Publikum Tolmin	78,46	78,64	11,11	11,24	7,92	7,97
Publikum Sevnica	78,40	78,74	11,10	11,18	7,85	7,97
Publikum Šentilj	77,20	78,70	10,85	11,19	7,85	8,02
Publikum Šentjur pri Celju	78,10	78,55	11,07	11,14	7,88	8,05
Publikum Trebnje	78,30	78,79	11,10	11,18	7,85	7,96
Publikum Žalec	78,20	78,70	11,08	11,15	7,88	8,05
Roja Ljubljana	78,45	78,85	11,05	11,15	7,50	8,00
Shalaby Koper	78,30	78,60	11,05	11,13	7,88	7,98
SKB d.d.*	78,38	78,85	11,10	11,20	7,90	8,05
Slov. hran. in posojil. Kranj	-	-	-	-	-	-
Slov. invest. banka LJ*	78,30	78,60	11,00	11,18	7,80	8,01
Sonce Ljubljana	78,50	78,70	11,06	11,15	7,90	8,08
SZKB d.d. Ljubljana	78,40	78,72	11,07	11,17	7,96	8,10
Slovenijaturist Ljubljana*	78,50	78,68	11,00	11,15	7,75	8,00
Slovenijaturist Maribor*	78,25	78,50	11,10	11,15	7,65	7,90
Slovenijaturist Jesenice	78,45	78,85	11,08	11,17	7,90	8,02
Tentours Domžale	78,50	78,80	11,08	11,18	7,90	8,05
Tori Ljubljana	78,40	78,85	11,05	11,18	7,85	8,10
UBK Ljubljana	78,35	78,85	11,07	11,19	7,98	8,07
Upimo Ljubljana	78,55	78,64	11,11	11,14	8,01	8,04

Tečaj velja danes: * Zaračunavajo provizijo: * *

MENJALNICA HIDA 061/ 1-333-333

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 063 z dne 30. 3.1994 - Tečaji veljajo od 31. 3. 1994 od 00.00 ure dalje

država	šifra	valuta	enota	ZA DEVIZE		
				nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	92,2731	92,5508	92,8285
Avstrija	040	šiling	100	1112,6480	1115,9960	1119,3440
Belgija	056	frank	100	379,9114	381,0546	382,1978
Kanada	124	dolar	1	95,4280	95,7151	96,0022
Danska	208	krona	100	1989,8184	1995,8058	2001,7932
Finska	246	marka	100	2368,0859	2375,2115	2382,3371
Francija	250	frank	100	2290,3500	2297,2417	2304,1334
Nemčija	280	marka	100	7828,3829	7851,9387	7875,4945
Grčija	300	grd	100	—	53,2895	53,4494
Irski	372	funť	1	—	188,2895	188,8544
Italija	380	lira	100	8,0421	8,0663	8,0905
Rep. Hrvaška	385	hrv. dinar	100	—	2,1000	—
Japonska	392	jen	100	127,5478	127,9316	128,3154
Nizozemska	528	gulden	100	6961,1546	6982,1009	7003,0472
Norveška	578	krona	100	1797,3967	1802,8051	1808,2135
Portugalska	620	escudo	100	75,2307	75,4571	75,6835
Švedska	752	krona	100	1662,7485	1667,7518	1672,7551
Švica	756	frank	100	9217,9208	9245,6578	9273,3948
Velika Britanija	826	funť sterling	1	194,1439	194,7281	195,3123
ZDA	840	dolar	1	131,4151	131,8105	132,2059
Evropska unija	955	ECU	1	150,8138	151,2676	151,7214
Španija	995	peseta	100	95,5220	95,8094	96,0968

Opomba: Tečaj hrvaškega dinarja se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjen na valutu plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 31. marca 1994

št. dni — do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 10. MAJA 1994:					1.500,000	789,770	780,803	1.570,574
40		105,3027%	104,1071%	104,7049%	150,000	78,977	78,080	157,057

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

30. MAREC 1994

država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pliberk	8,50	9,00
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	9,00	10,00
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,50	9,20
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	9,00	9,50
Avstrija	Posojilnica Ločilo	8,80	9,20
Italija	Kmečka banka Gorica	12,20	12,60
Italija	Trzaska kreditna banka	12,40	12,70

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

30. MAREC 1994

valuta	v LIRAH	
	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1612,00	1658,00
nemška marka	970,00	990,00
francoski frank	281,00	291,00
holandski gulden	857,00	884,00
belgijski frank	46,75	48,25
funť sterling	2393,00	2470,30
irski šterling	2315,00	2390,00
danska krona	244,10	253,00
grška drachma	6,50	6,75
kanadski dolar	117,00	1210,00
japonski jen	15,60	16,20
švicarski frank	1135,00	1170,00
avstrijski šiling	137,00	141,50
norveška krona	221,00	228,00
švedska krona	205,00	211,00
portugalski escudo	9,30	9,65
španska pezeta	11,70	12,10
avstralski dolar	1133,00	1172,00
madžarski florint	11,00	15,00
slovenski tolar	12,40	12,70
hrvaški dinar	0,15	0,22

KMEČKA BANKA - GORICA

30. MAREC 1994

valuta	v LIRAH	
	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1612,00	1662,00
nemška marka	965,00	985,00
francoski frank	281,00	291,00
holandski gulden	855,00	877,00
belgijski frank	46,70	48,20
funť sterling	2385,00	2445,00
irski šterling	2310,00	2370,00
danska krona	244,00	250,00
grška drachma	6,50	7,00
kanadski dolar	1170,00	1210,00
švicarski frank	1138,00	1163,00
avstrijski šiling	136,70	140,70
slovenski tolar	12,20	12,60

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

28. MAREC 1994

valuta	v DEM		
	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	-	1.673	-
francoski frank	-	29.204	-
nizozemski gulden	-	88.896	-
belgijski frank	-	4.849	-
španska peseta	-	1.217	-
danska krona	-	25.387	-
kanadski dolar	-	1.219	-
japonski jen	-	1.595	-
švicarski frank	-	117.380	-
avstrijski šiling	-	14.212	-
italijanska lira	-	1.018	-
švedska krona	-	21.180	-

MEDPODJETNIŠKI TRG

Tečajna lista Ljubljanske banke d.d. za obračun deviznih prilivov in odlivov podjetij
Tečaji veljajo od 31. marca 1994 od 00.00 ure dalje

država	valuta	enota	ZA DEVIZE	
			nakupni	prodajni
Avstrija	šiling	100	1123,5377	1125,6696
Francija	frank	100	2312,7659	2317,1544
Nemčija	marka	100	7905,0000	7920,0000
Italija	lira	100	8,1208	8,1362
V.Britanija	funť	1	196,0440	196,4160
ZDA	dolar	1	132,7012	132,9530

Opomba: Tečaji so okvirni. Pri konkretnih poslih je možno odstopanje glede na trenutne tečaje na trgu deviz oz. poseben dogovor.

banka	valuta	nakupni	prodajni
Probanka Maribor	DEM	79,03	79,18
SKB Banka d.d.	DEM	79,08	79,23

Tečaji so okvirni. Pri konkretnih poslih je možno odstopanje.

Tečajna lista za odkup in prodajo deviz podjetij
Tečaj velja dne 31. marca 1994 od 00.00 do 24. ure

banka	val
-------	-----

POTOPIS

Dežele polnočnega sonca (8)

Večina finskih krajev ima skakalnico

Na največjo se je možno popeljati z dvigalom, ki na poti premaga 73 metrov visinske razlike. Na vrhu stolpa pa si več kot 200 metrov više od tistih, ki se ob vznožju skakalnice kopajo v bazenu, ki se pozimi spremeni v iztek skakalnice.

Z vrha največje skakalnice je lep razgled na mesto in jezera v okolici in v mestu samem. Zdaj nam je postalo jasno, od kod ime mestu: lahti v finscini pomeni zaliv in mesto La-

hti leži ob zalivu velikega jezera. Na manjših plastičnih skakalnicah pa smo opazovali pri delu 9-letnega Kalleja Keiturija, ki bo zagotovo bodoči svetovni prvak v smučarskih skokih. Pod budnim očesom svojega očeta je izvedel nekaj skokov in za to prejel aplavz naključnih obiskovalcev.

Nasploh so smučarske skakalnice tradicionalni del večine finskih naselij, pa ne samo finskih, lahko bi rekli skandinavskih,

vendar prihajajo na Finskem najbolj do izraza. Tako kot imamo v srednji Evropi v vsakem kraju nogometne stadione ali v ameriških mestih igrača za kosarko ali baseball, tako imajo tukaj povsod skakalnice. Običajno so tri, različnih velikosti, lahko pa jih je tudi več. Ker je Finska povsem ravninska država (poleg jezika je v tem podobna Madžarski) je prvo, kar lahko že od daleč opazite, ko se približate kakšnemu mestu, skakalnica.

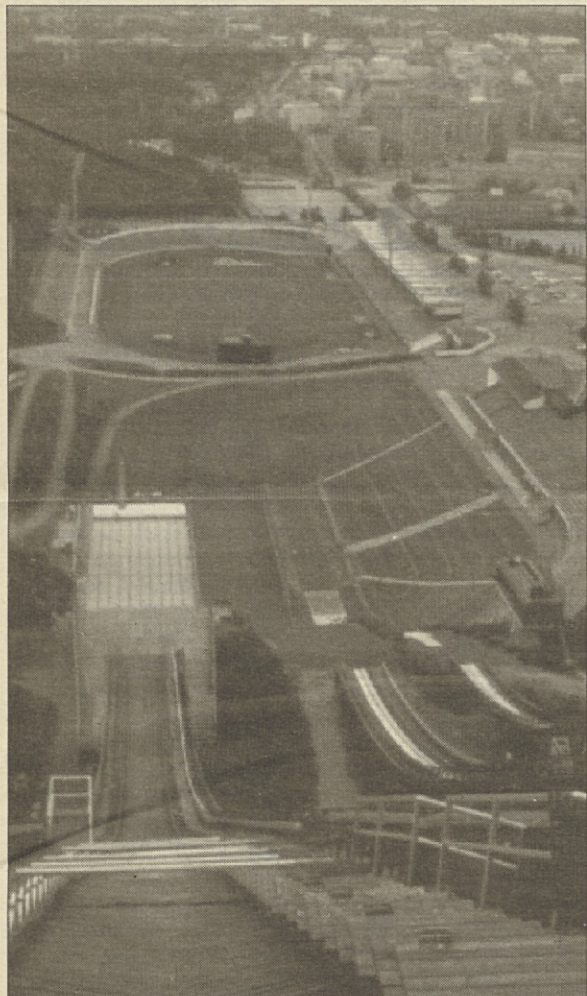
Poleg obveznega obiska skakalnic je v Lahtiju vreden ogleda je tudi Lanu park. Lanu park je ime za formo vivo istoimenskega avtorja. Skulpture so iz kamna, a dajejo občutek, kot da so iz nekih drugih materialov. Upodabljajo človeka v različnih pozah. Prepoznamo misleca, dva zaljubljenca, telovadca.

Nasa naslednja postaja je bilo mesto ob obali Botniškega zaliva - Oulu.

Med tisocerimi jezери in komarji

Kdor se ni bil Finskem in pogleda na malo boljši zemljevid te dežele v smeri od Lahtija proti mestu Jyväskylä (le kako to izgovorijo), gotovo pomisli, da pot vodi po samih jezerih. Se vec. Prepričan je, da je to ozemlje v bistvu eno veliko močvirje, ki se na mestih pac poglobi in to je potem jezero, kjer pa ni jezera, pa je zemlja vlažna in neprijazna. Vsaj jaz sem mislil tako. Toda na kraju samem se nobeno od teh dveh pričakovanj ni uresničilo.

Robert Gorjak
(Se nadaljuje)

Izjemen razgled s skakalnice v Lahtiju (Foto: M. Bertonceli)

IZLET ZA KONEC TEDNA

Med griče in doline ujet duh Goričkega (1)

Najobsežnejši grajski kompleks pri nas močno načenja čas

Mehko valujoče Goričko na severu Prekmurja skriva marsikatero naravno in arhitekturno zanimivost. Izmed slednjih je najbolj mogočen dvorec, ki je dal ime naselju Grad pod njim. Tako Grad kot grad sta privlačni točki za izlet v zahodni del Goričkega.

Grad je majhno naselje, vendar s svojimi 800 prebivalci največje na Goričkem. Obdajajo ga ne preveč strme vzpetine. Na eni izmed njih je zrasla utrdba, prvič omenjena v 13. stoletju. Kot da bi vedeli, da ga morajo postaviti na poseben kraj, so grad zgradili na bazaltnem griču. Bazalt je za naše kraje redka magmatska kamnina črne barve.

Od casov, ko se je Grad imenoval se Gornja Lendava in je bil v gradu nad trgovom sedež za večji del Pomurja, se je obsežno

poslopje močno spremenilo. Park je se razpoznaven, hribčka, ki je bil ves posajen z vrtnicami, in se marsikaj drugega pa že davno ni več. Tudi sob v gradu ni več za vsak dan v letu (pravijo, da jih je bilo 365), ker so s podiranjem sten nastale večje »sobane«.

Najobsežnejše grajsko poslopje pri nas je danes na robu propada. K temu je veliko pripomogel čas po drugi vojni. Mogoče je k temu dodal svoje tudi spomin na bolj ali manj slabo ravnanje grajske gospe s podlozniki. V ilustracijo njihove skoposti krozi pripoved o kmetih, ki so morali med obiranjem češenj zvižgati, tako da jih niso mogli jesti.

Grajsko poslopje so po vojni zasedli ruski vojaki, popisali stene s parolami in počeli se marioskaj drugega. Po njihove

Del grajskega kompleksa

vem odhodu so domačini odnesli, kar se je dalo dvigniti. Ko so imeli v gradu predvojasko vzgojo, so trgali pode in kurili z njimi. Opeko iz porušene stene so uporabili pri gradnji zadružnega doma, in se bi lahko natevali. Cez čas so steno na novo pozidali. Zdaj obnavljajo ostrešje, toda

močno načeta grajska stavba bo verjetno propadla hitreje, kot bo lahko tekla obnova notranjih prostorov, če bo do nje sploh prislo. Tako pomeni ogled gradu srečanje s se vedno mogočnostjo velike sklenjene stavbe, ki pa jo vedno bolj najedajo čas. **Dario Cortese**
(Nadaljevanje jutri)

Kužno znamenje Bell križ

Grad je največje naselje na Goričkem (Vse fotografije: Dario Cortese)

NOSTRADAMUS NASLEDNJIH 50 LET

PETER LEMESURIER

19

Kvartina II. 84

Od Neaplja proti severu, kjer Firenze ležijo, mesecev šest in dni devet ne bo niti kaplje dežja. Jezik tuji rohani skoz Dalmacijo, kmalu bo uničena dežela vsa.

deželo. Na tem mestu se ni povsem jasno, ali Nostradamus misli Jugoslavijo ali Italijo.

Kvartina IX. 60

Crno oblečeni muslimani v vojni, velika Dalmacija v krvi trepeče, Arabci vse njene napade odbijejo močni, jezike se pomoč iz Lizbone jim zatrese.

Vse kaže - razen ce se verz ne nanasa na nekdanjo otomansko invazijo - da bodo sile nekdanje Jugoslavije, ko se bodo obupno poskušale upreti napadom, dobile evropsko podporo. To očitno povzroci med zavojevalci živahno razpravo. Beseda »ranes« (iz lat. rana, »zaba«) v zadnji vrstici izvirnika

povzroca komentatorjem vrsto težav. Toda zakaj bi se zabe tresle, ce ne zato, da bi Nostradamusu omogočile njegov priljubljen trik,

s katerim idejo iz prvega dela kvartine (»trepetanje«) ponovi v drugem. Sicer pa leži odgovor v njegovem lastnem curriculum vitae. Nostradamus je bil zdravnik z dolgoletnimi izkušnjami in je potemtakem vedel, da beseda »rana« v pomanjsevalni obliki (ranule, »zabice«) pomeni tudi cisto na spodnji strani jezika. Tako nujno pomeni »tuji jezik«, tistega namreč, na katerega je mislil v kvartini II. 84. Kot vidimo, ima Nostradamus zdrav, čeprav malce čuden smisel za humor.

Kvartina II. 32

Jeziki tuji v Dalmaciji, mleko in kri, iz Balenov okuzba pridružena boju, Slavonija vsa v grozi krizi, ko monster iz Ravenne v luči je soju.

Nostradamus nadaljuje svojo mračno salo. V prvi vrstici znova omenja tuje jezike, tokrat z besedo gre-

noilles (»zabe«), s katero je generacije komentatorjev napeljal na misel, da napoveduje nekaj, kar spominja na biblično kugo v Egiptu. Drugi del kvartine ni več sala: z obale se je vojna razširila proti severu nekdanje jugoslovanske federacije in je povezana z nekakšnim »monstrom«, ki se najprej pojavi v italijanski Ravenni. Vendar ni povsem jasno, ali je »monster« clovesko bitje, stroj, orožje ali - kar pomeni tudi izvir - na latinska beseda monstrem - pošast. Baleni so verjetno antična Trebula Balliensis, ki leži blizu Capue v Italiji.

Kvartina IX. 30

Na obali Pulja in v zalivu Kvarnerja borci s severa smrt bodo nasli. Nič ne bo ustavilo muslimanov plenjenja, iz Cadiza in grške bodo vojaki prisli.

Ko se boji sirijo proti severu, so umikajoč se borci potisnjeni vse do nekdanjega jugoslovanskega pristanišča Pulj, nedaleč od italijanske meje, morda zato, ker so padli v zasedo na polotoku Istra. Spanija in Grčija posljeta pomoč.

(Se nadaljuje)

NAROCILNICA

PREROK VSEH PREROKOV

NOSTRADAMUS, naslednjih petdeset let

Knjiga izide 15. maja 1994

Obseg: 280 strani; format 12 x 20 cm; cena: 1390 SIT

Cena v prednaročilu: 890 SIT

Narocam..... izvodov knjige Nostradamus, naslednjih petdeset let po prednaročniški ceni 890 SIT. Znesek bom poravnal v 8 dneh po prejemu položnice.

Ime in priimek / naziv podjetja:.....

Naslov:

EMSO: Podpis:

Narocilnico pošljite na naslov NIA d.o.o., Slovenska 54, Ljubljana, s pripisom »Nostradamus«

Danes goduje

Modest Gosposvetski, škof

Sv. Modest je bil eden najpomembnejših pokristjanjevalcev karantanskih Slovencev. O njegovem rojstvu in mladosti ni nobenih podatkov. Na misijonsko delo v Karantanijo ga je sredi 8. stoletja poslal salzburski škof Virgil, naslednik ustanovitelja salzburske škofije sv. Ruperta.

Priprave za pokristjanjenje karantanskih Slovencev so potekale že pred prihodom sv. Modesta. Prvo cerkev na Krnskem gradu je najverjetneje pozidal ze njegov predhodnik Majoran.

Skofa Modesta je ze na meji knezevine pričakalo slavnostno odposlanstvo karantanskega kneza Hotimirja. Pospremili so ga na Krnski grad, kjer je Hotimir imel svoj sedež. Sv. Modest se je takoj lotil zidave nove cerkve na nasprotni strani Gosposvetskega polja. Marijino cerkev, predhodnico današnje Gospe Svete, si je izbral za svoj škofijski sedež. Drugo misijonsko središče je postavil na Lurnskem polju, kjer je nekoč ze stala antična škofija. Cerkev je sezidal tudi v več drugih krajih, ki so v poznejših virih omenjeni kot prazupniška središča.

Modestovo delo v Karantaniji je moralo biti zelo težko, saj so bili z izjemo nekaterih vodilnih slojev vsi prebivalci se pogani. Do prvih poganskih uporov pa je prislo sele po njegovi smrti.

Po starem izročilu je sv. Modest umrl pri Gospe Sveti in bil tam tudi pokopan. Največkrat je upodobljen kot škof s cerkvijo v roki.

(Vir: Leto svetnikov)

SLOVENSKE LJUDSKE ŠEGE IN NAVADE / VELIKONOČNI TEDEN

Najslovesnejši krščanski praznik na Slovenskem (4)

Ljudska domišljija je v velikonočnih šegah ohranila pogansko verovanje

Ljudska domišljija je v velikonočnih šegah ohranila pogansko verovanje v nadnaravno moč caranja in vedezevanja. Tisto, kar je v povsem običajnih dneh v rokah nadnaravnih sil, postane v velikonočnem času dostopno tudi navadnemu smrtniku. Vpliva lahko na svojo usodo, verujejo nekateri, če se le drži starodavnih izročil.

Obred »zegnani les«

Starodavni obredi ca-sčenja »svetega« rastlinja, ki naj bi pospeševali rast, plodnost, odganjali zle care in bolezni ter varovali pred strelami in drugimi ujami, so se po nastopu krščanstva prenesli na obred, imenovan »zegnani les«. Izročilo pravi, da z močjo cerkvenega blago-

slova obrani vsega hudega stvari, ki pridejo z njim v dotik.

Ko se v Dravski dolini vrnejo fantje z blagoslovljenimi butarami domov, gredo z njimi vsaj trikrat okoli domače hise. Verjamejo, da tako zavarujejo dom pred ognjem in strelo. Ko to opravijo, zataknejo butaro na kako sadno drevo, da bo sadje bolje obrodilo. Nazadnje shranijo blagoslovljeno zelenje na podstresje. Na velikonočno jutro pa ga olupijo in položijo skorjo živini, da se bo vse leto dobro redila. V Saleski dolini je običaj, da zenejo živino prvič na pašo s si-bo iz butare. Na cvetno nedeljo blagoslovljeno zelenje preganja tudi točo, hudobne duhove, verjamejo pa tudi v njeno

zdravilno moč. Tisti, ki bo na Koroškem prvi prišel z blagoslovljeno butaro domov, bo po izročilu tudi prvi koncal s kosnjo. Jabolka, obešena na velikonočno butaro, pravijo v Rožu in v Zilji, pomagajo zoper bolezni v grlu. Nekaj tega sadja dobijo se kure, da bi bolje nesle.

Voda ima na veliki četrtek posebno moč

Po ljudskem prepričanju ima voda na veliki četrtek posebno moč. Če se tedaj umijes, boš lep v obraz. Zdravilna je tudi za oči, poleg tega pa preganja se lišaj. Voda ima zdravilno moč tudi na veliki petek. Ponekod so pripisovali posebno moč tisti vodi, čez katero so kdaj nesli mrlica, saj spira vse tele-

sne madeže. Varuje tudi kislo zelje, da se ne pokvari. Zato s to vodo na veliki petek operejo se kislo zelje. Na veliko soboto blagoslovijo po cerkvah ogenj in krstno vodo. To vodo nato odnesejo verniki domov, saj verjamejo v njeno čudodelno moč. Z njo blagoslovijo hišo na smrt bolnega človeka, da ne bi imel zlodej moči nad njegovo dušo. Uporabljajo jo se za številne druge namene. Z njo pokrižajo otroka, kadar gre od doma, sina ali hčer, predno gre k poroki. Navada je tudi bila, da so se tedaj, ko so se cerkveni zvonovi ponovno oglasili, hitro, se preden je odzvonilo, hiteli umivati v tekoci vodi. Tako so se oprali greha, pa se lišaja naj ne bi dobili. Ta voda daje se rdečo bar-

vo in zdravje, hkrati pa je zaščita pred mrzlico.

Blagoslovljeni ogenj varuje pred požarom

Ogenj, ki ga na veliko soboto blagoslovijo v cerkvi, obvaruje hišo pred požarom in ga je treba ohraniti kar se da dolgo. Goreti mora vsaj čez praznike, sicer bo, tako pravijo, zanikno gospodinjstvo doletela nesreča.

Na Dolenjskem se zahteva, da se v teh svetih dneh ne zvižga, ker so baje vrage od veselja zvižgali, ko je Judez izdal Kristusa. Zato bi tiste, ki bi se spozabili, posebno se na veliki petek, vzel vrag. Pregovor pravi, da se bo tisti, ki se v petek smeje, v nedeljo jokati.

Marjeta Smolnikar
(Nadaljevanje jutri)

LABIRINT ZNANJA

Alenka in Tomaz sta ga v torkovi oddaji spet »kronala«. Prepevala sta neke čudne pesmice, na primer »venti-kvatro-mila-baci«, ter spravljala v smeh uganjevalce in sebe.

Nagrajenci:

Maša Rakun 10.000 SIT, Duša Bratkovič 7.000 SIT, Tina Rakose 5.000 SIT, Peter Rudl 3.000 SIT, Sašo Milović 1.000 SIT

Kviz »Labirint znanja« je na sporedu vsak torek od 20. do 21.30 na valovih Radia Glas Ljubljane (100.2 in 99.5 MHz), v njem pa lahko sodelujete le s prijavnico, ki jo objavljamo na tej strani.

LABIRINT ZNANJA

Ime in priimek: _____

Telefonska številka: _____

Naslov: _____

Glasbena želja: _____

Prijavnico pošljite na naslov:

RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana,
za LABIRINT ZNANJA

Horoskop

zapisal

B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Izkazalo se bo, da je bil vaš popravek popolnoma odveč, kajti dober namen vašega sporočila so dojeli vsi. Izzaravale so ga namreč vaše iskrene oči.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Z olajanjem boste pozabili na zamisel o samostojni poti k nebeski svetlobi in na pot povabili sorodno dušo. Naj vama bo pot lahka, lepa in kratka.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Naj vam ne bo zal, če naredite kaj, česar drugi ne odobravajo, vam pa godi - tudi drugim bi ugajalo, pa se brzdajo, ker se bojijo vašega neodobravanja.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Glasno boste predlagali izvirno zamisel, s katero boste zadeli v črno: nadrejeni bodo tako navdušeni, da vas bodo brž postavili na prestol.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Taki kot ste bili, ste bili povsem dobri. Taki kot ste, ste zelo dobri, taki kot si želite biti, boste predobri. Ostanite skromni.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: V strahu, da se neodobravanje nadrejenih ne bi poznalo tudi pri plači, se boste v hipu spreobrnili - iz pisanega pava v oskubljen kuro.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Ne boste se več toliko gnali za zunanjimi cilji, ampak si boste prizadevali za trajno rast kakovosti notranjega življenja. Zaklad je globoko v temi.

SKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Minljive stvari izgubljajo blisc in prepustajo mesto trajnejšim vrednotam. Vseeno se zmeraj ne boste zbrali toliko volje, da bi jih popeljali v življenje.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Naj vam trenuten neuspeh ne razvrednoti sanj, kajti niso krive sanje, temveč zavore, ki vam jih preprečujejo uresničiti. Vzrok iščite v sebi.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Pri razmišljanju o tem, kako čimprej pokriti primanjkljaj, vam bo prislo na pamet veliko možnosti; ena od njih bo taka, da se je boste skoraj sramovali.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Ne morete se iz klešč, kajti razlogov, zaradi katerih živite, kot živite, je preveč. Ne spreminjajte se na silo; ostanite budni in sprememba bo prisla sama.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Spoznali boste, da vrednota ni v stvarih, ampak v počutju - vaše trenutno počutje pa ni ravno bleščeče, zato se vam vse zdi grdo in slabo.

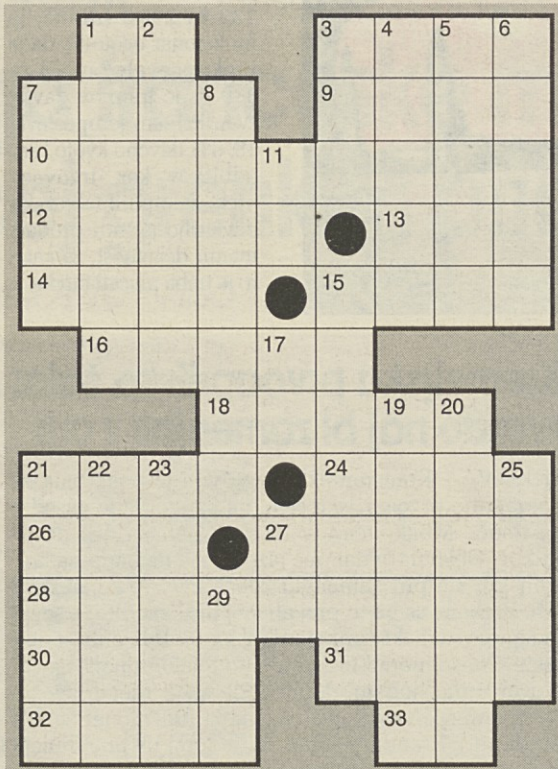
KRIŽANKA

Vodoravno:

1. avtomobilska oznaka Splita, 3. krajša oblika tujega imena Henrietta, 7. rimski bog vojne, 9. slovenski teolog in politik, začetnik krščanskega socialnega gibanja na Slovenskem, 10. glodalec iz družine slepih miši (dve besedi), 12. krepilni napitek, 13. ime nekdanjega ameriškega filmskega igralca Minea, 14. konec molitve, 15. orodje za odstranjevanje prsti s pluga, 16. prijeten vonj, 18. pravilo, 21. listnato drevo, 24. pritok Kolubare v Srbiji, 26. aristofanova komedija, 27. larva, 28. borova smola, iz katere pripravljajo eterično olje, ki se uporablja za pripravo barv, lakov in losčil, 30. finomehanik, 31. vadi na jugu Maroka, 32. peneče se vino, 33. kemijski znak za osmij.

Navpično:

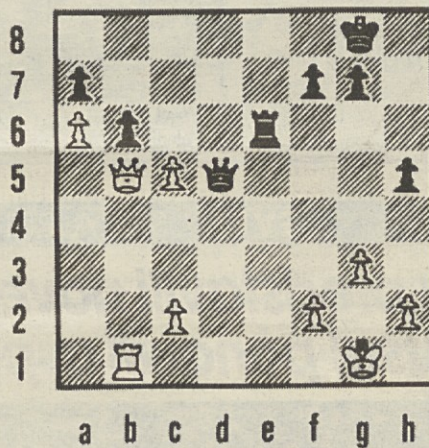
1. hči Herodijade, ki je za svoj ples pred Herodom zahtevala glavo Janeza Krstnika, 2. sportni vaditelj, 3. ruski filmski režiser (Nikolaj), 4. združba monopolnih podjetij, 5. delavec, ki opravlja težka, nekvalificirana dela, 6. poglavar volkov iz Kiplingove knjige o džungli, 7. pritok Ilmenskega jezera v Rusiji, 8. filozof židovskega rodu iz 17. stoletja (Baruch de), 11. angleška kratica za vse v redu, 15. pristanišče v zalivu San Francisco v ZDA, 17. avtomobilska oznaka Maroka, 19. kraj pri Trbovljah, 20. atenski vojskovodja v peloponeski vojni, Nikija, 21. znamka angleskih sportnih avtomobilov, 22. reka, ki teče skozi Grenoble v Franciji, 23. malezijska zvezna država, 25. država ob Gvinejskem zalivu, 27. avtomobilska oznaka Messine, 29. namizno pregrinjalo.

Vodoravno: ST, Etta, Mars, Krek, slepo kuze, tonik, ska, terpenin, urar, Draa, sekt, Os.

RESITEV

ŠAH

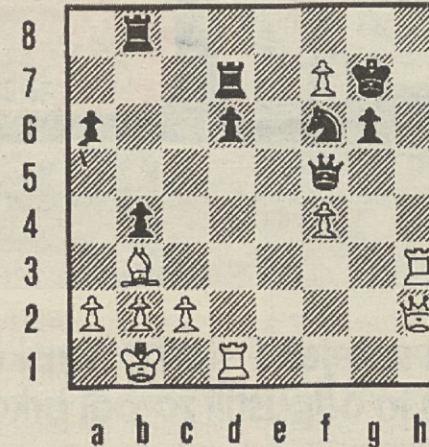

Smislov - Rossetto / Mar del Plata 1962

Napredovanju belih kmetov na daminem krilu se je črni zoperstavil s taktičnim udarom na prvo vrsto. Toda velemejster Smislov, ki je na potezi, je spoznal nakano črnega ter se spustil v jedro kombinacije. Ze po nekaj potezah je črni spoznal, da mu ni več rešitve. Naloga potrjuje znani rek: "Kdor drugemu jamo koplje, sam vanjo pade!"

Resitev naloge

Velemejster Smislov se ni ustrašil nadaljevanja 1.cb6! Te1+ 2.Te1: Db5; kjer je zacasno zrtvoval damo in s kmetom s polja c5 prišel na a7 3.ba7 Dc6 4.Tb1! To potezo je črni zagotovo spregledal, ko se je odločil za razplet! 4...Kh7 5.Tb8 in beli omogoči napredovanje kmeta v damo, zato se je črni vdal!

Pozarskij - Perlov / SZ 1963

Napad belih figur po odprti h liniji je bolj obetaven kot pritisk črnega na belo rokado. Belemu, ki je na potezi, veliko pomeni kmet na polju f7, podprt z belopolnim lovcom. Pot do zmage belega pa ni tako enostavna. Potrebno se bo potruditi

Resitev naloge

Beli okrepa hitro in učinkovito! Vse pa se odigra na h liniji. Ze prva poteza belega napoveduje razplet 1.Th8!! Th8: 2.Dh8+ Kh8: 3.f8D+ in tako se je na šahovnici pojavila nova bela dama, ki obračuna s črnim kraljem. 3...Kh7 4.Th1+ Sh5 5.Lg8+ Kh8 6.Lf7+ Kh7 7.Dg8+ Kh6 8.Dh8 mat! Lepo sodelovanje belih figur se je uspešno koncalo!

Silvo Kovac

JUTRI

Pisalo se je leto
1900

Seliskarjev upor
proti krivicam

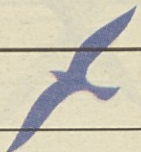
Pisatelj in pesnik Tone Seliskar se je v slovenski umetnosti pojavil v prvih letih ekspresionizma in obveljal za enega njegovih najznačilnejših predstavnikov. Uvrstil se je med zastopnike tako imenovane proletarsko-socialne smeri, cilj njegove poezije pa je bil izraziti nesrečo in bedo delavstva. Rodil se je 1. aprila 1900 v Ljubljani. Končal je učiteljsko, kjer je vodil tajno protiaustrijsko organizacijo, se udeležil plebiscitnih dogodkov na Koroškem, nekaj časa delal v Dramljah in Prezini, nato pa v Trbovljah. Revščina, zatiranje in krivice, ki jih je spoznaval med rudarji, so mu odvzeli se zadnje romantične predstave o življenju. Iz Trbovelj se je preselil v Ljubljano, se maja 1941 vključil v OF, leta 1943 odšel v partizane in tam urejal partizanske liste in brosure.

Po osvoboditvi je bil novinar in je urejal različna mladinska glasila. Med pesniškimi zbirkami Seliskarjevi biografi najpogosteje omenjajo zbirke Trbovlje, Pesni prikavanja in V naročju domovine. Od večjih proznih del izstopata naturalistični roman Nasedli brod in povest Tržaska cesta. Z deli Rudi, Bratovščina Sinjega galeba, Mule in Liscki pa se je Seliskar uvrstil med naše najuspešnejše mladinske pisatelje.

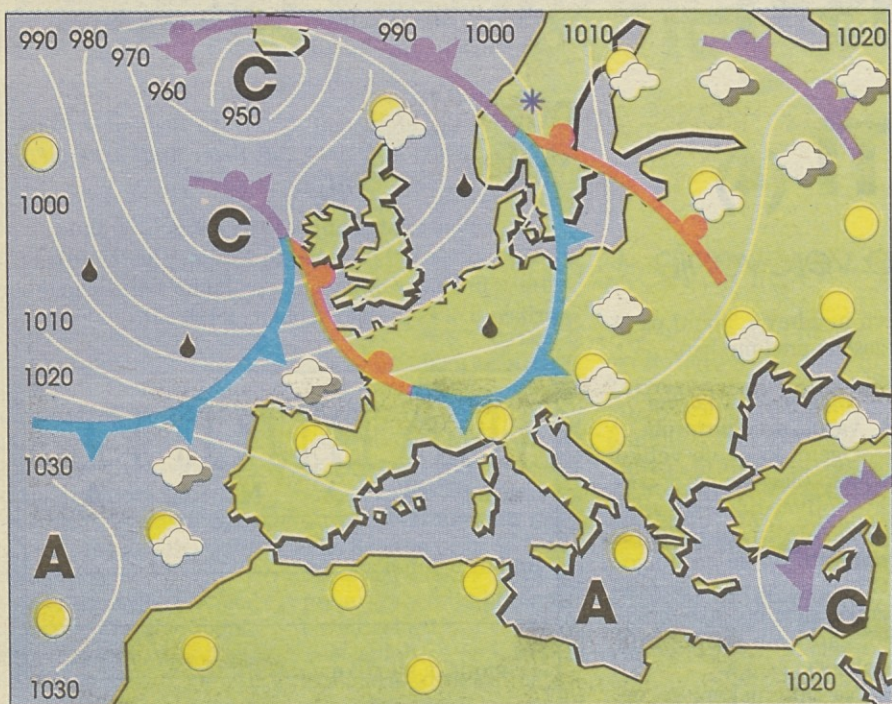
PREBLISK

Krivica, ti si stalna kot dihanje!

Branko Miljković

EVROPA / SEVERNO OD ALP NESTALNO

Vremenska slika:

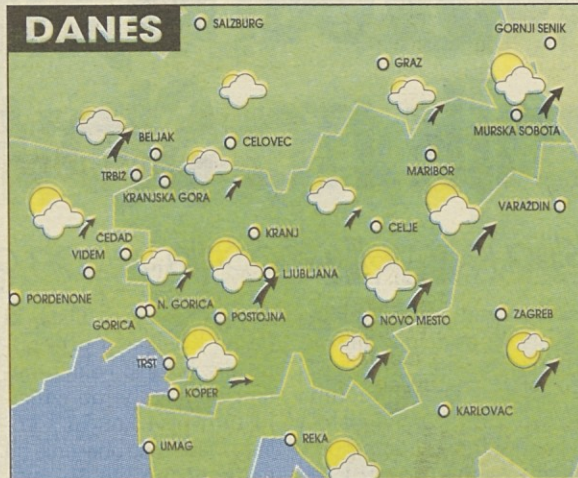
Nad Sredozemljem je območje visokega zračnega pritiska. Frontalni valovi se pomikajo proti vzhodu severno od Alp. V visinah priteka k nam z zahodni-mi vetrovi tople zrak.

DOLŽINA DNEVA	SNEŽNE RAZMERE	SNEŽNE RAZMERE	PLIMOVANJE
Sonce bo vzšlo ob 5.45, zšlo pa ob 18.28. Dan bo dolg 12 ur in 43 minut. Luna bo vzšla ob 23.47, zšla pa ob 8.06.	FURLANIJA-JK	SLOVENIJA	Danes: ob 5.44 najnižje -47 cm, ob 12.04 najvišje 23 cm, ob 17.27 najnižje -17 cm, ob 23.33 najvišje 38 cm.
RAZMERE NA CESTAH	Piancavallo -/- cm	Cerkno -	Jutri: ob 6.31 najnižje -40 cm, ob 13.07 najvišje 15 cm, ob 18.08 najnižje -6 cm.
Ceste po Sloveniji so suhe in normalno prevozne, promet poteka tekoče, razen na mejnem prehodu Dolga vas, kjer tovorna vozila čakajo na izstop iz države do 12 ur.	Forni di Sopra -/- cm	Golte -	
	Zoncolan 0/60cm	Kanin do 80 cm	
	Trbiz -/- cm	Kope -	
	Nevejsko sedlo 0/190 cm	Kranjska gora -	
	Sauris -/- cm	Krvavec -	
		M. Pohorje -	
	VENETO	Pokljuka -	
	Sappada -/- cm	Rogla do 40 cm	
		Soriska planina -	
		Vogel do 55 cm	
		Zelenica -	

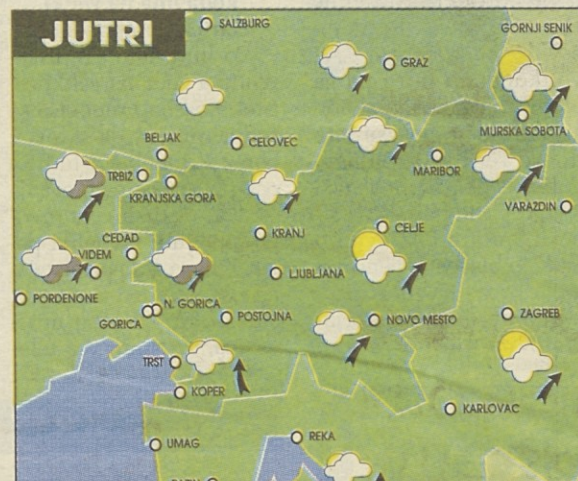
ALPE JADRAN / SONČNO IN VETROVNO

OBLACNOST	DEŽ/SNEG mm na dan
pod 10%	pod 5
10-30%	5-10
30-50%	10-30
50-80%	30-60
nad 80%	nad 60
VETER	NEVIHTE
5-10 m/s	
nad 10 m/s	MEGLA

Slovenija: Sončno bo, le v zahodni in severni Sloveniji se bo zmerno pooblačilo. Jugozahodnik se bo okreplil. Dnevne temperature bodo od 17 do 23 °C.

Sosednje pokrajine: Večina bo sončno in toplo, le v Alpah se bo pooblačilo. Vetrovno bo.

V Sloveniji: Vetrovno bo in večinoma suho, le v zahodnih krajih bodo popoldne že padavine, ki bodo v noči na soboto zajele vso Slovenijo.

Obeti: V soboto bodo padavine postopno ponehale, delno se bo razjasnilo. Ohladilo se bo, na Primorskem bo začela pihati burja.

TEMPERATURE ALPE JADRAN

včeraj ob 8. in ob 14. uri

LJUBLJANA.....	3/20
TRST.....	8/14
CELOVEC.....	2/18
BRNIK.....	0/18
MARIBOR.....	7/20
CELJE.....	2/21
NOVO MESTO.....	3/20
NOVA GORICA.....	3/19
MUR. SOBOTA.....	5/18
PORTOROŽ.....	4/16
POSTOJNA.....	-1/19
ILIRSKA BISTRICA.....	-1/20
KOČEVJE.....	0/20
ČRNOMELJ.....	1/20
SLOV. GRADEC.....	1/19
BOVEC.....	-/-
RATEČE.....	-1/18
VOGEL.....	5/9
KREDARICA.....	0/2
VIDEM.....	5/20
GRADEC.....	6/19
MONOSTER.....	6/18
ZAGREB.....	5/19
REKA.....	10/19

TEMPERATURE PO EVROPI

včeraj ob 8. in ob 14. uri

HELSINKI.....	-1/2
STOCKHOLM.....	2/4
MOSKVA.....	-10/0
BERLIN.....	5/15
VARŠAVA.....	7/10
LONDON.....	9/16
AMSTERDAM.....	6/14
BRUSELJ.....	8/14
PARIZ.....	5/16
DUNAJ.....	8/13
ZÜRICH.....	4/16
ZENEVA.....	6/20
RIM.....	5/19
MILAN.....	5/16
BEOGRAD.....	1/13
BARCELONA.....	9/24
ISTAMBUL.....	5/9
MADRID.....	9/20
LIZBONA.....	11/22
ATENE.....	9/13
BUCAREST.....	-2/10
MALTA.....	10/18
PRAGA.....	9/13

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

V New Yorku predstavili novega »hrošča«, ki bo poskušal ponoviti uspeh starega

NEW YORK - Ferdinand Porsche je lahko v onostranstvu zadovoljen, saj so njegovih »hrošcev« izdelali več kot 15 milijonov, sedaj pa bo klasičnega Volkswagnovskega »hrošča« zamenjalo novo vozilo Concept 1. Slika iz newyorškega Central parka, kjer vozita klasični in novi »hrošči«, nam potrjuje, da so se načrtovalci odločili za podoben zunanost. Tehnološko pa je novi »hrošč« povsem drugačen od starega, saj ima trivalni prednji motor, v prodaji pa bo tudi električna izvedba. (Telefoto AP)

Spet sprejeli v službo žensko, ki so jo odpustili zaradi brkov

WASHINGTON - Podjetje Audio Visual Services, ki skrbi za tehnično in elektronsko pripravo konferenc za hotel Ritz Carlton v Tysons pri Washingtonu, je moralo ponovno sprejeti v službo 30-letno Licio Joy Galinsky, ki so jo odpustili z dela, ker je bila brkata. To je zahteval direktor hotela Larry Sternberg, ker so njegove ugledne stranke protestirale, ko je Licia v delovnih hlačah in s skoraj moskimi brčicami namestila luči v konferenčni dvorani. Direktor pa je sedaj priznal, da niso bili dovolj občutljivi. S tem pa se zadeva se ni končala, ker so skupaj z Licio Galinsky iz službe odpustili tudi njenega nadrejenega Rona Petersona, ki se je zavzel za brkato žensko. Peterson je dobro vedel, da bo vsa zadeva končala na sodišču in da bodo morali žensko ponovno sprejeti v službo, ni pa racunal, da bo zaradi svoje jasnovidnosti ob službo.

Kremeljska prvoaprilska šala: zvezde naj bi zamenjali z orli

MOSKVA - Komsomolskaja pravda je poskrbela za predhodno prvoaprilsko šalo, na katero pa je naselilo na tisoče Moskovčanov in celo nekaj tujih dopisnikov. Objavila je namreč lažno vest, da bodo na kremeljskih stolpih zamenjali rdeče zvezde s carskimi orli. Brzkone se bo to prej ali slej tudi zgodilo, a se ne sedaj. Kremeljski funkcionarji pa so bili dobesedno besni, ker so morali ure in ure po telefonu pojasnjevati ogorčenim ljudem, da ne bodo sneli rdečih zvezd. Novinarju agencije Iter-Tass je neki funkcionar zabrusil, da so v Kremlju vsi orli in da torej ne potrebujejo orlov se na strehah. Komsomolskaja pravda je zapisala, da bi morali danes zamenjati le eno rdečo zvezdo, tako da ne bi prehudo zalili nostalgicnih čustev Moskovčanov. Rdečo zvezdo naj bi zamenjal zadnji originalni primerek carskega orla, ki so ga s Kremlja sneli po oktobrski revoluciji.

V Franciji davek na mamila

PARIZ - Neskončna so pota francoske davkarije, saj je neki davčni inspektor zahteval kar 350 tisoč frankov davka od nekega prekupevalca z mamili iz Roubaixa. Vestni funkcionar je znesek izračunal na podlagi tržne vrednosti mamila, ki so ga pred kratkim zaplenili prekupevalcu. Cariniki so mu namreč zasegli 840 gramov heroína, 190 gramov kokaina in 7 kilogramov hasisa. Ker je cena treh mamil za gram 574, 133 in 26, 3 franka, je funkcionar ugotovil, da je prekupevalec utajil za 350 tisoč frankov davka IVA. Pri tem je upošteval 18,6% davčno kvoto brez odbitkov, ker »trgovci« nima nakupnih faktur. Za davkarijo je tudi prodaja mamil dejavnost, za katero je treba plačati davke.

Ameriško letalstvo ima bojno pilotko

Susan Ann Hart se je nastavila fotografom ob svojem F-16C v ameriških Syracusah. 33-letna Hartova je namreč prva ženska, ki lahko pilotira bojne reaktivce, ima čin podporočnika ameriškega letalstva in se je udeležila zalivske vojne. (AP)

Spolni raptus med ogledom razstavljenega pohištva

WASHINGTON - Fant in dekle iz Louisiane sta dobesedno upoštevala nasvet trgovca s pohištvi, ki je svetoval strankam, naj preizkusijo njegove postelje, saj sta se začela kar ljubiti na nekem v posteljo spremenjenem kavču. To pa ni bilo pogodu drugim obiskovalcem, ki so poklicali agente. Ti so 18-letnega fanta in 17-letno dekle aretirali pod obtožbo opolzkih dejanj na javnem mestu.

Nagrade za disciplinirane newyorške avtomobiliste

WASHINGTON - Newyorská mestna uprava je sklenila, da bo nagrajevala disciplinirane avtomobiliste, in sicer z boni za nakup hamburgerjev in z brezplačnimi vozovnicami podzemne železnice. Nagradili bodo predvsem tiste soferje, ki spostujejo semaforje na krizisnih in pazijo, da se promet na krizisnih ne zaustavlja. V New Yorku je povprečna vozna hitrost 10 kilometrov na uro.